SOUPIS

PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH

V KRÁLOVSTVÍ ČESKÉM

OD PRAVĚKU DO POČÁTKU XIX. STOLETÍ.

VYDÁVÁ

ARCHAEOLOGICKÁ KOMMISSE
PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ

ŘÍZENÍM SVÉHO PŘEDSEDY

JOSEFA HLÁVKY.

KRÁL. HLAVNÍ MĚSTO PRAHA: HRADČANY.

II.

POKLAD SVATOVÍTSKÝ A KNIHOVNA KAPITULNÍ.

ČÁST DRUHÁ.

KNIHOVNA KAPITULNÍ.

NAPSAL

Dr. ANT. PODLAHA.

SE 340 VYOBRAZENÍMI V TEXTU A PĚTI TABULKAMI.

VYDÁNO ZA PODPORY KRÁL. HLAV. MĚSTA PRAHY.

V PRAZE 1903.
NÁKLADEM ARCHAEOLOGICKÉ KOMMISSE PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

Vyňatek z proslovu

k Soupisu památek historických a uměleckých v království Českém.

Království Českému pro polohu a přirozené bohatství jeho připadla v dějinách střední Evropy od pravěku vynikající úloha po stránce nejen politické ale i kulturní. Již od časů prvého osídlení nalézáme v Čechách stopy zámožnosti a vkusu, stopy cizích vlivů, které přes přirozené ohraničení země přece tam vnikaly a pak přečasto samostatně se vytvářely. Nebylo motivu v politickém, duševním a uměleckém životě střední Evropy který by nebyl nalezl v Čechách ozvěny neb i samostatného rozvoje, a jako letopisy hlásají obšírně doby slávy a úpadku politického i duševního, tak i památky umění na všech stranách země živě svědčí o kulturním rozvoj tohoto království i občasném jeho poklesnutí.

Dějiny politické i literní od doby Kosmovy měly své pěstitele i čtenáře; než i to, co umělou rukou, domácí či cizí, bylo vytvořeno, nezůstalo bez povšimnutí. Teprve naší době náleží však zásluha, že soustavněji bádala v oboru historicko-uměleckém; zejména sluší tu věnovati vzpomínku Hebrovi, který se svými soudruhy soustavně popsal stavitelské památky historické, dále Mikovcovi a Zapovi, kteří pozornost obrátili na památky umělecké, konečně Wocelovi, který se prohloubil v minulost předhistorickou. R. 1854 založen při *Museu království Českého Archaeologický Sbor*, později i časopis »Method« staly se orgánem pro historii umění výtvarného v Čechách.

Když pak zahájila svou činnost *Česká Akademie pro vědy, slovesnost a umění*, zřízena při ní na základě § 2. lit. e) stanov, pak §§ 18. a 50. jednacího řádu *Archaeologická kommisse* k vědeckému zkoumání v oboru památek uměleckých, historických, písemných i slovesných, jakož i k ochraně těchto památek. Tím založena organisace aktivní s určitým účelem, probádati království České v příčině památek umění výtvarného, stanoviti, které památky stavitelské, sochařské, malířské, zlatnické, konvářské a j. dotud se

SOUPIS

PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH

V KRÁLOVSTVÍ ČESKÉM

OD PRAVĚKU DO POČÁTKU XIX. STOLETÍ.

VYDÁVÁ

ARCHAEOLOGICKÁ KOMMISSE
PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ

ŘÍZENÍM SVÉHO PŘEDSEDY

JOSEFA HLÁVKY.

KRÁL. HLAVNÍ MĚSTO PRAHA: HRADČANY.

II.

POKLAD SVATOVÍTSKÝ A KNIHOVNA KAPITULNÍ.

ČÁST DRUHÁ.

KNIHOVNA KAPITULNÍ.

NAPSAL

Dr. ANT. PODLAHA.

SE 340 VYOBRAZENÍMI V TEXTU A PĚTI TABULKAMI.

V PRAZE 1903.
NÁKLADEM ARCHAEOLOGICKÉ KOMMISSE PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

SOUPIS

PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH.

KNIHOVNA KAPITULNÍ

V PRAZE.

NAPSAL

Dr. A. PODLAHA.

(SE 340 VYOBRAZENÍMI V TEXTU A PĚTI TABULKAMI.)

VYDÁNO ZA PODPORY KRÁL. HLAV. MĚSTA PRAHY.

V PRAZE 1903.

NÁKLADEM ARCHAEOLOGICKÉ KOMMISSE PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

Tiskem Aloisa Wiesnera v Praze,
knihtiskaře České akademie císaře Františka Josefa
pro vědy, slovesnost a umění.

PŘEDMLUVA.

Do tohoto svazku Soupisu pojaty byly z bohaté knihovny kapitulní toliko ty rukopisy, tisky, vazby a j., jež zajímavy jsou uměleckou svojí úpravou a výzdobou. Výběr z oddělení rukopisného jest pokud možno úplný; kdežto z oddělení tisků a z oddělení archivního podány toliko některé ukázky, aby objem knihy přespříliš nevzrostl.

Osměluji se vzdáti vroucí díky vysocedůstojné vždy věrné *metropolitní kapitule Pražské,* jež mi bohatou svou knihovnu s nevšední laskavostí učinila přístupnou, dále J. M. nejdůstojnějšímu pánu Dru *Fr. Kráslovi,* světícímu biskupu Pražskému a ochránci bibliothéky kapitulní, za blahosklonnou přízeň, kterou soupisové práce podporovati ráčil, jakož i vdpp. *Fr. Hrubíkovi,* kníž. arcibiskupskému ceremonáři, a *Jindř. Skopcovi,* adjunktovi kapitulní bibliothéky, za mnohonásobnou vydatnou pomoc při práci mi prokázanou.

V Praze, dne 4. prosince 1902.

Dr. **Ant. Podlaha.**

II.

KNIHOVNA KAPITULNÍ.

I. Oddělení rukopisné.

1. (Signatura Cim 1.)

ZLOMEK EVANGELIA SV. MARKA (Jos. Dobrowsky, Fragmentum Pragense evangelii s. Marci vulgo autographi Pragae 1778 [s ukázkami písma]; Antonius Comorettus, De codice evangeliario s. Marci partim Pragae, partim Venetiis asservato Pragae 1780; Jan Eras. Vocel, »Evangelium sv. Marka v Praze a v Benátkách« v »Časopise českého Musea« 1853, 92—94. Srvn. C. L. Bethmann, Die Evangelienhandschrift zu Cividale v »Neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde« 1876, II., 113—128, K. Jireček v Časop. Č. M. 1876, 773, Wattenbach, Lat. Palaeogr. str. 3, Dr. Kalousek, »Karel IV.« (1878) str. 177.)

Rukopis ze VI. století.

Velikosť: šíř. 25·5 *cm*, výš. 30·5 *cm*. Tři přední listy pergamenové prázdné; potom čtyři listy perg. popsané, dva prázdné, načež opět čtyři listy popsané, dva prázdné, posléze čtyři listy popsané, jeden prázdný a jeden popsaný.

Listy popsané jsou v nové době číslovány I.—XVII. Listy obsahující text evangelia I.—XVI. jsou z jemného pergamenu, po obou stranách ve dvou sloupcích popsány (viz obr. 1.). Písmo unciální (viz obr. 2.), zahnědlé.

Na prázdném předposledním listu nalepena na zadní straně ocelorytinka z prvé pol. XIX. stol. s nápisem »Dom zu Aquileja.«

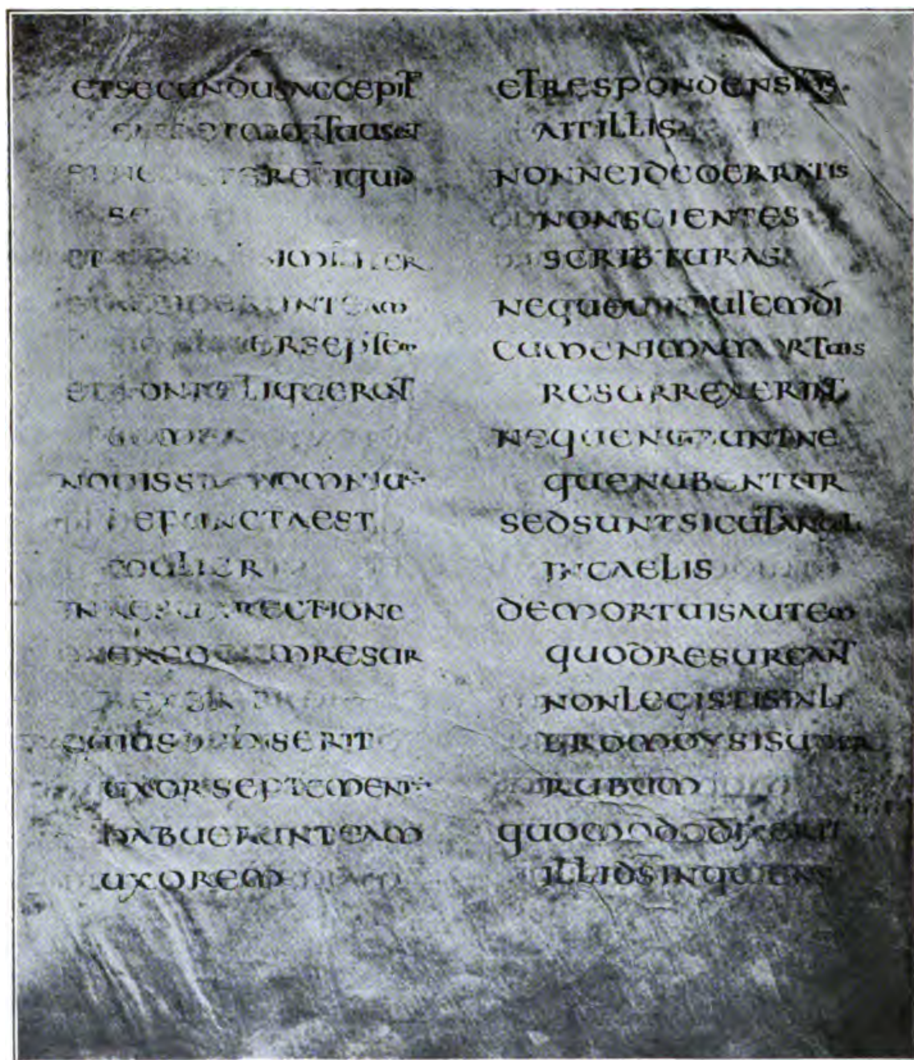
Na str. XVII *a* zápisy k získání evangelia se vztahující, na prvém místě autograf Karla IV. (viz obr. 3.).

Desky lepenkové, látkou potažené, na způsob mešní bursy (z XVIII. st.) Látka červená, protkaná zlatými a stříbrnými, částečně zeleně konturovanými kvítky. Na okrajích široké zlaté porty s barokním vlnitým ornamentem.

2. (Sign. Cim 2.)

EVANGELIÁŘ. Srvn. Dr. A. Ambros »Der Dom zu Prag« 290—293.; Dr. Fr. Bock, »Evangelienbuch aus dem IX. Jahrhundert im Prager Domschatz« v Mitth. d. C.-C. XVI. (1871), 97—107 s vyobr. vazby

na str. 101 a s barvotiskovou tabulkou; B. Grueber v Mitth. d. C.-C. XVII. (1872) str. XXXII. č. 2. Výběr umělecko-průmyslových předmětů z retrosp. výst. v Praze 1891 (1892) tab. 27 (vazba).

Obr. 1. Evangelium sv. Marka. Str. 1 *a*.

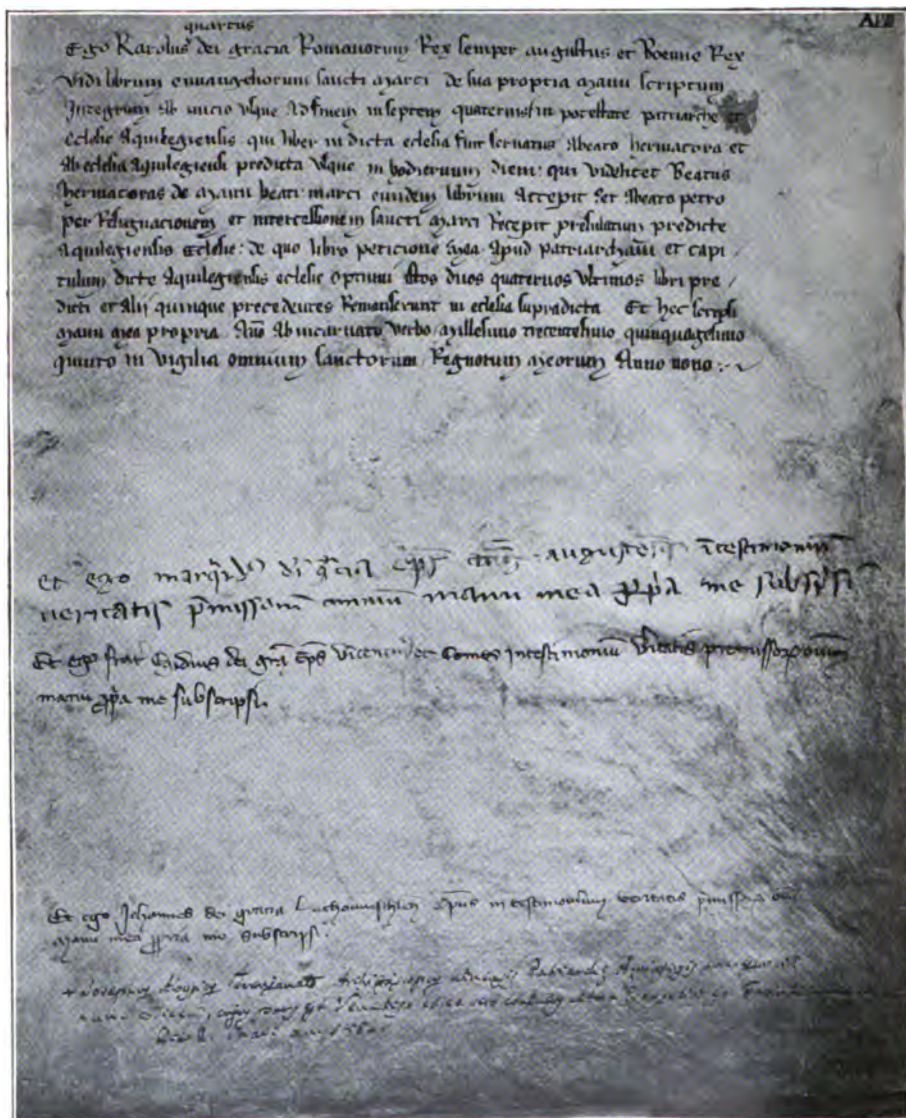
Rukopis na pergamenu, formát: 25·5 *cm* šir., 34·8 *cm* vys. 244 listů. Písmo unciální, zahnědlé. Na každé stránce 22 řádků. Písmo zaujímá sloupec 12·2 *cm* šir., 21 *cm* vys. Řádky, jakož i šířka písmového sloupce vypíchány a liniemi rafií vrytými naznačeny. Okraje široké. Iniciálky prosté zlaté. — Stol. IX.

Listy 1—3 prázdné.

GENSSUPERGENTE
ETREGNUMSUPER
REGNUM
ETERUNTTERRAE
MOTUSPERLOCA
ETFAMES
INITIUMDOLORUM
HAEC
UIDETEAUTEM
UOSMETIPSOS
TRADENTENIMUOS
CONCILIIS
ETINSYNAGOGIS
UAPULABITIS
ETANTEPRAESIDES

Obr. 2. Evangelium sv. Marka. Ukázka písma.

Na listě 4*a* červeně provedený nápis: »Incipit praefatio sci Hieronimi presbiteri. Beato papae Damaso Hiernms.« Předmluva sv. Jeronyma zaujímá list 4*a*—6*b*.

quartus
Ego Karolus dei gracia Romanorum Rex semper augustus et Boemie Rex
vidi librum ewangeliorum sancti Marci de sua propria manu scriptum
Integrum ab inicio usque ad finem in septem quaternis in potestate patriarche et
ecclesie Aquilegiensis qui liber in dicta ecclesia fuit seruatus a beato hermachora et
ab ecclesia Aquilegiensi predicta usque in hodiernum diem: qui videlicet Beatus
hermachoras de manu beati marci eundem librum accepit et a beato petro
per Relegacionem et intercessionem sancti marci Recepit presulatum predicte
Aquilegiensis ecclesie: de quo libro peticione mea apud patriarcham et capi
tulum dicte Aquilegiensis ecclesie optinui istos duos quaternos ultimos libri pre
dicti et alii quinque precedentes Remanserunt in ecclesia supradicta Et hec scripsi
manu mea propria Anno ab incarnatione verbi millesimo trecentesimo quinquagesimo
quinto in vigilia omnium sanctorum Regnorum meorum Anno nono.

Obr. 3. Evangelium sv. Marka. Autograf Karla IV.

List 7*a* prázdný.

Listy 7*b*—14*b* přehledné tabulky kapitol (pouhých čísel) čtyř evangelií, tak, aby bylo patrno, které kapitoly co do obsahu se shodují, a které u všech nebo jen u některých evangelistů se vyskytují. Tabulky ty upra-

veny na způsob vkusných románských troj- nebo čtyřdílných arkád. Konturování jejich jest provedeno rumělkou. Hlavice i patky sloupků ornamentovány stříbrem a zlatem; dříky jsou fialové, zelené, modré, červené

Obr. 4. Evangeliář z IX. stol. list 10 *b*.

a p. Oblouky malých arkád vyplněny jsou pásy různých bohatých ornamentův; nad nimi klene se půlkruhový oblouk veliký, celek uzavírající. Na tomto oblouku po stranách vždy po jedné postavě zvířecí (na listě 7 *b* a 8 *b* pávi se spuštěným ohonem; na 8 *b* a 9 *a* čápi se vzhůru pozdviženým zobákem; 9 *b* a 10 *a* kachny s ratolestí v zobáku; 10 *b* a 11 *a* kohouti (viz

obr. 4.); 11*b* a 12*a* pávi s rozestřeným ohonem (viz obr. 5.); 12*b* a 13*a* husy; 13*b* a 14*a* pták zobákem peří si čistící; 14*b* pták s ohnutým zobákem). Na obou protilehlých stranách jest ornamentace i kolorit tohoto orámování vždy stejný.

Obr. 5. Evangeliář z IX. stol. list 11 *b*

List 15 a 16 prázdný.

Na listě 17*a* počíná se předmluva nadepsaná rubrikou »Item praefatio: Plures fuisse qui euglia scripserunt.« Na listě 19*a* stať o evangeliu sv. Matouše nadepsaná rubrikou »Item prologus«. Na listě 19*b* dole nápis

»Incipiunt capitula eugli secdm Matthm« vztahuje se k stručným obsahům jednotlivých kapitol podaným na listě 20*a*—22*b*.

List 23*b* obraz celostránkový 20 *cm* šir., 25 *cm* vys., orámováním ve dvou tónech barvy červené obklopený. V hořejší třetině vnitřní plochy

Obr. 6. Evangeliář z IX. stol. list 23*b*.

v poli, jež segmentem dolů obráceným jest obklíčeno, dva řasnatým rouchem odění, dolů s rozestřenýma rukama obrácení andělé. Na segmentu zlatem napsáno: ✝ HIC CHORVS ANGELICUS DNM REVERENTER ADORAT. Pod hořejší touto třetinou táhne se vodorovný pás se zlatým nápisem:

HIC A TELONE MATHEUS SORTE VOCATUR. Dolejší dvě třetiny vnitřní plochy zaujímá znázornění povolání sv. Matouše k úřadu apoštolskému. Pozadí rozděleno ve tři horizontální pruhy, z nichž nejdolejší vyplněn žlutými, květinami pokrytými hrudami a nad tím zelenou barvou; dále následují pruhy vyplněné dvěma tóny barvy šedomodré a barvou růžovou. V popředí Kristus oděný bílou modře stínovanou togou a červeným pláštěm, na němž světla zlatem a bílou barvou jsou nanesena. Hlava bez pokrývky, se zlacenou kruhovou gloriolou, kolkolem. V levici drží knihový svitek, pravici rozestřenou vztahuje zpět, kamž se i ohlíží. Za ním jde sv. Matouš, oděný bílou togou a červeným, místy zlaceným pláštěm. Hlava, světlehnědými kučerami pokrytá, jest bez pokrývky, zlacenou kruhovou gloriolou obklopená. Ruce má stranou dolů rozestřeny; z levice padají k zemi zlaté a stříbrné peníze. U nohou leží meč s černou pochvou a se zlatým a stříbrným jílcem. (Viz obr. 6.)

List 24*a* obraz celostránkový 19·5 *cm* šir., 24·8 *cm* vys. Orámování skládá se ze dvou pruhů červených: vnitřního rumělkového a vnějšího tmavočerveného. Více než jednu třetinu vnitřní plochy zaujímá nahoře pole obdélníkové s pozadím olivově zeleným. Pole to rozděleno ve tři arkády, z nichž obě postranní jsou menší a trojúhelníkově zakončeny, střední pole zakončeno jest polokruhově. V tomto středním poli poprsí bezvousého světce en face držícího rozevřenou knihu o zem opřenou.

Pod tímto obdélníkovým polem úzký fialověčervený pruh se zlaceným nápisem: »HAC HOMINE XPM MATHEUS IMAGINE MONSTRAT.« Dolejší větší pole má pozadí rozdělené ve tři vodorovné pruhy,] z nichž oba nejdolejší ve dvou tónech barvy růžové, nejhořejší pak šedomodré. Uprostřed sedící evangelista na nízkém, nahoře poduškou opatřeném sedadle, obrácen k pultu, na němž levicí otevírá knihu pravicí namáčeje péro do kalamáře na štíhlém podstavci po jeho pravici stojícího. V levo poněkud stranou v pozadí otevřená obdélníková skřínka, v níž viděti svitky knihové.

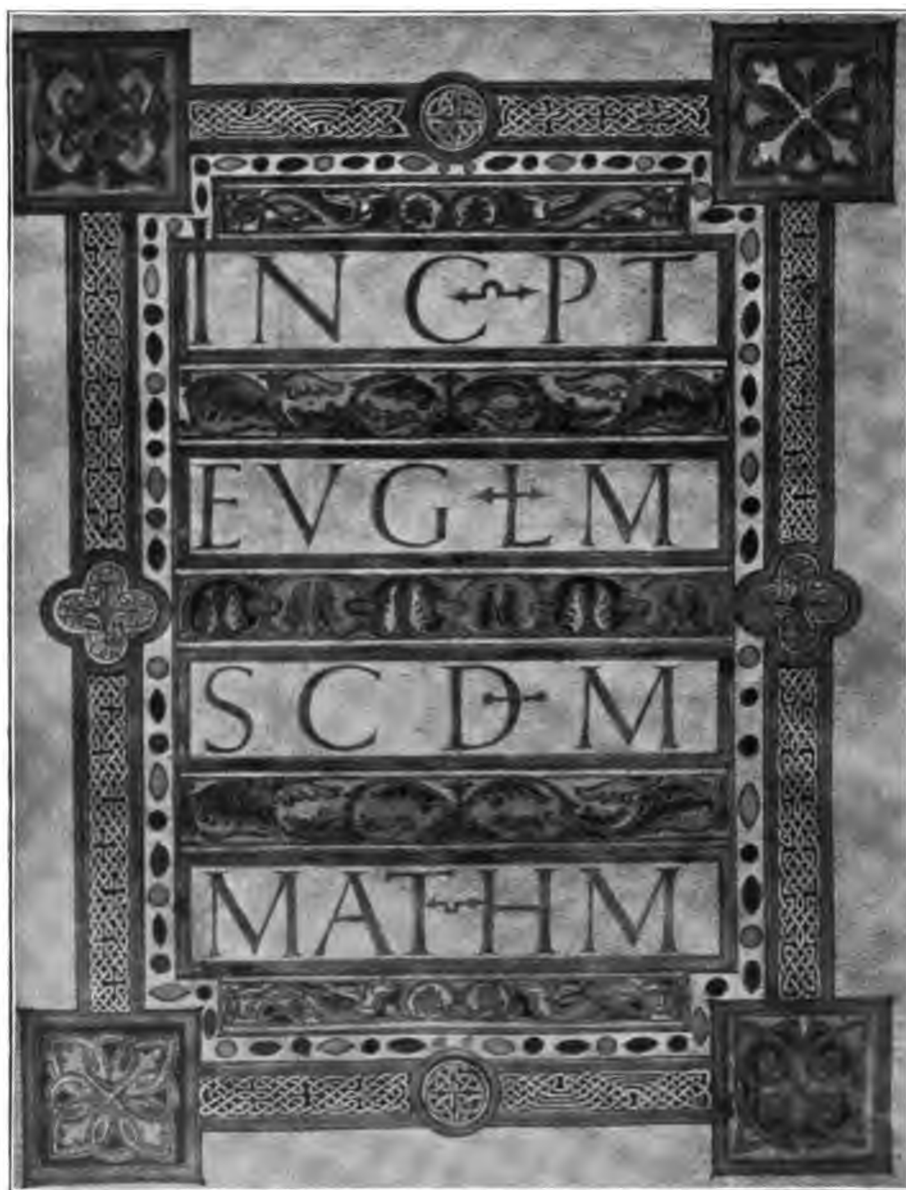
List 24*b*. Na celé stránce bohatě provedené obdélníkové orámování; uvnitř něho čtyřřádkový zlatý nápis: INC ʌ PT | EVGLM | SCDM | MAT v HM. (viz obr. 7.).

List 25*a*. Celostránkové ozdobné orámování. V něm veliká pestrá iniciálka L nahoře i dole dračími hlavami zakončená. V této iniciálce menší písmeno I, po straně pak v obdélníkovém orámování pod sebou hranatá písmena: BCR. Nejdoleji prostý zlacený nápis: GENERATIONIS IHU XPI FILII DAVID. (Viz obr. 8.)

Stránky 25*b* a 26*a*. Kolkolem pestré ozdobné rámce řeménkovou spletí vyplněné a na rozích dračími hlavami ozdobené; uvnitř obdélníkové temně fialové plochy se stříbrným písmem (počátek evangelia sv. Matouše).

List 82*b*. Obraz celostránkový 19·5 *cm* šir., 24·6 *cm* vys. Orámování ve dvou tónech barvy červené. V hořejší třetině několik soustředných segmentových pruhův; z nejhořejších dvou vyčnívá ruka dolů vztažená,

potom následuje širší pruh modrý s pěti velikými zlatými hvězdami, posléze pak segmentový pruh tmavofialový se zlatým nápisem: + AETERNI PATRIS EST VIRTVS ET DEXTERA XPI. Cvikle vyplněny barvou růžovou v čer-

Obr. 7. Evangeliář z IX. stol. list 24 b.

vený segmentový pruh přecházející. Hořejší tato část zakončena vodorovným pruhem temněfialovým, na němž zlacený nápis: ISTIC PETRUS EVANGELIUM IVBET EDERE MARCVM. V části dolejší na stolci se

stupňovou podnoží sedí sv. Petr k levé straně obrácený, podávaje levicí pruh popsaného pergamenu sv. Markovi k němu přicházejícímu a pravicí mu žehná.

Obr. 8. Evangeliář z IX. stol. list 25 *a*.

List 83 *a*, obraz celostránkový, 19·3 *cm* šir., 24·8 *cm* vys. Vnitřní plocha rozdělena na dvě polovice. Hořejší jest rozdělena ve tři arkády, z nichž prostřední jest trojúhelníkově uzavřena, obě postranní polokruhově.

Obr. 9. Evangeliář z IX. stol. list 83 *b*.

Sloupky stříbrné, hlavice zlaté, arkády zelené, pozadí fialové. V prostřední arkádě nejvýše ve hrotu ruka ze svatozáře dolů rozestřená, pod ní okřídlený hnědý, bíle konturovaný lev držící rozevřenou knihu. Ve vodorovném pruhu

Obr. 10. Evangeliář z IX. stol. list 83 *b*.

pod hořejší částí se táhnoucím jest zlatem proveden nápis: MARCUS IN HOC REGIS XPI FERT SCEPTRA LEONE. V dolejší části na nízkém sedadle stupněm opatřeném apoštol v bílém spodním a v červeném, zlatě

konturovaném rouše svrchním, tvář maje v levo vzad obrácenu. Před ním na stojanovém pultu rozevřená kniha, do níž chystá se psáti. V levo vedle hranolová otevřená skříňka naplněná knihovými svitky. (Viz obr. 9.)

Obr. 11. Evangeliář z IX. stol. list 84 *a*.

List 83 *b*. Strana tato orámována ozdobným rámcem, jehož strany vyplněny jsou uzlovým pletivem a jehož rohy okrášleny jsou okrouhlými čtyřlisty vyplněnými bohatým pestrým stilisovaným ornamentem. Uvnitř

mezi různobarevnými stilisovanými rozvilinami zlatem provedený nápis: INCPT EVGLM SCDM MARC. (Viz obr. 10.)

List 84*a*. Orámování podobné, jako na stránce předešlé, ač detaily ornamentální jiné. Uvnitř veliká iniciála J zlatě konturovaná a pestrým uzlovým pletivem vyplněná, prostora v pravo od ní až k rámci vyplněna pestrým stilisovaným ornamentem. V levo od iniciály zlatým písmem provedený text: NITIUM EU | ANGELII | IHU XPI FILII | DI SICUT SCRI | PTUM EST IN | ESAIA PRO | PHETA ECCE | EGO MITTO atd. (Viz obr. 11.)

List 84*b* a 85*a*. Strany tyto jsou pestrými rámci opatřeny, v nichž jsou tmavěfialové plochy s textem, na nich stříbrem napsaným.

List 125*b*. Obraz celostránkový 19·8 *cm* šir., 25·3 *cm* vys. Rámec proveden ve dvou odstínech barvy červené a jest ohraničen černými liniemi. V hořejší třetině vnitřní plochy svatozář, skládající se ze soustředných segmentových pásů: užšího zeleného a širšího modrého; segment tento ohraničen zevně úzkými proužky stříbrným a zlatým. Z pruhu toho vybíhají dolů paprsky bílé, modré a červené. Pozadí jest vodorovně rozděleno na dvě plochy: hořejší jest slabě růžová, spodní plocha v tónu silnějším, Pod tím černý, stříbrem obroubený vodorovný pás se zlatým nápisem: HIC LVCAE EVANGELIV PAVLVS COMENDAT AGENDVM. Dolejší část obrazu, zaujímající $^2/_3$ vnitřní plochy, má půdu zelenou až do dvou třetin sahající; hořejší třetina bledě modrá. V pravo u zlatého pultíku sv. Pavel podávající stojícímu evangelistovi rozbalený svitek popsaného písma. Provedení hrubé.

List 126*a*. Podobně orámovaný. V hořejší části tři arkády; pod prostřední okřídlený býk s knihou. Pod částí tou černý, stříbrem orámovaný pruh se zlatým nápisem: LUCAS PER VITVLV X | IT FERT PONTIFICATUM. V dolejší části u stojanového pultu sedící a píšící evangelista. Před ním skřínka se závitky.

List 126*b*. Ornamentální rámec; v něm nápis: INC—PT EVGLM SC—DM LVCAM.

List 127*a*. Ornamentální rámec, v něm veliké písmeno Q a v tom opět malé M; dole zlatým písmem »quidem multi conati sunt ordi«. Ostatní plocha vyplněna pestrým bohatým ornamentem, v němž převládá motiv pletencový a motiv dračích těl. (Viz obr. 12.)

List 127*b* a 128*a*. Ornamentální orámování; v něm obdélníková plocha tmavomodrou barvou pokrytá, na ní písmo stříbrné.

List 185*b*. Celostránkový obraz 20 *cm* šir., 25·3 *cm* vys. Orámování žlutočervené. Nahoře v segmentovém poli v kruhových rámcích dvě poprsí en face; na obrubě segmentového pole zlatý nápis: LUX MUNDI XPS SIMUL EST ET UITA PERENNIS. Pod tím pás vodorovný se zlaceným nápisem: HIC CUM DISCIPULIS DNS CONUIUA RECUMBIT. Dolejší dvě třetiny vnitřní plochy zaujímá obraz představující poslední večeři Páně. V čele dlouhého, čalouny ověšeného stolu sedí v pravo bezvousý Kristus,

Obr. 12. Evangeliář z IX. stol. L. 127a.

na jehož prsou spočívá sv. Jan zobrazený jakožto starší vousatý muž. Před stolem malá postava Jidáše, namáčejícího sousto v kalichu; ostatní všichni apoštolé stísněni při druhé straně stolu.

List 186*a*. Celostránkový obraz 20·1 *cm* šir., 24·8 *cm* vys. V hořejší části tři arkády, z nichž dvě postranní polokruhové, prostřední hrotitá;

v prostřední orel stojící na pergamenovém svitku. V dolejší části u stojanového pultu sedící píšící apoštol. Před ním stranou schránka s pergame-

Obr. 13. Evangeliář z IX. stol. Vazba jeho

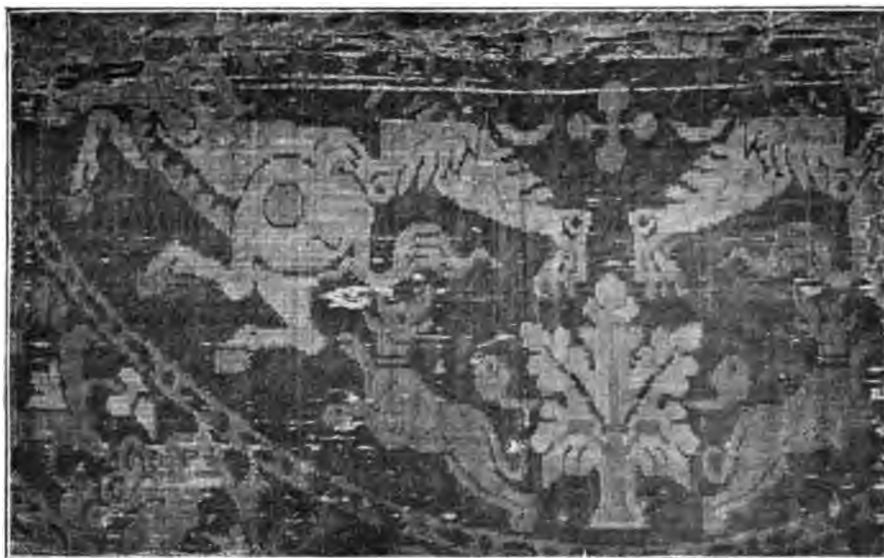
novými svitky. Obě části dělí se zlatým nápisem: + HAC AUE IOHANNES DNI SIGNAT DITATEM.

List 186*b*. Rámec pletencovým vzorem vyplněný a v rozích kruhovými medaillonky ozdobený; uvnitř zlacený nápis: INCPT EVGLM SCDM IOHM.

List 187*a*. Orámování podobné jako na předešlé stránce. Uvnitř po celé ploše bohatě ornamentovaná spleť písmen I a N.

List 187*b* a 188*a* v ozdobném rámci tmavě fialové plochy se stříbrně psaným textem.

Vazba (srvn. Bock na uv. m., str. 97.; Výběr uměleckoprům. předmětů retrosp. výstavy tab. 27., Dr. J. Neuwirth, Geschichte der christlichen Kunst in Böhmen bis zum Ausst. d. Přem., str. 194—195; Dr. K. Chytil, Dějiny českého knihařství, str. 5 a 9 s tab) 27·5 *cm* šir., 35 *cm* vys. Na přední desce uprostřed obdélníková

Obr. 14. Evangeliář z IX. stol. Látka na přední desce.

deska 11·2 *cm* šir., 25·4 *cm* vys. ze slonové kosti, na níž vyřezána polovypukle postava na trůně en face sedící, sv. Petra znázorňující; ze století IV. Ostatní povrch desky pobit zlacenou mědí. Jednotlivé plochy tohoto obití obroubeny vkusně krouceným drátem. Na povrchu měděných ploten vyryty polopostavy sv. patronů českých. Mimo to jsou desky ty posázeny hojnými polodrahokamy (mnohé již chybí; nyní jest tu jen 8 ametystů, 8 chrysoprasů a 3 karneoly ve vysokých lůžkách), jakož i křišťálovými schránkami na relikvie. Česká práce XIV. stol. (Viz obr. 13.)

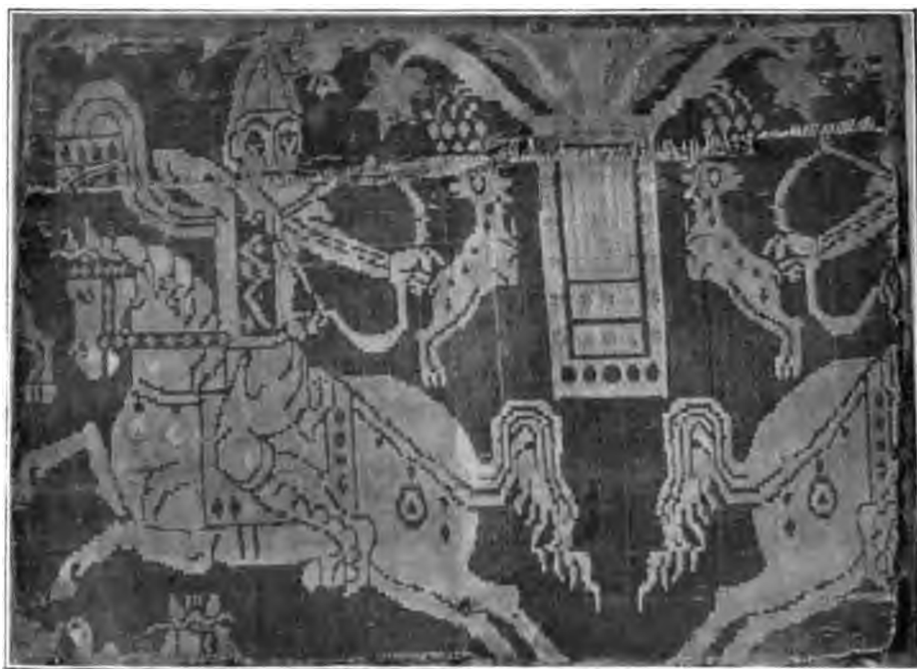
Na druhé straně přední desky nalepena hedvábná látka s vkusně tkaným vzorem: vzpínající se kůň, na jehož záda vskočil lev; za koněm běžící chrt. Půda látky tmavozelená, dessin žlutý, zelený a růžový. (Viz obr. 14.)

Zadní deska byla zevně, jak z obdélníkové prohlubiny uprostřed jest patrno, druhdy ozdobena podobným obitím, jako deska přední; nyní však obití to chybí.

Na vnitřní straně přilepena hedvábná látka (nyní jen část ponechána na desce, druhá část chová se za sklem v rámci zvlášť; na fotografii obě jsou spojeny v jedno) se zajímavým dessinem. Pozadí zelené, dessin žlutý a růžový. (Viz obr. 15.)

3. (Sign. Cim 3.)

EVANGELIÁŘ. (Srvn. Dr. A. Ambros, »Der Dom zu Prag« (1858), str. 285—289; Grueber v Mitth. C. C. XVII. (1872), str. XXXII.) Rozměry: 17·6 *cm* šir., 25 *cm* vys.

Obr. 15. Látka na zadní desce evangeliáře.

Rukopis perg. z XI. stol.

List 1. prázdný.

List 2*a* obraz 12·2 *cm* šir., 17·2 *cm* vys. »evangelista sv. Jan« (příloha I.). Orámování obdélníkové: Po stranách zlaté, červeně konturované pruhy; uvnitř na černé půdě proti sobě dva trojúhelníkově lomené pásky tvořící kosočtverečné vzorce. Plošky těchto pásků střídavě červené a zelené červeně pruhované; okraje jejich bílé. Mezi nimi na černém pozadí uprostřed kosočtvercových a trojúhelníkových polí bílé tečky. V hořejším pravém rohu kolečko červené s červeným křížem na zeleném pozadí; v ostatních rozích kolečka ze soustředných kruhů se skládající. Uvnitř červená arkáda segmentová; horizontální součásti sloupků světlezelené. Pod arkádou

Evangeliář z XI. stol. Evangelista sv. Jan.

Obr. 16. Evangeliář z XI. stol.: Sv. Marek ev.

sedící evangelista u stojanového pultu, k levé straně stranou obrácený. Kontury vesměs černé, inkarnát téměř bílý: stínování ve tváři, jakož i vousy a vlasy šedozelené. Svatozář červená, spodní roucho rovněž šedozelené; svrchní červené; obě s bílými vyčárkovanými světly. Tytéž barvy i na sedadle a pultu. Nad evangelistou orel podobně zbarvený, držící bílou pásku. Pozadí mdle zlaté.

List 2*b*., obraz 12·3 *cm* šir., 17·2 *cm* vys. »evangelista sv. Marek« (obr. 16.). Orámování obdélníkové: mezi zlacenými, červenavě konturovanými pásky táhne se klikatý pestrý pásek (plošky střídavě červené a zelené, obě bíle čárkované a tečkované) na černé půdě. V rozích spirálové rosetty. Uvnitř: arkáda nahoře trojúhelníkově zakončená. Postranní sloupky žlutočervené, horizontální jejich články světlezelené; zakončení arkády uvnitř zelené s bíle naznačenými vztýčenými lupénky. Pod arkádou u stojanového pultu, v němž roh na inkoust, sedí evangelista k levé straně obrácený, nožem péro přiřezávající. Inkarnát jako na předešlém; vlasy a vousy, jakož i stíny pod očima červenohnědé. Svatozář a svrchní roucho zelené, spodní roucho cinobrové. Nad evangelistou okřídlené poprsí lví držící bílou pásku.

List 3*a*, obraz 12·2 *cm* šir., 17·25 *cm* vys.: evangelista sv. Lukáš (obr. 17.). Orámování podobné jako u předešlého. Arkáda celkem podobného tvaru jako na předešlém; sloupky zelené, horizontální částky jejich červené. Uvnitř sedí apoštol k pravé straně obrácený, do rohového kalamáře péro namáčející, v levici kolmo vzhůru nůž držící. Tvář bezvousá; vlasy červenohnědé. Spodní roucho šedomodré, svrchní cinobrové, obě s bílými čárkovanými světly. Nad apoštolem poprsí býka nápisovou pásku držící.

List 3*b*, obraz 12·2 *cm* šir., 17·2 *cm* vys.: evangelista sv. Matouš (obr. 18.). Orámování celkem stejné jako na listě 2*a*; jen rohové kruhové ozdůbky zde sluncovité. Arkáda polokruhová. Sloupky její šedomodré se zelenými hlavicemi a patkami a s červenými horizontálními články. Oblouk arkády olemován šedomodře; střední pruh vyplněn podobným pestrým páskovým ornamentem, jako rámec. Uvnitř arkády téměř en face (jen poněkud hořejším tělem k levé straně pootočen) sedící evangelista na faldistoriu s dračími hlavami a drápovitými nohami. Inkarnát bílý, stíny ve tváři červené; vlasy a vousy hnědé. Spodní roucho cinobrové, svrchní šedomodré. Apoštol v pozdvižené levici drží dlouhý pruh papíru na klíně jeho ležící, v pravo dolů splývající, a pravicí na něm píše. V pravo stojanový pult s rozevřenou knihou, v levo podobný pult s rohovým kalamářem. Nad apoštolem poprsí anděla blánku držícího.

List 4*a*. Veliká iniciálka L (iber generationis) téměř celou stránku zaujímající, spirálově svinuté stonky s drobnými lupénky; na dvou místech dračí hlavy. Iniciálka zlacená, červeně konturovaná, s pozadím dílem zeleným, dílem modrým.

Obr. 17. Evangeliář z XI. stol. Ev. sv. Lukáš.

Obr. 18. Evangeliář z XI. stol. Ev. sv. Matouš.

Na listě 4*b* počíná se text, jenž v celém kodexu proveden jest písmem zlatým, nepříliš úhledným. Větší písmena v textu jsou rovněž zlatá, a nad to ještě červeně konturovaná. Každá stránka opatřena jest prostým obdélníkovým rámcem zlaceným, červeně konturovaným.

Obr. 19. Evangeliář z XI. stol.: »Narození Páně«.

List 6*a* iniciálka C zlacená, červeně konturovaná, vyplněná zlatou spirálovou stonkovou spletí s červenou dračí hlavou uprostřed; pozadí zelené.

List 9*b*. Celostránkový obraz 11·9 *cm* šir., 17·2 *cm* vys. Orámování mezi dvěma úzkými pásky zlatými, červeně konturovanými, širší stilisovaný ornament lupenový světlezelený na hnědočervené půdě. Vnitřní plocha rozdělena týmž ornamentem, ale žlutočerveným na tmavočervené půdě ve dvě stejné polovice. V polovici hořejší: Narození Páně (viz obr. 19.). V pravo stojí sv. Josef s holí nahoře vodorovně zakončenou v ruce. Oděn jest po kolena

sahajícím rouchem červeným, zeleným, na pravém rameni sepjatým pláštěm a příléhavými nohavicemi téže barvy. Dolejší část tváře odpryskla. Uprostřed na vysokých jeslích pololežící Ježíš nepoměrně velikou pravici k žehnání maje pozdviženu. Orámování jeslí zelené; vnitřní jejich plochy, jakož i po-

Obr. 20. Evangeliář z XI. stol. »Vjezd Ježíšův do Jerusaléma«.

krývka Jezulátka červené. Za Ježíškem modrošedou barvou naznačena kupa sena, za níž vykukuje hlava osla a vola. V levo na kolmo postaveném lehátku spočívá Bohorodička, k Ježíšku jsouc obrácena; oděna jest dlouhým červeným šatem. V dolejší polovici: »Andělé zvěstují pastýřům narození Spasitelovo.« V levo anděl na zemi stojící, dlouhou, zelenou zlatě lemovanou tunikou a červeným pláštěm oděný ukazuje pravicí vzhůru, levici dlaní v před maje pozdviženu. Před ním u hrubě nastíněného stromu (zelený peň vybíhající ve čtyři stonky nahoře červenými pupencovými plody zakončené) tři pastýři. Jeden z nich sedí u stromu před andělem, v levici maje kyj na zem spuštěný. U jeho nohou sedí na zemi

bílá kráva. Za ním dva vedle sebe stojící pastevci, z nichž jeden veliký kyj na levém rameni má položený; mezi nimi kozelec (červený) ve skoku; u nohou jednoho z pastevců na zemi sedící tele (zelenou barvou malované). Pozadí zlacené. Kontury pérové, černé; inkarát bílý; vlasy a vousy červenohnědé.

Obr. 21. Evangeliář z XI. stol. »Anděl ukazuje ženám místo, kde z mrtvých vstavší Kristus odpočíval«.

Listy 10*a*, iniciálka I nahoře a dole pletencová, uprostřed S-vitým ornamentem ozdobená; zlacená, červeně konturovaná, s pozadím z části modrým.

Menší iniciálky na listě 11*b* (*C*), 12*b* (*D*), 13*b* (*A*), 14*b* (*P*), 15*a* (*C*), 16*a* (*C*), 18*a* (*C*), 19*b* (*V*), 20*a* (*N*), 21*b* (*C*), 23*a* (*A*), 23*b* (*P*), 25*a* (*N*), 26*b* (*S*), 28*b* (*C*), 30*a* (*A*), 31*b* (*D*), 32*b* (*C*), 37*b* (*L*).

List 39*b*, obraz celostránkový: »Vjezd P. Ježíše do Jerusaléma« (viz obr. 20) 11·7 *cm* šir., 17·2 *cm* vys. Orámování: mezi dvěma zlacenými úzkými pruhy ornamentální pruh širší, z červených, bíle kon-

turovaných lupenů do trojúhelníků k sobě přiřaděných vkomponovaných složený. Obraz: Kristus na oslici sedící oděn jest zelenou togou a červeným pláštěm. Před ním muž kladoucí na cestu svůj kabátec. Za ním jiný držící ratolest v ruce. V popředí hoch k zemi schoulený a před ním jiný s rozestřenými rukama zpět poněkud nakloněný. V popředí na stromě,

Obr. 22. Evangeliář z XI. stol. »Nanebevstoupení Páně.«

jehož koruna skládá se ze stonkových pruhů, pupencovými květy zakončených, dva muži větve lámající, odění krátkými kabátci a přiléhavými nohavicemi.

List 44*b* celostránkový (11·7 *cm* šir., 17·2 *cm* vys.) obraz: »Anděl ukazující ženám místo, kde z mrtvých vstavší Kristus odpočíval« (viz obr. 21.). Orámování světlezelené, nahoře a dole lupenové, po stranách šupinovité. Ve vnitřní ploše arkáda zakončená nahoře lucernovitou věžkou. Pod ní v pravo sedící anděl pravicí ukazující na místo, kde

Kristus odpočíval. V pozadí v levo tři ženy, z nichž dvě drží v levicích jakési nádoby, a jedna z nich mimo to v pravici kaditelnici. Dole v popředí dva spící vojíni; jiní dva nad arkádou v hořejších rozích vnitřní plochy.

List 61*b*, obraz celostránkový (11·7 *cm* šir., 17·3 *cm* vys.): »Nanebevstoupení Páně« (viz obr. 22.). Orámování cinobrové, lupenovité. Ve vnitřní ploše: V levo stojící Kristus s křížem na žerdi v levici, pravici maje vzhůru vztaženu. Ruka z oblaků vyčnívající chápe se pravice jeho. V pravo nahoře dva stojící andělé řasnatými rouchy odění. Dole v pravo zástup deseti apoštolů; v levo stojí ostatní dva.

Na listě 62*a* iniciálka R (viz obr. 23.).

List 65*b* celostránkový (11·7 *cm* šir., 18·5 *cm* vysoký) obraz: »Seslání Ducha sv.« (viz vyobr. 24.). Orámování jako na listě 39*b*, avšak zelené. Hořejší část orámování přerušena jest segmentovou, pestře (červeně a zeleně) kostkovanou stříškou na třech sloupkových arkádách spočívající. V arkádě prostřední veliká, dolů hlavou obrácená holubice (zelená) s křížovou gloriolou kolem hlavy. Pod římsou, na níž sloupky zmíněných arkád spočívají, hustý zástup jedenácti apoštolův stojících, se sv. Petrem uprostřed. Na hlavách jejich kuželovité plameny.

Obr. 23. Evangeliář z XI. stol. Iniciálka R.

List 66*a* iniciálka S v podobě ptáka na ohonu svém stojícího, zlatá, červeně konturovaná, s pozadím z polovice modrým, z polovice zeleným.

Celkem 125 listů.

Vazba z druhé pol. XIV. stol. (Viz »Výběr umělecko průmyslových předmětů z retrospektivní výstavy« tab. 28.). Přední deska pobitá měděnou, pozlacenou, ozdobně rytou plochou (viz obr. 25.). Uprostřed pod bohatou kružbovou hrotitou arkádou na nízkém stolu sedící Bůh Otec, držící před sebou na kříži pnícího Krista; na prsou Boha Otce hlavou dolů obrácená holubice. K tomuto střednímu poli připojuje se na každé straně obdélníkové pole užší postavou světce pod dvojnosou hrotitou arkádou, nad níž potvorné postavy zvířecí. Kolkolem trojdílné této části střední jde rámec ozdobený v rozích kruhovými medaillony se symboly čtyř evangelistův,

uprostřed pak strany hořejší a dolejší jest po jednom kruhovém medaillonu; v hořejším jest hlava mužská, v dolejším ženská, obě se svatozáří. Uprostřed kolmých stran nalézají se rovněž kruhové medaillonky, jež však velikými lůžky drahokamův jsou zakryty. Mezi těmito medaillonky nápis: AVE M | ARIA | CELI | IANUA. Tato rytá deska byla posázena osmi polodrahokamy, z nichž zachovaly se jen tři a mimo to dvě prázdná lůžka.

Obr. 24. Evangeliář z XI. stol. »Seslání Ducha sv.«

Kromě toho přibit nahoře i dole měděný hladký zlacený pruh, z nichž každý měl původně tři veliké polodrahokamy; nyní zbyly na každém jen dva.

4. (Sign. Cim 4.)

VERSUS SUPER OFFERTORIA (Dr. A. Ambros, »Der Führer durch den Dom zu Prag«, 105.). — Rkp. perg. XIII. stol.

Desky žlutohnědou hladkou koží potažené. Na přední desce přilepen pergamenový proužek s nápisem: Jt vſus . . . ſup offertoria.
Listů 68 perg. 17 *cm* šir., 27 *cm* vys.

Obr. 25. Vazba evangeliáře.

Na listě 1 bohatá iniciálka A z proplétajících a v lístky se vyvíjejících pásků komponovaná červenými pérovými obrysy provedená (obr. 26). Pozadí zelené. Notové linie (čtyři) hnědé; na nich černé neumy. Písmo okrouhlá minuskula. V textu větší písmeny červené.

Stará část knihy sahá až po list 59 incl.; listy 60—68 část novější, obsahující neumami notovaná evangelia na svátky vánoční.

Na pergamenovém listu na zadní desce přilepeném dole napsáno: Ano dm m°ccxxx^{mo} ^{to} Ifte liber empt^{9} ꝫ ꝓfec.

5. (Sign. Cim 5.).

SCRIPTUM SUPER APOCALYPSIM. Rkp. papírový z konce XIV. stol. 22 *cm* šir., 29·8 *cm* vys. Vazba prostá, obnovená, potažená hladkou

Obr. 26. Versus super offertoria. Iniciálka A.

Obr. 27. Scriptum super Apocalypsim. Str. 13.

bílou kůží. Na přední desce přilepen pergamenový proužek s nápisem: Scriptū ſup Apocalip | ſim cum ymaginibus | Wenceslai doctoris.

Hojné pérokresby velmi obratně provedené (srvn. obr. 27, 28, 29 a 30). Práce Avignonská.

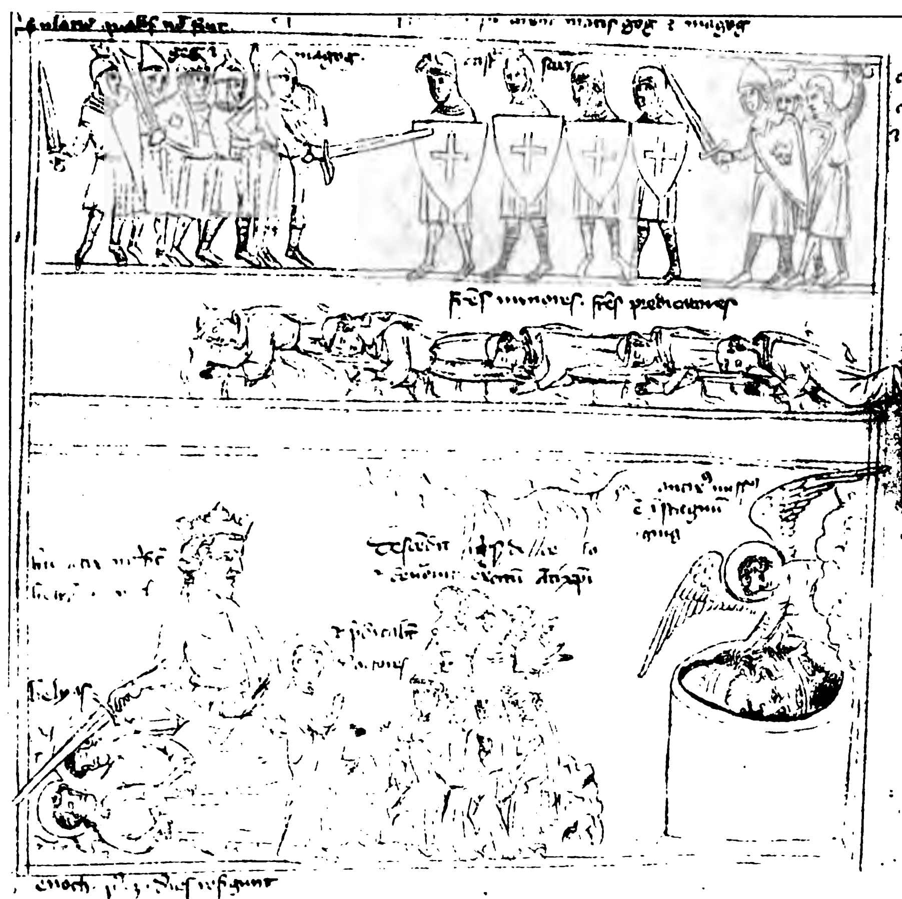
Faksimile celého rukopisu vydáno r. 1873: »Scriptum super apocalypsim cum imaginibus (Wenceslai Doctoris). Codex bibliothecae Capituli semper fidelis metropolitani Pragensis in solemnem memoriam anni jubilaei ab erecto episcopatu Pragensi nongentesimi editus a s. f. capitulo metropolitano. Pragae 1873. Arte phototypica expressit Henricus Eckert.«

Obr. 28. Scriptum super Apocalypsim. Str. 33.

Obr. 29. Scriptum super Apocalypsim. Str. 92.

Obr. 30. Scriptum super Apocalypsim. Str 258.

6. (Sign. Cim 6.)

MISSÁL BISKUPA OLOMOUCKÉHO JANA OČKA Z VLAŠIMI (1351—1361) NEBO JANA ZE STŘEDY (1364—1380).

Obr. 31. Missál Jana ze Středy. Iniciála na listě 4 *b*.

(Srovnej Waagen, Deutsches Kunstblatt 1850, strana 149, Dr. Karel Chytil, »Vývoj miniaturního malířství v době králu rodů Lucemburského« v Pam. arch. XIII. 1885, sl. 86—87; »Výběr umělecko-průmyslových předmětů z retrosp. výstavy« list 16).

Desky potaženy koží červeně natřenou. V rozích a ve středu obvyklé gotické kování mosazné. Formát vazby: 32 *cm* šir., 44·5 *cm* vysoká.

Na vnitřní desce přilepeno perem a vodovými barvami provedené (9·2 *cm* šir., 15·2 *cm* vys.) »ex libris« z r. 1593. Nahoře letopočet 1593 a písmena EMW. Znak Mannsfeldský. Dále v kartuši: Volrart Graff Vndt Herr zue Mannsfeld Edler Herr zur Hilserungen. mp. p.

Obr. 32. Missál Jana ze Středy. Iniciálka U na l. 7 *a*.

Rukopis psán na pergamenu.

Iniciálky hlavní jsou figurální. Podružné iniciálky jsou červené, modrým nitkovým ornamentkem vyplněné a obklopené, anebo střídavě v barvách zase opáčně.

Obr. 33. Missál Jana ze Středy. Iniciálka P na listu 18 *b*.

List 4 *b* iniciálka A Zvěstování, dole malá postava biskupa; před ním znak biskupství Olomouckého: ve dvou řadách bílé trojúhelníky na červeném poli. (Viz příloha II. a obr. 31.).

List 7 *aβ* U; v ní poprsí Krista en face, pravicí žehnajícího, v levici knihu držícího (viz obr. 32.).

Missál Jana ze Středy. List 4 *b*.

List 18 *α* inic. P pletencová; v ní »Narození Páně«; v rozvilinách z iniciálky vycházejících poprsí mužské s rozevřenou knihou (pod poprsím tímto falsifikované jméno Pr. Bruchaty) a poprsí krále Šalomouna. (Viz obr. 33.)

List 30 *a α* iniciálka P, v níž Madonna s dítkem (viz obr. 34.).

List 32 *a β* iniciálka E; v ní Tři králové Jezulátku na klíně Bohorodičky sedícímu se klanějící (viz obr. 35.).

List 65 *b β* iniciálka R; v ní: Zmrtvých vstání Páně (viz obr. 36.).

List 67 *b*. Iniciálka F červená, pozadí modré se zlatými ornamenty. Uvnitř »Ecce Homo« (poprsí) po obou stranách nástroje umučení. (Viz obr. 37.)

List 71 *a*. Iniciálka U pletencová, zelená, pozadí modré, zlatě ornamentované. Uvnitř »Nanebevstoupení Páně«. Orámování bohaté jde po třech stranách textu; uprostřed dolejší jeho části stojící pták s dlouhým krkem a zobákem a dvěma dlouhými péry nad hlavou. (Viz obr. 38.)

List 74 *a*. Iniciálka S modrá; pozadí růžové, zlatě čtverečkované s drobnými rosetkami a kolečky v každém čtverečku. Uvnitř Seslání Ducha svatého. (Viz obr. 39.)

List 83 *a* kol. *β*. Iniciálka C růžová, stilisovanou rosetou a lupeny ozdobené. Vnější pozadí modrošedé zlatě čtverečkované; vnitřní zelené, filigránovým temně zeleným vzorem pokryté. Uvnitř klečící král pozdvihuje kalich vzhůru. (Viz obr 40.) Mezi listem 102 a 103 list kanonový vyříznut.

Obr. 34. Missál Jana ze Středy. Iniciálka P s Madonnou.

List 103 *a*. Iniciálka T modrá stilisovanými lupeny ozdobená. Polovice pozadí fialová, polovice růžová; obě jsou zlatým filigránovým vzorem pokryta. V hořejší části iniciály v kruhovém poli na zlaté půdě Bůh Otec v rouchu královském (postava po kolena). Viz obr. 41.

List 156 *b*. Iniciálka G modrá, stilisovaným lupením vyplněná. Vnější pozadí zlacené s rytým kosočtvercováním. Uvnitř Smrť P. Marie (Viz obr. 42.)

Obr. 35. Missál Jana ze Středy. Iniciálka E s klaněním se sv. tří králův.

Obr. 36. Missál Jana ze Středy. »Zmrtvých vstání Páně«.

Obr. 37. Missál Jana ze Středy. Iniciálka F.

List 165*b β*. Iniciálka G růžová, vnější pozadí modré s filigránovým zlatým vzorem. Uvnitř sedící sv. Anna s Pannou Marií na klíně, která opět chová Ježíška. (Viz obr. 43.)

List 172*b* kol. *β*. Iniciálka B modrá, vnější pozadí růžové se zlatým filigránovým ornamentem. Uvnitř archanděl Michael potírající draka. (Viz obr. 44.)

List 184*a α*. Iniciálka G pletencová, zlatá. Uvnitř: uprostřed na trůnu sedící Kristus v úboru královském, po stranách sv. Petr a Pavel. Vnější pozadí tmavomodré, zlatě kosočtvercované. (Viz obr. 45.)

Obr. 38. Missál Jana ze Středy. Iniciálka U s obrazem »Nanebevstoupení Páně«.

List 192*a b*. Iniciálka G růžová, vnější pozadí modré, zlatě kosočtvercované, vnitřní zelené, rozvilinovým ornamentem tmavozeleným pokryté. Uprostřed sv. Kateřina en face. (Viz obr. 46.)

List 235. Na zadním přídeští malované ex libris 8·5 *cm* šir., 12·5 *cm* vysoké; nahoře napsáno: 1 · 5 · 9 · 3. »Spero dum spiro, mea spes est unica Christus.« Uprostřed znak Mannsfeldský, pod ním nápis: »Philippus Ernestus comes ac Dominus in Mannsfeldt Nobilis Dominus in Helderungen.«

7. (Sign. Cim 7.)

»PSALTERIUM RUDNICENSE«. Rkp. perg. z druhé polov. XIV. stol. (Srvn. Dr. Chytil, »Vývoj miniat. malířství v době králů

Obr. 39. Missal Jana ze Středy. Iniciálka S s výjevem Seslání Ducha sv.

rodu Lucemb.« v Pam. arch. XIII. sl. 157 až 158.) Desky potaženy žlutohnědou koží, do kteréž vtlačeny v dvojnásobných pruzích podélných a úhlopříčných jednoduché rosetky. Kování mosazné prosekávané. V nárožních ozdobách dva kohouti proti sobě; uprostřed kruhová prosekávaná rosetta. (Viz obr. 47.)

Obr. 40. Missál biskupa Olomouckého. Iniciálka C.

Na pergamenovém listu na zadní straně přední desky přilepeném nápis: Istud Psalterium est Canonicorum Regularium Monasterij sancte Marie in Rudnicz.

Listů 170 perg. Formát 36 *cm* šir., 54·6 *cm* vys. Iniciálka B růžová, ve stínových částech stilisovaným lupením vyplněná. V ní u pultu sedící a píšící biskup s mitrou na hlavě; před ním drobné postavy dvou klečících mnichův. Pozadí upraveno jako žlutý zavěšený čaloun; za ním viděti kusy modré, bílým filigránovým vzorem oživené půdy. Vnější pozadí zlaté;

»Psalterium Rudnicense.« Iniciála B.

orámování modré. Z iniciálky vyvíjejí se pestré šlahounovité okrajové ozdoby. (Viz příl. III.) Písmeny v textu před notovými liniemi: jednak černé na způsob řeménkového pletiva, červeným nitkovým ornamentem obklopené, jednak černé přímočáré, pestře omalovanými listeny vyplněné viz obr. 48.

Obr. 41. Missál biskupa Olomouckého. Iniciálka T.

V textu větší písmena modrá nebo červená, obojí s červenou nitkovou ornamentikou (viz obr. 49.).

List 15*b* iniciálka D fialová, ve stínových částech listovím vyplněná. Na gotickém stolci sedí muž korunu v rukou držící; před ním muž s kápí na hlavě, dvěma prsty pravé ruky hlavy jeho se dotýkající. (Viz obr. 50.)

List 26*b* při dolejším okraji iniciálka D zelená, rozvilinová, se žlutými světly; uprostřed en face vousatý muž (poprsí), oděný růžovým rouchem a růžovou kápí, v ruce má široký pás, v němž napsáno: Obmutui ? humiliatus ſum nim | cum conſiſtet prtor aduſum me. Pozadí modré se zeleným filigránovým vzorem. Vnější cípy zlacené, orámování fialové. V pravo vybíhá iniciála v šlahounovité listeny.

Obr. 42. Missál biskupa Olomouckého. Smrť P. Marie.

List 34*a* iniciálka O fialová, rozvilinová; uvnitř poprsí starce s dlouhými šedými vlasy a vousy, jenž v rukou drží blánku s červeným nápisem: Dilexiſti omīa v'ba. Vnitřní pozadí modré s bílým filigránovým vzorem. Cípy zlacené, orámování zelené.

List 35*b* iniciálka D modrá, ve stínových částech bělomodrým listovím vyplněná. Uvnitř stařec (postava po kolena, oděný růžovou kápí a oděvem se zelenou podšívkou; v rukou drží blánku s nápisem: Omēs declinauerūt ſimul. Pozadí tmavomodré, bílým kosočtverečným a rosettovým ornamentem oživené. Vnější pozadí vyzlacené, orámování růžové.

List 46*a*. V pravém rohu nahoře iniciálka S růžová, stilisovaným listovím vyplněná. V ní postava bezvouského muže v zeleném rouše s rů-

žovou kápí na hlavě, držícího v rukou blánku s nápisem: Nūquid iuste irasceris super hedera ist. | Juste irascor usq; ad mortem Jonas pp. Pozadí

Obr. 43. Missál biskupa Olomouckého. Sv. Anna samatřetí.

Obr. 44. Missál biskupa Olomouckého. Sv. Michael potírající draka.

modré, bílým filigránovým vzorem oživené. Vnější pozadí vyzlacené. Orámování modré. (Obr. 51.)

List 58*a*. Iniciálka G zelená, ve stínových částech lupenovými rozvilinami vyplněná. Uvnitř na kříži podoby T Ukřižovaný; po pravici Maria

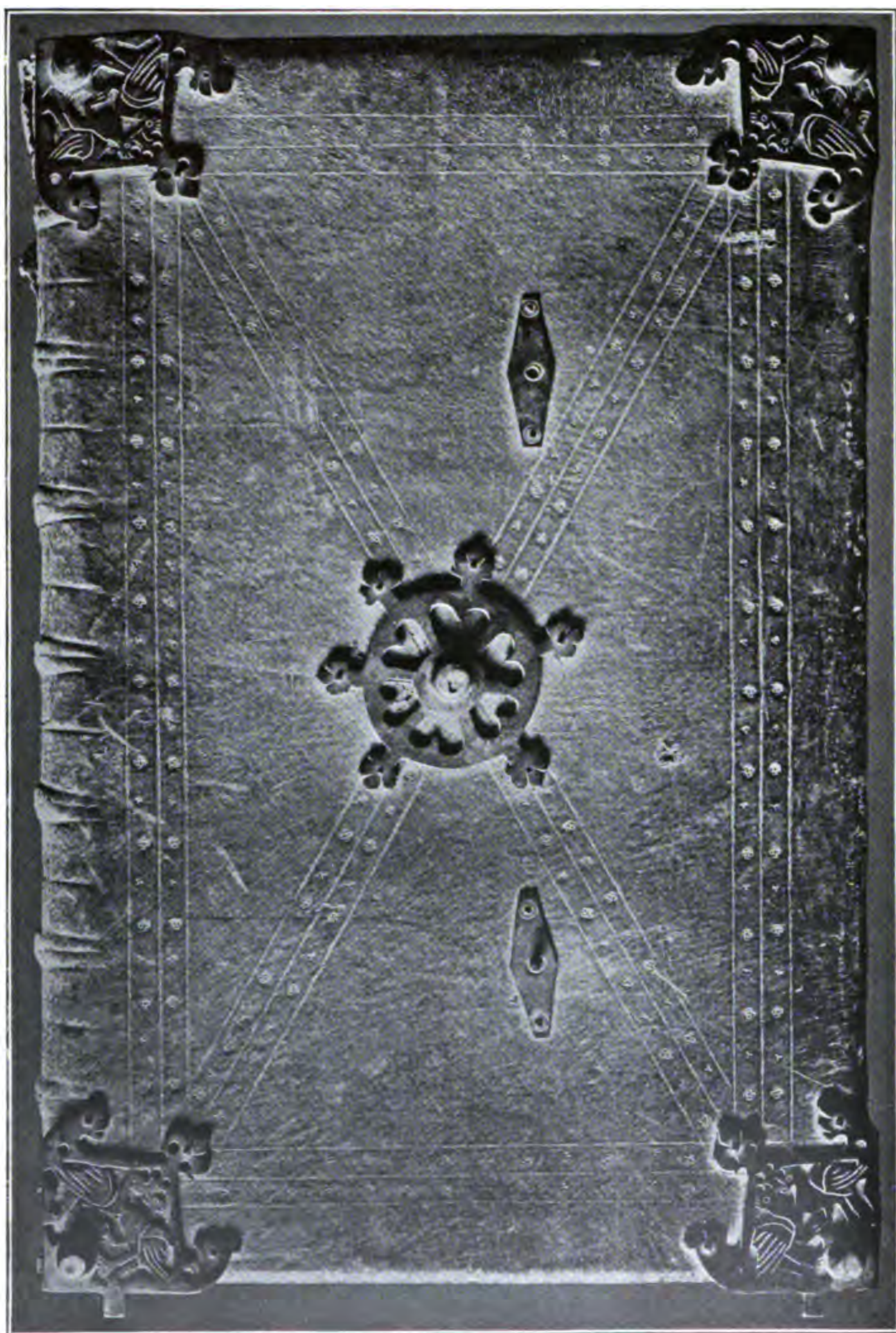
Obr. 45. Missál biskupa Olomouckého. Trůnící Kristus.

Obr. 46. Missál biskupa Olomouckého. Iniciálka G (sv. Kateřina).

v modrém rouše, po levici ev. Jan v rouše bílém. Pozadí červené, zlatým filigranovým vzorem oživené. Vnější pozadí zlaté. Orámování fialové. (Obr. 52.)

List 68*b* iniciálka C fialová, ve stínové části lupenovými ornamenty vyplněná. Uvnitř před pultem, na němž otevřená kniha s notami, tři

Obr. 47. »Psalterium Rudnicense«. Vazba.

kanovníci. Pozadí červené, zlatým filigránovým vzorem oživené. Vnější cípy vyzlacené. Orámování zelené. (Obr. 53.)

List 79*a* iniciálka D zelená, lupenovými rozvilinami ve stínových částech vyplněná. Uvnitř král David sedící a na psalterium hrající. Pozadí modré, bílým filigránovým vzorem oživené. Vnější cípy zlacené. Orámování fialové. (Obr. 54.)

List 110*b*: při dolejším okraji iniciálka A růžová, ve stínových částech lupenovitými rozvilinami vyplněná. Uvnitř: Zvěstování P. Marie. V levo

Obr. 48. »Psalterium Rudnicense«. Ukázka písma.

stojící Maria v modrém, růžově podšitém řasnatém rouše; před ní klečící anděl v šedomodrém, zeleně podšitém plášti a v modrém spodním rouchu, držící kolmo vinoucí se pásku s nápisem: Aue gratia plena dominus. Nad ní vznášející se holubice. V pravém hořejším rohu tvář Boha Otce. U nohou P. Marie zlatá vása s lilií a drobné postavičky dvou klečících mnichů. Pozadí tmavočervené, zlatým filigránovým vzorem oživené. Vnější cípy vyzlacené, rámec modrý. V rozích vyvíjí se iniciálka v zátočiny zakončené pestrými listy. (Viz obr. 55.)

8.

EVANGELIARIUM KLÁŠTERA HELMWADSHAUSENSKÉHO ZE XII. STOL. (Srvn. Dr. Fr. Bock v Mitth. d. C.-C. XVII. (1872), str. LXXXVIII—XCI.) Prodán byl r. 1861 kapitulou Jiřímu V., králi Hannoverskému, za 10.000 tolarů; akta prodeje v registratuře centrální kanceláře kapitulní (Odd. 12, sv. 1 čís. 90). Chová se nyní ve sbírkách rodu Brunšvicko-Lüneburského (srvn. Prof. dr. W. A. Neumann, »Der Reliquienschatz des Hauses Braunschweig-Lüneburg« [Wien 1891] str. 45).

Obr. 49. »Psalterium Rudnicense«. Ukázka iniciál podružných.

9. (Sign. A 1.)

BIBLIAE SECUNDA PARS (PARABOLAE SALAMONIS — LIBER ESTHER). Rkp. perg. XIV. stol. 287 listů.

Formát: 37·5×52·5 *cm*.

Desky potaženy žlutohnědou koží, do níž kolem okrajů a šikmo křížem vtlačeny jsou dvojité rýhy. V rozích i uprostřed mosazné prosekávané kování.

Iniciálky modročervené, ve stínových částech lupenovitě ornamentované, krásnou nitkovou ornamentací vyplněné a obklopené.

List 1 *b*: iniciálka I (uprostřed písmeny obdélníková ozdoba, skládající

Obr. 50. Žaltář Roudnický. Iniciálka D na listě 16 *b*.

se z kosočtverečné spleti); v témž listě v kol. β iniciálka P (uvnitř šupinovitě seskupenými lupeny vyplněná; v kolmé stínové části řadou

Obr. 51. Žaltář Roudnický. Iniciálka S na listu 46*a*.

modrých hvězdic ozdobená); list 16*a* α iniciálka M a ve sl. β inic. U (od iniciál táhnou se po okrajích zajímavé ozdoby) (viz obr. 56); l. 21*b* α O;

Obr. 52. Žaltář Roudnický. Iniciálka E na listu 58*a*.

l. 24*a* α inic. D; l. 35*a* α inic. M; l. 35*b* α inic. O; v ní uprostřed červené nitkové ornamentiky černý štít s osmipaprskovou bílou hvězdou, držený

Obr. 53. Žaltář Roudnický. Iniciálka C na listu 63 *b*.

z každé strany klečící mladistvou postavou; l. 66aα N; u ní v pravo dole sedí malá dětská nestvůra se zrcádkem v ruce; l. 66bβ V; pod ní dole dvě malé nestvůry; nahoře na okraji malý lev; l. 67aα dole drak se řasnatou rouškou na hřbetě; 99bβ I, 100aα V; 139bα inic. Q, v ní veliká stojící postava Jeremiáše proroka, držící v levici nápisovou blánku, k níž pravicí ukazuje (obr. 57), 142bα L, 143aα H, 147bβ E; 148aα E,

Obr. 54. Žaltář Roudnický. Iniciálka D na listu 79 a.

187aα D (celá stránka orámována nitkovým ornamentem, tu a tam malými žaludy a dlanitými lupeny oživeným; nahoře i dole nahé postavičky dětské konturami naznačené; viz obr. 58); 188aα A; 203aα N, βV; 204aβ D a U; 209bα S, βU; 211bβ O; 212aα V (v ní hlava ženská, řasnatou plachetkou pokrytá dole na okraji listu sedící pes (viz obr. 59); 216aβ I, 216bβ V; 217aα I, 217bβ E, 219aβ T (v ní nahá dětská postava s roztaženýma rukama a rozkročenýma nohama), 219bα V (v ní v modrém štítu znak »Odřivous« držený nahou postavičkou dětskou; na okraji stránky řada srdcovitých článků vyplněných akroteriovými lupeny; nejdolejší článek hrotem svým vyniká z úst ležící postavy krátkými spodky oděné, viz obr. 60); 222aα N; 223aα O; 224aβ Q; 225aβ A; 225bβ O; 227aα T; 227bβ U; 229bα I; 231aβ S; 231bβ I; 238aα D (v ní v červeném šikmo

postaveném štítu pětilistá bílá růže s modrým středem, viz obr. 61), 238*aβ* O; 240*aα* C, 241*aα* F dolů hlavou obrácené (E), zelené, lupeny ve stínových částech ozdobené; v něm mužská stojící postava po kolena

Obr. 55. Žaltář Roudnický. Iniciálka U na listu 79 *a*

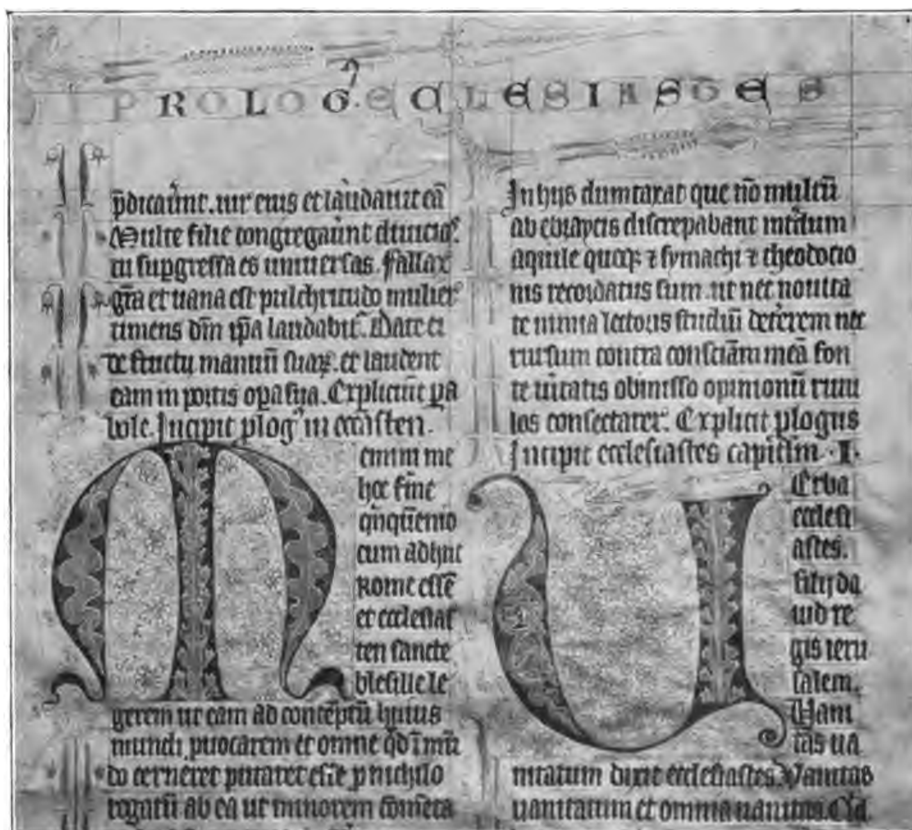
vousatá, v pravici malou knížku držící, levicí k ní ukazující. 241*aβ* V (viz obr. 62); 260*aβ* C (v ní sedící pes); 260*bα* T; 267*bβ* A; 268*aα* A; 277*bβ* L; 278*aα* h, *β* I.

10. (Sign. A 3.)

BIBLE LATINSKÁ. DÍL I. Rkp. perg. z poč. XV. stol.

Vazba již valně porušená; do kůže, jíž desky potaženy, vtlačeny rosetky, z nichž každá ze šesti kroužků se skládá.

Formát: 32·5 *cm* šir., 46·5 *cm* vys. Listů 123.

Obr. 56. Bibliae secunda pars. Iniciály M a U na listu 16 *a*.

List 1 prázdný.

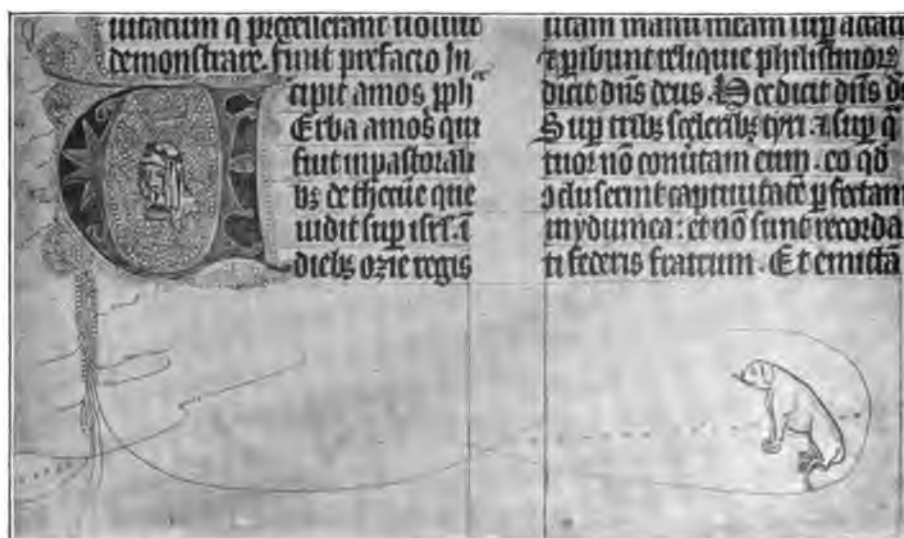
List 2 *a α*: iniciálka F. Kolmé břevno pletencové, růžové; hořejší vodorovná část v podobě růžového prutu vyvíjí se na straně v kolmo dolů se vinoucí zelené lupeny. Střední vodorovné břevno růžové na způsob bíle konturovaného listu. Uvnitř bělovousý mnich s velikou pleší ve hnědém hábitu an píše do knihy na pultu ležící, maje v levici nožík, v pravici péro. Pozadí vnitřní zlaté, vnější tmavomodré. Nahoře vodorovná ornamentální linka: kolem rovného stonku převinují se pestré listy. Na konci stehlík. Dolů od iniciálky jde kolmý prut převinutý zelenými lupeny; na lupenu nejdolejším pějící stehlík.

Obr. 57. Bibliae secunda pars. Iniciálka Q s prorokem Jeremiášem na listu 139 *b*.

Obr. 58. Bibliae secunda pars. Iniciálka D na listu 107.

Obr. 59. Bibliae secunda pars. Iniciálka V na listu 212.

Písmo gotické. Podružné iniciálky v textu okrouhlých tvarů, modré nebo červené, s červenou resp. modrou nitkovou ornamentikou.

List 5*aβ*: inic. D fialová, uprostřed stínových součástí řadou bílých kroužků okrášlená. Uvnitř postavička (po kolena) vousatého muže s modrou gloriolou kolem hlavy. Pozadí zlaté, orámování modré.

List 6*a α*. Podél celého sloupce táhne se kolmo temně fialový pás obdélníkový, v němž řada mandorlovitých, modrým ipruty orámovaných polí. V nich znázornění jednotlivých dnů stvoření na zlatém poli. Nejníže v kruhovém zeleném orámování Ukřižovaný s P. Marií a sv. Janem po stranách. Nejvýše při obou rozích kolmého pásu dva stehlíci proti sobě (Obr. 63.)

List 23*b β*. Na počátku knihy Exodus iniciálka h zelená, ve stínových částech žlutě konturovanými lupeny ozdobená. Uvnitř Mojžíš vyvádějící Židy z Egypta. Vnitřní pozadí zlaté, vnější tmavorůžové. V pravo prodlouženo kolmé břevno vysoko vzhůru, jsouc uprostřed přerušeno modrým, zlatě vyplněným uzlovým vzorkem.

List 44*a β*. Na poč. kn. Deuteron. iniciálka h světlemodrá, ve stínových částech bíle konturovaným lupením vyplněná. Uvnitř Mojžíš, s modrou aureolou kolem hlavy obrácen s vykládacím gestem ke dvěma Židům, kteří mají na hlavě bílé, na temeni knoflíkovými nástavci ozdobené klobouky. Pozadí zlaté. Vnější pozadí ultramarinové, červeně olemované.

List 61 *b α*. Na poč. knihy »Leviticus« inic. U světlemodrá, uprostřed

Obr. 60. Bibliae secunda pars. Iniciálka V na listu 219 *a*.

silných částí temnějšími, bíle konturovanými pruhy vyplněná. Uvnitř v levo chrámová stavba, z jejíhož okna vyhlédá Bůh, žehnající Mojžíšovi, jenž v levo klečí, maje na hlavě rohy. Pozadí vnitřní zlaté, vnější ultramarinové, červeně obroubené.

List 75*aβ*. Inic. L. Pravé kolmé rameno tmavorůžové, pletencové, z přímočárně se lomících součástí se skládající; levá část kolmá, rovněž růžová, vyvíjí se v kolmo postavený zelený lupen. Nahoře ohraničeno pole písmeny pásem modrých zkadeřených obláčků; z nich postava Boha Otce dolů k Mojžíši se vyklání, jenž stojí před zeleným nízkým keřem. Pozadí vnitřní zlacené, vnější tmavomodré.

Obr. 61. Bibliae secunda pars. Iniciálka D na listu 238 *a*.

List 94*bβ*. Inic. T zelená; uvnitř postava muže (až po kolena). Pozadí vnitřní zlaté, vnější tmavomodré.

List 95*aβ*. Inic. H světle fialová. Uvnitř v části hořejší Bůh Otec; před ním Mojžíš s rukama křížem na prsou přeloženýma. Vnitřní pozadí zlacené, vnější tmavomodré.

List 108*aα*: na poč. knihy Judicum inic. P zelená, bíle konturovanými listy vyplněná. Uvnitř na nosítkách mrtvola Josuova; u nich v levo tři Židé v bílých kloboucích na hlavách; v pravo nahoře v oblacích Bůh Otec k nim se sklánějící.

List 121*bα*. Při pravém kraji veliká iniciálka I na obdélníkovém tmavorůžovém pozadí. Jest modrá, uprostřed čtyřlupennou červenou pletencovou rosettou, do níž vpleten modrý kosočtverec, přerušená. Pozadí

tohoto středního ornamentu zlaté. V hořejší části starý putující muž se zeleným kloboukem na zádech zavěšeným a se soudečkem na holi. V dolejší části žena kladoucí dvěma po jejím boku stojícím dítkám ruce na hlavu.

List 123*aβ*: při dolejším kraji iniciálka 𝔄 růžová, v pravé prohnuté části své stilisovaným lupenem vyplněná. Uvnitř poloviční postava muže s červeným končitým kloboukem na hlavě, držícího blánku s nápisem: »W pomocz hofpodyne«.

Obr. 62. Bibliae secunda pars na listu 241 *a*.

11. (Sign. *A* 2.)

BIBLE LATINSKÁ. DÍL II. Rkp. perg. z poč. XV. stol.

Kožený povlak desek valně potrhaný a červotočinou prožraný; do něho vytlačen v prostředním obdélníkovém poli spirálově vinoucí se stonek s velikými lupeny. Vytlačené orámování krajové ozdobeno rosetkami a kosočtverečky, v nichž stilisované lilie.

Stránka 1 *a* prázdná. Formát: 32·7 *cm* šir., 46·8 *cm* vys.

List 1 *b*: »Incipit prologus in IIII[or] libros Regum.« Iniciálka 𝔄 modrá s bílým výřezy, červeným nitkovým dekorem obklopená a vyplněná.

Obr. 63. Bible latinská (Sign. A 1). Dny stvoření.

List 2 *b*. Iniciálka F modrá, bíle konturovaným lupením vyplněná; uvnitř před oltářem, na němž zlatý kalich stojí, klečící Elkana a Anna; za nimi stojí bezvousý mladík. Vnitřní pozadí vyzlacené, vnější tmavorůžové s bílými tečkovými rosetkami. Na lupenových rozvilinách nahoře i po pravé straně pějící stehlíci. (Obr. 64.)

List 21 *a α*: inic. F zelená, bíle konturovaným lupením vyplněná. V ní král na stolci sedící; před ním klečící jinoch. Pozadí zlacené.

List 36 *a β*: inic. H růžová. Uvnitř: stařecký David na lůžku. U lůžka stojící dívka — Abisai: za ní bezvousý mladík a starý muž s korunou na hlavě pohlížející na krále.

List 54 *b β*: iniciálka P modrá, pletencová; uvnitř zelená mnohoboká věž, s níž padá dolů král Ochosiáš. Pozadí zlacené.

List 72 *b β*: iniciálka A modrá, vyplněná lupeny bíle konturovanými. Uvnitř sedící muž; u něho, o kolena jeho se opírajíce stojí dva hoši, jež muž onen v bocích rukama objímá. Pozadí zlacené; na okrajích iniciála v pestré lupeny se vyvíjí.

List 88 *a α*: inic. H růžová, v pravé části stilisovaným, bíle konturovaným lupenem vyplněná. Uvnitř na gotickém stolci sedící král; před ním hoch, za nímž stojí stařec ruce maje na ramena jeho položeny.

List 107 *b β*: inic. A modrá; v ní v profilu židovský stařec (poloviční postava) v ruce držící nápisovou blánku, na níž napsáno: Eſdre prologꝰ.

List 108 *b α*: inic. I modrá, bíle konturovaným lupením vyplněná. Uprostřed v nepravidelném orámování en face král na stolci sedící.

List 113 *b β*: inic. A modrá, ve stínových partiích bíle konturovaným lupením vyplněná. Uvnitř na gotickém trůnu sedící král: před ním klečící bezvousý muž.

List 121 *b α*: inic. H růžová; v ní kněz s pleší na hlavě a s knihou na klíně na nízkém stolci zeleném sedící. Vnitřní pozadí tmavomodré, vnější zlacené, orámování zelené.

List 129$b\beta$: inic. Ɑ růžová, v pravé stínové části bíle konturovaným lupením vyplněná. Uvnitř na nízkém zeleném stolci sedící sv. Jeronym v rouše kardinálském; po jeho bocích stojí stařečtí mniši.

List 130$a\alpha$: inic. T zelená, z bíle konturovaného lupení komponovaná. Uvnitř na prostném trůně stojící král obrácený s výhrůžným gestem ku starci před ním stojícímu, jejž pochop přivádí. Na krajovém listoví stojící chocholatý růžový pták.

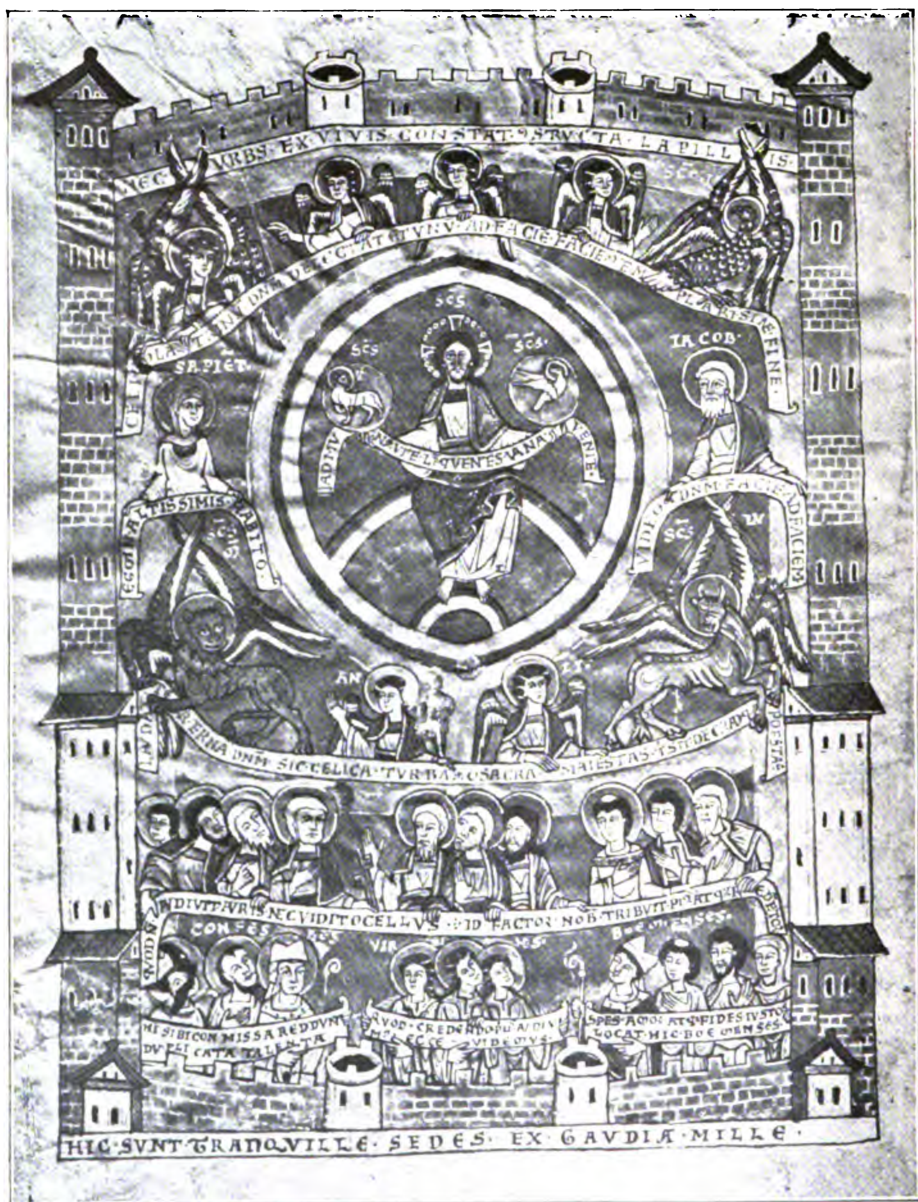
List 135$b\alpha$: inic. 𝔄 růžová, bíle konturovaným listovím vyplněná. Uvnitř poloviční postava Judith s korunou na hlavě a s mečem v pravici, držící v levici za vlasy uťatou hlavu Holofernovu. Na okrajových rozvilinách bezprostředně u iniciálky stojí zelený chocholatý pták, na výběžku dolejším pták růžový.

List 143$a\alpha$: inic. I při obou koncích zelená, bíle konturovaným lupením ozdobená; uprostřed dvě červeně orámovaná pole, spojená spolu uzlovým ornamentem. V hořejším poli stojí král, držící provaz, jehož královna v dolejším poli stojící se chápe.

List 151$a\beta$: inic. V růžová, pravá kolmá její část pletencová, levá prohnutá ozdobená stilisovaným listovím. Uvnitř nahý sedící Job; u něho manželka a dva přátelé. Středem stránky dolů jde kolmý prut pestrými listeny převinutý a dole ve dva lupeny se rozvírající.

Obr. 64. Bible latinská. Díl II. Iniciálka F.

Obr. 65. Liber Augustini »De civitate Dei« str. 1 *a*.

12. (Sign. *A* 7.)

LIBER AUGUSTINI DE CIVITATE DEI. Vazba úplně prostá: desky hnědou koží potažené; v rozích a uprostřed hrubé mosazné polokulovité puklice.

Formát: 28 *cm* šir., 39·5 *cm* vys. 183 pergamenových listů.

Str. 1*a* prázdná; na str. 1*b* celostránkový obraz. (Viz obr. 65.) Orámování na způsob městských hradeb s kulatými baštami; uprostřed v mandorle Kristus na duhovém kruhu sedící, v rozích kolem mandorly symboly čtyř evangelistů spolu s andělskými poprsími nápisové pásky držící. Po stranách poprsí »Moudrosti« a sv. Jakuba. Dole skupiny světců ve dvou řadách pod sebou.

List 2*aα*: iniciála G; v ní sedící světec, jemuž u ucha holubice se vznáší, píšící na bílý široký pruh, jejž malá, stranou stojící postavička drží, slova: GLORIOSISIMĀ CIVITATE DĪ. (Viz obr. 66.)

Na l. 18*aβ* iniciálka L, 33*bβ* inic. I, 51*bα* inic. D, l 68*aβ* inic. Q, l. 88*bβ* inic. Q, 100*bα* inic. D, 126*bα* inic. N, 133*aα* inic. H, 144*aα* inic. O, 166*aα* inic. C, spirálovitě se zavíjející široké stonky končící malými lupénky zoubkovanými v profilu podanými, uprostřed pak v trojlisty nebo pětilisty se vyvíjející. U některých (na př. při inic. Q užito i motivu dračího těla). Iniciály zlaté, zevně černě konturované, ve vnitřní zlacené ploše červeně a bíle ornamentované (malými kolečky, obrysy zoubkovaných lístků, pruhy na příč i středem plochy taženými a p.). Pozadí obyčejně zpola modré a zpola zelené, orámování obyčejně fialové.

Stol. XIII.

Obr. 66. Liber Augustini »De civitate Dei«. Iniciálka G na listu 2*a*.

13. (Sign. A 9 a.)

BIBLE LATINSKÁ.

Formát: 28·5 *cm* šir., 39·5 *cm* vys.

Vazba: černou koží potažená; do ní vtlačeny zlacené renaissanční ornamentální rámce, uprostřed pole renaissanční kartuše, v jejímž oválovém středu »Křest Kristův«. Ve středu kartuše na zadní straně »Proměnění Páně«. V rozích kování ozdobené velikým prosekávaným, z části vypuklým lupenem. (Obr. 67.) Ořízka zlacená s vtlačeným vzorem a malovaným znakem Gerstorffským.

Rukopis perg. 356 listů.

Na str. 1 vymalován znak v bobkovém věnci; pod tím v obhroublé kartuši nápis: »Nicolaus Gerstorff de | Gerstorff et Malsuitz, Dominus

Obr. 67. Bible latinská. Vazba z prvé polovice XVII. stol.

Obr. 68. Bible latinská. Iniciálka I se dny stvoření.

in maiori Woshoff, Scripel et Nouauilla, Sacrae Caesareae Maiestatis consiliarius et assessor in supremo Regni Iudicio in Regno Bohemiae me dono dedit ecclesiae metropolitanae Pragensis Bibliothecae non pridem ab hostibus Suedicis exspoliatae. 1651.«

Iniciálky jednoduché, lupenové, s barevným vzorkovaným pozadím; na okrajích skrovné lupenové pestré rozviliny.

Rukopis z počátku XVI. stol., vazba z prvé pol. stol. XVII.

14. (Sign. *A* 10.)

BIBLE LATINSKÁ NA PERGAMENU PSANÁ z prvé polovice XV. stol. (Srvn. Dr. K. Chytil, »Vývoj miniaturního malířství v době králů rodu Lucemburského« v Pam. arch. XIII. sl. 365.) 27·5 *cm* šir., 37·7 *cm* vys.

Vazba: Desky hnědou koží potažené, napřed i vzadu zcela stejně ozdobené. Na okraji vtlačeny střídavě: pták k letu se chystající v šestilalokovém poli, dvojocasý lev v poli kosočtverečném, stilisovaná gotická lilie, stilisovaná orlice v čtyrlaločném poli. Střední plocha desky rozdělena rýhami v kosočtverečná pole, v nichž vždy v řadě vedle sebe vtlačeny dvojocasý lev v kosočtverečném poli, stilisovaná gotické lilie v kosočtverečném poli a pták k letu se chystající v poli šestilaločném; jen v řadě prostřední jsou stilisované orlice v čtyřlaločných polích. Uprostřed desky a v rozích mosazné kování. Kování střední jest kosočtverečné s trojnásobným vyzoubkováním uprostřed stran. Ve středu oblá puklice, kolem ní kruhový nápis, jehož jednotlivá slova sedmilistými růžicemi od sebe jsou oddělena: o ⊕ maria ⊕ hilf ⊕ maria ⊕ in den ⊕ himmel. Kolkolem tohoto nápisu pěkný věnec do sebe zasahujících lupénků. V každém ze čtyř cípů kování vyraženo vždy gotické nn a dvě CC. Rohová kování ozdobena na okraji řadou gotických stilisovaných lilií. Ve středu bohatý lupen částečně vypuklý a rýhovaný. Plošky mezi ním a okrajem prosekány; otvory tak vzniklými viděti zelené podložené hedvábí.

List 1: iniciálka F karmínová, akanthovými rozvilinami vyplněná; uvnitř u pultu sv. Jeronym, v rouše kardinálském, vytahující lvu u něho sedícímu trn z nohy. Vnitřní pozadí zelené, zlatým filigránovým vzorkem oživené; vnější zlacené a dvěma tóny modré barvy orámované. Na pravém okraji stonek vybíhající na hořejším i dolejším okraji v ladně se vinoucí pestré protáhlé lupení, jež na dolejším okraji přechází v květ. Na konci dolejších rozvilin sedí zelený pták.

Podružné iniciálky: Větší jsou vyplněny rozvilinami lupenovými a vkomponovány do čtvercových polí. Pozadí oživeno jednak vzorem kosočtvercovým, jednak vzorem úponkovým. (Viz na obr. 69) Iniciálky menší jsou švabachové, pérovými obrysy naznačené, z části žlutou, z části červenou barvou vyplněné.

List 3 *b*. Celou výši kolumny jde iniciálka I bohatým stilisovaným lupením vyplněná; uprostřed ní v kruhovém poli trůnící Bůh Otec s knihou

v levici, pravici maje pozdviženu ku žehnání. Na dolejším okraji listu v šesti kruhových rámcích naznačeny dny stvoření. (Viz obr. 68.)

Obr. 69. Bible latinská. Část listu 22*a* s iniciálkami H a E.

List 22*a α*: v dolejší části sloupce: iniciálka h zelená z rozvilin lupenových komponová. Uvnitř sedící biskup žehnající třem před ním stojícím mužům. Vnitřní pozadí červené, nitkovým zlatým ornamentem rozvilinovým oživené. (Viz obr. 69.)

Obr. 70. Bible latinská. Iniciálka L na listu 45.

Obr. 71. Bible latinská. Iniciálka H na listu 58.

List 35*bβ*: v dolejší části sloupce: iniciálka V modrá, rozvilinová; uvnitř stojící Mojžíš s rukama sepjatýma, před ním skupina tří sedících Židů; v hořejším levém rohu v modré plošce poprsí Boha Otce. Pozadí jako u předešlého.

List 45*aα*. Iniciálka L červená, rozvilinová. Uvnitř stojící Mojžíš s rukama sepjatýma; před ním žehnající mu Kristus. Pozadí zelené se zlatými filigránovými rozvilinami. (Viz obr. 70.)

List 58*aα*. Iniciálka H šedomodrá, rozvilinová. Uvnitř Mojžíš na jakés kazatelně; před ním hlouček sedících Židů. (Viz obr. 71.)

Obr. 72. Bible latinská. Iniciálka P na listu 78 *a*.

List 69*bα*. Iniciálka E karmínová, rozvilinová; v ní Kristus žehnající muži před ním klečícímu.

List 78*aα*. Iniciálka P zelená, rozvilinová Uvnitř čtyři vedle sebe sedící postavy: stařec, mladý muž, muž starší s končitým kloboukem na hlavě a žena. Na hlavu mladého muže klade cele modře malovaná postava Boha Otce, z pravého hořejšího rohu vyčnívající, levici na hlavu, pravicí mu žehnajíc. (Viz obr. 72.)

List 87*bβ*. Iniciálka I rozvilinová, bělofialová, téměř zcela zakrytá skupinou putující rodiny: v předu kráčí muž, maje na holi položené na levém rameni koš; vedle něho žena, za níž dvě malé dítky. (Viz obr. 73)

List 89*bβ*. Iniciálka F modrá, rozvilinová; v ní: Saul na trůně, před ním David na harfu hrající. Vedle Saula ďábel. Na dolejším okraji listu

bohatý pestrý ornament rostlinný, na němž v pravo sedí opice držící v jedné ruce kruhové zrcádko, v druhém zelenou ratolest. (Viz obr. 74.)

List 103*bβ*. Iniciálka F šedomodrá rozvilinová; uvnitř: Saul stoje nabodává se na kopí; za ním zbrojnoš. Pozadí zelené se žlutými filigránovými ozdobami. (Viz obr. 75.)

List 115*aα*: iniciálka E zelená; uvnitř na loži David, na jehož klíně spočívá Abisag; v pozadí několik stojících postav. (Viz obr. 76.)

List 127*bα*: iniciálka P růžová, rozvilinová. Uvnitř: na modré obloze červený vozík, do něhož zapřažen červený kůň. Na koni sedí vozka zpět se ohlížející. Ve vozíku Eliáš podávající roucho dole na zemi klečícímu Eliseovi.

Obr. 73. Bible latinská. Iniciálka I.

List 140*aβ*: iniciálka A šedomodrá, rozvilinová. Uvnitř en face sedící stařec mezi dvěma bezvousými postavami, rovněž sedícími.

List 151*b*. Inic. C zelená; uvnitř na prostém sedadle, za nímž řasnatý čaloun visí, sedí král Šalomoun v přiléhavém oděvu s krátkým kabátcem; před ním stojí muž v hermelínovém plášti a stařec. (Viz obr. 77.)

List 167*bα*: inic. I růžová, rozvilinová; před ní gotický kostel, u něhož budují právě věž. Po straně král dělníkům pokyny dávající. (Viz obr. 78.)

List 171*bα*: inic. E modrá, rozvilinová; uvnitř kněz okuřující beránka na oltáři ležícího.

List 177*bβ*: inic. V šedomodrá; uvnitř sedící král stařec v dlouhém řasnatém rouše modrém; před ním stoj muž v rouše červeném. Pozadí zelené, žlutým kosočtvercovým vzorem oživené.

List 183*bβ*: inic. T zelená, rozvilinová, s konturami z části žlutými. Uvnitř na zemi sedící stařec v šeděfialovém rouše s kapucí červeně podšitou.

List 188*aα*: inic. A šedomodrá; uvnitř Judith stínající hlavu Holofernovi na loži ležícímu.

List 193*bα*: inic. I modrá; před ní stůl bíle prostřený, za nímž stojí král, královna a muž červeně oděný.

List 198*bα*: inic. V růžová, rozvilinová; uvnitř na hnojišti sedící Job; před ním žena jeho a dva přátelé.

List 208*bβ*: inic. B modrá, rozvilinová, v obdélníkovém růžovém orámování. Uvnitř en face sedící David hermelínovým řasnatým, zlatožlutým pláštěm oděný a na psalterium hrající.

List 212*bα*: inic. D modrá, rozvilinová; uvnitř klečící král; v levém rohu nahoře v modrém oblaku malé poprsí Hospodina.

List 215*aα*: inic. D růžová, rozvilinová; v ní en face sedící král v červeném hermelínovém rouše, pravici na ústa sobě kladoucí.

Obr. 74. Bible latinská sign. *A* 10. Dolejší část listu 89 *b*.

List 217*aβ*: inic. D zelená, rozvilinová; uvnitř bezvousý muž s hlavou nepokrytou, oděný rouchem, jehož rukávy jsou velice široké a jehož jedna polovice jest červená, druhá modrá. Levicí ukazuje na sebe, v pravici drží jakýs obušek na rameni položený.

List 219*bα*: inic. S šedomodrá; uvnitř klečící král v tmavomodrém hermelínovém plášti; v levém hořejším rohu v modrém oblaku tvář Hospodinova.

List 222*bα*: inic. E růžová; v ní vedle sebe sedí: muž s nepokrytou hlavou v červeném rouše a král se zlatou korunou na hlavě a v tmavomodrém hermelínovém rouše; oba hrají na žaltáře. (Viz obr. 79.)

List 225*aα*: v dolejším rohu iniciálka C zelená; uvnitř před pultem, na němž leží rozevřený kancionál, tři jinoši odění červenými taláry a bílými dlouhými superpelliciemi; první z nich levicí dotýká se kraje knihy; v pravici drží proutek, jímž v knize ukazuje.

List 227*bβ*: inic. D šedomodrá; uvnitř na prostém sedadle sedí král v zeleném hermelínovém rouše se sepjatýma rukama, tasený meč maje pod pravým pažím; v levém hořejším rohu v modrém oblaku tvář Hospodinova.

Obr. 75. Bible latinská sign. *A* 10. Iniciálka F »Smrť Saula«.

List 233*bβ*: inic. P modrá, rozvilinová. Uvnitř na stolci, ozdobeném po stranách gotickými fialami a vzadu baldachýnem, sedí král; před ním hoch po pás obnažený; za ním muž červeným rouchem oděný.

List 242*aα*: inic. V zelená; uvnitř sedí král v červeném hermelínovém rouše; v levici drží vzhůru se vinoucí blánku s nápisem: Vanitas vanitat, na nějž pravicí ukazuje.

List 245*aα*: inic. O šedofialová v modrém čtvercovém orámování. Uvnitř před světlezeleným zlatě vzorkovaným čalounem sedící král; vedle něho žena, černoška, oděná červeným rouchem, s bílou loktuší na hlavě.

List 246*bα*: inic. D karmínová; uvnitř en face sedící král, držící v pravici tasený meč, v levici váhy.

List 252*bα*: inic. O světlezelená, žlutě konturovaná; uvnitř sedící král, vykládající dvěma hochům u nohou jeho sedícím.

Listů celkem 269.

Obr. 76. Bible latinská sign. *A* 10. David a Abisag.

15. (Sign. *A* 13).

SPECULUM HUMANAE SALVATIONIS. Vlašská práce ze XIV. století.

Rkp. na pergamenu 26·5 *cm* šir., 37 *cm* vys. Vazba úplně prostá: desky potaženy otřelou červenou koží.

Na str. 1 *a* abecední obsah trojsloupcový. Na dolejším okraji napsáno: »Liber. m. Jo. Herttemberger datus munere 1897.«

Stranou 3 *b* počínajíc jest každá stránka rozdělena červenými pruhy ve čtyři pole, z nichž obě hořejší zaujímají obrazy, dolejší text. (Viz obr. 80.)

Obsahově shodují se obrazy na str. 3*b*—24*b* s obrazy ve Speculum hum. salv.. sign. *A* 32 (viz č. 26) na těchže stránkách (viz obr. 81 a 82). Za

listem 24. chybí dva listy; obrazy počínajíc nynější str. 25 až do str. 30*b* shodují se obsahově s obrazy ve Speculum hum. salv. sign. *A* 32, 27*a α* až 32*b β*.

Obr. 77. Bible latinská sign. *A* 10. Iniciálka C na listu 151 *b*.

Potom následují ještě tato vyobrazení: 31*a α*: Jahel usmrcuje Sisaru, 31*a β*: královna Thamar stíná krále Cyra. 31*b α*: Kristus zmrtvýchvstavší vyvádí duše spravedlivých z předpeklí. 31 *b β*: Mojžíš vyvádí Židy z Egypta. 32*a α*: Hospodin vysvobozuje Abrahama z plamenů. 32*a β*: Lot s dcerami odchází ze Sodomy; v popředí na sloupu jeho žena. 32*b α*: Zmrtvých vstání Páně. 32*b β*: Samson odnáší brány z Gázy. 33*a α*: Zákonodání na hoře Sinaj. 33*a β*: Zázračné rozmnožení oleje vdovina. 33*b α*: Uprostřed plačící Maria; kolkolem naznačena místa ze života a utrpení Páně. 33*b β*: Anna rmoutí se nad nepřítomností syna svého Tobiáše, jejž v pozadí anděl odvádí. 34*a α*: Vdova ztrativší jednu drachmu z deseti. 34*a β*: Saul zasnubuje Michol s Phalchielem. 34*b α*: Kristus korunuje P. Marii. 34*b β*: David dává donášeti archu úmluvy do domu svého. 35*a α*: P. Maria stojící na půlměsíci s korunou ze šesti hvězd na hlavě. 35*a β*: Král Šalamoun vykazuje matce své místo po své pravici. 35*b α*: »Maria mediatrix mea placat iram tuam contra nos«. Uprostřed v mandorle poprsí Krista, jenž v pravici tři kopí třímá; v pravo dole klečící Maria, v levo sv. Dominik a za ním sv. František. 35*b β*: »Abygail placat iram regis David contra Nabal stultum«. Uprostřed veliká postava Davidova s hrncovou přilbou na hlavě; v pravo klečící Abigail; v levo zástup ozbrojencův. 36*a α*: »Mulier thecuites placat iram David contra Absalonem«. V levo na

Obr. 78. Bible latinská sign. *A* 10. Iniciálka I »Stavba chrámu«.

stolci mladistvý David; v levo žena k němu obrácená. 36 *a β*: »Mulier sapiens in Abela placat iram Ioab contra urbem«. V levo rytíř v plné zbroji se spuštěným hledím; v pravo v pozadí hradby se zavřenou branou, na cimbuří žena držící uťatou hlavu v pravici. 36 *b α*: »Maria est nostra defensatrix et protectrix«. Pod pláštěm Mariiným zástupy klečících prosebníkův. 36 *b β*: »Tharbis defendit urbem Saba ab impugnatione Moysi«. V pozadí vysoké hradby s cimbuřím; nahoře mezi dvěma věžkami stojící postavy krále a královny; dole před hradbami jezdec na koni s kopím v ruce. 37 *a α*: »Mulier laudabilis in Thebes defendit cives suos.« Na věži žena svrhující polovici mlýnského kamene; u paty věže k zemi klesající Abimelech zasažený druhou polovicí kamene. Nad ním nápisový pásek se slovy: »Evagina gladiū tuū et interfice me, ne videar interfectus a muliere«. V pravo u věže ozbrojenec s taseným mečem chystá se usmrtiti Abimelecha. 37 *a β*: »Mycol defendit David ab insidiis apparitorum«. Ve dveřích domu Michol obrácena s posuňkem odmítavým ke dvěma ozbrojencům, kteří odcházejí. V pravo na provazové houpačce sedící hoch David. 37 *b α*: »Xpr. ostendit patri suo vulnera«. V levo v mandorle sedící Bůh Otec (s tváří mladistvou), v levo stojí Kristus obnažený, s rouškou kolem beder a s rukama vzhůru vztaženýma, ranami posetý. 37 *b β*: »Antipater ostendit Julio Caesari cicatrices suas«.

Obr. 79. Bible latinská sign. *A* 10. Iniciálka E na listu 222 *b a*.

V levo Caesar v rouchu královském na stolci sedící; v pravo před ním Antipater obnaživší se po bedra a ranami posetý. 38 *a α*: »Maria ostendit filio suo ubera et orat pro nobis«. V levo v mandorle sedící Kristus (zcela tak znázorněn, jako Bůh Otec na obr. 37 *b α*); v pravo před ním stojící Maria ruce křížem přes prsa majíc složeny a v každé prs držíc. 38 *a β*: »Hester orat pro populo suo«. V levo na stolci sedící král Assuerus; v pravo před ním stojící Esther s korunou na hlavě a s rukama přes prsa zkříženýma. 38 *b α*: »Extremum iudicium«. Uprostřed en face v mandorle sedící zmrtvýchvstavší Kristus, jemuž od úst visí dlouhý červený meč. V pravo kříž s hřeby, v levo kopí s trnovou korunou. Dole čtyři postavy spravedlivých, nejníže čtyři postavy v pekelných plamenech, 38 *b β*: »Homo quidem nobilis abiit in regionem longinquam«. V hořejší části obrazu en face sedící muž s korunou na hlavě; po jeho pravici i levici klečící postavy věrných služebníků; v dolejší části obrazu služebník nevěrný, jenž spoután na zemi leží, nohy maje sevřeny kládou. 39 *a α*: Obrázek

Obr. 80. Speculum humanae salvationis. »Trůnící Kristus« a »Stvoření Evy«.

rozdělen ve dvě polovice; nahoře pět opatrných panen s hořícími lampami v ruce k pravé straně kráčejících; dole pět neopatrných s lahvicemi na olej, kráčejících k straně levé. 39 *aβ*: V levo na trůně sedící král Balthasar; v levo před ním stojí Daniel; nahoře ruka křížovou aureolou obklíčená s pérem v ruce; na stěně napsáno: »mane techel phares«. 39 *bα*: »Poenae dampnatorum in inferno«. Hrubě a nevkusně načrtané znázornění pekelných muk. 39 *bβ*: »Sic punivit rex David hostes suos«. Hrubě znázorněné mučení nepřátel. 40 *aα*: »Gedeon contrivit derisores suos spinis et tribulis«. Hrubé, neumělé znázornění. 40 *aβ*: »Pharao cum exercitu suo submersus

Obr. 81. Speculum humanae salvationis, list 11 *b*. »Klanění se sv. Tří králů« a »Třem králům zjevuje se hvězda«.

est in mari rubro«. Tužkovými zběžnými obrysy naznačen žebřinový vůz, v něm král; v pozadí i pod vozem hlavy vojínův; přes to vše načmárány hrubě vlnité červené pruhy. 40 *bα*: »Regnum coelorum erit retributio beatorum«. Nejvýše v mandorle en face sedící Kristus; po stranách a dole různí světci. 40 *bβ*: Královna ze Sáby a Šalomoun; v levo na stolci sedící Šalomoun, v pravo před ním stojící královna ze Sáby. 41 *aα*: »Hora sexta«. Pilát s korunou na hlavě sedě dává sobě od hocha z konvičky líti na ruce vodu; před ním Kristus v dlouhém rouše s křížem na rameni. 41 *aβ*: »Hora nona«. Kristus na kříži; v pravo muž probodávající mu bok, v levo jiní podávající mu třtinu s houbou. U pravého kraje Maria, u levého sv. Jan. 41 *bα*: »Miraculum de dolore Xpi et suae gloriosae matris«. Stigmatisace frátera dominikána. Stojící en face mnich s rukama vzhůru vztaženýma;

v rukou i nohou jeho tkví hřeby. 41*bβ*: »Prima tristicia beatae virginis«. Uprostřed na oltáři se sepjatýma rukama stojící Ježíšek, v levo zarmoucená Maria, v pravo Simeon, nad nímž nápisová páska se slovy: »tuam ipsius animam pertransibit gladius«. 42*aα*: »Secunda tristicia beatae virginis«. Obrázek kolmou čarou rozdělen ve dva nestejné díly; v prvním užším anděl vybízí spícího Josefa k útěku do Egypta; v druhé části sv. rodina na útěku. 42*aβ*: »Tertia tristicia beatae virginis«. Obrázek rozdělen kolmou čarou ve dvě nestejné části; v první větší pod baldachynem

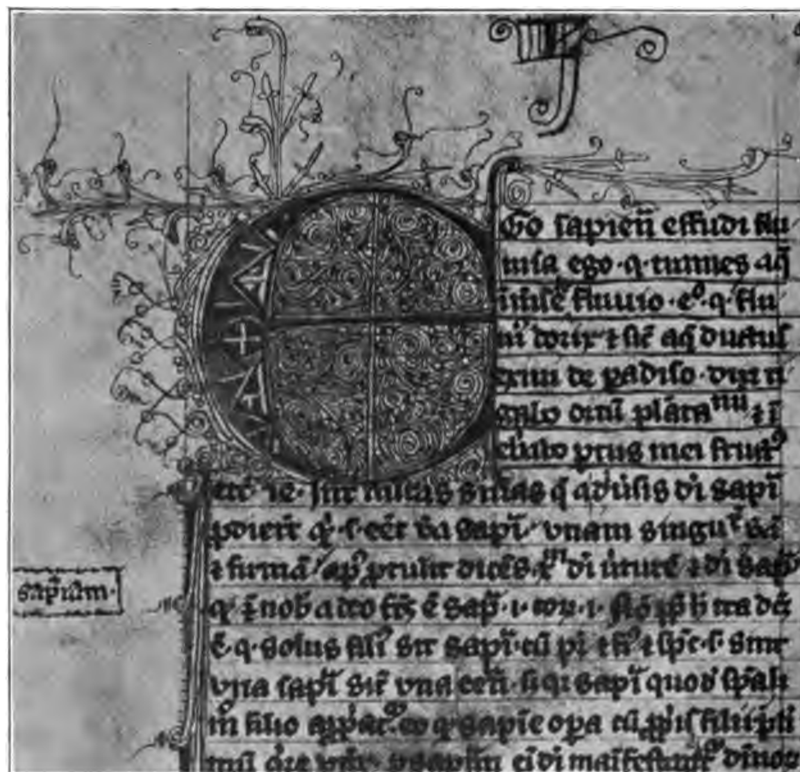
Obr. 82. Speculum humanae salvationis list 12 *a*. »Ozbrojenci přinášejí Davidovi vodu ze studnice Betleem« a »Trůn Šalamounův«.

na vysokém stolci sedící hoch Ježíš; po stranách postavy zákonníků; v druhé menší části Maria a Josef, hledající Ježíše. 42*bα*: »Quarta tristicia beatae virginis«. V pravé polovici obrazu zrada Jidášova, v levé zarmoucená Maria a sv. Jan. 42*bβ*: »Quinta tristicia beatae virginis«. Kristus na kříži; v levo Maria s prsoma mečem probodenýma; v pravo sv. Jan. 43*aα*: »Sexta tristicia beatae virginis«. Maria sklání se nad mrtvým tělem Kristovým; za ní několik žen naříkajících. 43*aβ*: »Septima tristicia beatae virginis«. Uprostřed stojící Maria; po obou stranách i nahoře naznačeno, co jí působilo bolesti; obrázek tento shoduje se celkem s vyobr. na str. 33*bα*. 43*bα*: »Miraculum de septem gaudiis beatae virginis«. Maria zjevuje se nemocnému knězi; na každé straně její po andělu svíci držícím. 43*bβ*:

Obr. 83. Prima pars bibliae »Dny stvoření«.

Obr. 84. Prima pars bibliae. List 81 *b*.

Zvěstování P. Marie. 44*aα*: »Secundum gaudium beatae virginis«. Navštívení P. Marie. 44*aβ*: Narození P. Ježíše. Na lůžku sedící P. Maria; u nohou lůžka sv. Josef; uprostřed stojící dítko Ježíš, jež Maria a Josef za ruce drží. Dole sedící osel a vůl. 44*bα*: Klanění se sv. tří králů. 44*bβ*: Obětování P. Ježíše. 45*aα*: Dítě Ježíš mezi dvěma zákonníky sedící; v pozadí přicházející Maria a Josef. 45*aβ*: Korunování P. Marie.

Obr. 85. S. Thomas Super 1. librum sententiarum. Iniciálka E.

Obrázky zajímavě komponovány. Kontury kresleny perem, barev užíváno mnohdy jen ke stínování; zřídka jimi pokrývány celé příslušné plochy. Mnohé obrázky na konci knihy provedeny velmi hrubě a s patrným chvatem.

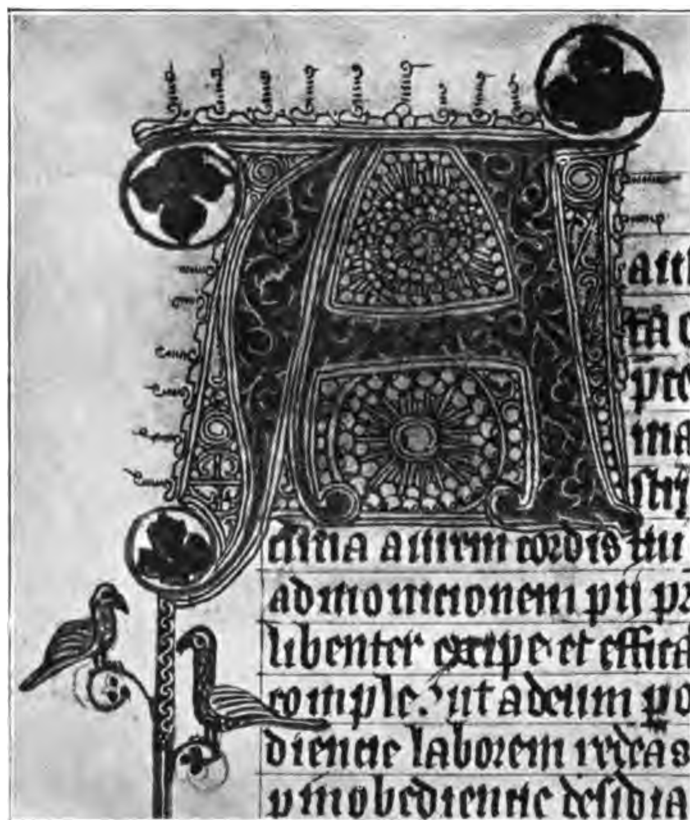
List 46 prázdný, má uprostřed zadní strany tento zápis: Anno dni Mcccclini f iiii an Ambrosii Johnes Dupowecz vicenotari9 Carum Regni Bohem viam uniuerse carnis | ingressus est. Tumulatus ad sacm Nicolau in cimiterio ante Introitum Ecclie maioris hostij,quo intrat de platea | uersus fontem ad dextram manu | Anno dm Mcccclviii dominico post Ambrosii Margaretha depieska contho | ralis praefati Johnis dupo' suu vlum clausit diem (Quorz anime requiescant in pace sempiterna).

16. (sign. *A* 15.).

PRIMA PARS BIBLIAE. (25 *cm* šir., 34·7 *cm* vys.)

Vazba: desky potaženy červenou hladkou koží. Kování žádné; spony chybí.

Rkp. pergamenový. Listů 393.

Obr. 86. Regula s. Benedicti. Iniciálka A.

Čtyři první listy prázdné; na prvních nahoře napsáno: Prima ps biblie in pergameno in foliis et rubea cute ſine fibulis. Finis: Laudate dm̄ in ſctis eius.

List 5*a* iniciálka F modrá rozvilinovým ornamentem bíle zdviženým vyplněná. Uvnitř sv. Jeroným v růžovém rouše kardinálském u pultu sedící a píšící; před ním lev. Postava světcova výborně provedena. Pozadí zelené, zlatě vzorkované.

Iniciálky podružné okrouhlých tvarů, střídavě modré a červené, s nitkovou ornamentací červenou respektive modrou.

List 8*b α*. Po straně sloupce pod sebou v kruhových rámcích šest dní stvoření, nejníže pak Kristus na kříži, u něhož stojí P. Maria a sv. Jan.

Tvůrce v jednotlivých polích má tradicionellní podobu Kristovu. Tváře postav velmi jemně provedeny. Pozadí jednotlivých obrazů zlatě vzorkováno. (Viz obr. 83.)

Obr. 87 S. Augustini »De civitate Dei«.

List 30*bα*: iniciálka H zelená, rozvilinová, uvnitř zlatým úponkovým vzorem na hnědé půdě vyplněná a po straně na okraji v pestré ladné listoví se vyvíjející.

List 81*bα*: iniciálka H šedomodrá, na okraji v bohatý, zlatý rozvilinový ornament se vyvíjející. V ornamentu několik kvítků, a na jedné

úponce sedící pták. Při okraji listu namalována můra jakoby na listu sedící. V iniciále Mojžíš mluvící k zástupu skupinou tří osob representovanému. (Viz obr. 84.) — Stol. XV. 1. pol.

Obr. 89. S. Augustini »De civitate Dei«. Iniciálka D na listu 42 *b*.

Obr. 88. S. Augustini »De civitate Dei«. Iniciálka I na listu 29 *a*.

Obr. 90. S. Augustini »De civitate Dei«. Iniciálka Q na listu 63 *a*.

17. (sign. *A* XVII. 2.).

S. THOMAS SUPER 1. LIBRUM SENTENTIARUM.

Formát: 23·5 *cm* šir., 45·4 *cm* vys.

Desky potaženy žlutohnědou, rozedřenou koží.

Rkp. pergamenový. 123 listů.

List 4*aa*: inic. E modrá, v oblé části klikatě na dvé rozdělená, zpola červená, zpola modrá, bílými přímočarými ornamentky ozdobená. Uvnitř ve čtvero dílů rozdělená a bohatými červenými nitkovými rozvilinami

vyplněná. Podél sloupce dolů jde od ní řada střídavě modrých a červených ornamentálních článků podoby J. (Viz obr. 85.) Na dolejším okraji této stránky nápis: Liber mgri Johanis Hertteberger de cubito.

Stol. XV., druhá pol.

Obr. 91. S. Augustini »De civitate Dei«. Iniciálka D na listu 72 *b*.

18. (sign. *A* 18.).

REGULA SCTI BENEDICTI. ITEM CONSTITUTIONES BENEDICTI PAPAE XII. PRO MONACHIS. ITEM REGULA PACHOMII. ITEM CONSULTA SIVE REGULA BEATI BASILII.

Titul tento napsán na pergamenové cedulce na první desce přilepené. Na cedulce té nejníže napsáno: »Monasterii Brewnowiensis«.

Desky žlutohnědou hladkou koží potažené, v rozích a uprostřed hřebovými puklicemi opatřené.

Písmo dvojsloupcové, nepříliš úhledné.

Listů 94 pergamenových.

List 1 *b α*: iniciála A (viz obr. 86) modrá, zlatými rozvilinami oživená a zlatou nitkovou bohatou ornamentací vyplněná i obklopená. Na okraji přechází v kolmý stonek, na jehož výhoncích proti sobě hrubě kreslení ptáci. Na dolejším okraji lidská vousatá tvář v profilu, v dračí tělo a rostlinné rozviliny přecházející.

Na listě 62 *a β* rubrika konečná:

Anno domini milleſimo trecenteſimo triceſimo ſeptimo quinto kl auguſti ſcriptus et completus eſt iſte liber conſtitutionum per fratrem Andream preſbiterum de mandato venerabili viri dni ... abbis Brewn̄ XX primi anno abbatie sue primo.

Obr. 92. S. Augustini »De civitate Dei«. Iniciálka Q na listu 78 *b*.

Na listě 63 *a* počíná se »Capitulum de libro, qui intitulatur paradysus de beato Pachomio et regula eius«. Iniciála II zlacená, s modrou nitkovou ornamentací uvnitř i kolkolem. Na dolejším okraji hrubě namalován pták.

List 63 *b β*: inic. S modrá s vkusnou nitkovou ornamentací červenou uvnitř i kolkolem.

19. (sign. *A* 21.).

S. AUGUSTINI »DE CIVITATE DEI«. Vazba jednoduchá, neozdobná. Formát: 25·2 *cm* šir., 33·5 *cm* vys.

Na přídeští napsáno: »Hunc librum emit Mathias de Gehniedno, pge pr... gr. una cum parte altera libri eiusdem ... dominum Petrum quondam in Chabr plebanum.«

List 1*a*. Více než polovici listu zaujímá iniciálka G z dračího těla a z pestrých stonkových rozvilin složená; uprostřed ní dole en face sedící světec píšící na široký pásek, jejž na druhé straně drží malá postavička, nad níž napsáno: MARCELLIN⁹. (Viz obr. 87.)

List 29*a*. Iniciálka I červená, obrysová při obou koncích i uprostřed vkusně uzlovitě svinutá, v lupénky a hroznovité ornamenty vybíhající. Pozadí z části modré, z části zelené. (Viz obr. 88.)

List 42*bβ*: iniciálka D červená, obrysová, vkusnými spirálovými rozvilinami vyplněná; pozadí z části modré, z části zelené. (Viz obr. 89.) Podobné iniciálky jsou na listě 63*a* L (viz obr. 90.), na listě 72*b*: iniciálka D, jejíž součást v pravo nahoře tvoří postava krále držícího v jedné ruce meč, v druhé ratolest palmovou (viz obr. 91.), list 78*b*: inic. Q, jejíž dolejší výběžek tvoří drak (viz obr. 92.), str. 94*b*: inic. N (viz obr. 93.), str. 109*b*: inic. Ɑ; 119*b*: inic. O se čtyřmi bohatými listy v srdcovitých stonkových orámováních kolem středu seskupenými (viz obr. 94.); list 158*bβ*: inic. C.

Obr. 93. S. Augustini »De civitate Dei«. Iniciálka N na listu 94 *b*.

Na konci (list 153*a*) ve sloupci *β* zajímavá pérokresba: u psacího pultu, majícího dole podobu lva, sedí písař ohlížející se do zadu k nízkému stolku, kde myš mezi stolními příbory řádí. Nad písařem napsáno: HILDEBERT⁹; na knize před ním: »Pessime mus, sepius me provocas ad iram; ut de deus perdat!« Nad stolkem napsáno »Mensa Hildeberti«. U nohou písařových na malé stoličce sedí hoch na tabulce ornament kreslící; nad ním čte se nápis: EVERWINVS. (Viz obr. 95.) — Století XII.

20. (sign. *A* 21*b*).

AUGUSTINUS DE CIVITATE DEI. SECUNDA PARS.

Rkp. perg. Listů 196.

Formát. 23 *cm* šir., 33 *cm* vys. Vazba prostá; desky žlutou hladkou koží potažené.

Obr. 94. S. Augustini »De civitate Dei«. Iniciálka O na listu 119 *b*.

Obr. 95. S. Augustini »De civitate Dei«. Písař rukopisu.

Na zadní straně přední desky napsáno: »Hanc partem secundam libri beati Augustini de Civitate Dei parte cum prima Mathias de Gehniedno emit pro . . . gr. Prag. apud dominum Petrum plebanum olim in Chabr. Et hoc anno Domini i°cccc°xx°ii° quo quidem anno Pragae magna seditio orta est bellum quoque intestinum obortum est inibi, nam anno eodem f II. post Reminiscere sacerdotem quendam Johannem nomine, qui tunc temporis predicator erat in nova civitate Pragensi in monasterio beatae virginis in arcā in antiqua civitate Pragensi in praetorio civitatis eiusdem cum compluribus eiusdem sacerdotis decollarunt, feria vero VIII. immediate sequenti post Gregorii complures etiam cives antiquae civitatis pragensis decollati sunt, a complicibus praefati sacerdotis superstitibus. Et tunc omnia collegia Pragensia sunt devastata et occupata et nocumenta innumera in eadem civitate sunt illata ab eisdem.«

Obr. 96. Augustinus de civitate Dei secunda pars. Iniciálka D.

Obr. 97. Augustinus de civitate Dei secunda pars. Iniciálka C.

List 2*b*. Iniciálka prostá, ve stínových částech vlnitou čarou rozdělená ve dvě půle, z nichž jedna jest modrá, druhá červená.

List 13*b*: iniciálka E z červených kontur, vyplněná románskými vkusnými rozvilinami s lupeny červeně a zeleně stínovanými.

List 25*a α*: iniciálka D černě konturovaná, vyplněná spirálově stočeným stonkem v lupénky červeně a zeleně stínované se vyvíjejícím; pozadí modré (obr. 96.). Podobné iniciálky na listě 55*a β* (P), 132*a β* (D) 155*a β* (C) (obr. 97.).

Na listě 38*a α*: iniciálka D vyplněná uvnitř velikým poupětem; podobná iniciálka na listě 74*b β* (P), list 91*a α* (D).

Na listě 115*a β* iniciálka Q uvnitř spirálově se vinoucími stonky s lupeny a pupenci; dole drak.

Na listě 173*aα* iniciálka S v podobě draka v ladné rozviliny stonkové, lupénky a pupenci ozdobené, se vyvíjející. (obr. 98.)

Stol. XII., druhá pol.

21. (*A* 26.).

PLENARIUM. (Srvn. Neuwirth, Gesch. der christl. Kunst in Böhm. bis zum Aussterb. d. Přemysliden, str. 441.)

Desky (24·5 *cm* šir., 32·5 *cm* vys.), na způsob dřevěné krabice, nyní červotočinou značně poškozené. Přední deska uprostřed a v rozích značně vyhloubená, bývala patrně druhdy pokryta kovovými schránkami ostatkovými; nyní jest holá.

Obr. 98. Augustinus de civitate Dei secunda pars. Iniciálka S.

Na zadní straně přední desky přilepena pergamenová cedulka s nápisem z konce XIV. stol.: »In isto plenario ex alia parte habentur sanctae reliquiae: primo Agnus Dei, particula... sancti Stephani regis Ungariae, de... ubi crux Xpi stetit, de terra Dominici sepulcri, de peplo sanctae Mariae, de tun... Domini, Sancti Marci, de statua, ubi Xp9 fuit flagellatus, de tunica s. Iohannis evangelistae, sancti Wenceslai, Magdalenae, Andreae, Palmacii, Bennonis et plures aliae reliquiae. Et in angulis reliquiae sanctorum evangelistarum, scilicet Mathei, Marci, Luce et Johannis.«

Na poč stol. XVIII. připsáno dole: »Reliquiae praecedenter enumeratae sunt in... S. Met. Eccl. Prag. A° 1712.«

Uvnitř rukopis pergamenový 21 *cm* šir., 26·5 *cm* vys.

Na listě 1 napsáno: »Anno Xpi 1540 post octavam sanctorum Innocentum renovatum est hoc plenarium et novo nigro Axamito obductum per Laurencium Tynensem huius sanctae Pragensis Ecclesiae canonicum et sacristanum.«

List 2*b*: iniciálka J. Obrysy její tvoří páska nebarevná, červenými konturami ohraničená, jejíž rovnoběžné části dvakráte navzájem řeménko-

vitě se proplétají; rovněž tak i při konci hořejším navzájem jsou spleteny a ve spirálové závity vybíhají. Na listě 40: Inic. V vyplněná ornamenty listovými provedenými pérem barvou červenou.

Obr. 99. Plenarium z XIII. stol. Iniciálka C.

Obr. 100. Plenarium z XIII. stol. Iniciálka J.

Iniciálky podružné modré, nitkovým ornamentem obklopené. Některé větší zoubkovaným nebo prostým bílým proužkem svismo se táhnoucím rozděleny jsou na dvě půle, z nichž jedna jest modrá, druhá červená (viz obr. 99. a 100.).

List 6*b*: na okraji iniciálka I v podobě draka červeně konturovaného; podobná iniciálka na listě 49*b α*, 64*a* (modro-červená).

Listem 74 počínají se notované perikopy evangelijní.

Na listě 82*b* a 83*a* iniciálky z části modrou, z části zelenou barvou vyplněné a nitkovou ornamentací týchž barev obklopené.

Na konci (l. 89*b*) dole napsáno: »Anno Dominicae incarnationis Mill. cc°lııı° libellus iste scriptus est sub Wencezlao Rege IIII Bohemorum a Nicolao Pragensi episcopo XXIII. Perfectus est autem IX. kl. Julii.« Nejníže připsáno: »Hunc librum invenit P. Thomas Berghauer, p. t. capell. Rmi Dni Decani Pauli Axlar 1710.«

Obr. 101. Nicolai de Lira super Pentateuchum. Vyobrazení archy úmluvy.

22. (sign. *A* 27.).

Rkp. papírový, obsahující tyto spisy:

1. NICOLAI DE LIRA SUPER PENTATEUCHUM ET SUPER JOSUE — JOB. 2. Biblia beatissimae Virginis Mariae. 3. Expositio terminorum difficiliorum bibliae Alberti. 4. Tractatus de corpore Xpi qui et speculum inscribitur. 5. Epistola beati Bernardi de Xpi corpore. 6. Tractatulus de curru Dei. 7. Tractatulus de curru diaboli. 8. Stella clericorum. 9. Vita cuiusdam philosophi nomine Secundi.

Stran 425.

Formát: 21 *cm* šir., 33 *cm* vys.

Vazba hnědá, do níž vtlačeny drobné stilisované gotické lilie v kosočtvercových polích.

Iniciálky lupenové, celkem jednoduché.

Na listě 14*b*: dva obrázky lodi Noemovy.

List 83*bβ*: vyobrazení archy úmluvy; rovněž na listě 84*aα*. (Viz obr. 101.)

Na listě 84*bα*: stůl chlebů obětních; na listě 84*bβ*: sedmiramenný svícen; na listě 85*aα*: rovněž svícen sedmiramenný, jinak ozdobený; na listě 88*aβ*: oltář obětní; na listě 89*aβ*: velekněz (viz obr. 102.); na listě 93*bβ*: desky zákona (na způsob gotických kružeb zakončené).

Obr. 102. Nicolai de Lira Super Pentateuchum. Vyobrazení velekněze.

Na listě 166 poznámka: »Finis in die sanctae Julianae virginis ac martyris gloriosae Anno Domini M qc lxvIII°.

Na listě 196*bα*: »Explicit postilla Nicolai de Lira super librum Ruth dominica Judica quae dicitur in passione Domini Anno Domini lx^{VIIII} in Nova Plzna.«

Na listě 250*bβ*: »Explicit postilla Nicolai de Lira super tertium librum regis feria III^{a} ante festum sancti Urbani et ipso die domum Nove Plzne cum ceteris baronibus catholicis venerunt de sinodo Olomucensi a Serenissimo Rege Ungariae ac Bohemiae electo Anno Dni etc. lxvIII.«

Na konci celé knihy letopočet 18^0 (1470).

23. (sign. *A* XXVIII., 2.).

PRIMA SECUNDAE BEATI THOMAE.

Formát: 21·17 *cm* šir., 32·9 *cm* vys.

Desky hnědou koží potažené a vtlačenou ornamentací ozdobené: Kolkolem obdélníkové orámování, v němž se opakují slova „ave maria". Vnitřní plocha obklopena kosočverečky, v nichž po hořícím srdci. Uvnitř rozdělena plocha dvojnásobnými rýhami v jednotlivá kosočverečná pole, v nichž orlice s korunou na hlavě. V rozích a uprostřed jednoduché puklice. (Viz obr. 103.)

Na přídeští napsáno: liber mgri iohannis hertteberg de Elboge.

Rkp. papírový.

Stránka 1 iniciálka Q zelená, rozvilinová, žlutě konturovaná; uvnitř na černém pozadí zlatý ladně se vinoucí ornament spirálový. Část iniciály táhne se po straně hluboko dolů a vyvíjí se v pestré stonkové rozviliny. (Viz obr. 104.)

Písmo zběžné, neúhledné. — Stol. XV. 2 pol.

Obr. 103. Prima secundae b. Thomae: Vazba.

Obr. 104. Prima secundae b. Thomae. Iniciálka Q.

24. (sign. *A* XXVIII. 3.).

B. THOMAE SUMMAE SECUNDA SECUNDAE.

Formát: 21 *cm* šir., 32·5 *cm* vys.

Vazba: Desky hnědou koží potažené. Kolem okraje vinoucí se úponkový ornament; uprostřed něho nahoře: yhs. Vnitřní plocha vyplněna ladně se proplétajícím ornamentem stuhovým, kosočtverečně se křižujícím; v polích tak vzniklých kruhové medaillonky s heraldickými orlicemi. (Viz obr. 105.)

Rkp. na perg.; písmo jako ve svazku předešlém.

Stránka 1: iniciálka P růžová; v kolmé její části listoví kolem stonku se vinoucí; v části vypouklé vousatá tvář v gotické lupení přecházející; vše to rouge en rouge malováno. Vnitřní plocha iniciálky zlatě mřížkována; v průsečných bodech zlaté kroužky, v nichž malé modré rosetky; v polích mřížkováním vzniklých na hnědém pozadí pod sebou řadou pětilisté růžice modré a zelené. Vnější pozadí zlacené, zelené orámované. Po straně dolů kolmý zelený prut, od něhož odvětvuje se na dolejším okraji pestrá, ladně vinutá větvice lupenová, na níž sedí pějící pták. (Viz obr. 106.)

Na konci knihy červený nápis: Et sic est finis h⁹ 2ª 2ᵉ bti thome. Anno ab Incarnacione domini Millesimo quadringetesimo sexagesimo primo de quo sit laus deo. Amen.

25. (sign. *A* 32.).

SPECULUM HUMANAE SALVATIONIS. (A). Česká práce z 1. polovice XIV. století.

Obr. 105. B. Thomae. Summae secunda secundae. Vazba.

Obr. 106. B. Thomae Summae secunda secundae. Strana 1.

Desky dřevěné, bílou koží potažené, v rozích rýhovanými polokulovitými puklicemi opatřené.

Formát: 23·3 *cm* šir., 32 *cm* vys.

Na listě 1*a*—3*a* napsán drobným gotickým písmem trojsloupcově úvod a obsah knihy.

Od listu 3*b* počínajíc, jest každá stránka rozdělena ve dva sloupce; hořejší část každého sloupce zaujímá čtvercový obrázek, dolejší veršovaný latinský text.

List 3*bα*: perem slabě pouze v obrysech naznačený obrázek trůnícího Spasitele.

Obr. 107. Speculum humanae salvationis (A). Stvoření Evy.

List 3*bβ*: stvoření Evy, obrázek dosti pečlivě barvami provedený. V dolejší části napříč ležící Adam; za ním stojí Bůh nad ním skloněný a drobnou postavičku Evy z jeho boku vyjímající. Pozadí růžové, při okrajích drobným bílým liliovým ornamentem ozdobené, po celé ploše pak vždy třemi tečkami poseté. Orámování zelené. (Viz obr. 107.)

List 4*aα*: Kristus žehná Adamovi a Evě. Uprostřed en face Bůh držící v rukou svých ruce Adama a Evy, jež po obou jeho stranách stojí. Pozadí modré, bílým tečkovaným ornamentem oživené, orámování růžové. Provedení značně hrubší nežli obrázku »Stvoření Evy«. (Viz obr. 108.)

List 4*aβ*: Pokušení Evy: v pravo ďábel v podobě zeleného draka s pěknou bezvousou tváří lidskou; v levo proti němu Eva. Pozadí modré, hrubě bílou barvou potečkované. (Viz obr. 108.)

List 4*b* α: Adam a Eva jedí se stromu »zapovězeného«, uprostřed strom zelený s velkými červenými plody; kolem pně ovinut modrý had. V pravo Adam, v levo Eva oba s jablky v ruce. Pozadí tmavorudé. (Viz obr. 109.)

List 4*b* β. Vyhnání Adama a Evy z ráje. Kontury červenou a hnědou barvou, plochy vyplněny slabými barevnými tóny. Pozadí zelené, hrubým červeným úponkovitým ornamentem oživené. (Viz obr. 109.)

List 5*a* α. Rodina Adama a Evy: pod strání sedí Eva u přeslice; kojíc zároveň jedno dítko; po levici stojí druhý hoch. Za ním kotel s ohněm, v němž postaveny dvě nádoby. Vedle Evy stojí kolébka. Na svahu stráně pracuje Adam kosou požínaje byliny. Obrysy kresleny pérem; jednotlivé plochy vyplněny barvou neodstíněnou. Pozadí modré.

Obr. 108. Speculum humanae salvationis (A). »Bůh žehná Adamovi a Evě« a »Pokušení Evy«.

List 5*a* β. Noe v arše. Na loďce věžovitá stavba, z jejíhož okna vyhlédá Noe. V levo přiléhající holubice. Dole vlny naznačeny jen obrysy pérovými.

List 5*b* α. Zvěstování narození Mariina Jáchymovi.

List 5*b* β. Sen Astyagův. Oba tyto obrázky provedeny pérovými obrysy; jednotlivé plochy pokryty barvami.

List 6*b* α. »Hortus conclusus« na způsob kruhové bašty s cimbuřím.

List 6*a* β. Balaam a anděl.

List 6*b* α. Narození P. Marie.

List 6*b* β. »Virgo Jesse«.

List 7*a* α. »Porta clausa«. Veškery tyto obrázky provedeny pérovými obrysy a položeny barvou. Pozadí barevné, obyčejně hrubě potečkované.

List 7*a* β. Místo pro obrázek určené prázdné.

List 7*bα*. Obětování P. Marie ve chrámě.

List 7*bβ*. »Mensa Solis in fabula« (dva rybáři vylovují zlatý stůl, jejž obětovali slunci).

List 8*aα*. Jefte obětuje svoji dceru.

List 8*aβ*. Královna perská s visuté zahrady se rozhlíží.

List 8*bα*. Zasnoubení P. Marie se sv. Josefem.

List 8*bβ*. Zasnoubení Tobiáše a Sáry.

Veškery tyto obrázky nakresleny v pérových obrysech a položeny barvou.

Další obrázky počínajíc str. 9*a* jsou provedeny toliko v obrysech pérových.

Obr. 109. Speculum humanae salvationis (A). »Adam a Eva jedí se stromu zapovězeného« a »Vyhnání Adama a Evy z ráje«.

List 9*aα* Věž »Baris«, 9*aβ* Věž Davidova, 9*bα* Zvěstování P. Marie, 9*bβ* Mojžíš před hořícím keřem, 10*aα* Rouno Gedeonovo, 10*aβ* Rebeka a Eliezer, 10*bα* Narození Páně, 10*bβ* (viz obr. 110.) Sen číšníka Faraonova (viz obr. 110.), 11*aα* Prut Aronův, 11*aβ* Octavianus a Sibilla, 11*bα* Klanění se sv. tří králů, 11*bβ* Třem králům zjevuje se hvězda, 12*aα* Tři ozbrojenci přinášejí Davidovi ve džbánech vodu ze studnice Betleem, 12*aβ* Trůn Šalamounův, 12*bα* Obětování P. Ježíše ve chrámě, 12*bβ* Archa úmluvy, 13*aα* Sedmiramenný svícen, naznačen jen slabými obrysy tužkou, 13*aβ* Obětování Samuela, 13*bα* Útěk do Egypta, 13*bβ* Panna s dítkem, domnělá modla Egypťanův, 14*aα* Malý Mojžíš korunu Faraonovu na zem hodil a z podaného mu řeřavého uhlí kus do úst béře, 14*aβ* Sen Nabuchodonosorův, 14*bα* křest Páně, 14*bβ* umývadlo »měděné moře«, 15*aα* Naaman umývá se v Jordáně, 15*aβ* Židé s archou procházejí suchým řečištěm

Jordánu, 15bα Pokušení P. Ježíše (viz obr. 111.), 15bβ Daniel hubí draka (viz obr. 111.), 16aα David zabíjí Goliáše, 16aβ David zabíjí medvěda a lva, 16bα Marie Magdalena umývá Ježíši nohy, 16bβ Manasses v žaláři, 17aα Návrat marnotratného syna, 17aβ David a prorok Nathan, 17bα Slavný vjezd Kristův do Jerusaléma, 17bβ Jeremiáš pláče nad troskami Jerusaléma, 18aα Vítání Davida, jenž se vrací s hlavou Goliášovou, 18aβ Heliodorus od andělů mrskán, 18bα Poslední večeře, 18bβ Padání manny s nebe, 19aα Židé jedí beránka velikonočního, 19aβ Melchisedech a Abraham, 19bα Žoldnéři před Kristem klesají k zemi, 19bβ Samson čelistí osličí pobíjí nepřátely, 20aα Samgar pobíjí nepřátely radlicí, 20aβ David pobíjí nepřátely, 20bα Jidáš políbením zrazuje Krista, 20bβ Joab

Obr. 110. Speculum humanae salvationis. »Narození Páně« a »Sen číšníka Faraonova«.

pozdravuje Amasa a vráží mu meč do těla, 21aα Saul vrhá kopím po Davidovi, 21aβ Kain vybízí Abela, aby s ním vyšel na pole a zabíjí jej, 21bα Kristus poličkován, 21bβ Hur od Židů trýzněn, 22aα Chám posmívá se svému otci, 22aβ Filištíné posmívají se Samsonovi ke sloupu přivázanému, 22bα bičování Ježíše, 22bβ Achior ke stromu přivázán, 23aα Lamech trýzněn od žen svých, 23aβ Job vysmíván svou ženou a bičován satanem, 23bα Kristus trním korunován, 23bβ Souložnice králova snímá mu korunu s hlavy a sobě ji na hlavu staví, 24aα Semej posmívá se Davidovi, 24aβ Amon, král Ammonitův zneuctívá posly Davidovy, 24bα Kristus nese kříž, 24bβ Isák, nesa dříví, jde s otcem svým na horu Moria, 25aα Vinaři usmrcují syna pána vinice, 25aβ Vyzvědači vracejí se ze země zaslíbené s hroznem na tyči, 25bα Ježíš na kříž přibíjen, 25bβ Jubal a Tubalkain při práci, 26aα Isaiáš pilou rozřezán, 26aβ Král moabský

zabíjí syna svého na hradbách městských, 26 *b* *α* Kristus na kříži mezi dvěma lotry, 26 *b* *β* Sen Nabuchodonosorův o stromu, 27 *a* *α* Král Kodrus, 27 *a* *β* Eleazar usmrcuje bitevního slona, 27 *b* *α* Kristus na kříži; v pravo vojín probodávající mu bok, v levo žoldnéř podávaje mu na třtině namočenou houbu. Kolkolem žoldnéři posmívají se Kristu; v zadu s každé strany po jednom jezdci. 27 *b* *β* Michol posmívající se Davidovi, 28 *a* *α* smrt Absolonova, 28 *a* *β* král Evilmerodach rozsekává tělo svého otce, 28 *b* *α* snímání Krista s kříže, 28 *b* *β* K Jakubovi přicházejí dva synové jeho nesouce sukni Josefovu, 29 *a* *α* Adam a Eva drží mrtvolu Abelovu, 29 *a* *β* Noemi se snachami svými.

Obr. 111. Speculum humanae salvationis. »Pokušení P. Ježíše« a »Daniel hubí draka«.

Od stránky 29 *b* — 32 *a* jsou místo obrázků jen zběžné nástiny tužkou.

List 29 *b* *α* P. Maria oplakává smrt syna svého, 29 *b* *β* David doprovází mrtvolu Abnerovu, 30 *a* *α* Synové Jakubovi spouštějí bratra svého Josefa do cisterny, 30 *a* *β* Uvržení Jonáše do moře, 30 *b* *α* Ve čtyřech řadách nad sebou znázorněno předpeklí, očistec, peklo nekřtěňátek, peklo zavržencův, 30 *b* *β* Tři mládenci v peci ohnivé, 30 *a* *α* Anděl přináší Danielovi ve lví jámě potravu, 31 *a* *β* Pštros Šalamounův vysvobozuje mládě své ze skleněné schránky krví červa, 31 *b* *α* Zmrtvýchvstavší Kristus potírá ďábla, 31 *b* *β* Banaias zabíjí lva, 32 *a* *α* Samson rozdírá tlamu lva, 32 *a* *β* Aod probodává Eglona, 32 *b* *α* Maria nástroji umučení potírá ďábla, 32 *b* *β* Judita stíná Holoferna.

Stránky 33 *a* — 51 jsou bez obrázků.

Od stránky 52 *a* — 83 *b* Lira super Matheum.

Obr. 112. Výklad na zjevení sv. Jana. Vazba.

Obr. 113. Prima pars bibliae. Sv. Jeroným.

Obr. 114. Prima pars bibliae. Iniciálka I s postavou Kristovou.

26. (sign. *A* XXXVII.).

PRŽEWELMI UŽITEČNII WÝKLAD NA ZGEWC' S° IANA.

Formát: 21·7×32·5 *cm*.

Vazba: Desky potaženy žlutou koží. Deska přední ozdobena renaissančními tlačenými ozdobami; uprostřed nejsv. Trojice v kruhovém věnci. Nahoře vytlačen nápis: WIKLAD NA ZGEWENIE S. IANA. (Viz obr. 112.)

Rkp. papírový. Písmo dvojsloupcové, dosti úhledné; iniciálky červené, jednoduché.

Na konci: Finis Turnavie Anno dñi 1528 die S. Galli sc ff VI et inceptu ff V.

27. (sign. *A* XLVIII.).

PRIMA PARS BIBLIAE (Genesis — Psalterium).

Formát: 22·6 *cm* šir., 31·5 *cm* vys.

Vazba: Desky potaženy žlutou koží, do níž na okraji vtlačena řada dvouocasých lvů v kosočtverečných polích, v kosočtvercované pak ploše střední střídavě heraldická orlice, pelikán nad hnízdem, a drak mezi hvězdami. Uprostřed a v rozích mosazné kování

s vytepaným lupenovým ornamentem. Přidržovadla spon na přední straně ozdobena vytepaným jelenem, na zadní straně heraldickou orlicí.

Rkp. papírový. 311 listů. Na listě 1*a* zaujímá hořejší polovici iniciálka F, zeleným, vlnitě se vinoucím lupením vyplněná. Uvnitř sv. Jeronym u pultu sedící; před ním lev. Pozadí šedohnědé, zlatým filigránovým vzorem oživené. (Obr. 113.)

List 5*a α* iniciálka I modrá, rozvilinová; před ní postava Krista se zlatou koulí v ruce. Cípy iniciály přecházejí v okrajové pestré lupeny. Pozadí zlaté, orámování zelené. (Obr. 114.)

Obr. 115. Prima pars bibliae. Iniciálka P na listě 113.

List 29*a β* iniciálka H(aec sunt nomina) růžová, rozvilinová, podobné na listě 49*b α* U(ocavit Moysen), 63*a α* L(ocutus est Dns), 82*a α* H(ec sunt verba), 99*b β* T(andem), 100*a α* E(t factum est), 113 P(ost mortem Josu) (viz obr. 115.), 128*a β* V(iginti duas), 129*a β* F(uit), 147*a β* F(actum est), 161*a β* E(t rex David), 178*a α* P(revaricatus est), 280*b α* B(eatus vir). — Druhá pol. XV. stol.

28. (sign. *A* XLVIII. 2.).

SECVNDA PARS BIBLIAE.

Formát: 22 × 31·7 *cm.*

Vazba: Desky potaženy žlutou koží, do níž vtlačeny různé ozdoby: na okraji heraldičtí lvové; v ploše střední, kosočtverečně rozdělené, heraldické orlice, pelikáni krmící mláďata a j.

Iniciálky na listě 1*a* T, 1*b* I a P, 13*a* M a V, 17*a* O, 49*a* N, 73*a* I, 101*a* Q, 109*a* E, 134*a* D a j. z lupenů komponované, zlatými ornamenty uvnitř vyplněné; na okrajích některých listů pestré rozviliny, jež místy z iniciálek samých se vyvíjejí.

Rkp. papírový. Druhá pol. XV. stol.

29. (sign. *A* LI.).

PRIMA PARS BIBLIAE AD REGUM.

Formát: 21 *cm* šir., 32·5 *cm* vys.

Vazba: Desky potaženy žlutohnědou, prostými rýhami ozdobenou koží; v rozích rýhované puklice polokulovité.

Rkp. papírový. Písmo jednosloupcové nepříliš úhledné, vlhkostí značně poškozené.

Na stránce 1. obrázek biskupa sedícího a do rozevřené knihy ukazujícího. Pozadí modré, orámování zelené.

Stol. XV., 1. pol.

30. (sign. *A* LV. 2.).

BIBLIA AB ESAIA USQ AD FINEM.

Formát: 22 × 28·4 *cm*.

Vazba neozdobná.

Obr. 116. Bible sign. *A* LV. Iniciálka N.

Rukopis většinou papírový (jen některé listy pergamenové). Písmo nepříliš úhledné. Iniciálky hrubé, ale dosti zajímavé. Jsou různobarevné, vždy ornamentálními zářezy ve dvé dělené a v každé polovici jinou barvou vyplněné. Uvnitř vykresleny pérovými obrysy různé postavy a zhruba červenými a žlutými tóny pomalovány. (Viz obr. 116. a 117.)

Stol. XIV., střed.

31. (sign. *A* LVII. 1.)

CODEX OSTROVIENSIS (ŽALTÁŘ). Srvn. A. Patera v Časop. Čes. Musea LII. (1878) str. 289—294. J. Emler, Zprávy o zasedání kr. č. spol. nauk 1878, 346.

Vazba jednoduchá. Desky potaženy červenou koží, do níž při okrajích a úhlopříčně vtlačeny prosté rýhy. Formát: 20·2 *cm* šir., 30·9 *cm* vys. Rukopis pergamenový z prvé pol. XIII. stol. Česká práce.

Listy 1—6 obsahují kalendarium. Na každé stránce nahoře v pravém rohu písmeno K zlaté, červeně konturované, zeleně vyplněné a po stranách modře ohraničené.

List 8 na počátku úvodních modliteb iniciálka ꓷ zlatá, červeně konturovaná s pozadím zelenomodrým.

List 10*b* celostránkový obraz 14 *cm* šir., 22·7 *cm* vys. »trůnící Madonna«. Rámec na způsob románské arkády. Sloupky zelenožlutě a modře žilkované mají patky i hlavice červené s růžovým lupenovým ornamentem. Oblouk arkády rumělkový, bílými kroužky oživený. Po stranách nad sloupky kolmé výběžky dvěma tóny růžové barvy položené, mající podobu vížek s černými okénky a s modrobílou báňovitou vížkou. Uprostřed nad středem arkádového oblouku široká nízká vížka růžová s vyzlacenými okénky a se zelenou lupenovitou stříškou, zlatým, červeně obroubeným knoflíkem zakončenou. Od střední této vížky k oběma postranním vížkám jde na každé straně trojzubé cimbuří, zelenou barvou až k oblouku arkády vyplněné. S oblouku arkády splývá po obou stranách zelená záslonka kolem postranních sloupků ovinutá. Uprostřed Madonna en face na nízkém stolci bez opěradla sedící, nohy o nízkou podnožku majíc opřeny. Na levém lokti chová sedícího Ježíška, v pravé drží zlaté jablíčko. Inkarnát bledě růžový se silnějším kruhovým nádechem uprostřed tváří. Kontury částek tělových červené. S hlavy Madony splývá tmavomodrý šat na ramena její a po pás ji zahaluje, splývaje uprostřed nohou v úzkém v řasy složeném pruhu téměř až k zemi. Dolejší roucho růžové, tmavočerveně stínované, bílými šípovitými ornamentky poseté a širokým zeleným pásem

Obr. 117. Bible sign. *A* LV. Iniciálka P.

dole obroubené. Zpod tohoto roucha nejníže vyčnívá jen malá část roucha bílého, v bohaté, modře stínované záhyby upraveného. Střevíce červené s bílým pruhem uprostřed. Podnož zelená s červenou obrubou. Ježíšek oděný růžovou, až po kolena sahající košilkou, má pravici položenu za krkem Madonniným až na pravé její rámě; levou chápe se její tváře.

Obr. 118. Kodex Ostrovský list 11 *a*.

Tváře schematické, bezvýrazné. Svatozář Madonny zelená, svatozář Jesulátka tmavomodrá s červenými křížovými paprsky. Veškero pozadí silně hladce vyzlaceno. (Viz příloha IV.)

List 11 *a*. Na počátku žalmu »Beatus vir atd.« veliká, 13 *cm* vysoká iniciálka zlatá, červeně konturovaná, s pozadím dílem tmavomodrým, dílem zeleným. (Obr. 118.)

List 46 *b*. Celostránkový obraz 14 *cm* šir., 19·6 *cm* vys. Orámování obdélníkové; postranní jeho části červenobílé s černým pérem kresleným kosočtverečnými a kroužkovými ornamentky; hořejší část světle žlutá

Obr. 119. Kodex Ostrovský list 46.

s čtyrlistými ornamentky, dolejší žlutá s řadou ladně prohnutých v stilisované lupénky vybíhajících stonků. Podél všech stran orámování táhne se široký modrý pruh. Uprostřed červený, černě konturovaný kříž, na němž Ukřižovaný. Stojí na zeleném obdélníkovém suppedaneu; ruce jeho vodorovně spočívají na ramenech kříže. Hlava červenohnědým, černě konturovaným vlasem pokrytá, nakloněna jest k pravému rameni. Kontury obličeje i krátký vous naznačeny barvou hnědočervenou. Obrysy těla naznačeny barvou červenou; inkarnát téměř bílý, jemně hnědě stínovaný. Kolem hlavy gloriola modrobílá se zlatými paprsky křížovými. Kolem boků Spasitelových sukníčka světlemodrá, růžově stínovaná, v hojné řasy složená, s červenou podšívkou. V pravo u kříže stojící Madonna. S hlavy splývá jí světlečervený, tmavočervenými čarami stínovaný šat přes ramena a ruce po stranách dolů. Pod tímto rouchem tmavomodrá tunika červeným vodorovným pásem obroubená, nejníže část bílého, červeně konturovaného a stínovaného roucha. Obuv černá s červeným pruhem středem vedoucím. Svatozář zelená. Ruce má Madonna na prsou sepjaty tak, že levice pravici obemyká. V levo u kříže sv. Jan prostovlasý, se světlehnědými, červeně konturovanými kadeřemi. Plášť jeho světlerůžový, spodní roucho světlezelené s tmavočervenou zástěrou. Nohy bosé. Pravice spočívá na prsou, levice třímá zavřenou knihu. Pozadí silně vyzlacené. Na něm v pravém hořejším rohu naznačeno bílou barvou slunce s červeným středem; v rohu levém namalován podobně měsíc. (Obr. 119.)

Obr. 120. Kodex Ostrovský. Iniciálka D.

List 47*a*. Veliká iniciála Q (na počátku žalmu »Quid gloriaris in malicia«) zlacená, červeně konturovaná, uprostřed bohatou spletí stonkovou a lupenovou vyplněná; pozadí modré a zelené.

List 51*b*. Malá iniciálka D zlacená, červeně konturovaná, zajímavě komponovaná s postavou jelena uprostřed. (Obr. 120.)

List 62*a*. Na počátku žalmu »Ut quid Deus repulisti« iniciálka U; prvá prohnutá její část v podobě draka dolů obráceného hryzoucího do lupenové části druhé; uvnitř spleť stonková; vše to provedeno pestrými barvami; pozadí zlacené.

List 72. Na počátku žalmu »Inclina Domine aurem tuam« malá iniciálka I zlatá, červeně konturovaná, ze dvou do sebe hákovitě zasahu-

Obr. 121. Kodex Ostrovský. Nejsvětější Trojice.

jících, v lupeny vybíhajících částí kolmých složená; pozadí dílem modré, dílem zelené.

List 83*a*. Celostránkový obraz (13·7 *cm* šir., 19·3 *cm* vys.) nejsvětější Trojice: Bůh Otec na duze v mandorle sedící drží kruhovou desku, na níž poprsí Kristovo; mezi touto deskou a tváří Boha Otce holubice. Orá-

mování obdélníkové vnější provedeno v několika tónech, tak že z barvy tmavočervené přechází se tóny růžovými v barvu bílou. Vnitřní orámování světlemodré s tmavomodrým jednoduchým vzorkováním. Rohy mezi obdélníkovým tímto orámováním a mandorlou vyplněny symboly čtyř evangelistů na tmavočervené, bíle řídce potečkované půdě. Mandorla zevně červenorůžová, uvnitř tmavomodrá. Vnitřní plocha její, pozadí obrazu nejsv. Trojice tvořící, zlatá; na ní bílá písmena A ω. Duha, na níž Bůh Otec sedí, jest bíložlutá. Části tělové Boha Otce, jakož i obrysy holubice jsou červeně konturovány; tělové části Krista jakož i obrysy ostatní černé. Vlas Boha Otce rusý, Boha Syna světlehnědý. Svrchní roucho Boha Otce tmavomodré, tunika fialověčervená. (Viz obr. 121.)

Obr. 122. Kodex Oströvský. Iniciálka D.

List 83*b*. Na počátku žalmu »Domine exaudi oracionem meam et clamor meus ad te veniat« veliká iniciálka D s pestrou spirálovou spletí stonkovou uvnitř; vnitřní pozadí její zlaté, vnější modré. (Obr. 122.)

List 94*b*. Na počátku žalmu »Dixit Dominus Domino meo« iniciálka D, pestrou stonkovou spletí vyplněná, se zlatým pozadím.

List 96. Malá pestrá iniciálka I.

List 109*a*. Na počátku žalmu »De profundis« iniciálka D zlatá; uvnitř na hnědočerveném pozadí kolmý zlatý pruh s pestrou rosetou uprostřed; po stranách u iniciály modré a zelené lupenové laloky.

List 110*b*. Iniciálka L zlacená, červeně konturovaná.

List 113. Na počátku žalmu »Domine probasti« iniciálka D zlatá, po stranách růžovými lupeny z části zakrytá; uprostřed pestré lupenovité laloky.

Obr. 123. Kodex Ostrovský. Iniciálka D.

List 121 *b*. Na počátku žalmu »Confitebor tibi« iniciálka C zlacená, červeně konturovaná, s červeným pozadím, na němž kolmé světležluté

W zialmu prwniem wypisuge
se czesst k blahoslawenstwi wie
cznemu skrze plnienije bozskych
przikazani ·
Blahoslaweny muz kte
ryz neodssel w radie
newiernych a na cze
stie hrziessnych ne
stal a na stoliczy smr
tedlneho nakazienie
nesediel gest Ale w zakonie panie
wuole geho a w zakonu geho prze
myssIowati bude dnem y noczy A
budet iako drzewo kterez sstiepeno
gest podle tekutych wod kterez owot
cze swe wydawati bude w cziasu
swem A list geho nesprchne a wsse
czkny wieczy kterez koli cziniti bude
prospiessnet budu Netak newier
nij netak ale iakozto prach kteryz
smieta wietr od swrchku zemie Pro
toz nepowstawati newierni w sau

Obr. 124. Český žaltář: list 1 *a*.

břevno, k jehož středu jdou dvě jiná kosmo přes sebe; mezi nimi pestré lupeny lalokové.

List 132. Na počátku litanií iniciálka K červená, obrysová se zeleným pozadím.

Obr. 125. Český žaltář. Iniciálka H.

Až do listu 151 jde část románská. Listem 152 počínaje jde část gotická (»Cantica dominicis diebus«) s jednoduchými červenými iniciálkami. Gotická tato vložka sahá až k listu 195 incl.

Listem 196 počíná se opět část románská (»Incipit cursus sanctae Mariae«). Na počátku jejím velice vkusná obrysová iniciála D červená, vyplněná výborně kresleným spirálovým ornamentem s komponovaným stojícím ptákem. (Obr. 123.) Část tato zaujímá 13 listů.

Celý kodex má 208 listů.

32. (sign. *A* LVII 3.).

ČESKÝ ŽALTÁŘ

s připojenými kantiky, výkladem na Otče náš a p.

Formát: 21·5 × 30·5 *cm*. Vazba neúhledná.

Rkp. papírový (265 listů), velikou minuskulí gotickou psaný.

List 1*a* inic. B modrá, z bíle konturovaných lupenů komponovaná, uvnitř zlatými filigránovými rozvilinami na tmavohnědé půdě ozdobená, zeleně orámovaná. Z levého dolejšího rohu stránky vychází větvice na dvě se dělící a v lupenové rozviliny okrajové se vyvíjející. (Obr. 124.)

List 24 *b* inic. H zelená, na okraji listu v pestré zkadeřené listy přecházející. (Viz obr. 125.)

Podobné iniciálky na listě 39 *b* (R), 53 *b* (R), 68 *b* (S), 86 *b* (W), 103 *a* (Z), 120 *a* (R), 158 *b* (P), 178 *a* (R), 195 *a* (N), 205 (N).

Poč. XVI. stol.

Obr. 126. Novum testamentum. Sv. tři králové.

33. (sign. *A* LIX_3).

NOVUM TESTAMENTUM (s těmito přídavky: 1. Sumula de tribus punctis religionis Xpianae utilis et bona pro predicatoribus, addita statutis synodalibus.« 2. »Regula monachorum et cruciferorum.« 3. Výňatek ze spisu »De aeterna sapientia«. 4. »Declaratio seu statutum generalis concilii Constantiensis. Anno D. MCCCCXVIII.« 5. »Rescriptum epistolae de Constantia ad Barones Boemiae« a j.

Formát: 21 × 31·5 *cm.*

Vazba: tmavohnědá kůže s vtlačenými ornamentky: stylisované dlanité listy v kosočtverečných polích, heraldické orlice v polích kruhových a pod.

Obr. 127. Apocalypsis. Obraz na straně 1 *b*.

Na druhé straně přední desky napsáno: »Liber mgri Procopii de Cladrub, sacrae theologiae proffesoris, decani ecclae pragen.«

Rkp. papírový.

Toliko první list při deskách jest pergamenový; na něm na druhé straně polovici celé stránky zaujímá obraz »sv. tří králové holdující Ježíškovi«: v levo sedí Madonna s Jezulátkem na klíně, před nimi ve značně

menším měřítku kreslené postavy sv. tří králův. Pozadí červené, orámování zelenožluté. (Viz obr. 126.)

V textu iniciálky modré, nitkovou červenou ornamentací vyplněné i obklopené, celkem hrubě provedené.

Obr. 128. Epistolae et evangelia. Iniciálka F na listu 1 *a*.

Na konci: »Iste liber est Blasconis presbyteri de Dobrzano plebani de Chwalenicz, quem conscripsit anno Dni M⁰ cccc⁰ xxxv⁰ prgen. dioec.«

Na listu na zadní desku uvnitř přilepeném napsána s nápěvem píseň česká: »Jheronymus smyslem múdrým, ten nám píše písmem nebludným, coť se stane přede dnem súdným . . .«

34. (sign. *A* 60_3).

APOCALYPSIS, ACTUS APOSTOLORUM, EPISTOLAE CANON. ET S. PAULI.

Rkp. z XI. stol.; česká práce. Vazba prostá, světlehnědou koží potažená, beze všech ozdob. Na hřbetě přilepen lístek s nápisem: »Apocalipsis Actus Apostolor. Epistolae Canon. et s. Pauli.«

Obr. 129 Epistolae et evangelia. Iniciálka F na listu 90 *a*.

Formát: 22·5 *cm* šir., 30·8 *cm* vys.

Na str. 1 *a*, značně pomazané, původně prázdné, napsána v gotické době latinská řeč v den sv. Matouše: »Cum praeclara beati Mathiae apostoli festivitas per anni cursus revolutionem se repraesentat . . .«

Na str. 1 *b* celostránkový obraz obdélníkový. (Viz obr. 127.) Orámování zevně zlatým pruhem obklopené, uvnitř pak pruhy vždy do polovice šířky rámce střídavě modře a zeleně zbarvenými. Vnitřní pruh orámování vyplněn akanthovými lupénky, a to tak, že vždy do polovice rámce je řada lupénků červených, v druhé polovici jsou lupénky modré. V rozích rámce a uprostřed kolmých jeho stran kruhové medaillonky s poprsími světců. Vnitřní plocha, jejíž pozadí jest vyzlaceno, rozdělena jest dvěma vodorovnými proužky ve dvě obdélníková pole. V hořejším poli uprostřed en face Kristus s mečem napříč v ústech položeným. V pravo muž klekající, jejž Kristus pravicí pod bradou béře; v levici poněkud vzhůru pozdvižené drží Kristus slunce (?). Po obou stranách vždy tři podstavce, do nichž kolmo zatknuty jsou meče. V první vodorovné pásce, jež jest modrá, bílý nápis: . . . VIS SOLEM DEBES . . . EPE . . . TVM. V druhé, zelené pásce rovněž bílý nápis: . . . PAF V . . . DABI . . . MVNVS VO . . . PERA. V dolejším poli uprostřed muž nádherně oděný, v pravici kopí

s praporcem držící; za ním zbrojnoši v prostém rouše s mečem v pravici. Před ním mnich s berlou pod paží, v obou rukou rozevřenou knihu držící, k níž vznešený onen muž levici vztahuje. Za tímto mnichem jiný mnich.

Od str. 2 *a*—23 *b* text Apokalypse s předmluvou sv. Jeronýma. Iniciálky v textu zlaté, červeně konturované: široké, spiralově vinuté stonky, někde i dračí těla a masky. Pozadí dílem červené, dílem modré; některé iniciálky bez pozadí.

Od str. 24 *a*—46 *a* listy kanonické.

Od str. 46 *b*—92 *b* Skutky apoštolské.

Str. 93 *a*—191 *b* zaujímají listy sv. Pavla.

Od str. 192 *b*—198 *b* pozdější rukou připsány: život sv. Uršuly, sv. Korduly a pěti bratří.

Na deskách byly přilepeny glagolské zlomky, jež nyní odlepeny mezi skleněnými deskami zvlášť se chovají. (Srvn. č. 110.)

Obr. 130. Epistolae et evangelia. Iniciálka K na listu 116 *b*.

35. (sign. *A* LXI_1).

EPISTOLAE ET EVANGELIA PER ANNUM.

Formát: 21·3 × 31·8 *cm.*

Vazba neúhledná; desky tlusté dřevěné, původně hnědou koží, později zeleným hedvábím potažené. Zbytek spony čtvercový, v něm vyryt kadeřavý listen.

Rkp. pergamenový. 194 listů.

List 1 *a*. Inic. F červenými obrysy provedená, vyplněná stonkovými románskými vinutinami, tu a tam lupénky oživenými. (Viz obr. 128.)

List 90 *a* inic. F, podobná jako na l. 1 *a*. (Viz obr. 129.)

List 104 *b* inic. P červená, románskými lupeny na obvodu ozdobená, uprostřed porušená.

Iniciálky podobného rázu jsou na l. 116 *b* (K, viz obr. 130 , 161 *b* (D).

Mezi perikopami jsou také epištoly a evangelia na den sv. Ludmily a sv. Václava.

Písmo podobné jako v kodexu Ostrovském.

Stol. XIII.

Na papíru přilepeném na desce první tyto zápisy: Anno dm̄ M° cccc° xvııı° Consumatu (?) est hᶜ op⁹ per fratrem Martinum priorem ad ho-

Obr. 131. Capitula et orationes. Iniciálka E.

norem Dei et sancti Joh. Baptistae et constat xvi sexag. — Item eodem anno item frater Martinus prior reco . . . sanctae crucis in cruce cristalina de eleemosina Xpifidelim anno quo supra. — Item anno Mccccxvii in mense Junio idem fr. Martinus prior de eleemosyna Xpifidelium et signanter Cubczonis de Dawel exstruxit sacristiam superiorem in turri, ubi sunt campanae maiores et inferiorem sacristiam cum pavimento elevavit.

36. (sign. *A* LXI$_2$).

EVANGELIA PER CIRCULUM ANNI. (Srovnej Neuwirth Gesch. d. christl. Kunst in Böhmen bis zum Aussterben der Přemysliden, str. 442.)

L. 2*b*: »Anno dni M^{0}c^{0}clxxxx^0 iij Dominus Thobyas episc. pragensis xxv^9 fecit illum librum scribi et contulit eum ecclesiae pragen.«

Rkp. pergamenový 30·2 *cm* vys., 22 *cm* šir., 218 listů. Iniciálky jednoduché, podobné těm, jež se nalézají v plenáři sign. *A* 26 z téže doby pocházejícím; viz č. 21.

37. (sign. *A* LXV).

CAPITULA ET ORATIONES PER ANNUM.

Formát: 22 × 31·5 *cm*.

Desky hladkou šedožlutou koží potažené.

Rkp. lat. na perg. velikým gotickým písmem psaný.

Na prvních listech kalendarium.

Potom následují exorcismy soli a vody, dále »capitula per totum circulum anni« a modlitby na různé svátky. Na konci dvě kalendářová

nekrologia; v prvním z nich mimo jiné: »Dns Johs rex Bohemie, fundator hui⁹ domu⁹«, »Karolus IIIIus una cum patre, hui⁹ dom⁹ fundator«, »Maurici⁹ pſbr. moſtii Rudniczii, Zawiſſi⁹ prs. moſtii Rudniczſ« a mnoho jiných osob z Roudnice.

List 12 *a* inic. E modročervená, nitkovým červeným ornamentem vyplněná i obklopená. (Viz obr. 131.) Podobné, ač menší inic. i na jiných místech.

Stol. XIV. 1. pol.

Dle poznámky na deskách stal se tento rukopis r. 1428 majetkem karthusiánů Norimberských.

Obr. 132. S. Augustini De civitate Dei. Iniciálka G na listu 1 *a*.

38. (sign. *A* 72.).

S. AUGUSTINI LIBRI XXII DE CIVITATE DEI.

Formát: 22·5 *cm* šir, 30·19 *cm* vys.

Desky červenou hladkou koží potažené; do ní vryty sporé kosočtverečně se křižující rýhy, v nichž tu a tam vtlačené ozdůbky: stylisované lupeny v kosočtverečném poli, stylisovaná orlice v trojlaločném poli a pod. V rozích a uprostřed prosté hladké mosazné puklice. Sponky jednoduché; plíšky, jimiž na zadní desce jsou upevněny, jsou štítkovité a ozdobeny jsou dvěma vraženými gotickými nn.

Rukopis papírový (321 listů), zběžným neúhledným písmem dvojsloupcovým psaný. Toliko listy, na nichž jsou iniciálky, jsou pergamenové.

List 1 *a* (pergamenový). Inic. G modrá, lupeny vyplněná. Uvnitř biskup u pultu sedící, vykládající třem mužům před ním stojícím. Pozadí zlacené s vrytým kosočtverečným vzorem, orámování růžové. Na okraji stonek, vyvíjející se nahoře i dole v pestré spirálové květy, oživené úponky. (Viz obr. 132.)

List 13 pergamenový; na něm na str. *b* ve sl. *a* inic. P cele hladce vyzlacená, v pestré rozviliny okrajové přecházející, uvnitř bílými nitkovými rozvilinami na tmavomodré půdě vyplněná a zeleným rámcem obklopená.

List 37 inic. D, l. 48 Q, 69 (D), 130 (A), 141 *b* E, 199 (P), 237 (Q), 272 (C), 288 (S a Q).

List 141 (papírový); na něm na str. *a* inic. D modrá, lupeny ve stínových částech vyplněná. Uvnitř Adam a Eva u stromu, na němž had s hlavou lidskou. Pozadí růžové, orámování žluté. (Viz obr. 133.)

Obr. 133. S. Augustini De civitate Dei. Iniciálka D na listu 141.

List 252 *b a* v dolejším rohu iniciálka D fialově červená; v ní v mandorle sedící Kristus řasnatým pláštěm oděný; z úst vychází mu k jedné straně bílá lilie, k druhé meč. Pozadí tmavomodré, orámování žlutohnědé; pod iniciálou ze dvou obdélníkových hrobů vstávající nahá těla lidská. Na postranním i na dolejším okraji listu pestré rozviliny.

Prvá polovice XV. stol.

39. (sign. *A* LXXIII/2).

LIBER AUGUSTINI DE PASTORIBUS. LIBER EIUSDEM DE UNICO BAPTISMO a j.

Formát: 22·4 × 31·8 *cm*.

Desky hnědou koží potažené, tlačenými ozdobami pokryté: kosočtverečně se protínající dvojnásobné rýhy; v polích tak vzniklých kosočtverečně orámované orlice, kruhově orámovaní pelikáni mláďata živící a j. V rozích a uprostřed kování z mosazného, patrně štancnami raženého plechu; na ozdobách těch mezi gotickými lupeny opakuje se často písmeno α.

Na pergamenovém přídeští jméno původního majitele: »Liber mgri Johanis Herttemberger de Cubitu emptus 189v 2c.

Rkp. papírový.

List 1 *a* inic. Q zelená, z listenů komponovaná; uvnitř tmavěrůžová, zlacenými filigránovými rozvilinami vyplněná. Orámování čtvercové, téže

Obr. 134. B. Bernardi Flores. Vazba.

barvy jako pozadí. Na dolejším okraji, jako zpod textu vyrůstající, spirálově se vinoucí úponkovité pestré listoví s hroznovitým a bodlákovým fantastickým květem.

List 16 *b* inic. U modrá, z listenů komponovaná; uvnitř na zeleném pozadí kosočtverečný zlatý vzorek; orámování růžové.

Podobné iniciály na l. 33 *b* (R), l. 48 *a* (O šupinovým zlatým vzorem na hnědočervené půdě vyplněné), l. 53 *a* (P), l. 115 *b* (A) a j.

Na l. 153 *a*: Explicit a° dⁱ m° cccc° lxxj° jn vigi^a Viti ꝛc.

40. (sign. *A* LXXIX/1).

B. BERNARDI FLORES ꝛc.

Neúhledný rukopis papírový z XV. stol; za to vazba pozoruhodná: uprostřed desk do kůže vřezány dovedně lupeny po ploše pěkně rozvržené. (Viz obr. 134.)

Formát: 22·5 × 31 *cm*.

Uvnitř na desce napsáno: Liber mgri Johnis de Cubito.

41. (sign. *A* LXXXI).

EPISTOLAE CYPRIANI.

Formát: 21 × 32·5 *cm*.

Vazba: Desky potaženy hnědou koží, do níž vtlačeny okrouhlé ornamenty s heraldickými orlicemi, lvy a rosetkami a mimo to menšími, rovněž okrouhlými ornamenty, v nichž beránek s korouhví.

Na přídeští napsáno: Liber Wencezlai de Crumlow decani ecclie pgen.

Rkp. papírový.

Několik listů prvních prázdných. Na druhém listu popsané m iniciálka A modrá; v ní píšící biskup. (Viz obr. 135.)

Stol. XV.

Obr. 135. Epistolae Cypriani. Iniciálka A.

42. (sign. *A* LXXXIII).

B. EUSEBII, AUGUST. ET CYRILLI EPISTOLAE DE MORTE S. HIERONIMI. B. GREGORII DIALOG. SUMMA INNOCENTII.

Formát: 21 × 29·2 *cm*.

Vazba neúhledná.

Rkp. papírový, nepříliš úhledně psaný.

List 1 *a* inic. P červená, se zeleným zoubkováním; v ní stojící Madonna s dítkem. (Viz obr. 136.) — Stol. XV. 1. pol.

43. (sign. *A* LXXXIX/2.).

POSTILLA LIRAE SUPER PSALTERIUM, L. ESDRAE, THOBIAE, JUDITH, SAPIENTIAE, ECCLI., MACHAB., ISAIAM, JEREMIAS, THRENI, EZECH., DAN., OSEE, JOEL, AMOS, ABDIAE a jiných.

Obr. 136. B. Eusebii, Aug. et Cyrilli epistolae. Iniciálka P s Madonnou.

Formát: 22 × 31·7 *cm*.

Vazba: desky potaženy hnědou koží s vytlačenými ornamenty: na okraji střídá se heraldický lev se stylisovanou got. lilií; ve střední kosočtvercované ploše orlice, pelikán krmící mláďata, drak mezi hvězdami a j. Kování do plechu ražené: na okrajích v podobě bohatého zkadeřeného trojlistu, uprostřed v podobě růžice ze čtyř takových trojlistů.

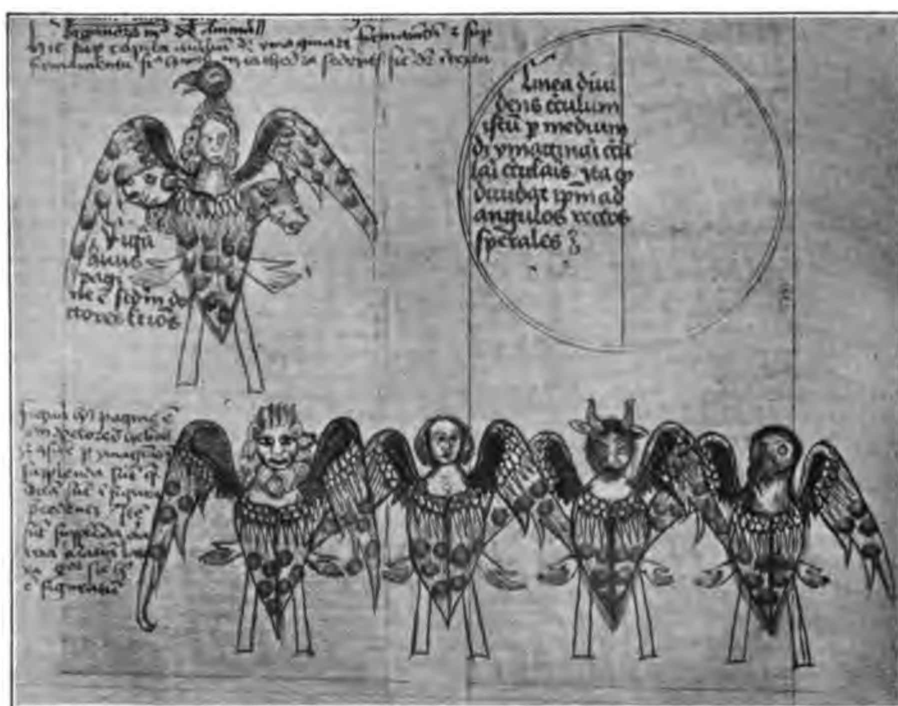
Rukopis papírový (413 listů). Písmo drobné, zběžné. Iniciálky malé, z lupenů komponované, uvnitř zlatým filigránovým ornamentem vyplněné, čtvercově orámované a na okraji listu v šlahounovité pestré rozviliny přecházející, l. 1 *a a* P, 108 *a* E, 117 *b* A, 136 *a* O, 170 *a* E, 211 *a* I, 268 *a* P, 300 *b* Q, 304 *a* A, 350 *b* D, 384 *a* U.

Na l. 107 *b* napsáno: »Anno dni M⁰ cccc⁰ lxxv⁰ in festo s. Egidii confessoris«; na l. 204 *a*: »Finis postillae Nicolai de Lira super libros Machabeorum. Anno Dni 1477 in castro Pragensi per M. V. de Dobrzien in feria octava Epiphaniae in domo domini decani et administratoris

eiusdem«; na l. 300 *b*: »Explicit postilla Nicolai de Lira super libros Ysaiae et Ieremiae prophetarum. Anno Domini etc. lxx^{0} in octava sanctorum Innocentium in Nova Plzna.« Na konci: »Anno Domini Millesimo Quadringentesimo septuagesimo compecta est haec Postilla super prophetas magistri Nicolai de Lira ... per me Georgium de Glacz Appreccata per honorabilem virum dnm Wenceslaum Bacc. arc. de Dobrzien.«

Na l. 306 znázorněna mystická zvířata Ezechielova, v obrysech pérových, slabě kolorovaných. (Obr. 137.)

Na l. 331 *a*, 331 *b*, 334 *a*, 334 *b*, 335 *a*, 336 *a*, 336 *b* a 345 *a* plány a pohledy chrámu Jeruzalemského.

Obr. 137. Postilla Lirae. Mystická zvířata Ezechielova.

44. (Sign. *A* 95.)

GLOSSA MARGINALIS MAGISTRI PETRI LOMBARDI.

Rkp. papírový. Formát: 22 *cm* šir., 31·7 *cm* vys. Vazba neozdobná.

Na přídeští pergamenovém napsáno: »Est emptus a perverso almano heresiarcha pro 9 gladiatis die exaltationis sanctae crucis 1°81 per magistrum Johannem de Cubito.«

List 1 *a a* iniciálka C růžová, v okrajové pestré lupeny vybíhající; uvnitř sedící David se skříženýma nohama, na psalterium hrající. Oděn

Obr. 138. Fr. Thomae Postilla super Joannem.

jest širokým modrým řasnatým pláštěm a přilehavými nohavicemi (jednou modrou, druhou zelenou). Pozadí tmavošedé, zlatým vzorem oživené.

Obr. 139. Liber in examaron. List 1 *a*.

Na 4. listu od konce napsáno: »Finitus est iste liber feria secunda in festo sancti Gregorii per manus Symonis de Dubrawa sub anno dni M°CCCC°XIII° comparatus per dominum Petrum plebanum tunc in Chotykow natum quondam Cunfonis dezyehel.«

45. (sign. *A* 108.)

FR. THOMAE POSTILLA SUPER JOANNEM.

Formát: 22 *cm* šir., 32 *cm* vys.

Rkp. pergamenový. Vazba zcela prostá.

List 1 *a* iniciálka V modrá, bíle ornamentovaná; v ní u pultu sedící postava mnicha, u jehož ucha holubice, před ním pak ruka z oblaků

Obr. 140. Liber in exameron b. Ambrosii. Obrázek na listu 14 *a*.

vyčnívající. Stranou u iniciály klečící mnich. Podél okraje pestrý ornament; dole pes honící zajíce. (Obr. 138.)

Ostatní iniciálky střídavě modré a červené s červenou resp. modrou nitkovou ornamentací.

Na konci: »Expleto libro sit laus et gloria Xpo.«

Prvá pol. XIV. stol.

Obr. 141. Liber in examoron b. Ambrosii. Iniciálka D.

46. (sign. *A* CXXXI.)

LIBER IN EXAMERON BEATI AMBROSII.

Formát: 19×28·5 *cm.*

Vazba neúhledná.

Rkp. pergamenový. 198 listů.

List 1 *a* veliká iniciálka T modrá, lupeny vyplněná; v ní biskup u pultu píšící; z iniciály vyvíjejí se po okrajích pestré rozviliny (obr. 139).

List 1 *b* obrázek na zlaté půdě: Bůh Otec stoje tvoří nebe a zemi.

List 14 *a* obrázek Bůh odděluje vody. (Viz obr. 140.)

List 21 *a* iniciálka D ze zeleného lupení komponovaná; uvnitř Bůh oddělující zemi od vody. (Viz obr. 141.)

List 39 *b* obrázek Bůh tvoří slunce, měsíc a hvězdy.

List 51 *b* Bůh tvoří rostlinstvo.

List 74 *a* iniciálka S; v ní Adam a Eva u stromu zapověděného.

List 93 *a* na konci stránky: »Explicit liber Exameron beatissimi Ambrosii Epi et doctoris Mediolanensis de opere sex dierum sub anno domini Millesimo Quadringentesimo vicesimo. In conversione scti Pauli Apostol.«

List 93*b* počíná se »Bernhardus de compassione beatae virginis Mariae.« Hořejší část stránky zaujímá obraz (11·5 × 8 *cm*): v levo na sedadle žlutozeleným čalounem zastřeném sedící Madonna s děťátkem; před ní klečící mnich. (Viz obr. 142.) Pozadí červené, zlatým kosočtverečným vzorem oživené. Pod obrázkem iniciálka Q růžová, ze žlutou výplní a zeleným orámováním.

Obr. 142. Liber in exameron b. Ambrosii. Madonna.

47. (sign. *A* 133.)

ŽALTÁŘ LATINSKÝ.

D e s k y potaženy hnědou kůží, do níž vtlačeny pěkné drobné ornamenty. P ř e d n í d e s k a: nahoře i dole dvojnásobná řada malých štítků s dvouhlavými orly; po stranách dvojitá řada mandorlovitých polí; v jednom z nich vždy muž na stolci sedící s knihou v ruce; u něho nápis: TVLLIVS; ve druhém sedící muž na harfu hrající, vedle něhož nápis: DAVIT. Prostřední pole desky nahoře i dole ozdobeno drobnými postavami jezdců z brány vyjíždějících, a po stranách řadou ryb, z nichž vždy dvě a dvě

Obr. 143. Žaltář latinský. Přední deska.

hlavou proti sobě jsou obráceny a udicí spolu spojeny. (Viz obr. 143.) Zadní deska: nahoře i dole řada malých arkád, v nichž vždy poprsí bojovníka s mečem a štítem v profilu; podél bočních okrajů táhne se řada draků. Prostřední pole desky ozdobeno uprostřed dvěma pruhy pletenco-

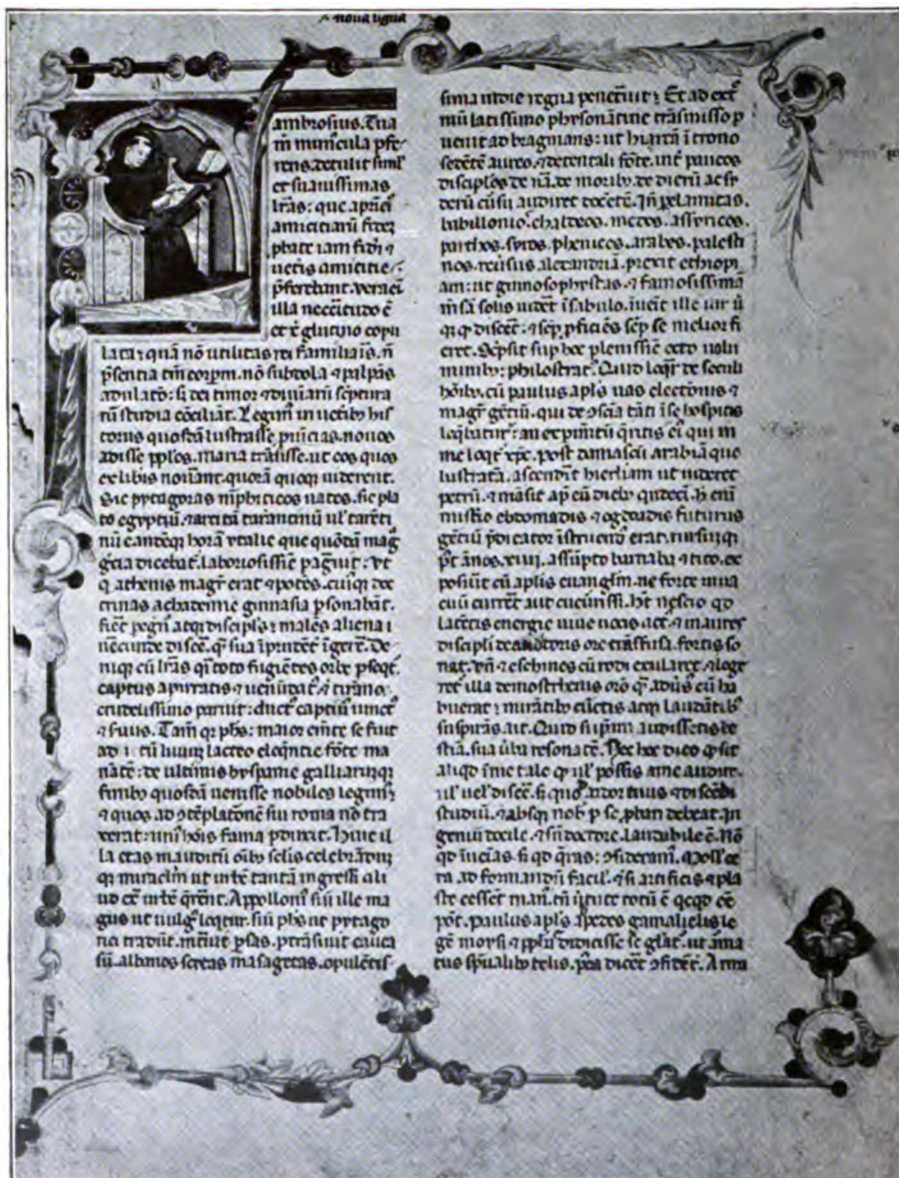

Obr. 144. Žaltář latinský. Zadní deska.

vého vzoru; nahoře i dole ozdobeno řadou věžic, a po stranách řada jezdců s taseným mečem. V hořejší části desky upevněn plochý mosazný rámeček, v němž pod průhlednou destičkou nápis: Psalteriū glosatum. (Viz obr. 144.)

Formát: 19·1 *cm* šir., 27·5 *cm* vys. Listů 225.

List 1 prázdný. List 2*a* iniciálka B složena z pestrých ladně vinutých stonků, jež uprostřed zvířecí maskou jsou spjaty a v závitech v pestré lupeny přecházejí. Stínové části vyplněny jsou mezi stonky modrým lupením,

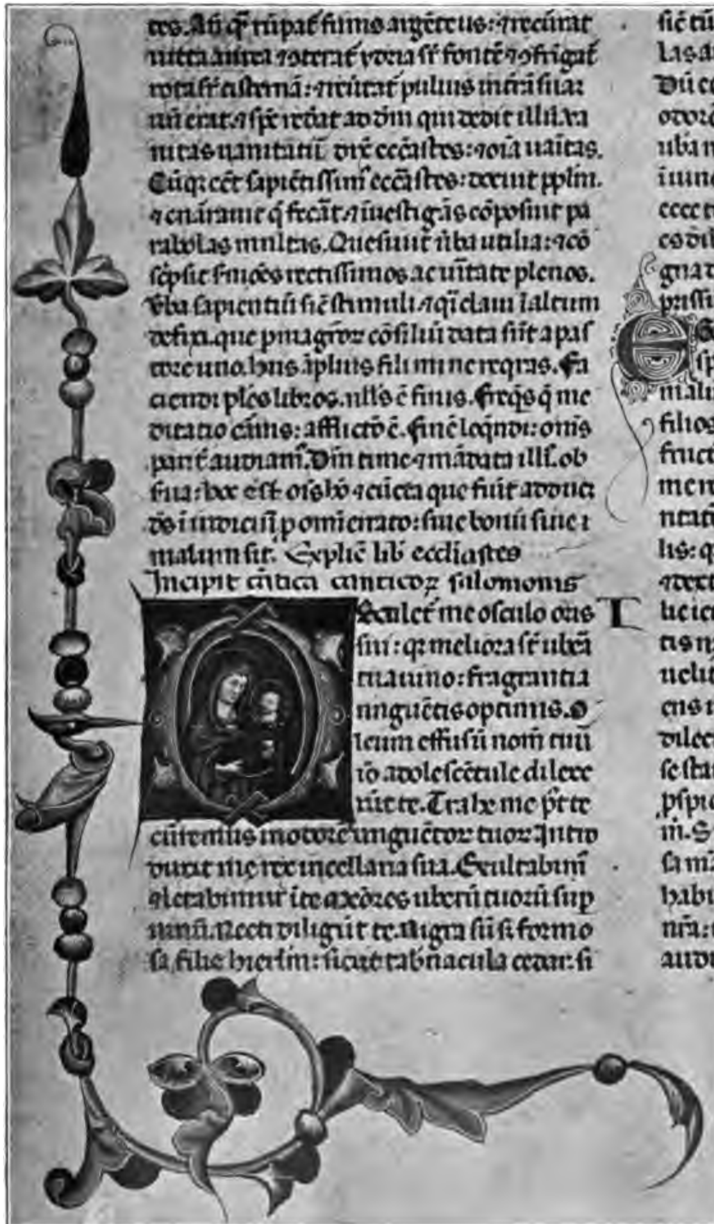

Obr. 145. Bible latinská (sign. *A* 135). List 1 *a*.

jímž i orámování jest vyplněno. Pozadí zlacené. Vedle iniciálky v hnědém orámování na zelené půdě zlatá písmena: EATVS : VIR.

List 33*a*. Iniciálka D zlatá, pestrým ornamentem vyplněná; pozadí modré.

List 53*a*. Iniciálka D modrá, pestrými spirálově stočenými stonky vyplněná; orámování zelené, pozadí zlaté.

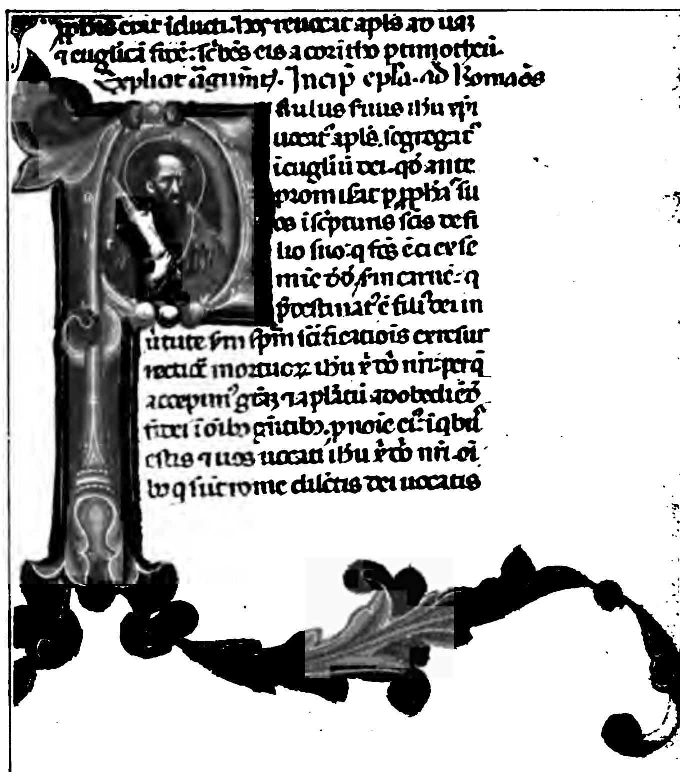
Obr. 146. Bible latinská (sign. *A* 135). List 225 *a*.

List 71*b*. Iniciálka Q ze tří dračích těl složená; uprostřed spirálově stočená spleť pestrých stonků a listů. Orámování z části zelené, z části modré; pozadí zlaté.

List 92*a*. Iniciálka S: hlavní součást písmeny tvoří pestrý zkroucený drak; mezi tím spirálová pestrá spleť stonková. Orámování modré, pozadí zlacené.

List 117*a*. Iniciálka E zlatá, v dračí hlavy vybíhající a pestrou stonkovou spletí vyplněná. Pozadí modré.

List 141*a*. Iniciálka E z pestré spleti stonkové komponovaná.

Obr. 147. Bible latinská (sign. *A* 135). Iniciálka P s obrazem sv. Pavla.

List 144*a*. Iniciálka D modrá, pestrou spletí stonkovou vyplněná; orámování hnědé, oživené klikatými čarami, mezi nimiž stilisované lupeny.

List 165*a*. Iniciálka O ze stonkové spirálové pestré spleti komponovaná, nahoře v draka vybíhající. — Století XIII.

48. (sign. *A* 135/1.)

BIBLE LATINSKÁ.

Rkp. pergamenový. XIV. století.

Vazba prostá: dřevěné desky hnědou otřenou koží potažené; v rozích a uprostřed hladké polokulovité puklice mosazné.

Na přídeští jest mimo jiné napsáno: »Ista Biblia est Johannis presbyteri penitentiarii in ecclia pragensi. Qui quondam fuit vicarius dni Protywa plebani ecclie sn Clementis ī Porziecz ī Noua ciui[te] pgcij.«

Na prázdném listu při desce přední napsáno: »Biblia integra ī pargameo ī paruo volumine data per dominum protywa in foliis alba cute cum fibulis.«

Formát: 18·65 *cm* šir., 27 *cm* vys.

List 1*a*. Iniciálka F (na počátku listu sv. Jeronyma Paulinovi) ozdobena při okrajích akanthovými rovně protáhlými lupeny, jakož i malými lupénky, do elipsy komponovanými. Uvnitř světec v temnohnědém rouše na širokém sedadle sedící a dle předlohy stranou na pultu ležící píšící.

Obr. 148. Pérokresba na přídeští knihy sign. *A* 135.

Tvář velmi jemně provedena, inkarnát zarůžovělý, stíny zamodralé. Od iniciálky jdou nahoře, po pravé straně i dole rovné pestré pruty místy zauzlené a stilisovanými lupeny ozdobené. (Viz obr. 145.)

Podružné iniciálky v textu střídavě červené a modré, modrou resp. červenou nitkovou a spirálovou ornamentikou oživené, s neobyčejnou jistotou a vkusem provedené.

List 3*bβ*. Iniciálka E modrá, s bílými jemnými světly, s malými červenými partiemi a se zeleným zauzlením nahoře a dole. Od iniciálky táhne se středem sloupcův řada spolu souvislých pestrých listů; nahoře hnědá silhouetta čápa se vzhůru pozdviženým rozevřeným zobanem.

List 5. Iniciálka I: široký pruh obdélníkový táhnoucí se po celé výšce sloupce. Nahoře v lupenovém orámování Kristus mezi anděly, pod tím pruh tmavomodrý, posetý hvězdami, dole Adam a Eva u stromu, nejdoleji skupina ďáblů. V orámování kolkolem celé stránky se táhnoucím jsou v malých kruhových medaillóncích znázorněny jednotlivé dny stvoření; mimo to v závitu pod iniciálku zabití Abela, a jako podružné ornamenty tři vousaté masky a pestrý dráček.

Obr. 149. Biblia Veteris et Novi Testamenti. Iniciálka E. (Soud Šalamounův).

List 25 *a β*. Iniciálka H v jemných pestrých barevných tónech; uvnitř drobný výjev: sedící Mojžíš rozmlouvá se stojícím před ním zástupem. Pozadí zlacené.

List 41 *a β*. Iniciálka U modrá s pestrými ozdobami, uvnitř před ciboriovým baldachýnem s cimbuřím klečící Mojžíš; na baldachýnu stojí jiná postava k němu obrácená.

List 52 *a β*. Iniciálka L: dole u baldachýnového oltáře klečí Mojžíš; nahoře drobné poprsí Kristovo.

List 67 *b β*. Iniciálka N: uvnitř drobný výjev: Mojžíš holí do nízké skalky udeřivší; před ním zástup ozbrojenců, z nichž jeden s nádobou k vytrysklému pramenu se shýbá.

List 81 *a β*. Iniciálka T, v ní sedící čtoucí bezvousý muž.

List 81 *b β*. Iniciálka E: v dolejší polovici mrtvola Mojžíšova, v hořejší dva vznášející se andělé.

List 91 *a α*. Iniciálka P: uvnitř na zemi spočívající mrtvola Mojžíšova; u jeho hlavy zástup, k němuž anděl promlouvá.

List 100 *b β*. Iniciálka J, u ní poutník s rancem na zádech; mezi sloupci písma vyvíjí se iniciálka v lupenech až na dolejší okraj, kdež tvoří záhyb, ve kterémž viděti ženu s nemluvnětem na levé ruce, pravou větší vedle ní kráčející dítko vedoucí.

List 102 *a α*. Drobná iniciálka V; v ní poprsí vousatého muže en face.

List 102 *b β*. Iniciálka F; v ní Samson rozdírající tlamu lva.

List 115 *b β*. Iniciálka F; v ní smrt Saulova: král mečem probodený leží na zemi; za ním stojí vojín.

List 126 *b α*. Iniciálka E; v ní král na loži spočívající; u lůžka stojí dvě osoby.

List 139 *a α*. Iniciálka P; v ní se zdi dolů padající mladík; stranou

Obr. 150. Biblia Veteris et Novi Testamenti. Iniciálka A. (Vyhnání Adama a Evy z ráje.)

vedle písmeny anděl k němu obrácený; na listoví, v něž písmeno vybíhá, sedící papoušek.

List 151 *a α*. Iniciálka A; v ní uprostřed en face stařec, jehož hlava svatozáří jest obklopena; kolem něho zástup.

List 161 *b α*. Iniciálka C; v ní před oltářem klečící král, za nímž stojí dva mužové.

List 175 *b α*. Iniciálka J; při ní král držící v rukou model kostela.

List 184 *a β*. Iniciálka E; v ní muž se zlatým diademem na hlavě (Josiáš) obětující na oltáři beránka: za ním dva jiní mužové.

List 190 *a α*. Iniciálka T; v ní spící Tobiáš; nad ním, na ohybu písmeny sedící vlašťovka.

List 193 *b β*. Iniciálka A; v ní Judith utínající Holofernovi hlavu.

List 198 *b β*. Nahoře iniciálka L; v ní na trůně sedící královna; o něco níže v témž sloupci iniciálka I; vedle ní stojící dívka.

List 204 *a α*. Iniciálka V; v ní Job a přátelé jeho.

List 214 *a α*. Iniciálka P; v ní Šalamoun na trůně sedící; před ním dva muži.

List 222 *a β*. Iniciálka V; v ní král na trůně sedící, držící v levici velikou červenou sluncovou masku.

List 225 *a α* (na počátku Písně písní). Iniciálka O; v ní Madonna (postava po kolena) s Jesulátkem; Madonna má na modrém plášti, jenž s hlavy jí splývá, na pravém rameni hvězdici z pěti bílých teček (viz obr. 146.).

Obr. 151. Biblia Veteris et Novi Testamenti. Iniciálka B. (David řídí zpěv.)

Obr. 152. Biblia Veteris et Novi Testamenti. Poprsí proroků.

List 225*b α*. Na počátku knihy »Sapientiae« iniciálka S; v ní sedící allegorická postava spravedlnosti s mečem a váhami.

List 232*b α*. Ve sloupci tomto dvě iniciálky okrajovou ozdobou vzájemně spolu spojené: hořejší (M) jest ornamentální, dolejší (O) jest figurální: klečícímu mnichu dává anděl do rukou knihu. V okrajové ozdobě dva fantastičtí ptáci.

List 248*b β*. Iniciálka B (na počátku knihy žalmů); v hořejší její části poprsí žehnajícího Krista, dole poprsí Davida na harfu hrajícího. Z iniciálky vyvíjí se ornament rámující téměř celou stránku; do něho vkomponovány dvě komické masky a stilisovaná postava ptačí.

List 252*a β*. Iniciálka D; v ní poloviční postava krále v pravici žezlo držícího a levici k čelu pozdvihujícího.

List 254*b α*. Iniciálka D; v ní poprsí muže pravou ruku na ústa kladoucího.

Z dalších iniciálek zasluhují zmínky:

List 272*a α*. Iniciálka V; v ní umučení Isaiáše proroka.

List 414*a β*. Dole iniciálka I rozvinující se v okrajové listové ornamenty; při ní stojící postava sv. Jana se zavřenou knihou v rukou.

List 423*b α* a 424*a β*. Iniciálky P s poprsím sv. Pavla (jež na počátku všech listů Pavlových se opakuje). (Viz obr. 147.)

Obr. 153. Biblia Veteris et Novi Testamenti. Strana 366.

List 467 $a\beta$. Iniciálka P s poprsím sv. Petra.
List 467 $b\beta$. Iniciálka J s celou postavou apoštola Jakuba.
Listů celkem 481.

49. (Sign. *A* 135./2.)

BIBLIA VETERIS ET NOVI TESTAMENTI MANUSCRIPTA. Rkp. perg. Formát: 20·5 *cm* šir., 29 *cm* vys.
Vazba neúhledná.

Uvnitř u první desky pruh pergamenu, na němž perem nakreslen klečící muž, držící dlouhou pásku s nápisem: Myluy boha a blyznieho: tak doſiehneſſ bidla wieczneho. Před ním u pultu sedící a píšící hoch. (Obr. 148.)

Obr. 154. Biblia Veteris et Novi Testamenti. Sv. Isidor vyučuje svého žáka.

List 1 *b*. Na celé stránce svícen sedmiramenný.

Za listem 1. několik listů vyříznuto.

List 2 *a*. Iniciálka F lupenová s hrubou pestrou ornamentikou okrajovou.

List 5 *b*. Iniciálka I lupenová se zlatým pozadím; na okrajích listů hrubé pestré stonky lupeny ozdobené; nahoře pták, dole jelen a zajíc. Podobná iniciálka na mnohých jiných místech.

L. 90 *b*. Na počátku knihy Ruth nad iniciálkou I podlouhlý obrázek znázorňující Ruth sbírající klasy.

List 116 *b*. Iniciálka E; v ní znázorněn soud Šalamounův. (Obr. 149.)

List 141 *a*. Iniciálka S v podobě hrubě provedeného pestrého draka.

List 142 *b*. Iniciálka A. Anděl vyhání Adama a Evu z ráje a dává jim oděv. (Obr. 150.)

List 168 *a*. Na počátku II. kn. Esdr. podlouhlý obrázek znázorňujíc návrat Židů ze zajetí.

L. 171 *b*. Iniciálka V; v ní sedící král s královnou; před nimi muží modrým rouchem oděný.

List 177 *a*. Na počátku druhé knihy Esdrášovy iniciálka E; v ní sedící král od muže před ním stojícího dlouhý pruh pergamenový přijímající.

Obr. 155. Biblia Veteris et Novi Testamenti. Mudrc Diogenes.

List 182 *b α*. Celý jeden sloupec zaujímá obdélníková, zeleně orámovaná výplň, v níž na šedomodré půdě hrubé zlaté rozviliny.

List 195 *b α*. Na počátku knihy Job, iniciálka U; v ní Jobovi na trůnovém stolci sedícímu tři poslové přinášejí neblahé zvěsti.

List 203*bβ*. Malá iniciálka D; v ní David pasoucí stádo.

List 204*aα*. Na počátku knihy žalmů obrázek, v němž na vysokém trůně David, řídící zpěv čtyř mužů před ním sedících a z knih zpívajících. V pozadí bohatá architektura. Pod obrázkem iniciálka B. (Viz obr. 151.)

List 222*bα*. Iniciálka D; v ní hrubě namalovaný kohout.

List 235*aβ*. Na počátku knihy Ecclesiastes iniciálka V; v ní král lidu káže.

List 238*bβ*. Iniciálka D; v ní nahoře v duhovém orámování poprsí Kristovo; dole duše v očistci a ďábel; po stranách duše prosící.

Obr. 156. Biblia Veteris et Novi Testamenti. »Tanec smrti«.

List 244*aβ*. Iniciálka O; v ní muž u pultu, na němž veliká kniha rozevřena, sedící a levicí k nebi ukazující.

List 258*aα*. Na počátku knihy Isaiášovy iniciálka V; v ní Kristus od andělů nesený; v pravo malá klečící postava.

List 275*aα*. Na počátku knihy Jeremiášovy iniciálka V; v ní král na trůně sedící; před ním žena a muž s mitrou na hlavě.

List 296*aβ*. Na počátku Lamentací Jeremiášových iniciálka Q; v ní Jeremiáš nad městem lkající.

List 365*bβ*. Na počátku Nového Zákona celý jeden sloupec stránky vyplněn figurálními malbami. Nejvýše vedle sebe biskup (Sem), král Jafet a kopající dělník (Cham). Pod tímto obrazem dva kolmé pruhy, v nichž poprsí proroků s nápisovými blankami. (Obr. 152.)

List 366*aα*. V hořejším rohu iniciálka M; v ní evangelista Matouš. Ve sloupci *β* iniciálka L; v ní Narození Páně. Na levém okraji stránky poprsí apoštolů držící blánky se dvanácti články apoštolského vyznání víry. (Obr. 153.)

List 378*aα*. Na počátku evangelia sv. Marka iniciálka M; v ní sedící píšící sv. evangelista; před ním lev.

List 440*bβ*. Iniciálka P; v ní »Obrácení sv. Pavla«.

List 468*b*. Na konci Apokalypse napsáno: »Deo gratias. Et sic est finitus labor huius operis in nomine Domini per manus cuiusdam Dalmaciensis sub anno Dm M°ccccxl° septimo mense Aprilis die sabbati ante palmarum.«

Obr. 157. Sidonii Apollinaris Epistolae.

Na dolejším okraji nápis pozdějšího majitele: »Georgius Hanussius Landtskronen. Parochus Micro Pragen. 1612.«

Listy 469—504*a*. Abecední výklad hebrejských jmen v bibli se vyskytajících.

Listy 504*b*—510*b*: »Registrum epistolarum et evangelistorum per circulum anni.«

Listy 511*a*—519*a*: »Figura ista materialiter depicta signat contrarietates in disputacionibus fidei katholicae contra errorem iudeorum.«

List 519 *b*: »Wenerabilis Ysiodorus scribit hanc epistolam ad quendam adolescentem de norma vivendi secundum Deum.« V kontext latinský vsunuta česká slova. Na začátku v rohu malý obrázek, znázorňující sedícího světce, vyučujícího hocha před ním stojícího. (Obr. 154.)

Listem 521 *b* počíná text úplně český, pojednávající o mudrcích Diogenovi, Secundovi, Senekovi a j.

List 521 *ba*. V dolejším rohu Diogenes originelně znázorněný. (Viz obr. 155.)

List 522*aα*. »Mudřec Secundus před králem.«

List 525*a*. Hořejší polovici stránky zaujímá zajímavý tanec smrti. Text latinský. (Obr. 156.)

50. (sign. *A* 136.).

PRUDENTII AURELII CLEMENTIS LIBER HYMNORUM.

Rkp. perg. (87 listů). Formát: 18·5 *cm* šir., 26 *cm* vys. Vazba: desky hladkou modrou koží potažené.

Na přídeští napsáno: »Liber venerabilis viri domini Blasii Planensis canonici prebendati et cantoris in ecclesia Pragensi decani capellae regiae

Omnium sanctorum ibidem necnon custodis et praelati eccliae Wysegradensis.«

List 1*a*. Veliká iniciálka P modrá, bíle konturovaným lupením ozdobená, uvnitř jemným čtvercovým zlatým ornamentem na růžové půdě vyplněná. Na okrajích listu pestré rozviliny.

Druhá pol. XIV. stol.

51. (sign. *A* 137.)

BEATI CAII SOLLII SIDONII APOLLINARIS AVERNORUM EPISCOPI EPISTOLAE. Rkp. perg. (54 listů.) Formát 17·5 *cm* šir., 26 *cm* vys. V polotuhých kožených deskách neozdobných.

Obr. 158. Latinské evangelické perikopy. Iniciálka C.

List 1*a*. Iniciálka D růžová, ve veliké pestré lupeny vybíhající, uvnitř pak na zlaté půdě spletí dvou větvic končících lupénkem zeleným a červeným vyplněná. (Obr. 157.)

Podobná iniciálka A na listě 30*b*.

Století XIII.

52. (sign. *A* 140.).

LATINSKÉ EVANGELICKÉ PERIKOPY. Rkp. pergamenový. Stran 142.

Formát: 17 × 26 *cm*. Vazba prostá, hladkou žlutou koží potažená.

Str. 1. Iniciálka C rumělkovými obrysy provedená, spletí románských větvic s lupeny ozdobená.

Str. 10. Iniciálka C rovněž rumělkovými obrysy provedená; oblá její část ozdobena zakousnutými do ní dračími hlavami, z nichž také spirálově

vinoucí se větvice vnitřek vyplňující vycházejí; mezi nimi stojící postava Madonny. (Obr. 158.)

Str. 26. Iniciálka P z ladně vinoucích se stonků v lupeny vybíhajících komponovaná; po kolmém břevnu šplhají tři nahé postavy; dole a nahoře malý drak. (Obr. 159.)

Str. 36. Iniciálka D v podobě písmeny O vyplněné listovými stonky, a nahoře v dračí tělo vybíhající. (Obr. 160.)

Str. 70. Iniciálka Q v podobě písmeny O stonkovými rostlinami vyplněné a pololežící postavou světce držené. (Obr. 161.)

Obr. 159. Latinské evangelické perikopy. Iniciálka P.

Obr. 160. Latinské evangelické perikopy. Iniciálka D.

Str. 78. Iniciálka S komponovaná ze dvou nestvůrných postav ocasy hákovitě navzájem spojených. (Obr. 162.)

Str. 120. Iniciálka M: kolmé břevno nahoře zakončeno maskou, z níž obě postranní křídla písmene na způsob stonkových spletí se vyvinují. (Obr. 163.)

Str. 140. Iniciálka R z dračích těl a spirálově se vinoucích olistěných stonků komponovaná.

Stol. XII. 2. pol.

53. (sign. *A* 143.).

EXPOSITIO BEDAE PRESBYTERI DE TABERNACULO ET VASIS EIUS AC VESTIBUS SACERDOTUM.

Formát: 17·5 × 26 *cm*.
Rukop. perg. (134 listů.)
Vazba neozdobná.

Obr. 161. Latinské evangelické perikopy. Iniciálka Q.

Obr. 162. Latinské evangelické perikopy. Iniciálka S.

List 1 *a*. Iniciálka M červenými pérovými konturami nakreslená, spirálově se vinoucími stonky s lupénky ozdobená. (Obr. 164.)

List 1 *b*: iniciálka L. List 39 *b*: iniciálka T. List 89 *a*: iniciálka P veliká, téměř celou výšku stránky zaujímající. (Obr. 165.)

Na konci: »Qui sanctos fortes facit in discrimire mortis Nunc in virtutem ferat et sine fine salutem CIRIACO.«

Stol. XIII. 1 pol.

Cbr. 163. Latinské evangelické perikopy. Iniciálka M.

54. (sign. *A* 159.).

TABULA MORALIUM BEATI GREGORII. Rkp. perg.

Formát: 17 × 24·5 *cm*.

Vazba: desky potaženy hnědou koží, do níž vtlačeny po různu kráčející protáhlí lvi a heraldické orlice.

List 1 *b*: iniciála Q uvnitř vyplněná s-vitě stočenou větévkou a červenými lupeny, jež vychází z tlamy ještěra, jenž tvoří součást písmeny a zároveň okrajovou ozdobu; jeho ohon vyvíjí se v rostlinné rozviliny. Na dolejším okraji malý sedící lev. (Obr. 166.)

Konec stol. XIII. nebo poč. stol. XIV.

55. (sign. *A* 161.).

PSALTERIUM BACCALARII BLASII DE PLANA.

Rkp. perg. Formát: 16·5 × 22·6 *cm*. Vazba: desky potaženy žlutou koží, do níž po krajích vtlačeny rámce s ojedinělými malými rosetkami v kosočtverečných polích, do střední plochy pak souvisle vedle sebe kosočtverce vyplněné stilisovanými liliemi.

Z předu dva papírové listy.

Listy perg. v nové době tužkou stránkovány.

Str. 1 inic. B tmavomodrá lupenová, v ní na nízkém sedadle sedící David na psalterium hrající. Pozadí černé, filigránovými ozdobami vyplněné: od iniciálky táhnou se pestré okrajové rozviliny.

Obr. 164 Expositio Bedae de tabernaculo. Iniciálka M.

Str. 18 inic. D v kol. *β* zelená, lupenová; uvnitř na červeným pozadí zlacené listové rozviliny; vnější cípy vyzlacené, orámování růžové. Středem stránky kolmo modrý prut, vybíhající nahoře i dole v pestré lupeny.

Str. 30 iniciálka D růžová, lupenová, vyplněná zlatým čtvercovaným vzorem na zeleném pozadí.

Podobné inic. na straně 42 *(D)*, 53 *(S)*, 68 *(E)*.

Str. 81 inic. C lupenová, fialová; v ní stojící zpívající hoch (postava po kolena) s kučeravými vlasy, zeleným rouchem oděný. Tvář výborně kreslena. Pozadí tmavočervené, žlutě mřížkované. (Obr. 167.)

Str. 96 inic. D zelená, lupenová; v ní nejsvět. Trojice: na nízkém stolci vedle sebe Kristus a Bůh otec společně mezi sebou zlatou kouli držící, nad níž holubice se vznáší.

Na listě 197: Jacobus de Prachaticz finisit hec in reg.

Druhá pol. XV. stol.

56. (sign. *B* 4./1.).

ŽALTÁŘ LATINSKÝ v 4°. Z počátku XIV. století. Na hřbetě papírový lístek s nápisem: »Psalterium mnsscr. à Brigitta script.« Vazba: dřevěné desky potaženy tmavohnědou koží, do níž vtlačeno několik kosočtverečně se křižujících širokých pruhů, při okraji pak málo zřetelné růžice a v rozích ojedinělé postavy zvířecí.

Listů 185 pergamenových.

Formát: 15·2 *cm* šir., 21·5 *cm* vys. Písmo jednosloupcové.

Na 7 prvních listech kalendarium.

List 8*b* iniciálka B červená; v hořejší vnitřní ploše stvoření Adama, v dolejší stvoření Evy. Pozadí zlacené. Nahoře zlacená písmena natus na modré obdélníkové půdě. Po stranách červeno-zlaté a modro-zlaté orámování, kolem něhož dole a na straně pravé táhne se drobné květování.

Iniciálky v textu zlacené, vnitřní pole střídavě modré a červené, bíle nitkově ornamentované, vnější opáčně zase červené a modré.

Str. 30*a*. Iniciálka D modrá; uvnitř Bůh otec na strom ukazující, za ním Adam a Eva. Od iniciálky napříč stránkou červený obdélníkový pruh zlatě orámovaný a se zlatými písmenami: „ominus“. (Viz obr. 168.)

List 45*a* iniciálka D růžová, uvnitř uprostřed na stromě had s lidskou korunovanou hlavou; v pravo Eva, v levo Adam. Od iniciálky příčný pásek s nápisem: „ixi custo“.

List 58*a*. Iniciálka Q uprostřed vkusně stilisovanými, věncovitě seskupenými pestrými rozvilinami ozdobená, v pravo pak v dračí tělo vybíhající; na dolejším okraji jiný zlacený drak.

Obr. 165. Expositio Bedae de tabernaculo. Iniciálka P.

List 58*b* inic. D modrá; uvnitř vyhnání Adama a Evy.

List 72*b* inic. S uvnitř vkusným rozvilinovým ornamentem lupenovým vyplněná, v pravo v dračí tělo vybíhající. Od iniciály stránkou napříč pásek s nápisem zlaceným: „alum me“.

List 89 inic. H červená, uvnitř i zevně na zlaté půdě pestře ornamentovaná.

Obr. 166. Tabula moralium. Iniciálka Q.

List 105 *b* inic. C modrá; uvnitř z blankytného oblaku vyčnívají dvě ruce, jež podávají Adamovi a Evě oděv.

List 107 *b* inic. D růžová, bílým puklicovým ornamentem oživená a uvnitř vkusným ornamentem z trojlistů koncentricky sestavených vyplněná.

List 122 *a* inic. D červená, v ní Kristus na stolci sedící.

List 136 *b* inic A, v ní en face Madonna s dítkem. Iniciála vybíhá na pravém okraji šikmo až dolů. Nahoře červený, zlatě orámovaný pásek s nápisem: „d dnum cu“. (Viz obr. 169.)

Na listu 174 *a* v textu trojřádkový nápis: „Ego Birgitta filia sighfusi. Soror conuentualis i monasterio mukalijff | ppe bergis scpsi huc psalteriu cum | nápis dále pokračuje na následující straně 174 *b* lris capitalib⁹ licet min⁹ bn q de | bui. Orate pro me peccatrice.

57. (sign. *B* 8./2.).

PERIKOPY EPIŠTOLNÍ A EVANGELIJNÍ LATINSKÉ. Rukopis. perg. 164 listů (14·5 × 21 *cm.*) Vazba prostá.

List 1 *a* iniciálka P modrá, z ladně se vinoucích pestrých stonků a lupenů komponovaná. Pozadí zlacené. (Obr. 170.)

Podřízené iniciály malé, zlacené, červeně konturované, v jednoduché lupénky anebo nestvůrné hlavy při koncích vybíhající, uvnitř z části modrou, z části zelenou barvou vyplněné; některé mají podobu dračích těl.

List 73*a* veliká inic. C z bohaté stonkové pleti komponovaná, zlacená, červeně konturovaná, s pozadím z části zeleným, z části modrým. Století XII.

Obr. 167. Psalterium baccalarii Blasii de Plana. Iniciálka C.

58. (sign. *B* 11.).

ČESKÉ MODLITBY z r. 1521.

Formát: 15·2 *cm* široké, 20·1 *cm* vysoké. Sign. *B* 11 na pergamenu. Začátek chybí.

Na stránce 18 řádků, písmo veliké gotické.

List 1*a* počíná se slovy: »stinegie ona bohu nežli on lidem, bieda mně: nejsem člověk, ale ošklivost lidí. Mrzutější nežli hovado, horší než mrcha. Stýštie se duši mé s životem mym. Živ býti se stydím. Umrzieti se hrozím . . .«

Kniha obsahuje »bohomyslná přemyslování a modlitby sv. Anselma«, a různé modlitby k Panně Marii a k některým svatým. Na konci napsán letopočet 1521.

Celkem 131 listů.

Vazba neozdobná.

Na listě 12*a* okrajová ozdoba rozvilinová z pestrých rozstřepených listů se skládající; dole v rohu sedící jelen Iniciálka zamazána. Na listě

Obr. 168. Psalterium Brigittae. Iniciálka D.

Obr. 169. Psalterium Brigittae. Iniciálka A.

15*b* podobná okrajová ozdoba; v rohu dolejším opice. Na listě 19*a* rovněž podobná okrajová ozdoba; v ní pták.

List 26*a* rozvilinová ozdoba; dole lesní muž. Iniciálka M zelená lupeny vyplněná; pozadí zlacené, orámování karmínové.

List 29*a*. Iniciálka S červená, lupenová, pozadí zelené. Okrajový ornament skládá se z bohatých rozvilin listových a květových, vycházejících z modré masky, na níž stojí klovající ji pták.

List 31*b*. Iniciálka S, valně setřená, vyvíjející se v okrajové ist oví a květové rozviliny; v dolejším rohu pravém nezřetelná drolerie: nahá sedící postava na loutnu hrající, naproti ní sedící nějaké zvíře.

List 37*b*. Iniciálka S zelená, lupenová; pozadí zlacené, orámování červené. Okrajové ozdoby motiv bodláku, v němž různí ptáci. (Viz obr. 171.)

List 46*b*. Iniciálka S modrá, lupenovým motivem vyplněná; pozadí červené, filigránovým zlatým motivem nitkovým oživené, orámování zelené. Na kraji bohaté pestré rozviliny listové a květové. V dolejším pravém rohu sedící jelen.

List 51*b*. Iniciálka S šedomodrá, lupenovým motivem vyplněná; pozadí zelené, zlatým filigránovým vzorem oživené; orámování zelené. Na okrajích rozviliny luskové. (Viz obr. 172.)

Obr. 170. Perikopy epistolní a evangelijní. Iniciálka P.

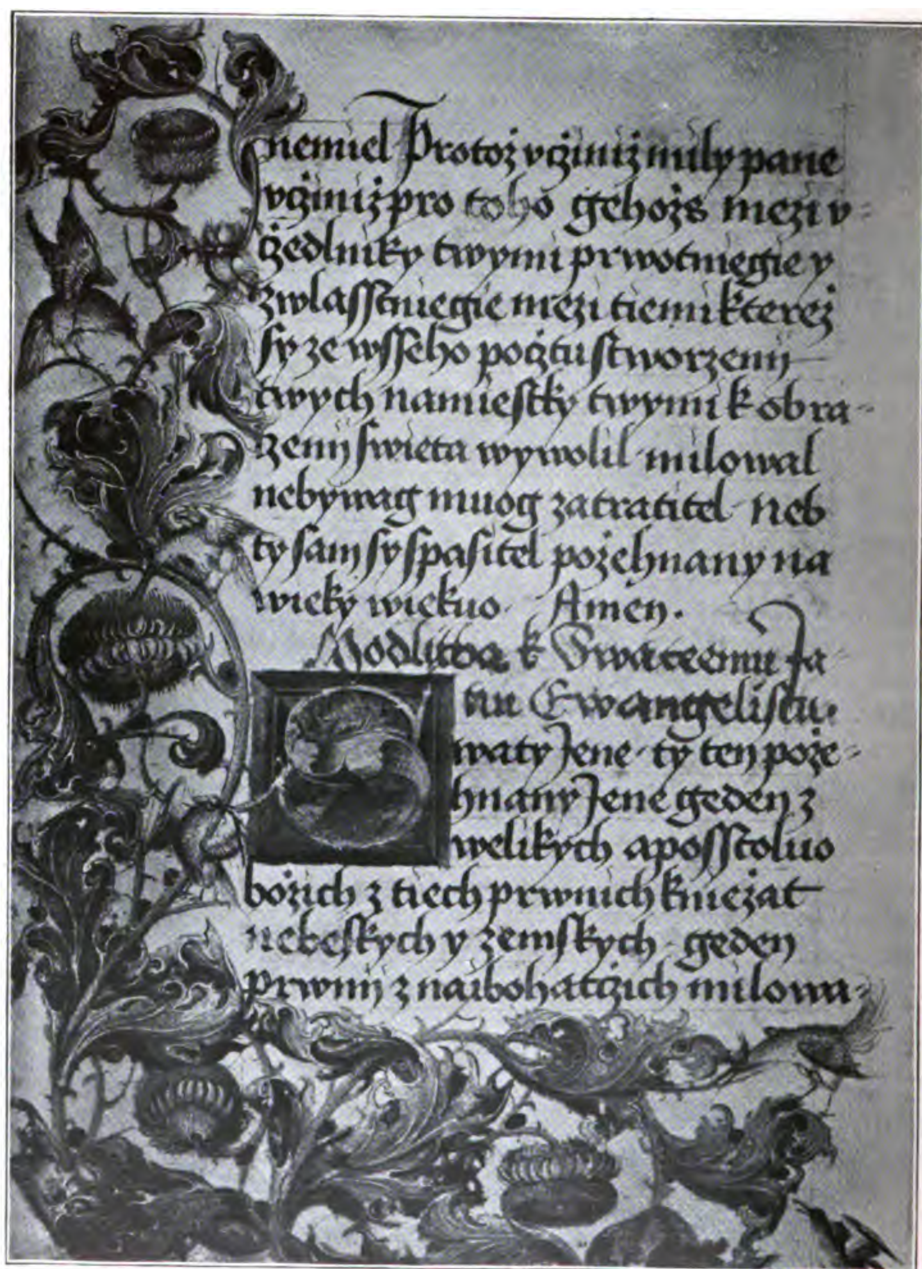
List 57*a*. Iniciálka S žlutohnědá; pozadí modré, filigránovým zlatým ornamentem oživené; orámování zelené. Na okrajích bohatý ornament listový a květový.

List 69*b*. Iniciálka Z modrá, akanthová, orámování zelené; okrajový ornament větvice růžové s květy a poupaty; mezi nimi dva ptáci.

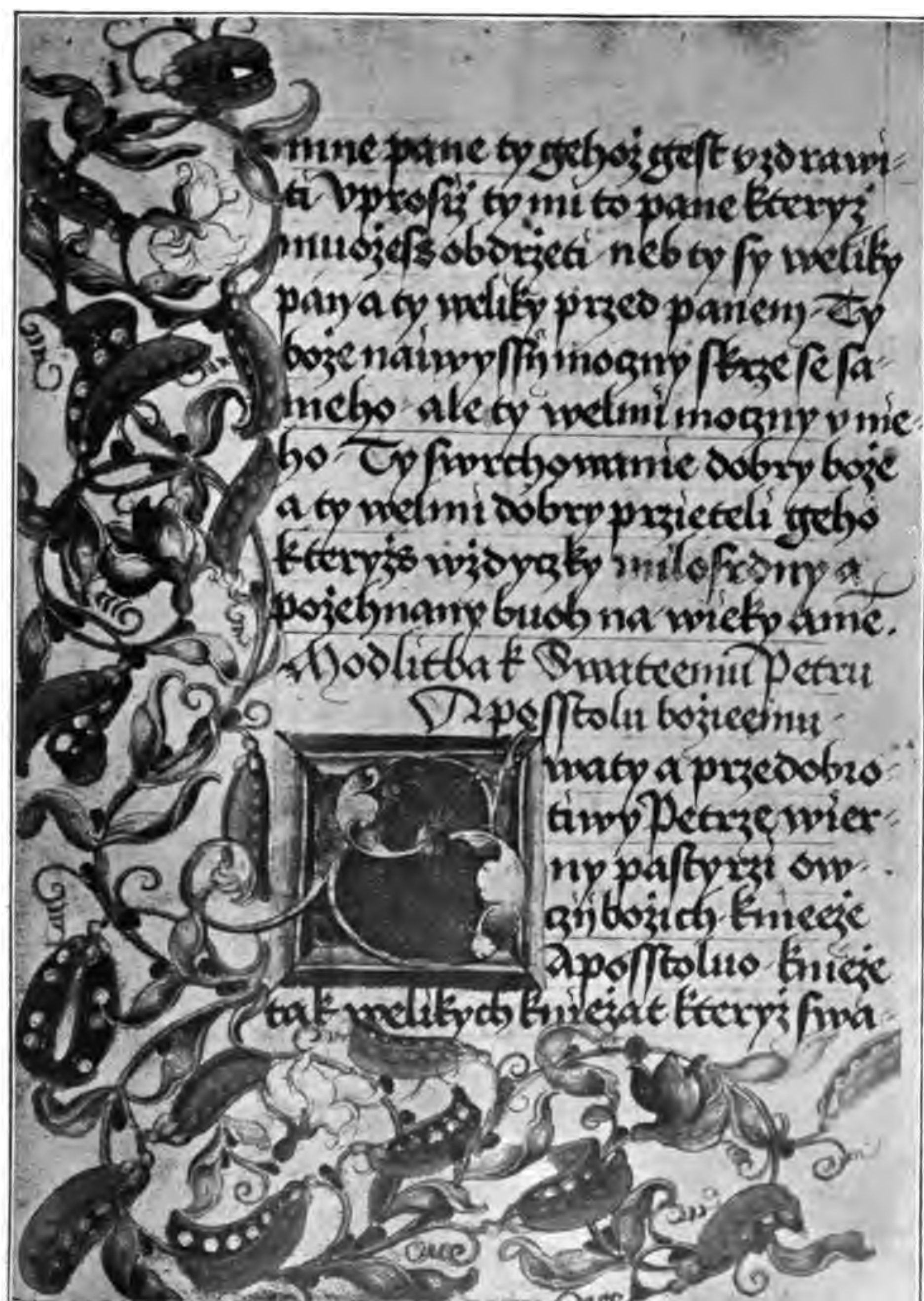
59. (sign. *B* 16/2.).

AURELII AUGUSTINI DE LIBERO ARBITRIO.

Rkp. perg. (87 listů.) 14 × 19·5 *cm*. Vazba: desky potaženy žlutou koží, do níž vtlačeny málo již zřetelné ornamenty: na okrajích řada jednak

nemiel Protož vczinijž milý pane
vczinijž pro tobo gehož mezi v
czedlniky twymi prwotniegie y
zwlaſſtniegie mezi tiemi kterež
ſy ze wſſeho pocztu ſtworzeny
twych namieſtky twymi k obra
zeny ſwieta wywolil miloval
nebymag muog zatratitel neb
ty ſam ſy ſpaſitel požehnany na
wieky wiekuo Amen.
Modlitba k Swatcemu Ja
kubu Ewangeliſtu.
Swaty Jene ty ten pože
hnany Jene geden z
welikych apoſſtoluo
božich z tiech prwnich kniežat
nebeſkych y zemſkych geden
prwnij z naibohatczich milowa-

Obr. 171. České modlitby z r. 1521. List 37 *b*.

mne pane ty gehož gest vzdrawi-
ti vprosiž ty mi to pane kteryž
množeš obdržeti neb ty sy weliky
pan a ty weliky przed panem Ty
bože naiwyšší mogny skrze se sa-
meho ale ty welmi mogny v nie-
ho Ty swrchowanie dobry bože
a ty welmi dobry przieteli geho
kteryž wždycky milosrdny a
požehnany buoh na wieky amen.
Modlitba k Swatemu Petru
Apoštolu božiemu
waty a przedobro-
tiwy Petrze wier-
ny pastyrzi ow-
cy božich kniežě
apoštoluo kniežě
tak welikych kniežat kteryž swa

Obr. 172. České modlitby z r. 1521. List 51.

kruhů, jednak kosočtverců do sebe zasahujících; kolem vnitřního pole řada ojedinělých rosett; uvnitř pole křižující se šikmo dvojnásobné pruhy. Sponky zajímavé, lité, v podobě sedících draků s otevřenými tlamami ke vztýčeným křídlům obrácenými.

Na listě 1*a* napsáno: »Notum sit omnibus tam praesentibus quam futuris, dominam filiam Benedae cuiusdam principis, uxorem Paulici, iam defuncti, praedia sua a parentibus sibi collata marito suo Boguslao, quem nuper accepit, filio domini Petri dapiferi reginae ea ratione tradidisse, ut quamdiu ipse vixerit, reditus inde accipiat. Post mortem vero ipsius medietatem praediorum liberi de Paulico procreati suscipiant, alteram vero medietatem de se generati possideant. Huius rei testes sunt hic infra descripti castellanus Sesem Petr Heinric Bertolt Otto de Doubra Stihlau Duric Walter Pab. Sastowa Vlric etc.... Conrat Milost Dobrogost Iacob Zdis Radim Blasei Sdibor Milk.«

Obr. 173. Aurelii Augustini de libero arbitrio. Iniciálka D.

List 1*b* iniciálka D červenými pérovými konturami nakreslená; v ní černými konturami nakreslen lev býka dávící. (Obr. 173.)

Na dolejším kraji stránek listů 1*b* a 2*a* napsáno: »Liber M. Jo. Herttemberger de Cubito.«

List 46*a* inic. L; v ní černými obrysy nakreslená lvice.

Konec stol. XII.

60. (sign. *B* 55.).

ALLEGORIAE RICHARDI DOCTORIS ETC.

Rkp. pap. Formát 15·5 × 22 *cm.*

Vazba: desky potažené hnědou koží, do níž vtlačeny dvojité rýhy okrajové a středem se křižující. Uvnitř na přední desce přilepen zajímavý kolorovaný dřevoryt na pap. tištěný: Sv. Veronika držící šat s otiskem tváře Kristovy (obr. 174.); na desce zadní přilepen kolorovaný dřevoryt (na papíře tištěný) sv. Barbory (obr. 175.).

Rkp. neozdobný, zběžným písmem XV. stol. psaný.

Na přídeští: »Liber magistri Johannis de Cubito.«

Obr. 174. Kolorovaný dřevoryt sv. Veroniky.

Obr. 175. Kolorovaný dřevoryt sv. Barbory.

Obr. 176. Distinctiones. Iniciálka A.

61. (sign. *B* 56.)

DISTINCTIONES EXEMPLORUM NOVI ET VETERIS TESTAMENTI ... ORDINE ALPHABETI per fratrem *B* de seis frm. heremitarum s. A.

Rkp. perg. 15 × 21 *cm.* Vazba neúhledná. Na přídeští: »Liber Johannis Protiwe plebani sancti Nicolai in Maiore Civitate Pragensi.«

Obr. 177. Novum Testamentum. Iniciálka M s obrazem sv. Matouše.

List 1 *a* iniciálka A; v ní en face poprsí mnicha; písmeno se rozvinuje v pestré co do komposice tuhé lupeny okrajové. (Obr. 176.)

List 78 *b β*. »Expliciunt figurae factae per fratrem Bindoi de Senis (?) fratrum Heremitarum ordinis sncti Augustini. Amen.«

List 84 *b*. »Expliciunt distinctiones exemplorum... per fratrem Bindoi (?) de Senis fratrem heremitarum sancti Augustini Am. Am. Am.«

Prvá pol. XIV. stol.

62. (sign. *B* 65.)

NOVUM TESTAMENTUM.

Rkp. perg. Formát 12·3 × 18·9 *cm.*

Vazba prostá: desky potaženy červenou koží.

List 1 iniciálka M zelená lupenová, obhrouble provedená; vnitřní plochy modré s bílým ornamentem pruhovým; zevnější orámování růžové; nad ní sedící evangelista u pultu. (Obr. 177.)

Prvá pol. XV. stol.

63. (sign. B 66.)

EVANGELIÁŘ NA PERGAMENU drobným písmem psaný. Formát: 15·2 *cm* šir., 16·6 *cm* vys. Stol. IX.

Obr. 178. Evangeliář z IX. stol. menší.

Listů 158 pergamenových. Na každé straně 21 řádků. Písmo drobné románské, sehnědlé.

Str. 1 *a* — 3 *a* prázdné; na str. 3 *b* zlatem napsáno:

IN CIPIT | EVANGELIVM | SECVNDVM | MATHEVM.

Str. 4 *a* v pestrém čtvercovém rámci iniciálka L s připojeným velkým písmenem I; dále vedle pod sebou písmena BER, a drobnějším písmem dole: GE | NE | RATIONIS IHŪ XR̄I FILII | DAVID FILII ABRAHAM.

List 46 *a*, rámec podobný, jako na str. 4 *a*; v něm inic. J a nápis: NITIŪ | EUANGE | LII IHŪ | XR̄I FILII | DĪ SICUT | SCRIPTŪ | EST IN | ESAIA | PROPHE | TA · ECCE | MITTO | ANGE | LŪ | MEUM | ANTE.

Str. 72 *a*. V podobném rámci iniciálka Q a nápis: N̄M | QVI | DEM MVL | TI | SUNT | CONATI | ORDINARE | NARRATIONEM | QUAE IN NOBIS COMPLETAE | SUNT RERUM.

List 113 *a*. V podobném rámci iniciálka J a nápis: N PRIN | CIPIO | ERAI VER | BVM ET | VERBV̄ | ERAT | APVD | D̄M.

Vazba neozdobná.

64. (sign. *B* 68./1)

NOVUM TESTAMENTUM.

Rukopis pergamenový. Formát 11·5 × 17·3 *cm*.

Vazba: hnědá kůže s vtlačenými malými rosetkami, hvězdicemi a písmenem K. V rozích a uprostřed kování mosazné ve vypuklé z části lupeny vybíhající.

Rkp ozdoben na některých místech rozvilinovými, ve střídmé pestré okrajové lupeny vybíhajícími inic. na zlaceném pozadí.

XV. stol.

65. (sign. *C* 1.)

SUMMA HOSTIENSIS DE POENITENTIA.

Rukopis perg. (listy staré paginace 49—82). Formát 27·4 × 45·6 *cm*.

Vazba prostá.

List 1 *a* (staré paginace 49). Inic. A fialová; uvnitř biskup rozhřešující kajicníka.

Konec XIII. stol.

Obr. 179. Summa Hostiensis. Iniciálka A. »Biskup rozhřešuje kajícníka.«

66. (sign. *C* 2.)

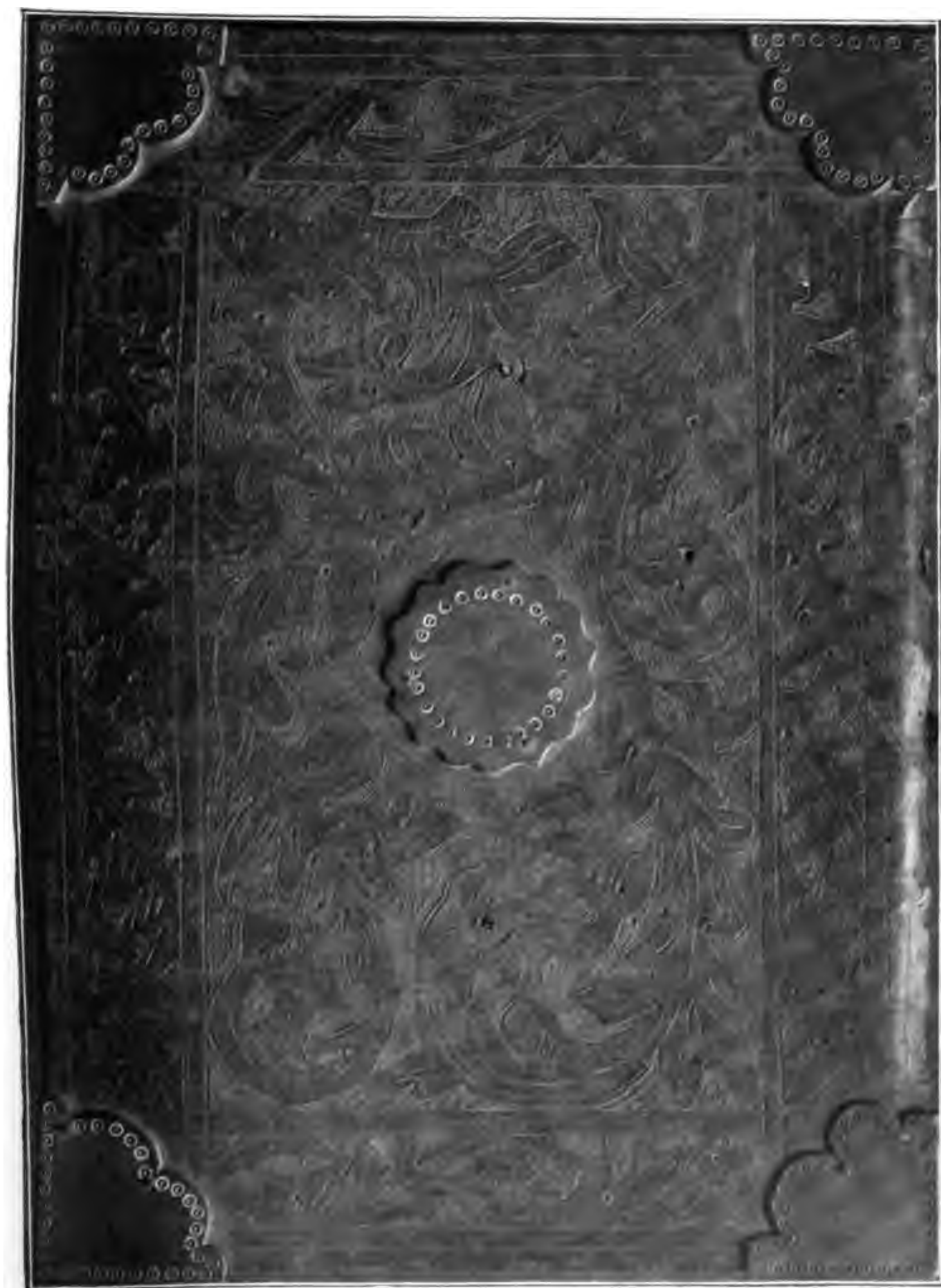
S. BONAVENTURAE SCRIPTUM SUPER SECUNDUM SENTENCIARUM.

Rkp. perg. Formát 24·5 × 38·5 *cm*.

Vazba potažená hnědou koží, do níž při okraji vřezán řemínkový ornament. Značně odřená.

Obr. 180. Bonaventura super secundum l. sentenciarum.

Obr. 181. Regula ecclesiae Pragensis. Vazba.

List 1. Iniciálka S růžová; v ní stvoření Adama a Evy. Od iniciálky dolů táhne se ornamentální prut, z něhož vyrůstá jiný vodorovný na okraji dolejším; tu jsou dva lvi proti sobě. (Obr. 180.)

Na listu 9 *b* od konce iniciálka C; v ní poprsí bezvouséko muže; na okraji prutové ozdoby oživené drakem a ptákem a v lupeny vybíhající. Stol. XIII konec nebo poč. XIV.

67. (sign. *C* 5.)

REGULA ECCLESIAE PRAGENSIS. — MARTYROLOGIUM ECCLESIAE PRAGENSIS. COMPENDIUM THEOLOGIAE. (Schulte, Die canon. Handschr. pag. 70, CXLVII.) Rkp. perg. Formát 24 × 34·6 *cm*.

Obr. 182. Quaestiones in IV. Lib. sentenciarum. Iniciálka H.

Vazba potažena hnědou koží, do níž vkusné rozvilinové lupeny vřezány. V rozích a uprostřed ploché nevkusné kování mosazné.

Rkp. z poč. XV. stol. Iniciálky prosté, neozdobné, střídavě modré a červené. Na počátku Compendia iniciálky V a D zlacené; prvá vyplněna uvnitř červeně, zevně modře, druhá naopak; toto pozadí u obou oživeno ornamentací bílou barvou provedenou.

68. (sign. *C* 28.)

QUAESTIONES IN IV. LIB. SENTENTIARUM.

Rkp. lat. perg. Formát 20 × 28 *cm*.

Na listu 1 *a* malá iniciálka h v kolmé části maeandrovým vzorem, v prohnuté bílými puklicemi ozdobená a uvnitř listeny nahoře ve zvířecí hlavu vybíhajícími ozdobená.

Na hořejším okraji linka vybíhající z dračího těla; nad ní pes honící zajíce. Stol. XIII. konec.

Na prvé straně dole jméno majitele knihy: »L. M. Io. Herttemberger de Cubito emptus in Praga.«

69. (sign. *C* 34/2.)

MANIPULUS FLORUM.

Rkp. lat. pap. Formát 22·5 × 31 *cm*.

Desky potaženy špinavě žlutou drsnou koží.

Na pergamenovém přídeští napsána česká píseň o sv. Dorotě; na počátku jejím iniciálka D růžová, ve stínových částech bohatým lupením vyplněná; uvnitř sv. Dorota (post. po kolena, v pravici držící košíček s květy, v levici kvetoucí větvici). Pozadí červené, vnější orámování zelené. (Obr. 183.)

Obr. 183. Manipulus florum. Iniciálka I s obrazem sv. Doroty.

Nahoře napsáno jméno majitele: »Domini Procopii plebani de Pomuk.«

Na počátku rukopisu vlastního iniciálka A modrá, červeným nitkovým ornamentem vyplněná i obklopená.

Na předposledním listu napsáno: »Explicit liber Manipulus florum scriptus per manus Blasconis presbyteri de Dobrzano alias de chwalenitz plbni. finitusque est feria quarta ante beatae Agnetis virginis. Anno Dni M°CCCCXXV°.«

70. (sign. *C* 61.)

THEOREUMATA AUGUSTINI DE ANCONA DE AMORE SPIRITUALI ET ALIA OPUSCULA.

Rkp. pap. lat., neúhledně psaný z prvé pol. XV. stol.

Formát 21 × 22 *cm*.

Desky potaženy červenohnědou koží, do níž vtlačeny rovnoběžníkové černé pruhy, mezi nimiž vytlačeny gotické stilisované lístky v kosočtverečných polích, heraldické orlice v polích kruhových, pelikán krmící svá mláďata a koruny. V prostřední ploše kosočtverečně se lomící a navzájem se proplétající pruhy červenohnědé a černé; v kosočtverečných tak vzniklých polích vyraženy v kosočtverečných polích: pelikáni mláďata živící, heraldičtí lvi a orlice a j.

Obr. 184. De eruditione principum. Iniciálka C.

71. (sign. *C* 70.)

DE ERUDITIONE PRINCIPUM. ISIDORI DE SUMMO BONO. AUGUSTINUS DE CONFLICTU VITIORUM ET VIRTUTUM. EXCERPTA EX QUATUOR LIBRIS SUMMARUM.

Rkp. pap. Formát 21 × 31·3 *cm.*

Desky potaženy žlutou drsnou koží.

List 1 *a*. Iniciálka C růžová, uvnitř na modrém pozadí zlatým spirálově se vinoucím ornamentem oživená a na okrajích v pestré lupeny vybíhající.

List 1 *b*. Iniciálka C modrá, v oblé části bíle osvětlenými lupeny akanthovými vyplněná, v části kolmé pletencovitě upravená, na okraji v pestré lupenové rozviliny vybíhající. Uvnitř na nízkém stolci en face sedící biskup, držící v pravici berlu, v levici zavřenou knihu. Pozadí hnědočervené, zlatým filigránovým vzorem ozdobené. (Obr. 184.)

Na počátku knihy »De summo bono« iniciálka S růžová, lupenová, v pestré rozviliny okrajové vybíhající. Pozadí modré, zlatým filigránovým vzorem oživené.

Obr. 185. Kolorovaná dřevořezba. »Sv. Brigita.«

Asi uprostřed knihy iniciálka V (eni sancte) růžová; v ní nejsvětější Trojice; pozadí červené, zlatými kružbami oživené.

Stol. XV. prvá pol.

72. (sign. *C* 87.)

S. BRIGITTAE REVELATIONES.

Rkp. pap. lat. neozdobně psaný.

Formát 22 × 29·9 *cm*.

Na konci »Explicit liber coelestium revelationum beatae Brigidae sponsae Xpi sub anno Dni M° trecentesimo nonagessimo II° . . .«

Vazba jednoduchá: desky potaženy červenou koží.

Na přední desce uvnitř přilepen kolorovaný dřevoryt sv. Brigitty. (Obr. 185.)

Na přídeští jméno majitele: »magistri Johannis Herttemberger de Cubito.«

Obr. 186. De diversitate novitiorum: Obraz sv. Benedikta.

73. (sign. *C* 104.)

DE DIVERSITATE NOVITIORUM.

Formát 17·5 *cm* šir., 25·3 *cm* vys.

Vazba potažená červenohnědou koží, do níž vtlačeny kosočtverečně kladené rýhy, a v polích tak vzniklých stylisované lilie.

Rkp. perg. z počátku XIII. stol.

List 2. Celostránkový obraz: V pestré architektuře uvnitř třemi oblouky nahoře zakončené u stojanového pultu sedící mnich v tmavohnědém rouše; před ním mnich mladší s knihou v ruce. (Obr. 186.)

Na počátku knihy druhé »De electione speciali et ordinatione domini abbatis« iniciála H románská, ladně vinoucími se olistěnými stonky vyplněná, červenými konturami provedená.

Na konci knihy napsáno: Anno dni M°CCCC°IIII cca festum s. Johannis baptiste iste liber cum epistolario ligatus est per fratrem Martinum priorem.

74. (sign. *C* 108.)

PASCHASIUS RADBERTUS. TRACTATUS DE COMMUNIONE. SERMO S. AUGUSTINI DE TRINITATE.

Rkp. perg. Formát 16·5 × 25·5 *cm.*

Vazba: dřevěné desky potaženy jsou žlutou hladkou koží.

Obr. 187. Paschasius Radbertus. Iniciálka D.

Obr. 188. Paschasius Radbertus. Iniciálka P.

List 1 *a*. Iniciálka D pérem provedená na způsob hada do ohonu svého se zakusujícího, uvnitř řemínkovým pletencovým ornamentem vyplněná. Uprostřed na žlutém pozadí stonková spleť v lupeny vybíhající. Vnější orámování hnědočervené. (Obr. 187.)

List 96. Iniciálka P pérem kreslená, dole i nahoře v uzlovité pletivo vybíhající, nahoře dračí hlavou oživená; uvnitř vzhůru vinoucí se stonek s lupeny na pozadí červenomodrém. Vnější orámování hnědočervené. (Obr. 188.)

Stol. XII.

75. (sign. *C* 111.)

TRACTATUS DE VIRTUTIBUS THEOLOGICIS ET EARUM INHAERENTIIS. CONDUCTUS CORPORIS MYSTICI.

Rkp. perg. Formát 16 × 22·5 *cm.*

Vazba prostá, neozdobná.

List 4 *a.* Iniciálka C modrá, nitkovou ornamentací obklopená a uvnitř pérem kreslenou, nepříliš vkusnou ornamentací, skládající se ze zoubkovaných a kláskových čar, vyplněná.

Obr. 189. Tractatus de virtutibus. Iniciálka Q.

List 7 *a.* Iniciálka Q červeně konturovaná, ve stínových částech dvojnásobná a vodorovnými páskami převinutá; uvnitř stylisované lupeny proti sobě se vinoucí a nahoře jiným lupénkem navzájem spojené. Pozadí tmavomodré.

Na konci traktátu »De virtutibus«: »Explicit tractatus de virtutibus theologicis et earum inhaerentiis editus et compilatus anno Dni millesimo trecentesimo tricesimo quinto a priore secundo domus Aulae Regiae; qui legit in eo, dicat pro fidelibus vivis et defunctis unum Ave Maria.«

76. (*D* 6.)

MANIPULUS CURATORUM COMPOSITUS A DOMINO GWIDONE DE MONTE ROCHERII. TRACTATUS DE AUC-

Obr. 190. Manipulus. Vazba.

Obr. 191. Aureum centiloquium. Vazba.

TORITATE CANONUM. HUGO MAGNUS DE SANCTO VICTORE. DE OFFICIO a j. lat. traktáty. (Schulte, Die canon. Handschr. str. 73, CLXVI.)

Rkp. pap. neozdobně psaný.

Formát 15 × 22 *cm*.

Na konci »Manipulu«: »Anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono decima octava die Januarii.«

Vazba hnědou koží potažená; do ní vtlačeny na okraji v páskách rovných a uvnitř v páskách v křivkách se vinoucích německé minuskulové nápisy.

Obr. 192. Mariale. Zvěstování P. Marie.

77. (sign. *D* 90.)

AUREUM CENTILOQUIUM DE BEATISSIMA PASSIONE AC MORTE UNIGENITI FILII DEI JESU CHRISTI.

Rkp. pap. neozdobně psaný; na konci připsáno: »Isti sanctissimi sermones de salvifica passione Domini nostri Jesu Chri, quos composuit doctissimus vir et reverendus sacerdos Bartholomeus natione Curius, a me sacerdote Johanne Taborino cum auxilio Dei sunt transcripti... Anno 1554.«

Formát 16·3 × 22 *cm*.

Vazba potažená žlutou koží, do níž na okraji vtlačeny vkusné renaissanční ornamenty, mezi nimiž medaillonky Erasma Rotterdamského, Jana Husa, Martina Luthra a j.

78. (sign. *E* 67.)

MARIALE SEU HOMILIAE SS. PATRUM DE B. M. V. PER ANNUM.

Formát 20·5 × 31·5 *cm.*

Vazba prostá, neozdobná. Na přídeští jméno majitele: Liber Magistri Johannis Herttemberger emptus XXX alb. gr.

Rkp. pap. neozdobně psaný. List 1. jest pergamenový; na něm obrázek »Zvěstování P. Marie« v modrém orámování: v levo stojící Panna

Obr. 193. Vazba z r. 1598.

Maria, modrým rouchem oděná, v levo· před ní klečící anděl v rouše zeleném a s nadpisovou páskou v ruce. Pozadí červené, zlatým kosočtverečným vzorem oživené. (Obr. 192.)

Stol. XV.

79. (sign. *F* 23./1.)

SEDMY DÍL HARMONIE SVATÉ ZE VŠECH ČTYŘ EVANGELISTŮ PÁNĚ SHROMÁŽDĚNÉ.

Český rkp. z r. 1595 (na konci: »Dopsáno v Krchlebích, v zelený čtvrtek létha Páně MDXCV) opatřený pěknou tlačenou vazbou (formát 16·5 × 21·8 *cm*) z r. 1598. Na přední desce uprostřed vjezd Krista do Jerusaléma, za zadní Poslední soud; v orámování allegorické postavy ctností. (Obr. 193.)

80. (sign. *F* 52.)

PETRI MANDUCATORIS (COMESTORIS) SERMONES.

Rkp. perg. (185 listů). Formát 16·5 × 23·5 *cm*.

Vazba: desky potažené červenou koží, do níž vtlačen kosočtverečný vzor.

Obr. 194. Petri Comestoris Sermones. Iniciálka A.

List 1 *b*. Iniciálka E zlacená, červeně konturovaná, lodyhovou románskou spletí vyplněná; hořejší polovice pozadí modrá, dolejší zelená.

List 109. Iniciálka A zlacená, červeně konturovaná, z lodyhové spleti a dračí postavy komponovaná. (Obr. 194.)

Podružné iniciálky většinou zlacené, červeně konturované; některé jsou červenými konturami provedené, vesměs obhroublé.

Stol. XIII.

81. (sign. *F* 75.)

SERMONES IN MAJOR. FESTIVIT.

Rkp. lat. papírový, neúhledně psaný z XV. stol.

Vazba neúhledná; na zadní desce přilepen obrázek pérem kreslený, z části kolorovaný (formát 14 × 21·5 *cm*); v pozadí gotická architektura, v popředí stojící světice. (Viz obr. 195.)

82. (sign. *G* 1./1.)

LIBER HISTORIALIUM TOTIUS BIBLIAE A FRATRE JOHANNE DE UTINO EDITUS.

Rkp. perg. 19 listů.

Formát 34·5 × 46·5 *cm*.

Na listu 3 *a* kresby arckitektonické. (Obr. 196.)

Stol. XIV. konec.

83. (sign. *G* 1./I.)

LIBER HYSTORIALIUM TOTIUS BIBLIAE.

Týž spis jako předešlé, ale na papíru.

Formát 30 × 41·5 *cm.*

Na listu 3 *a* rovněž tři architektonické kresby, v podrobnostech odchylné od kreseb v rukopise perg.

Prvá polovice XV. stol.

Obr. 195. Kresba na desce knihy F 75.

84. (sign. *G* 3.)

SPECULUM HISTORIAE FR. VINCENCII BELLUACENS.

Rkp. perg. (254 listů.)

Formát 25·5 × 39·4 *cm.*

List 4 *a.* Iniciálka Q růžová, bílou, jemně zoubkovanou ornamentací vyplněná; v ní stojící mnich v bílém hábitu s červeným křížem na prsou a s hnědým pláštěm. Pozadí červené, jemným čtvercovaným ornamentem oživené. Vnější rohy modré, orámování zlaté. (Obr. 197.)

Obr. 196. Liber historialium totius bibliae.

List 38 *a*. Iniciálka D růžová, vyplněná ladným, lodyhovým pletivem, přecházejícím nahoře ve dvě dračí těla spojená jedinou hlavou. Pozadí vnitřní zlaté, vnější tmavomodré. (Obr. 198.)

List 77. Iniciálka E modrá, ladnou lodyhovou spletí vyplněná; vnitřní pozadí zlaté, vnější hnědočervené; po straně dráček s lidskou hlavou.

Podobné iniciály na listu 110 *b*: A a 135 *b*: A, 180 *b a*: R, 214 *b a*: M.

List 152 *a β*. Iniciálka I po celé výši kolumny se táhnoucí, nahoře ptačím tělem s lidskou vousatou hlavou ozdobená. (Obr. 199.)

Stol. XIII.

Obr. 197. Speculum historiae. Iniciálka Q.

Obr. 198. Speculum historiae. Iniciálka D.

85. (sign. *G* 5.).

PRIMA PARS CRONICAE BOHEM.

Rkp. pergamenový z prvé pol. XIV. stol. (Srvn. Pelzel a Dobrovský, »Scriptores rer. Boh.« I., str. XV. a násl.; »Prameny dějin českých« I., str. XXI., 3*c*.)

Vazba prostá: desky potaženy žlutohnědou koží, do níž při krajích, jakož i středem napříč vtlačeny jsou trojnásobné linie. V rozích a ve středu na přední desce dřevěné kolíkovité

Obr. 200. Prima pars croni ae bohem. Iniciálka E.

knoflíky, na zadní desce polokulovité železné knoflíky. Na přední desce nahoře pod průhlednou obdélníkovou destičkou rohovou červený nápis: Prima pars : cronice bohem. Formát: 26·3 *cm* šir., 34·1 *cm* vys. Paginace původní červená uprostřed dolejšího kraje. Listů 197.

List 1. (»Incipit passio sancti Adalberti«): iniciálka E růžová, ve stínové části stilisovaným lupením ozdobená. Uvnitř biskup podávající berlu klečícímu před ním knězi, jemuž král mitru na hlavu staví. Pozadí modré geometrickým rovnočárým ornamentem oživené. Cípy zlaté. Orámování zelené, vyvíjející se nahoře ve dvě zátočiny, z nichž v jedné znak arcibiskupský, v druhé dvě zkřížená zlatá břevna na červené půdě. (Viz obr. 200.)

Obr. 199. Speculum historiae. Iniciálka I.

Obr. 201. Prima pars cronicae bohem. Iniciálka N.

List 8*b*: »Item de eodem« (na počátku Brunova životopisu svatého Vojtěcha) iniciálka N červená, bílým obrysovým ornamentem rostlinným ozdobená. Uvnitř postava sv. Vojtěcha. Spodní roucho růžové, svrchní zelené. Mitra a berla zlatá. Pozadí modré, bílým filigránovým ornamentem oživené. Cípy zlaté, orámování nahoře zelené, na ostatních stranách růžové. (Viz obr. 201.)

Ostatní iniciálky červené nebo modré, modrou resp. červenou nitkovou ornamentikou vyplněné a obroubené. Na listě 17 na počátku veršů o utrpení sv. Vojtěcha iniciálka O nitkovou ornamentikou obklopená i vyplněná. (Viz obr. 202.)

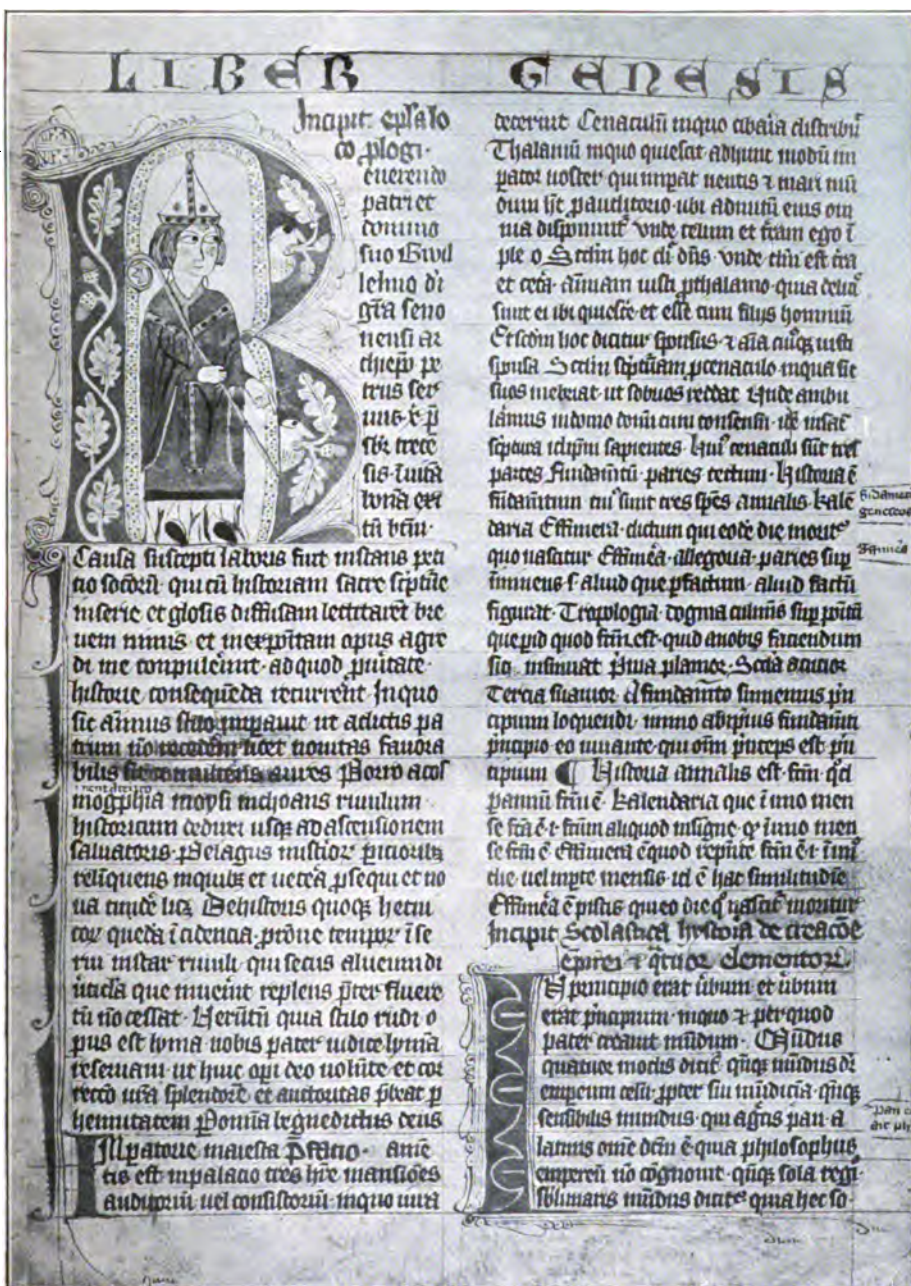
Na str. 66*bα* iniciálka S na čtyři pole rozdělená, v nichž se červená a modrá nitková ornamentace střídá.

List 152 inic. V růžová, stilisovaným ornamentem lupenovým vyplněná. Uvnitř biskup na stolci sedící, velikou berlu červenou v levici držící, pravicí bílý biret kladoucí na hlavu kněze před ním klečícího, bílým rouchem oděného. Pozadí iniciálky zlaté, z části modré. Iniciála vyvíjí se v krajové přímočárné orámování, jež v pravém hořejším rohu ozdobeno pestrou drobnou věžovitou architekturou, uprostřed hořejší části kruhovým zeleným rámečkem s červenou rosettou, uprostřed dolejší stránky pak zatáčí se orámování ve veliký kruh, jehož vnitřní plocha, rozpůlená kolmo vztýčeným listenem, pokryta jest modrou barvou a červeně jest potečkována.

List 181*bα* iniciálka A zelená, tmavomodrými trojúhelníkovými cípy

Obr. 202. Prima pars cronicae bohem. Iniciálka O na listu 17*a*.

Obr. 203. Scholastica historia sacrae scripturae. List 6.

ozdobená, v pravo nahoře v drobnou vodorovně ležící kytici vybíhající, červeným nitkovým ornamentem vyplněná a ovroubená.

Listy 187—199 vylinkované jsou prázdny.

Obr. 204. De moribus viventium. Král.

Obr. 205. De moribus viventium. Královna.

Obr. 206. De moribus viventium. Rytíř.

86. (sign. *G* 14.).

PETRIS COMESTOR: SCHOLASTICA HISTORIA SACRAE SCRIPTURAE.

Střed století XIV. Desky potaženy růžovou koží (na nich napsáno: »Scolastica historia«); mimo to hnědým koženým obalem; kování rožní i střední chybí.

Formát: 22·8 *cm* šir., 31·1 *cm* vys. 221 listů.

Obr. 207. De moribus viventium. Legát královský.

List 1*a* — 3*a* seznam kapitol (trojsloupcový).

List 4 a 5 je prázdný.

List 6. »I n c i p i t e p i s t o l a l o c o p r o l o g i. Reverendo patri et domino suo Gwillelmo Dei gratia senonensi archiep. Petrus servus X[i] presbyter trecensis . . .« Iniciálka R zelená; kolmá stínová její část vyplněna bílým ornamentem: vlnovitě kolmo se táhnoucí větvice s dubovými lupeny a dvěma žaludy; části vyduté ozdobeny nestvůrnými hlavami v profilu kreslenými, na temeni tmavo-

Obr. 208. De moribus viventium. Sedlák.

červeně zbarvenými, jež drží větévku se dvěma dubovými lupeny a se žaludem uprostřed. Iniciálka jest obroubena červeným nitkovým ornamentem. Uvnitř postava biskupa hrubě kreslená a kolorovaná. (Obr. 203.)

Větší iniciálky podružné jsou obyčejně ve stínových částech kolmo rozděleny bílým proužkem polokruhově zprohýbaným a uprostřed v menší kruhovité výběžky vybíhajícím, jež uvnitř bílým vodorovným proužkem jsou opatřeny. Každá pak polovice jinak jest zbarvena (obyčejně jest jedna polovice modrá, druhá červená). Kolkolem ornament nitkový.

Menší iniciálky střídavě červené a modré.

Obr. 209. De moribus viventium. Kovář.

Obr. 210. De moribus viventium. Soudce.

List 82*aβ*. Veliká iniciála L celý sloupec obklopující. V kolmém břevně, jež z pola jest modré a z pola červené, táhne se řada bílých kruhových medaillonků s hlavičkami králů; ve vodorovném, trojúhelníkovitém břevně nestvůrná hlava držící dubovou větvici v ústech.

87. (sign. *G* 42.)

VITAE ET DICTA PHILOSOPHORUM. HISTORIA DOLOPATHI. LIBER MINERALIUM. JACOBUS DE CESULIS: DE MORIBUS ET OFFICIIS VIVENTIUM.

Rkp. pap. Formát: 20 5 $\times$ 29 *cm*.

Spis »De moribus et officiis viventium« (vlastně o hře šachové) ozdoben malými obrázky vesměs na modrém pozadí černými konturami pérovými kresleným a mírně kolorovanými*): na str. 4. král (obr. 204.) na str. 7. krá-

*) Obrázky tyto jsou na jiném papíru kreslené, vystříhané a do rukopisu vlepené.

lovna (obr. 205.), str. 12. rádce králův (v otevřené knize čtoucí), str. 15. rytíř na koni (obr 206.), str. 22. legát královský na koni (obr. 207.), str. 29. rolník (obr. 208.), str. 32. kovář (obr. 209.), str. 34. soudce, mající

Obr. 211. De moribus viventium. Kupec.

Obr. 212. De moribus viventium Lékař.

v levici nůžky, v pravici meč (obr. 210.), str. 39. kupec v jedné ruce váhy, v druhé korbel držící (obr. 211.), str. 43. lékař (obr. 212.), str. 46. hospodský sedící, pravicí přidolévající; v levici pohár, na němž položen

Obr. 213. De moribus viventium. Krčmář.

Obr. 214. De moribus viventium. Právník.

chléb (obr. 213.), str. 50. muž sedící, v pravici veliký klíč, v levici loket držící (obr. 214.), str. 52. otrhaný muž s kostkami v ruce; proti němu na okraji dívka (obr. 215.).

Stol. XV. prvá pol.

88. (sign. *G* 49.). »Bruder Philipps des Karthäusers Marienleben«.

LIBER DE INFANTIA SALVATORIS GERMANICE.

Vlastně vydaný H. Rückertem 1853. Na konci ještě Marienklage.

Rkp. perg. německý.

Formát: 16·5 × 25·3 *cm.*

List 1 *a α*. Maria s dítkem; v pozadí architektura. Kontury pérem kreslené, plochy kolorované. (Obr. 216.)

List 44 *a β*. Zmučený Kristus, ranami posetý, u kříže stojící; po rukama na prsou složenýma drží metlu a dutky. Pozadí modré. (Obr. 217.)

Obr. 215. De moribus viventium. Hráč a lazebnice.

List 63 *a β*. Obrázek: Kristus na kříži mezi P. Marií a sv. Janem. (Obr. 218.)

List 65 *a β*. Obrázek: sv. Kateřina, v pravici kolo, v levici meč za hrot držící. (Obr. 219.)

Konec XIV. stol.

89. (sign. *H* 4.).

LIBER DE REGIMINE REGUM ET PRINCIPUM EDITUS A FRATRE EGIDIO ROMANO, ORDINIS FRATRUM HEREMITARUM SANCTI AUGUSTINI.

Rkp. pap. Formát: 14·5 × 21·7 *cm.*

Uvnitř na přední desce: »Liber magistri Johannis de Cubito, emptus XIIII. alb.«

Rukopis neúhledným písmem psaný; na listě 1. malá iniciálka E zelená, rozvilinová, s růžovým orámováním; v ní uvnitř postavička stojícího mnicha v bílém hábitu. Pozadí modré, zlatým vzorem oživené. (Obr. 220.)

Na konci knihy: »Anno Domini M°cccc° X li° scriptus necnon diligenter correctus.«

90. (sign. *H* 17.).

FATA, HOC EST PROSPERA ET ADVERSA SORS PONTENSIUM.

Obr. 216. Marienleben. Madonna.

Von der Stadt Brüx Glück und Unglück ... colligirt durch Matheus Meisneren.

Výpisky latinské, německé a české k dějinám města Mostu se vztahující.

Rkp. pap. z konce XVI. stol.

Formát: 16 × 21 *cm*.

Desky z hnědé kůže s vtlačenými ornamenty renaissančními; uprostřed první stránky: Kristus na kříži; pod tím nápis s letopočtem 1563 a písmena CK; uprostřed zadní stránky allegorická postava »Spravedlnosti« v kroji tehdejší doby. (Obr. 221.)

Obr. 217. Marienleben. Zmučený Kristus.

Obr. 218. Marienleben. Skupina Ukřižování.

91. (sign. J 1.).

GLOSSA SUPER DECRETUM. (Schulte, Die canon. Handschriften str. 22, X.)

Rkp. perg. z počátku XV. stol., některé iniciálky z druhé polovice XV. stol. Dřevěné desky potažené žlutohnědou koží: v rozích jednoduché kování uprostřed v lístek vybíhající; ve středu mosazná šestilistá rosetta. Po straně,

Obr. 219. Marienleben. Sv. Kateřina.

jakož i uprostřed hořejší a dolejší strany desky plíšky, do nichž spony zapadaly. Na papíru přilepeném na vnitřní straně přední desky napsáno: Decretu Scta pragen. ecclie.

Formát: 28 5 *cm* šir., 46 2 *cm* vys. Listů 309.

Uprostřed každé stránky ve dvou sloupcích text, kolkolem jako rámec výklad.

Na listě 2*aα* obdélníkový obrázek 8·5 *cm* šir., 11·5 *cm* vys., zeleně orámovaný (z 2. pol. XV. stol.). V hořejší třetině na gotickém stolci sedící Kristus držící v rukou tiaru; po stranách po klečícím andělu, z nichž jeden drží žezlo, druhý říšské jablko. Půda zelená, pozadí červené, zlatými hvězdičkami poseté. V dolejší části uprostřed na gotickém stolci papež s hlavou odkrytou a svatozáří obklopenou, an kardinálu po pravici sedícímu podává knihu, biskupu po levici sedícímu meč. Blíže ku předu dvě lavice; na jedné sedí dva biskupové, na druhé král se žezlem a říšským jablkem v rukou; vedle něho jiný král s taseným mečem v levici. V samém popředí v pravo na lavici sedící dva mnichové s knihami v rukou, v levo dva mužové v dlouhých řízách, z nichž první drží meč. Pozadí modré, zlatým filigránovým vzorem oživené. Na dolejší části rámce napsáno: »skrzicziek me fecit.« (Viz obr. 222.)

Obr. 220. Liber de regimine regum. Iniciálka E.

Pod rámcem iniciálka h červená, rozvilinová; pozadí zelené, spirálovým ornamentem v tmavším tónu ozdobené. Při dolejším okraji sloupce *β* dva znaky: 1. tmavomodrý, dole zaokrouhlený štítek, bílým nitkovým ornamentem oživený, na něm zlaté M; nad znakem napsána písmena: h · I ·

Obr. 221. Vazba z r. 1563.

Obr. 222. Glosa super decretum. Část listu 2 *a*

d · u[s] · r · p · d · d · m · a dole po stranách: Jo — hannes. 2. Štít dole zaokrouhlený, ve čtyři pole dělený; hořejší pravé a dolejší levé pole vyzlaceno, na něm modrý vztýčený lev; levé hořejší a pravé dolejší pole bílé; v nich červený šíp ↑.

Podružné větší iniciálky vyplněny jsou ornamenty skládajícími se z cifrovitých motivů na př. ς ƽ, ƐƷ ʁʁ na tmavě zbarvené půdě; mimo to vyskytají se jako součásti výzdoby vnitřní a vnější polokruhové listeny ve dvojlistých kalíšcích květinových. V některých iniciálkách hrubě provedená poprsí en face. Jiné iniciálky jsou rozvilinové s barevným čtvercovým pozadím, hrubě provedené. Menší iniciálky střídavě červené a modré, některé vkusným nitkovým a spirálovým ornamentem ozdobené. (Srovnej list 274*a*.)

Na listě 50*aβ* jsou v textu tři dosti dobře provedená poprsí.

Na listě 253*aβ* vlepena veliká iniciálka U červená, modrou pérovou ornamentací vyplněná i obklopená. Na konci napsáno: »Explicit glosa super decretum scripta super V quinternos per manum virtutis de brixia etc. In scol. canonistarum studii pragensis die XXV. maij 1813.«

92. (sign. *I* 4/1.).

NICOLAI DE SICILIA ABBAT. LECTURAE SUPER LIB. DECRETAL. (Schulte, Canon. Handschr. 76, CLXXXV.)

Rkp. pap. Formát: 28·4 × 43·2 *cm*.

List 1*a*. Iniciálka G ze zelených a červených lupenových součástí komponovaná, na vyzlaceném pozadí; z ní vyvinuje se ornament okrajový, v němž spatřuje se chrpa pestrý pták, růže a pod. Dole okrajová linka: uprostřed v kruhovém věncoví štít, v němž větévka révy s hrozny, a po jehož stranách zlacená písmena H. E. Do středu k oběma stranám pestré lupenové rozviliny. (Obr. 223.)

Obr. 223. Decretale.

Na konci prvé části: »Explicit prima pars primae partis lecturae Rmi in Xpo patris et Domini Dni Nicolai Ar'em Panormitani 2c ydibus Augusti Mensis ho'a XXI annorum dm 1867 post sanctam Margaretham

Obr. 224. Constitutiones Clementinae.

Bononiae loco, quo sit trinitas sancta exaltata laudem promiss. Deo E°E gratias.« — Na konci foliantu: »1866 Die V. februarii, quae est dies s. Agathae hora XXII. Bononiae in domo ex opposito capellae s. Mariae de Daretzola. Deo gratias.«

93. (sign. *I* 9./2.).

CONSTITUTIONES CLEMENTINAE CUM APPARATU JO. ANDREAE. (Schulte, o. c. 23, č. XXV.)

Rkp. perg. Formát: 29 × 42·5 *cm.*

List 1. iniciálka J, vyplněná červenými rozvilinami nahoře nestvůrnou hlavou zakončenými, a vybíhající po straně v kolmý prut, z něhož na dolejším okrají vyvíjí se větvice, na níž zajíc pronásledovaný psem.

Uvnitř stránky podobná druhá iniciálka J; nad ní obdélníkový obrázek: sedící papež žehná klečícímu před ním kardinálu, jenž knihu v rukou drží; vzadu stojí dva jiní kardinálové. (Obr. 224.)

Prvá pol. XIV. stol.

94. (sign. *I* 9./3.).

CONSTITUTIONES CLEMENTINAE CUM APPARATU JO. ANDREAE. (Schulte, o. c. 23, č. XXVI.)

Rukopis pap. Formát: 28·9 × 43·3 *cm.*

List 1*a* iniciálka J růžová; v ní postava žehnajícího papeže en face. Celkem hrubě provedeno. (Viz obr. 225.)

Obr. 225. Constitutiones Clementinae. Iniciálka J.

Rukopis je neúhledně psán; na konci: »Clementinae scriptae in anno Dni. Mccccly Bononiae in domo ppti Wissegd per Hilarium d'L.« (= Hilarium de Lithomierzicz.)

95. (sign. *I* 12.).

ARNOLDI GHENLONEN THEODERICI DE HOLLANDRIA († 1430) CONCORDANTIA IURIS CANONICI ORDINE ALPHAB. (Schulte, o. c. str. 77 čís. CXC.)

Rkp. pap. Formát: 28·5 × 40·8 *cm*.

List 1 *aα* iniciálka M rozvilinová; uvnitř sedící papež s mitrou na hlavě; před ním klečící kardinál podávající mu knihu, kterouž papež levicí béře a pravicí žehná. Pozadí tmavomodré, zlatými rozvilinami oživené. (Obr. 226.) — Druhá pol. XV. stol.

Obr. 226. Arnoldi Concordantia.

96. (sign. *I* 17.)

IUSTINIANI CORPUS IURIS RECTE VACARIUS. (Ad. Stölzel, Zeitschr. für Rechtsgesch. 1867, Bd. VI, str. 234, Savigny IV, 423, Schulte, o. c. 78 č. CXCIV.)

Rkp. perg. 209 listů. Formát *cm* 26·5 šir., 39 *cm* vys.

Desky bílou koží potažené; do kůže vtlačeny rýhy kolem okrajů a křížem napříč středním polem; v pruzích tak vzniklých vtlačeny dlanité stylisované lupeny.

Na zadní straně přední desky napsáno: »Egregiis et reverendis dominis dominis administratoribus archiepiscopatus Pragensis totique venerabili capitulo iuxta juris dispositionem legitime constitutis preceptoribus sincere percolendis. Ego Johannes natus olim Johannis Bebtan de Timpanis clericus Pragensis dioec. publicus sacra imperiali auctoritate notarius et scriba dioec. Archiepiscopatus Pragensis ..« Vedle toho veliká signatura jeho pérem kreslená.

Na listu 6. iniciálka C růžová, ladně se vinoucí pestrou spletí stonkovou vyplněná; pozadí růžové. Vnější plocha vyzlacená. Podél celé stránky táhne se široký ornamentální pruh, jehož součást zmíněná iniciála tvoří. Pruh ten vyplněn ladnými rozvilinami stonkovými na zlatém pozadí; dole i nahoře přechází v bohatou kosočtverečnou spleť, jež dole ještě spletí rozvilinovou jest zakončena. Uprostřed pruhu zelený kruhový rámec, v němž kolem středu seskupeni čtyři zajíci (viz obr. 227.).

Písmo rukopisu velmi pečlivé; podřízené iniciálky střídavě modré a červené, nitkovou ornamentací obklopené.

Století XIII. konec.

97. (sign. *I* 33)

CLEMENTINAE CUM APPARATU JO. ANDREAE ... O ŽIVOTĚ A MRAVECH MUDRCUOW. SIDONII EPISTOLAE. (Schulte, o. c. 24, č. XXVII.)

Rkp. pap. Formát 21·3 × 31·4 *cm*.

Desky potaženy látkou lněnou, červenou, do níž vetkán pěkný dessin pozdně gotický. (Viz obr. 228.)

List 1. Iniciálka I rozvilinová, v obhroublé okrajové pestré lupení se vyvíjející.

Na počátku listů Sidoniových iniciálka D šedomodrá, rozvilinová, zelenožlutě orámovaná,

Obr. 227. Corpus iuris. Iniciálka C.

kosočtverečným vzorem, ve styčných bodech růžicemi oživeným, vyplněná. Od ní po straně dolů kolmá větvice, do níž na dolejším okraji odštěpují se pestré rozviliny lupenové, mezi nimiž postavy ptačí a zvířecí. (Obr. 229.)

Na konci: »Gaii Sollii Appollinaris Sidonii Episcopi Clarimontis Aruernis liber octauus finalisque epistolarum foeliciter explicit Anno Domini M°CCCC° lxx° in die Marcelli.«

Obr. 228. Clementinae. Vazba.

98. (sign. *K* 14)

ORDO IUDICIARIUS JOANNIS ANDREAE. RAIMUNDI SUMMA JURIS CANONICI. (Schulte, o. c. 105, č. CCLII.)

Rkp. pap. neúhledně psaný z XV. stol.

Formát 16 × 22·2 *cm*.

Na druhé straně přední desky kolorovaný dřevoryt: P. Maria s Ježíškem v plamenné svatozáři na půlměsíci stojící. (Obr. 230.)

Na desce zadní kolorovaný dřevoryt sv. Brigitty u nízkého pultu sedící a píšící. Nahoře nápis: o brigita bit got fir uns. (Obr. 231.)

99. (*L* 1 *a.*)

KATHOLICON PRIMA PARS.

Fol. perg. (298 str.) Formát 35·2 × 50 *cm.*

Desky potaženy koží a opatřeny v rozích i uprostřed prosekávaným kováním. Kování rohová mají uprostřed prosekaný okrouhlý čtyřlist, kolem něhož seskupeny výseky různé podoby, vždy však hrotitě zakončené. Uprostřed středové kování kruhové, ozdobené okrouhlými otvory.

Obr. 229. Počátek listů Sidoniových.

List 1 *a*. Iniciálka P růžová, rozvilinová, vyplněná v kolmém břevnu en rouge postavou zpola vousatého starce, zpola zvířete; v části kruhové skupinou tří hudoucích mužů. Uvnitř v zelené kathedře u pultu muž oděný růžovým rouchem s modrou pokrývkou na hlavě; dole skupina sedících a čtoucích mnichů a laiků. V pozadí architektura. Vedle iniciály na okraji listu kolmý prut ozdobený maeandrovitou kresbou, kolem něhož vinou se pestré rozviliny lupenové, jež vinou se dále i po okraji hořejším a dolejším. V rozvilinách hořejších opice s kopím proti dráčkovi mířící; pod tím pták; v rozvilinách dolejších lev a poprsí muže vystřelivšího právě šíp proti jakémus dlouhozobému ptáku. (Obr. 232.)

List 27 *b α*. Iniciálka C šedomodrá, lupenová, zeleně orámována. Vnitřní pozadí červené; na něm pestré lupeny zlatý pupen objímající, vždy dva a dva proti sobě; z orámování vybíhají pestré lupeny na okraj

Podobná iniciálka na listu 61 U, 102 *b* A, 105 *b* A, 110 *a* A, 142 *a β* B (se středovým ornamentálním pruhem rozvíjejícím se na dolejším okraji strany v pestré rozviliny) (obr. 233.), 285 *b α* G.

Obr. 230. Madonna. Kolorovaná dřevořezba.

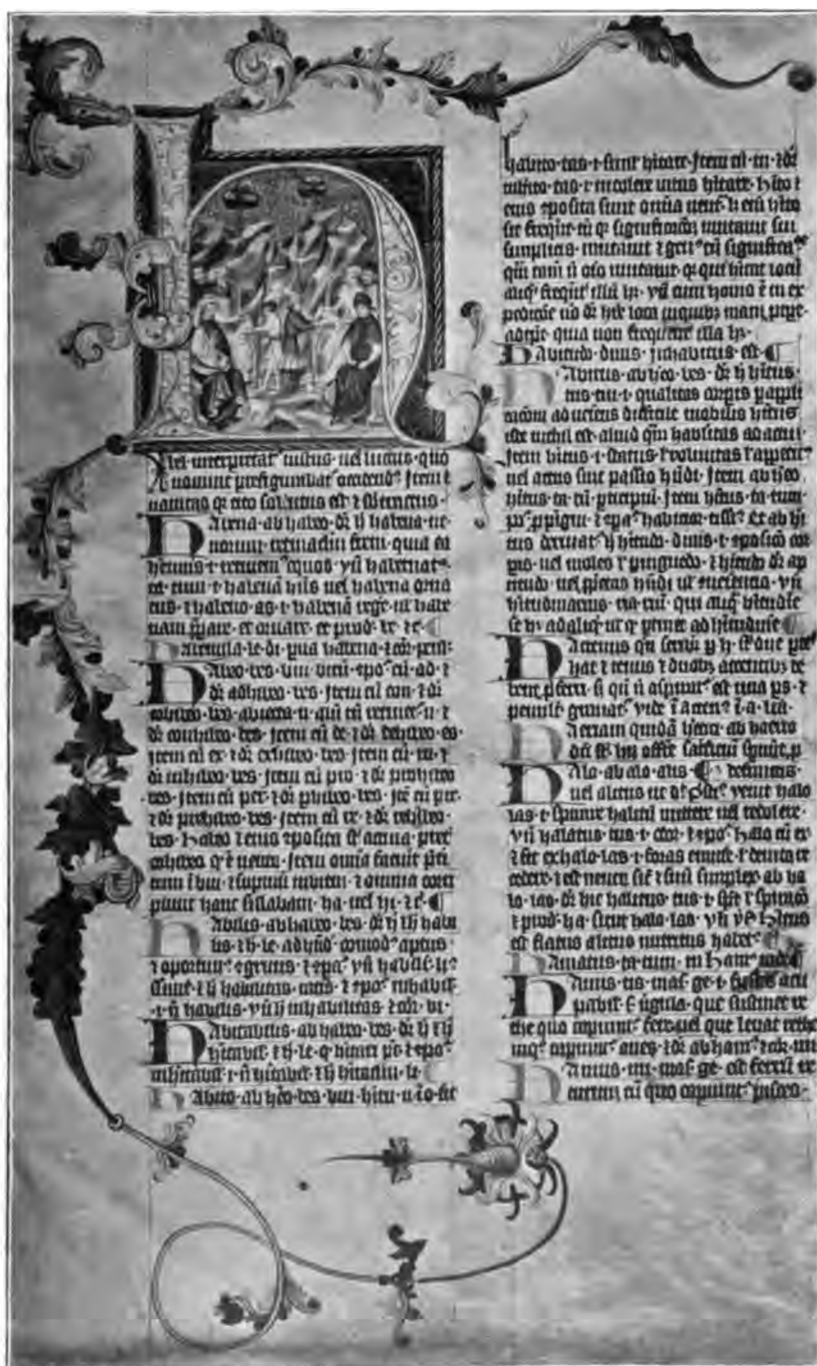

Obr. 231. Sv. Brigitta. Kolorovaná dřevořezba.

Obr. 232. Katholicon. Iniciálka P.

Obr. 233. Katholicon. Iniciálka B.

Obr. 234. Katholicon secunda pars. Iniciálka H.

100. (sign. *L* 1 *b.*)

KATHOLICON SECUNDA PARS.

Fol. perg. (338 l.) Formátu téhož jako předcházející.

Obr. 235. Tabulae astronomicae. List 1.

List 1 *a a.* Iniciálka H šedomodrá, lupenová, v pestré okrajové lupenové ornamenty vybíhající. Uvnitř čtyři muži na stolcích sedící; u dvou z nich v pozadí sedících stojí vždy jeden žoldnéř s kopím v ruce, přijímaje popsanou blánku z rukou muže sedícího. V pozadí skála, na níž dva

Obr. 236. Libri 20 de naturalibus. Lidské obludy.

Obr. 237. Libri 20 de naturalibus. Lidské obludy.

stromky. Půda červená, zlaceným filigránovým vzorem oživená. (Obr. 234.) Mimo to v textu hojně pestrých iniciál ornamentálních.

Letopočet v odstavci závěrečném »Millesimo ducentesimo octogesimo sexto« udává dobu, kdy vznikl originál této encyklopedie; rukopis náš však je z konce století XIV.

101. (sign. *L* IV.)

JOANNES BLANCHINUS (BIANCHINI). TABULAE ASTRONOMICAE.

Rukopis perg. Formát 29 × 38 *cm*.

Desky potaženy zelenavou koží, do níž vtlačen kosočtverečný vzorek, a opatřeny v rozích i uprostřed lupenovým prosekávaným a tlačeným plechovým kováním.

List 1 *a*. Iniciálka C modrá, lupenová, v růžovém stínovaném rámci a s vyzlacenou kosočtvercovanou plochou střední. Na dolejším a levém okraji listu jsou pestré rozviliny. (Viz obr. 235.)

List 15 *b*. Iniciálka N lupenová, v zeleném čtvercovém orámování, vyplněná uvnitř černou plochou se zlatými rozvilinami.

List 29*a α*. Iniciálka I zelená, lupenová, na zlatém pozadí, fialově orámovaném; na levém okraji listu pestré rozviliny.

Z druhé pol. XV. stol.

102. (sign. *L* 11.)

LIBRI 20 DE ANATOMIA HUMANI CORPORIS ET ALIIS NATURALIBUS JOANNIS DE PARMA.

Rukopis pap. 196 listů. Formát 21·5 × 30·5 *cm*.

List 6*a*. Iniciálka N lupenová, růžová, na okrajích v pestré rozviliny lupenové vybíhající. Uvnitř na modrém pozadí zlaté rozviliny. Vnější cípy vyzlacené, orámování modré.

List 51*b*—53*b* v textu malé obrázky lidských oblud. (Obr. 236—7.)

List 57*a*—152 v textu obrázky různých zvířat čtvernožců, ptáků, ryb, plazů, hmyzu; některé velmi zajímavé, zvláště vybájené obludy.

Od listu 153*b*—167*b* v textu obrázky stromů a rostlin.

List 179*b* a násl. v textu obrázky nebeských těles.

List 189*a β* a 191*b α* soustava světová.

List 193*a α* obrázek znázorňující schéma zatmění slunce.

List 193*b* a 194*a* obrázky znázorňující čtvrti měsíčné, zatmění měsíce a p.

Na konci: »Anno incarnacionis Dni M°CCCCIIII° finitus liber feria sexta proxima post festum Jacobi.«

Obr. 238. Zvířetník.

103. (sign. *L* 39.)

COMMENTUM IN PHYSICAM.

Rkp. pap. Formát 21·2 × 31·5 *cm*.

Písmo zběžné, neúhledné. Stol. XV. 2. pol.

Uprostřed knihy na dvou stranách zajímavá skupina souhvězdí zvířetníkových, pérovými konturami kreslená. (Obr. 238.)

104. (sign. *L* 46.)

ARISTOTELIS ETHICA, POLITIA, RHETORICA, MAGNA MORALIA.

Rkp. perg.

Formát 20 *cm* šir., 29·7 *cm* vys.

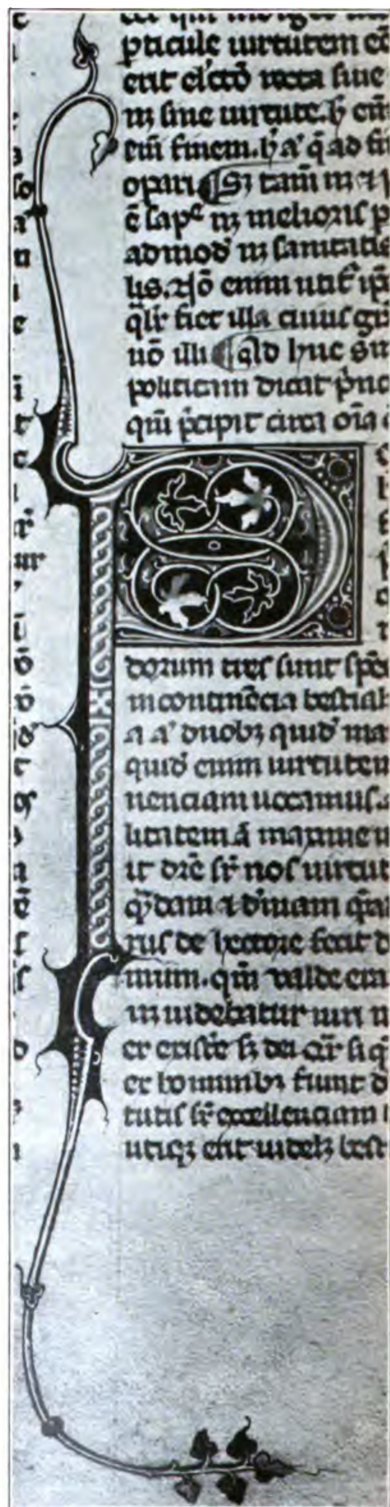
Vazba prostá, hnědou hladkou koží potažená.

Na zadní straně desky napsáno: »liber pro Aula regia«.

Obr. 239. Aristotelis Ethica. Iniciálka O.

Na l. 1 *a α* inic. O hnědorůžová, bíle konturovanými zoubkovanými lupeny ozdobená. Uvnitř učitel třem mladým mnichům vykládající. Pozadí karmínové, vkusně čtvercované; vnější cípy modré; celek zlatě orámován. Od inic. po okraji pruh z části červený, z části modrý, bílou vlnitou čarou oživený a dole v dlouhý na konci drobnými lupénky oživený šlahoun vybíhající. (Obr. 239.)

Obr. 240. Aristotelis Ethica. Iniciálka P.

Ostatní iniciálky vyplněny uvnitř vkusně svinutým stonkem s pestrými různotvárnými lístky nejvíce tvaru javorovitého na zlaté půdě (viz obr. 240.). Druhá pol. XIII. století.

Obr. 241. Cicero. Rhetorica z roku 1467.

105. (sign. *L* 63.)

M. TULLII CICERONIS RHETORICA.

Rkp. pap. Formát 17·4 × 24·6 *cm*.

List 1. Iniciálka S z červených a zelených rostlinných motivů komponovaná; pozadí vnitřní modré, bílým nitkovým ornamentem oživené,

vnější zlacené. U iniciály kolmo na okraji nitkové rozviliny, v nichž květy; nejvýše chrpa, nejníže koukol. Na dolejším okraji v kruhovém věncoví znakový štítek, v němž větévka révová. Po stranách zlatá písmena: H E. (Obr. 241.)

Na konci prvé části: »Explicit Liber Rhetoricorum M. T. C. In domo domini Andreae de Leonibus, civis inclitae civitatis Bononiensis.«

Na počátku druhé části iniciálka E s podobnou výzdobou jako iniciálka S na listu 1.

Na konci: M. T. C. Rhetoricae Novae liber explicit Bononie 1467 die Iunii XX hora XXIII. HE. Deo gratias.

106. (sign. *L* 91.)

EPISTOLAE CICERONIS.

Rkp. pap. Formát 21·5×31 *cm*.

Vazba potažena hnědou koží, do níž vtlačeny dvojité rýhy uprostřed kosočtverečně se protínající, a mezi nimi malé kruhové medaillonky, v nichž viděti: heraldickou orlici, lva, jednorožce, beránka velikonočního, rosetty a p.

Obr. 242. M. T. Ciceronis ad Publium - . .

List 1*a*. Iniciálka E ve stínových částech tmavomodrými lupeny ozdobená; v ní sedící Cicero u pultu, na němž leží rozevřená kniha. Pozadí vnitřní červené, zlatým vzorem oživené; vnější pozadí zlacené, orámování zelené. Na okraji kolmo prut, z něhož na dolejším okraji vyvíjejí se pestré rozviliny, nad nimiž znak arcibiskupství pražského. (Viz obr. 242.)

Prvá pol. XV. stol.

107. (sign. *L* 95.)

EUTHETICUS JOHANNIS IN POLYCRATICUM. SATIRAE POETICAE.

Rukopis papírový. Formát 21·5 × 31·7 *cm*.

List 1*aa*. Iniciálka S růžová, lupenová, na okraji v rozviliny se rozvíjející; v ní sedící postava muže. Tvář obroubena žlutohnědým vlasem a vousem. Pravice vzhůru k hlavě pozdvižena; levice spočívá na sedadle. Roucho bělomodré, zeleně podšité. Vnitřní pozadí tmavomodré, zlatým filigránovým vzorem oživené. Vnější pozadí zlacené, zeleně orámované. (Obr. 243.)

List 3*a*. Iniciálka I zelená, lupenová, v pestré marginální rozviliny vybíhající. Pozadí jest zlaté, orámování růžové.

Obr. 243. Eutheticus Johannis in Polycraticum. Iniciálka S.

Na konci prvého spisu: »Finit Martinus Saturni luce vigente qua Victorinus presul fulgebat eunte Frater te sannes legis id si raro Johannes.«

Na konci spisu druhého: »Ursula dum lusit que quarta luce refulsit Finis inest vere optat podex sponte iacere.« (1460.)

108. (sign. *M* 95.)

Jetzunder Volgendt Etliche Scripta dess Allerfürtreffenlichsten Mathematici Joannis Regiomontani vom Torqueto Astrolabio Armillari ꝛc.

Obr. 244. Vazba z konce XVI. stol.

Rkp. pap. z druhé pol. XVI. stol. Formát 15·9 × 22 *cm.*

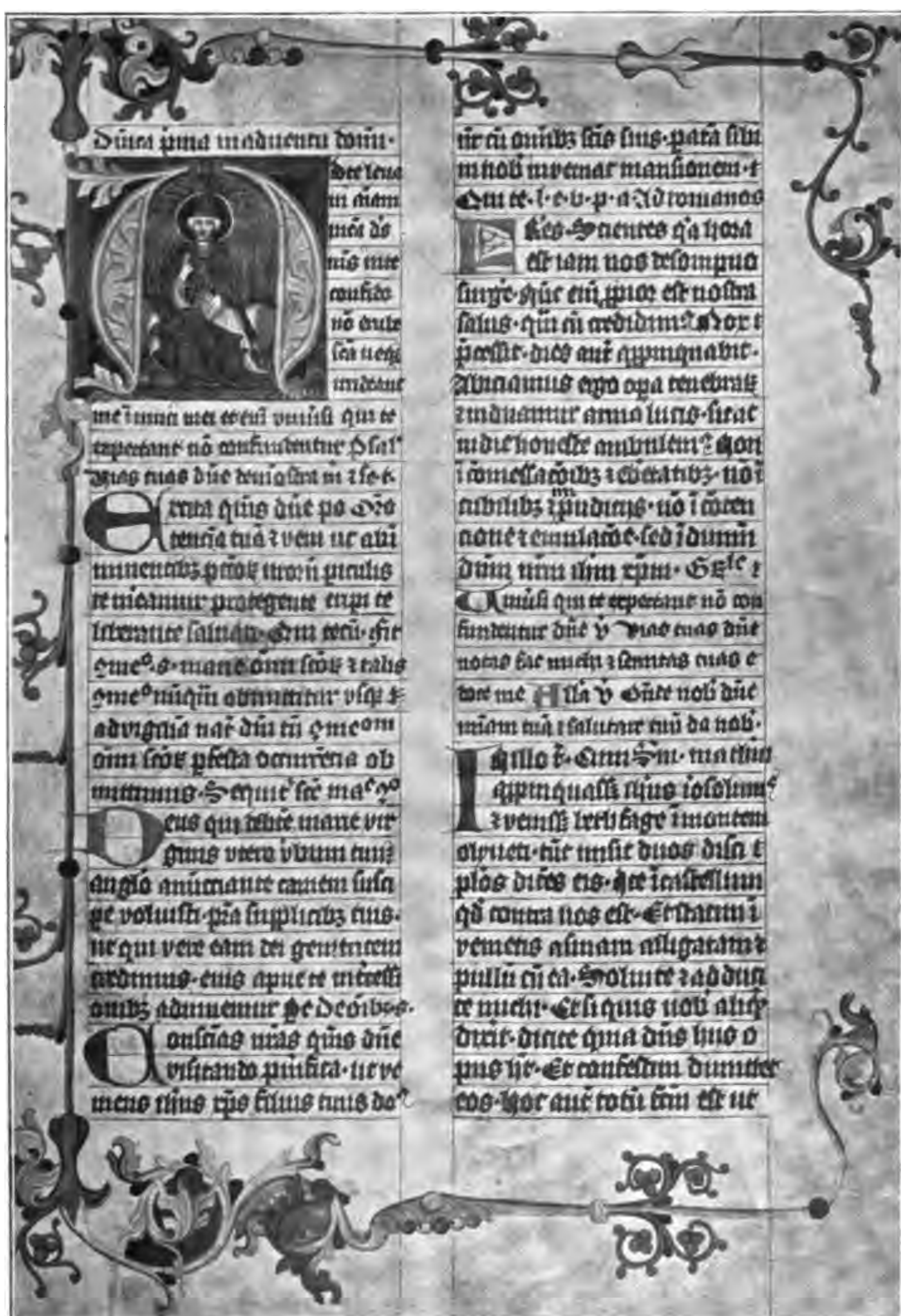
Vazba z hnědé kůže, do níž na okraji vtlačeny kruhové medailonky se znaky, uprostřed pak dvojí řada figur (David, sv. Pavel, Kristus z mrtvých vstavší). (Obr. 244.)

109. (sign. *M* 98.)

DAS ERSTE BUOCH DES JOANNIS JOUIANI PONTANI MIT DEM COMMENT UBER DIE HUNDERT SENTENCZ UND SPRÜCH DES CLAUDII PTHOLOMEI.

Rkp. pap. z druhé pol. XVI. stol. Formát 16·1 × 22 *cm.*

Vazba z hnědé kůže s pěknými vytlačenými figurálními i ornamentálními ozdobami a s letopočtem 1551.

Obr. 245. Missale. List 1.

110. (sign. *N* 57.)

HLAHOLSKÉ ZLOMKY.

Původně nalepeny na deskách knihy sign. *A* 60/3 (viz č. 35.) nyní chovají se zvlášť mezi skleněnými deskami. Století IX. Viz »Glagolitische Fragmente. Herausgegeben von Dr. Karl Adolph Constantin Höfler und Dr. Paul Joseph Šafařík. 1857.«

111. (sign. *P* 1.)

MISSALE.

Rkp. perg. listů 198.

Formát 20·5 *cm* šir., 29·3 *cm* vys.

Vazba prostá, hladkou žlutou koží potažená; hřbet novější (ze stol. XVIII.) bílý, s červeným štítkem, na němž zlaceným písmem vtlačen nápis: LIBER LITURGICUS

Obr. 246. Missale. Iniciálka P na listu 8.

Obr. 247. Missale. Inic. B na l. 76.

Na šesti prvních listech kalendarium. Další část tužkou v nové době opaginována.

List 1*a*. Iniciálka A modrá; v ní sedící žehnající papež en face. Na okrajích pestré rozviliny. (Viz obr. 245.)

List 8*bβ*. Iniciálka P červená, v ní Madonna stojící (post. po kolena) s Jesulátkem. Vnitřní pozadí zelené; vnější cípy vyzlacené. Roucho Madonny modré, Jesulátka žluté. Madonna v levici drží jablko. (Obr. 246.)

List 62*bβ*. Iniciálka K; v ní Kristus z hrobu vstávající.

Obr. 248. Missale. Iniciálka T.

List 76*b* *β*. Iniciálka B zelená, ve stínových částech lupeny ozdobená; uvnitř Bůh Otec; před ním menší postava po pás obnaženého Krista, na jehož ramena Bůh Otec ruce klade. Obě postavy poprsní a en face. Pozadí zlacené. (Obr. 247.)

List 82*a*. Na počátku kanonu iniciálka T karmínová. Před hlavním jejím pněm, k němu jako ke sloupu jsa přivázán, obnažený Kristus, jejž dva pochopové bičují. Pozadí tmavomodré. (Viz obr. 248.)

List 102*a* *α*. Iniciálka T růžová; v ní kostelní budova se štíhlou vížkou, u níž zatknut vlající praporec.

List 103*a* *β*. Iniciálka C fialová; v ní sedící sv. Barbora, držící v levici vysokou věžku, k níž pravicí ukazuje.

Obr. 249. Missale. Trůnící Kristus.

List 112*b* *β*. Iniciálka R růžová; v ní anděl P. Marii zvěstující; obě postavy po kolena stojící.

List 136*b* *β*. Iniciálka G fialová; v ní před lůžkem klečící P. Maria; za lůžkem tři apoštolé.

List 149*a* *α*. Iniciálka G modrá, světlejšími puklicemi ozdobená; v ní sedící Kristus en face, pravicí žehnající, v levici zavřenou knihu držící. (Obr. 249.) — Konec XIV. stol. nebo poč. stol. XV.

112. (sign. *F* 2.)

COLLECTARIUM.

Rkp. perg. 129 str.

Formát 23·5 *cm* šir., 30·8 *cm* vys.

Vazba kožená ze XVII. stol., odřená; na okrajích vtlačené zlacené ornamenty; uprostřed v oválovém věncoví znak arcibiskupství Pražského.

Na přídeští napsáno rumělkou: „Anno dni M° ccc° lxxxxvii° die xxvi[ta] Mensis Februarij. Honorabilis vir dns Wencesslaus de Raderz Canonic9 Pragen Director fabrice pragen. predicte 9parauit hunc Collectarium de pecuniis fabrice prefate 2c.

Obr. 250. Collectarium z r. 1397. Iniciálka na listu 1 *a*.

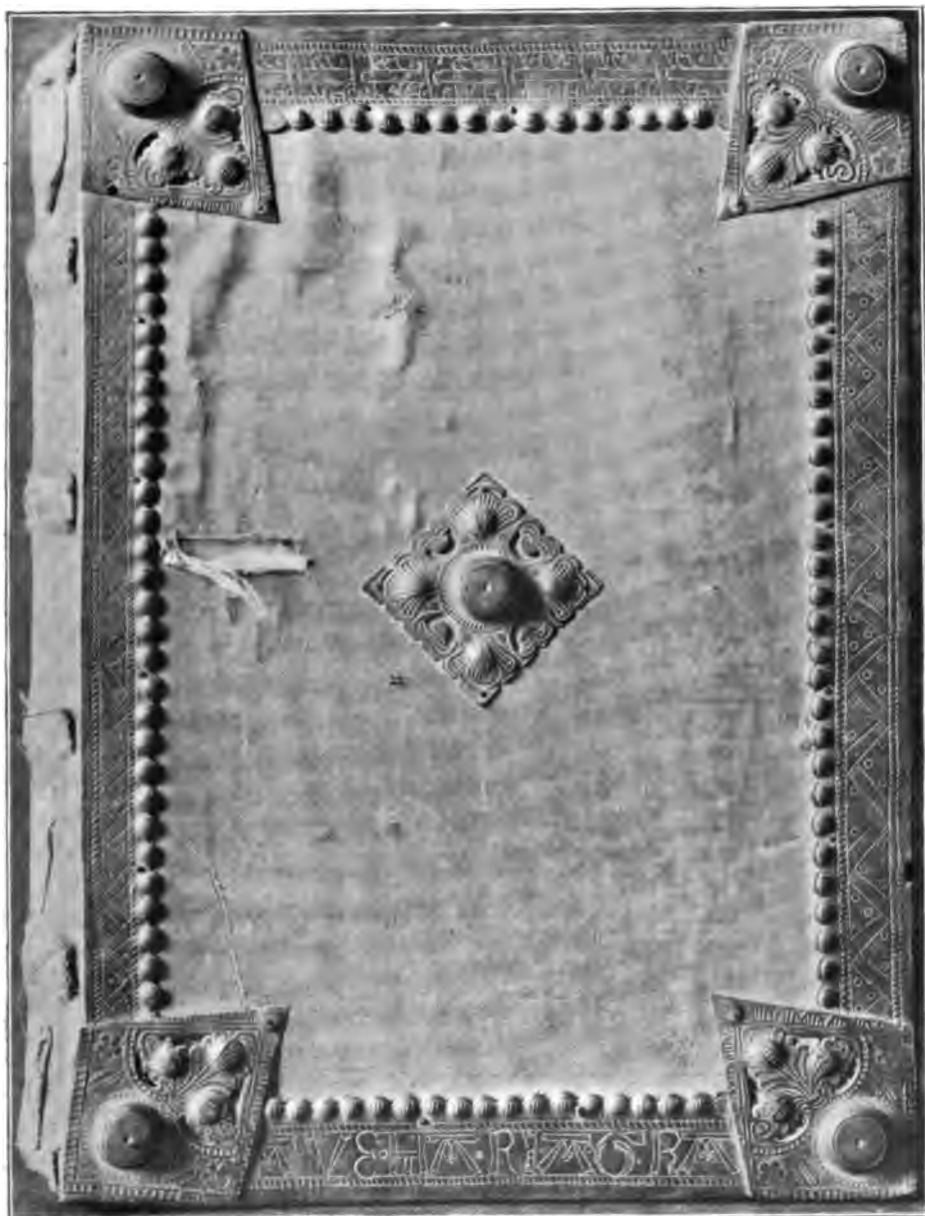
List 1 *a a*. Iniciálka D růžová, zkadeřeným lupením ozdobená; uvnitř en face sedící Kristus pravicí žehnající, levici na knize maje položenu kterou kolmo o klín má podepřenu. Pozadí tmavomodré; vnější cípy zlacené, vnější orámování modré. (Obr. 250.)

113. (sign. *P* 3.)

AGENDA ECCLESIAE PRAGENSIS.

(Dr. Jos. Neuwirth »Geschichte der christlichen Kunst in Böhmen bis zum Aussterben der Přemysliden« 442.)

Rkp. perg. 329 listů. Formát 20·5 *cm* šir., 29 *cm*.

Obr. 251. Agenda ecclesiae Pragensis. Vazba.

Vazba: dřevěné desky potaženy vybledlým hedvábím. Podél okrajů kování na vnitřním okraji zoubkované, na ploše pak rytými ornamenty ozdobené. Na kování dolejšího okraje vyryt nápis: AVE · MARIA GRA · Rohová kování ozdobena trojlistem z části vypuklým. Uprostřed desek kosočtverečná čtyřlistá rosetta. (Viz obr. 251.)

Na přídeští nápis: »Anno domini Millesimo ducentesimo X°CIIII (1294) Dominus Thobias epc. pragensis vicesimus quintus istum librum agendae contulit ecclesiae Pragensi.«

Na listu 1*a* iniciálka D zelená, červeným ornamentem oživená. (Obr. 252.) Podobná iniciálka na l. 7*a* E, 58*b* O (hnědomodrá), 123 D a j.

List 41*a*. Iniciálka O zelená, červenou nitkovou ornamentací vyplněná i obklopená. Podobné iniciálky na l. 46*b* H, 88*b* D, 154*b* P (červená se zelenou nitkovou ornamentací) a j.

Obr. 252. Agenda ecclesiae Pragensis. Iniciálka na listu 1.

List 133*a*. Veliká iniciálka E červená, na ohybu zeleným a modrým ornamentem ozdobená; příčka červeno-zeleno-modrá; vnitřní pole vyplněna zelenými a červenými vinutinami spirálovými. (Viz obr. 253.) Podobná iniciálka na listu 204*b* C.

114. (sign. *P* 4.)

MISSÁL z počátku XV. století.

Formát 28·2 *cm* šir. 38·4 *cm* vys. Listů 264.

Desky dřevěné hnědou koží potažené: do ní vtlačeno několik soustředných rámců, mezi něž vtlačena řada ornamentův gotických. Ve středu a v rozích mosazné kování tlačené: uprostřed čtyřlupenná rosetta do kosočtverce komponovaná, v rozích trojlisty s prosekaným pozadím.

Na pergamenovém přídeští napsány zběžně různé nápěvy »Kyrií« a »Gloria«.

List 1. Benedictio salis et aquae diebus dominicis per circulum anni.

Listy 2—7 zaujímá kalendarium.

Na str. 7*b* dole napsáno: »Sacrae Metropolitanae Pragensis Ecclesiae S: Viti M: Reddit Franciscus Ernestus Tunckl L: B: et Vexillarius Dns ab Asbrun et Hohenstadt Die 24 Julii A° 1733.

Str. 8*a β*. Iniciálka A zelená, v ní en face sedí Kristus. Pozadí červené, zlatým filigránem oživené. Z iniciály jdou středem stonky vyvíjející

se nahoře i dole v rozviliny. Nahoře uprostřed bílá do kruhu stočená a uzlem dole opatřená rouška: v ní bílé m. V závitech dolejších rozvilin dva znaky Pražského arcibiskupství.

Podřízené iniciály v textu ozdobeny i vyplněny ornamenty nitkovými; některé vyplněny jsou ve stínových částech stylisovaným lupením a opatřeny pozadím s filigránovým vzorem.

List 17*a α*. Iniciálka P šedomodrá, ve stínových částech lupením ozdobená, nahoře i dole v šlahounovité výběžky vyrůstající. Uvnitř Jesulátko v jesličkách, obklopené mandorlovitou září; před ním klečí P. Maria se sepjatýma rukama. Vnitřní pozadí fialové, zlatými filigránovými rozvilinami oživené. (Obr. 254.)

Obr. 253. Agenda ecclesiae Pragensis. Iniciálka E.

List 23*b β*. Iniciálka C růžová, ve stínových částech lupením a kolečky ozdobená. Uvnitř Klanění se sv. tří králův.

List 90*aβ*. Iniciálka R růžová, stilisovaným lupením vyplněná; uvnitř jest z mrtvých vstalý Kristus oděný bílým řasnatým rouchem, pravici maje pozdviženu k žehnání a v levici drže korouhev. Pozadí je modré, zlatými hvězdami poseté. (Viz obr. 255.)

L. 107*a α*. Iniciálka S hnědá; v ní uprostřed en face sedící P. Maria, nad jejíž hlavou holubice se vznáší; v pravo Kristus, v levo sv. Petr. (Obr. 256.)

List 112*b α*. Iniciálka B růžová, lupením akanthovým ve stínových částech vyplněná; uvnitř en face sedící Bůh otec, kříž s Ukřižovaným v rukou drže.

List 113*b α*. Iniciálka C zelená, žlutými světly zdvižená; uvnitř oltářík, na němž stojí kalich; nad kalichem hostie.

List 126*b*. Celostránkový kanonový obraz se skupinou Ukřižování. Orámování zelené, souvislou řadou lupénků oživené. Pozadí hnědé, zlatým kosočtvercovaným vzorem s rosettami oživené. (Obr. 257.)

List 127*a*. Počátek kanonu. Iniciálka T zelená, rozvilinová; před kolmým břevnem upoutaný obnažený Kristus, z každé strany pochop jej bičující. Pozadí modré, zlatými hvězdičkami oživené.

Obr. 254. Missál z počátku XV. stol. Iniciálka P s miniaturou »Narození Páně«.

List 161 $a\beta$. Iniciálka T modrá; v ní v pravo Kristus v šedomodrém řasnatém rouše, se zelenou knihou v ruce; v levo kostel s válcovitou apsidou a opěrným pilířem; za ním strom, v jehož koruně drobná postavička Zachaeova. Vnitřní pozadí hnědočervené, zlatými filigránovými ozdobami oživené. (Obr. 258.)

List 163*a β*. Iniciálka M zelená, rozvilinová: před prostředním kolmým břevnem sv. Ondřej s křížem v rukou; pozadí tmavohnědé, zlatými filigránovými rozvilinami oživené.

Fol. 173*b α*. Iniciálka S zelená; v ní »Očišťování P. Marie«: s jedné strany Maria, s druhé sv. Josef posazují Ježíška na oltář.

Obr. 255. Missál z počátku XV. stol. Iniciálka R s miniaturou »Zmrtvých vstavší Kristus«.

List 180*a α*. Iniciálka R zelená, rozvilinová; uvnitř Zvěstování P. Marie: před stojící, modrým rouchem oděnou Pannou klečí anděl ve žlutém rouše, maje v levici vzhůru vinoucí se pásku s nápisem: ave maria gra p. Pozadí hnědočervené, zlatým filigránovým vzorem oživené.

List 197 *b α*. Iniciálka G zelená, rozvilinová; uvnitř »Navštívení P. Marie.«

List 211 *a α*. Iniciálka G šedomodrá, rozvilinová; uvnitř »Smrť P. Marie«: vedle lůžka před klekátkem, na němž rozevřená kniha, klečí P. Maria; za lůžkem sv. Apoštolé, z nichž sv. Jan P. Marii v bocích podpírá. Vnitřní pozadí modré, zlatými hvězdicemi poseté.

List 216*bα*. Iniciálka G růžová, rozvilinová; uvnitř Narození Páně: v pravo stojící P. Maria v modrém rouše; v levo v kolébce Jesulátko; v pozadí kůlna, nad níž pruh modrého nebe se zlatými hvězdicemi.

List 229*aβ*. Iniciálka G modrozelená, rozvilinová. Uvnitř »Korunování P. Marie«: Maria sedí se sepjatýma rukama, hlavu majíc k levému rameni nakloněnu; vedle ní Kristus, kladoucí jí korunu na hlavu; v pozadí tři světci. Pozadí tmavohnědé, kosočtvercované s rosettami v jednotlivých polích.

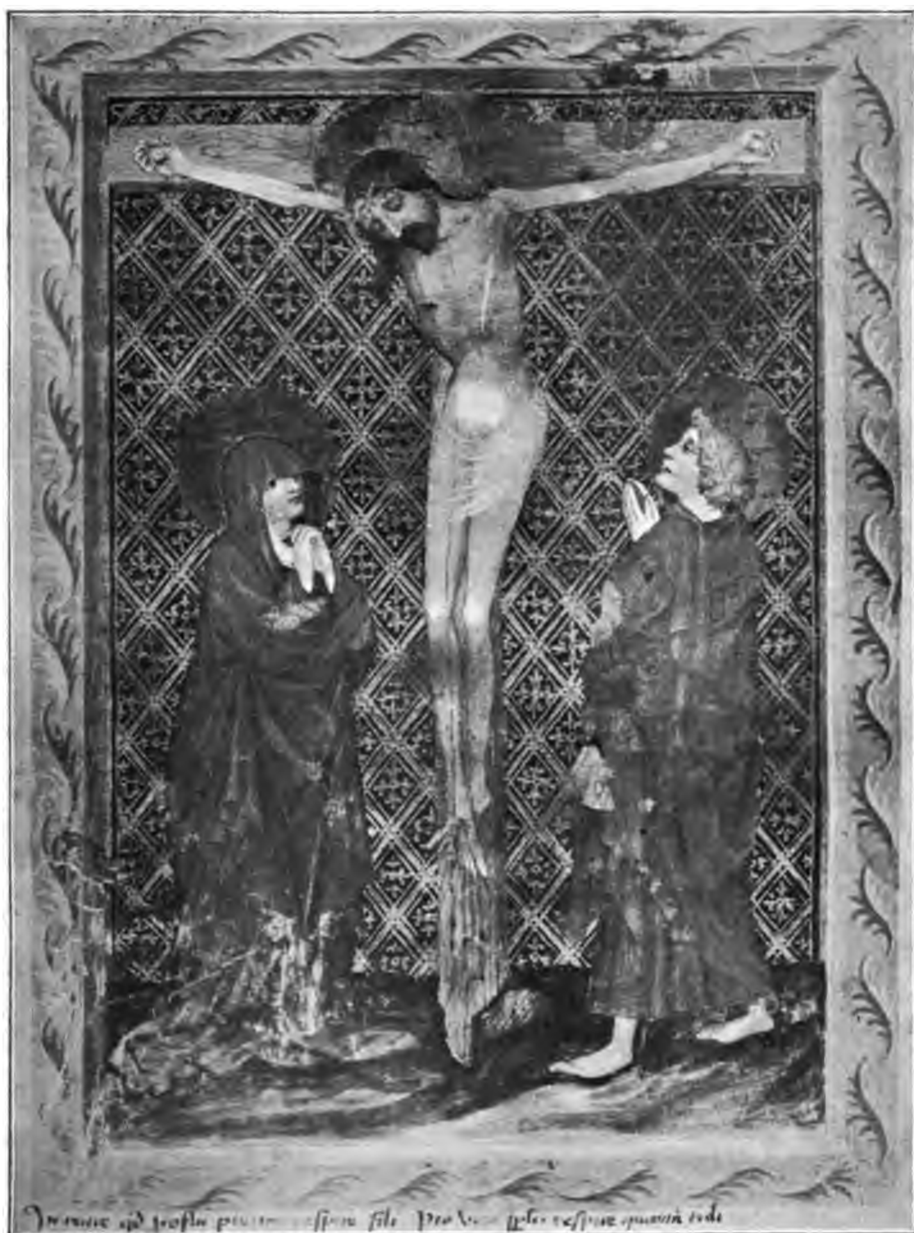
Obr. 256. Missál z počátku XV. stol. Iniciálka S s miniaturou P. Marie sedící mezi Kristem a sv. Petrem.

115. (sign. *P* 5.)

MISSÁL VÁCLAVA Z RADČE, kanovníka kostela Pražského (1379—1417).

Formát 29·5 *cm* šir., 42·3 *cm* vys. Listů pergamenových 273 tužkou v nové době číslovaných.

Vazba zcela prostá: dřevěné desky potaženy žlutohnědou koží, do níž vtlačeno několik kosočtverečně se křižujících dvojitých linií. V rozích okrouhlé knoflíkovité puklice mosazné, uprostřed plochá mosazná sedmilistá růžice.

Obr. 257. Missál z počátku XV. stol. Kanonový obraz.

List 1 $a\beta$. Iniciálka A modrá, pozadí zlacené. Uvnitř en face sedící papež s tiarou. (Viz obr. 259.)

Dole na obrubě listu 1 *a* nápis červený: „Istud est missale domni wenceslai de Ra-“ nápis ten pokračuje vedle na dolejší obrubě listu 2 *a* dále: „decz Canonici Pragensis ꝛc.“

List 11 *aβ* dole iniciálka P růžová, v jejíž oblé části rouge en rouge kořící se anděl. Uvnitř Maria ve chlévě před Jesulátkem klečící. (Viz obr. 260.)

List 17 *aβ* dole iniciálka A zelená akanthová; vnější pozadí zlacené, Uvnitř Klanění se sv. tří králů. V levo sedí Madonna s Ježíškem na klíně. Ježíšek levicí objímá Marii kolem krku, pravicí sahá do zlatého kalicha,

Obr. 258. Missál z počátku XV. stol. Iniciálka T s miniaturou »Kristus a Zachaeus«.

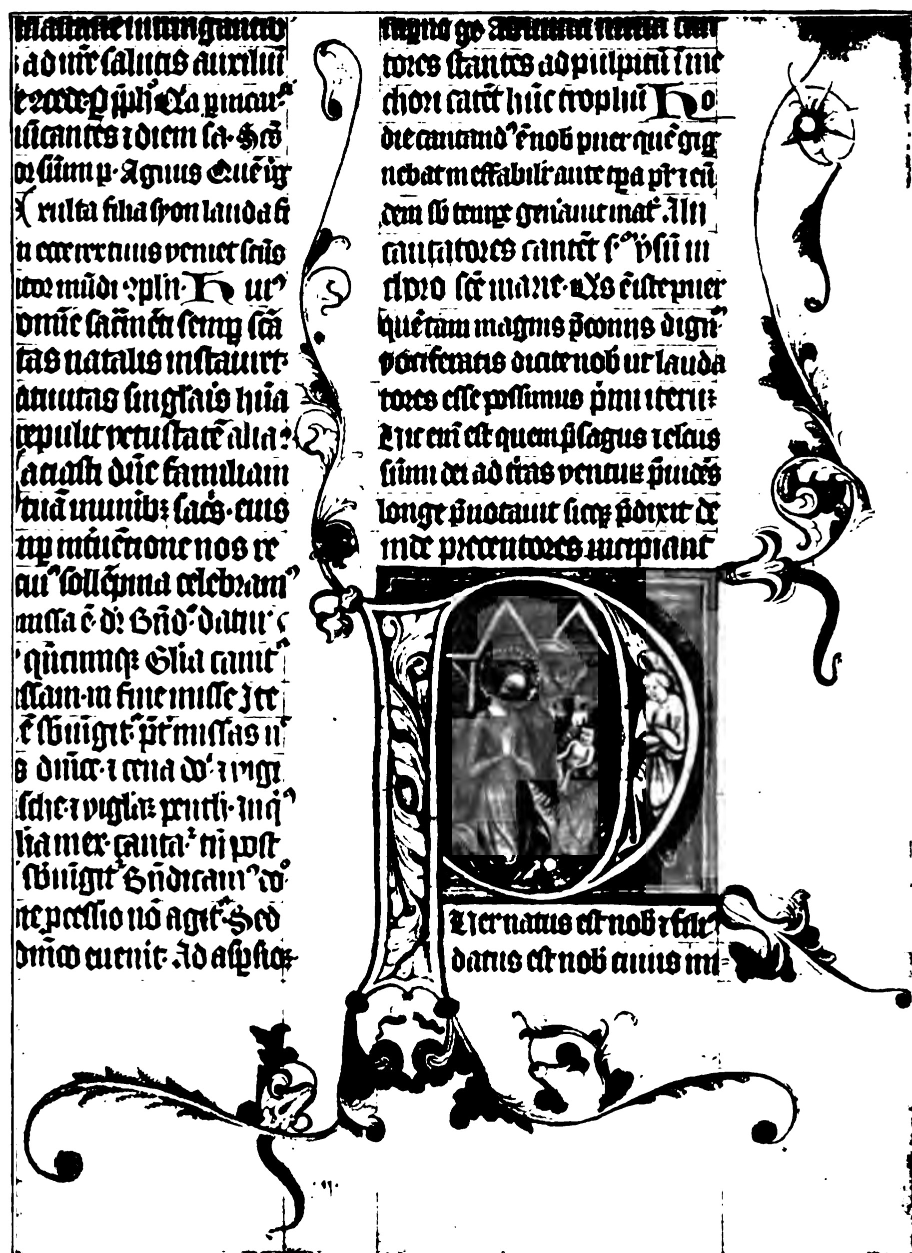
jejž jeden z mudrců kleče mu podává. V pozadí ostatní dva králové, z nichž jeden právě čepici s hlavy snímá.

List 63 *bβ*. (Malý (7·2 *cm* šir., 6·3 *cm* vys.) čtvercový obrázek »Vjezd P. Ježíše do Jerusaléma«. V levém pozadí město, v jehož bráně žid prostírající červené roucho na zem. Kristus sedě na oslici vjíždí na roucho to; za ním viděti tři apoštoly. Pozadí zlaté s vtlačeným čtverečkováním. Orámování zelené; z jeho rohů vybíhají pestré listeny.

List 85 *bα*. Nahoře iniciálka R zelená, ve stínových částech lupením vyplněná. Vnější pozadí zlacené, vnitřní černé, zlatým filigránovým vzorem

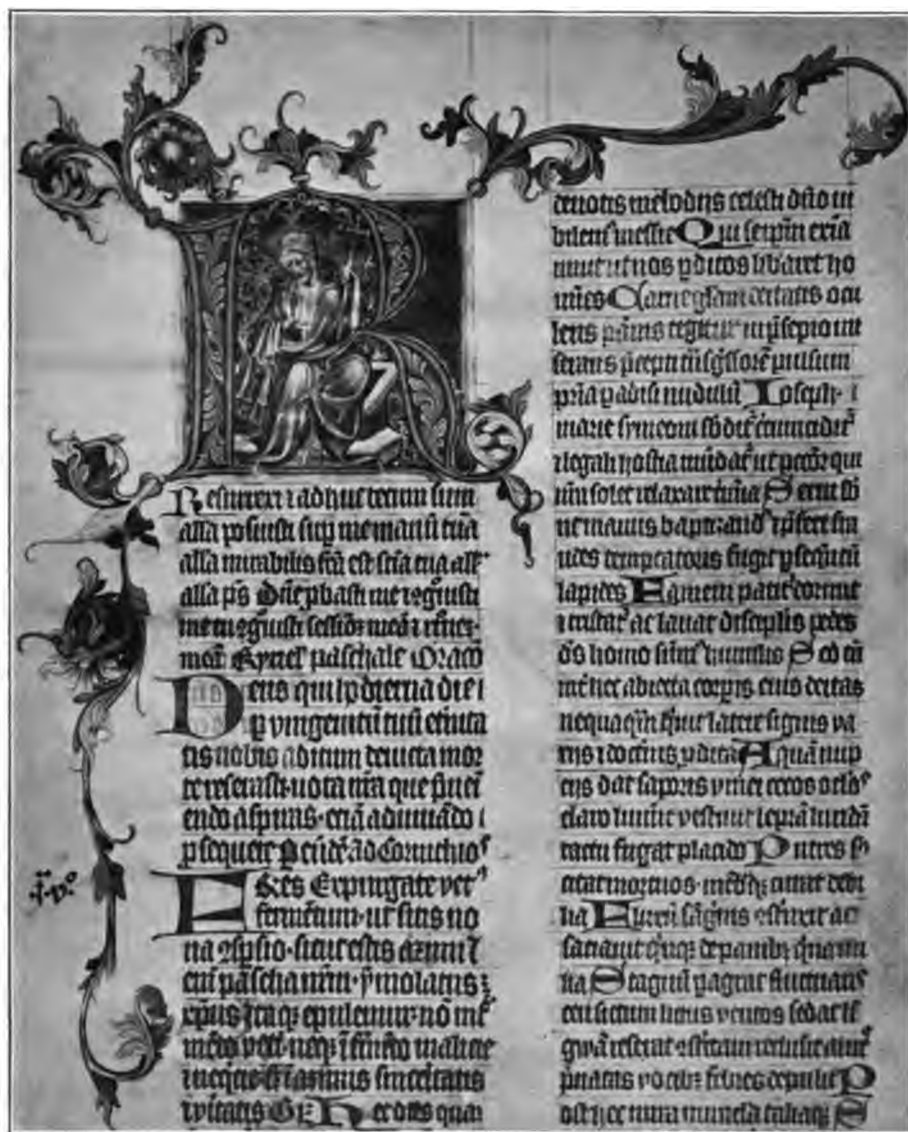
Obr. 259. Missál Václava z Radče. Iniciálka A na listu 1 *a*.

Obr. 260. Missál Václava z Radče. Iniciálka P na listu 11 *a*.

pokryté. Uvnitř en face Kristus sedě na hrobu s korouhví v ruce. (Viz obr. 261.)

List 100 *a β*. Iniciálka 𝔄 růžová, lupením vyplněná. Pozadí zlacené. Uvnitř naproti sobě P. Maria a sv. Jan; za každým z nich po jednom

Obr. 261. Missál Václava z Radče. Iniciálka R s obrazem »Z mrtvých vstavší Vykupitel.«.

apoštolu. Mezi P. Marií a sv. Janem na zemi vtisknuty šlépěje; nahoře z modrého oblaku vyčnívají konce nohou.

List 104*bα*. Iniciálka S světlemodrá, pozadí zlaté, orámování zelené. Uprostřed en face sedící Maria; kolem ní čtyři apoštolé. Nad P. Marií holubice pod modrým oblakem.

List 110. Iniciálka B zelená, vkusně stylisovanými rosetami a lupeny ve stínových částech vyplněná. Uvnitř Bůh Otec v řasnatém rouše en face sedící, před sebou kříž s drobným tělem Ukřižovaného držící. Vnitřní

pozadí červené, zlatým kosočtverečným vzorem oživené, vnější zlacené; orámování světle modré. (Viz obr. 262.)

List 111*aβ*. Iniciálka Ɑ karmínová. Uvnitř kněz před oltářem v rukou hostii držící. Za ním ministrant maje v jedné ruce svíci, a v druhé provaz od zvonku nad ním zavěšeného držící. Vnější pozadí zlacené, orámování zelené.

Str. 117*b* a 118*a* jsou prázdné; na nich dole táhne se červený nápis: „Missale dni w de Radecz decani ſcti Appolinaris pragen ac canonici pragen ꝛc."

Str. 118*b*. Obraz kanonový 16·5 *cm* šir., 28·8 *cm* vys. Orámování růžové, akanthové; pozadí modré, zlatým filigránovým vzorem oživené. Na dolejším okraji v obrysech klečící kanovník před malým poprsím Krista. Po stranách nezřetelné znaky; uprostřed dole znak Pražského arcibiskupství. (Viz příl. V.)

Obr. 262. Missál Václava z Radče. Iniciálka B s »Nejsvětější Trojicí«.

Str. 119*aα*. Na počátku kanonu iniciálka T modrá, světlemodrými puklicemi ozdobená. Před kolmým břevnem en face zmučený obnažený Kristus. V pozadí rouge en rouge čtyři andělé držící nástroje umučení. (Viz obr. 263.)

List 155*aα*. Iniciálka T modrá. V pravé stínové části na zlatém kolmo postaveném žebříku v slabším tónu modrém dva andělé vystupující. Uvnitř v pozadí kostel, s jehož vížky prapor vlaje; před kostelem spící starý muž s gloriolou kolem hlavy. Pozadí zlacené s vtlačenými ozdobami, orámování růžové. (Viz obr. 264.)

List 166*bα*. Iniciálka S šedomodrá. Uprostřed výjev obětování P. Ježíše v chrámě. Celek nahoře zakončen hrotitým baldachýnem s fialami po stranách, Pozadí zlacené, orámování zelené.

List 172*aα*. Iniciálka R růžová, akanthová. Uvnitř Zvěstování P. Marie. Pozadí vyzlacené s vtlačenými ozdobami. Orámování modré. (Obr. 265.)

List 207*aβ*. Iniciálka G zelená, uvnitř Smrt P. Marie. P. Maria před klekátkem na zemi leží polosedíc, podepřena jsouc sv. Janem. V pozadí dva jiní apoštolé. Nad klekátkem modře malovaná hlava Kristova.

List 218*aβ*. Iniciálka D růžová; uvnitř sv. Václav. Pozadí zlacené, orámování modré. (Obr. 266.)

Na stránkách 272*b* a 273*a* nápis: Missale dm̄i w. de Radecz decani cti apollinaris pragen̄ et canonici pragen̄ ꝛc.

Missál Václava z Radče: Kanonový obraz.

Obr. 263. Missál Václava z Radče. Iniciálka T s Ubičovaným Kristem.

Obr. 264. Missál Václava z Radče. Iniciálka T s kostelem uvnitř.

Obr. 265. Missál Václava z Radče. »Zvěstování P. Marie«.

Obr. 266. Missál Václava z Radče. »Sv. Václav«

116. (sign. *P* 6/1.)

ANTIFONÁŘ ARNOŠTA Z PARDUBIC.

Díl I. od adventu až k Velikonocům.

Rkp. perg. 601 listů fol. Formát 32·5 × 45 *cm*.

Vazba z prvé pol. XVII. stol. Desky potaženy žlutou koží, do níž vtlačeny rámcové renaissanční ornamenty.

List 1*a*. Iniciálka G růžová; v ní Zvěstování Panny Marie. Po straně jde od iniciály dolů oblý modrý prut, jenž dole přechází ve vodorovný dlouhý lupen, na němž zavěšeny jsou: znak arcibiskupství a znak Arnošta z Pardubic; mimo to jest na lupenu ležící malá postavička míč chytající. (Obr. 267.)

Obr. 267. Antifonář Arnošta z Pardubic. Iniciálka G. Zvěstování P. Marie.

Podružné iniciály okrouhlé, střídavě červené a modré, modrou resp. červenou nitkovou ornamentikou vyplněné a obklopené; jiné černé, frakturové, stylisovanými akanthovými lupeny vyplněné.

List 4 *b*. Iniciálka A modrá, lupenová, v ní sedící vzhůru ukazující stařec; pozadí zlacené. (Obr. 268.)

Obr. 268. Antifonář Arnošta z Pardubic. Iniciálka A.

List 129. Iniciálka h růžová; v ní Narození Páně; v pozadí jesle s Ježíškem v plenky zavinutým, v popředí klečící proti sobě Panna Maria a sv. Josef. Po straně na iniciale zavěšen drak, vyvíjející se v pestré okrajové pruty; na dolejším prutu zavěšen znak Arnoštův. (Viz obr. 269.)

List 330*b*. V dolejším rohu iniciálka A složená ze dvou pestrých dračích těl,

Obr. 269. Antifonář Arnošta z Pardubic. List 129.

jichž spáry proti sobě jsou vytaženy. Uvnitř Obřezání P. Ježíše: uprostřed na oltáři Jesulátko; v pravo Maria, v levo Simeon. (Obr. 270.)

List 389*b*. Iniciálka I; v ní v baldachýnovém stolci sedící Maria; vně iniciálky na lupenovém výběžku klečící zvěstující anděl. (Obr. 271.)

117. (sign. *P* 6 2.)

ANTIFONÁŘ ARNOŠTA Z PARDUBIC.

Díl. II.: Od Velikonoc až k svátku povýšení sv. Kříže.

Rukopis pergamenový fol. Formát 34 × 50 *cm*.

Obr. 270. Antifonář Arnošta z Pardubic. Obřezání Páně.

Obr. 271. Antifonář Arnošta z Pardubic. Zvěstování P. Marie.

Pro iniciálku A vynecháno prázdné místo, do něhož v době renaissanční prosté písmeno černé bylo vepsáno.

Desky jako u předešlého, avšak později obyčejným barevným papírem šedým polepeny.

List 7*a*. Iniciálka A zelená, lupenová: v ní anděl držící znak arcibiskupství pražského; pod tím jiný znak z části setřený a nejníže setřený až na nepatrné stopy nápis: Johannes Nowack (?) ... Not. Pub. Vše hrubě provedeno v době renaissanční.

Podružné iniciálky jako u předešlého; některé nevkusné teprve v době pozdější na prázdná místa vkresleny.

List 115*a*. Iniciálka P růžová, dole v draka s dlouhým zobákem vybíhající; uvnitř na modrém pozadí v kruhovém stonkovém orámování znak Arnoštův.

List 131. Iniciálka U růžová; v ní Seslání Ducha sv.: uprostřed sedí P. Maria; po stranách po dvou apoštolech. Valně setřena.

List 134*a*. Iniciálka D růžová; v ní na modrém pozadí v jednoduché stonkové spleti nahoře znak arcibiskupský, dole Arnoštův.

Obr. 272. Antifonář Arnošta z Pardubic. Iniciálka G.

List 151*a*. Iniciálka G; v ní na trůně Bůh otec, držící před sebou Krista na kříži pnícího. (Obr. 272.)

List 199*a*. V dolejším rohu iniciálka T; v něm poprsí sv. Víta. (Obr. 273)

List 372*a*. V dolejším rohu iniciálka E modrá; v hořejší polovici vnitřní plochy znak arcibiskupský, v dolejší znak Arnoštův.

List 375*a*. Iniciálka U růžová, lupenová; v ní v ladné spleti stonkové znak Arnoštův. (Obr. 274.)

List 455*b*. Iniciálka A; v ní nahoře poprsí Bohorodičky s Jesulátkem, dole vedle sebe znaky: Arnoštův a arcibiskupství Pražského. (Obr. 275.)

Z listů mnohé jsou vytrženy (na př. l. 394—409, 422, 466 a j.).

118. (sign. *P* 6/3.)

ANTIFONÁŘ ARNOŠTA Z PARDUBIC.

Díl III.: Od svátku povýšení sv. Kříže až do adventu.

Rukopis perg. Formát 35·5 × 50 *cm*.

Na l. 1. nápis: „Anno domini Millesimo Trecentesimo Sexagesimo tercio domin9 Arnest9 Pragensis Ecclesie prim9 Archiepus fecit scribere hunc libru, ut domini Canonici eo utantur in Ecclesia predicta. Obiit autem predictus dns Anno domi Millesimo trecentesimo Sexagesimo quarto ultima die Mensis Junij. Cuius anima requiescat in scta pace. Amen."

Obr. 273. Antifonář Arnošta z Pardubic. Iniciálka T.

List 57. V dolejším levém rohu iniciálka A z dračích pestrých těl komponovaná; uvnitř v hořejší polovici poprsí sv. Václava pohříchu téměř zcela otřelé; v dolejší polovici znaky arcibiskupství Pražského a Arnošta z Pardubic.

Chybí listy 75—80, 133—153, 366—371, 375—382, 386—391, 404.

Podružné iniciálky jako v předešlých.

Obr. 274. Antifonář Arnošta z Pardubic. Iniciálka U.

119. (sign. *P* 7.)

LATINSKÝ GRADUÁL ARNOŠTA Z PARDUBIC.

Díl I.

Desky bílou koží potažené, hrubým mosazným kováním opatřené. Na přední desce přilepen lístek s nápisem: „Prima ps Gradualis ab adve | tu duras usq3 | festu3 pasche."

Na perg. listu k přední desce přilepeném nápis: „Anno domini Millesimo Trecentesimo Sexa | gesimo t'cio dns Arnestus Pragensis

Eccle | prim⁹ Archiepus fecit scribe huc libr. vt | dni Canonici eo vtant in eccia pdca. Obijt aut | pdcus dns. Anno dni Millesimo Trecentesimo | Sexagesimo quarto vltima die Mensis Junij. cuius | anima requiescat in sancta pace Amen.“

Formát 35·5 *cm* šir., 52 *cm* vys.

Listů 310 perg.

List 1 *a*. Iniciálka G růžová s bílými světly; uvnitř *s*-vitě prohnutý stonkový ornament s pestrými lupénky: v hořejším závitu znak arcibiskupský, v dolejším znak Arnoštův. Pozadí vnitřní tmavomodré, vnější zlacené, orámování červené.

Obr. 275. Antifonář Arnošta z Pardubic. Iniciálka A s obrazem Madonny.

List 1 *b*. Veliká iniciála A z dračích těl komponovaná. V hořejší části trůnící Kristus, v dolejší klečící arcibiskup. (Viz obr. 276.)

List 30 *b*. Iniciálka P růžová v kolmé části meandrovitým pletencem, v prohnuté pak části stylisovaným listenem ozdobená. Uvnitř na modrém pozadí *s*-vitý, pestrými lupeny posázený stonek, v jehož hořejším závitu znak arcibiskupský, v dolejším pak znak Arnoštův. Vnější pozadí zlaté, orámování ve dvou tónech červené barvy. Dole zakončena iniciálka pestrým dráčkem v lupení se vyvíjejícím. (Obr. 277.)

List 52 *a*. Iniciálka H uvnitř *s*-vitým stonkem a týmiž znaky, jako iniciálka předešlá ozdobená.

List 229 *a*. Iniciálka D růžová, bíle konturovaná, v kolmé části v podobě svitku uprostřed modrým prsténcem spjatého, v části prohnuté stylisovaným lupenem ozdobená. Uvnitř na modré půdě tytéž znaky jako v iniciálce předešlé.

Obr. 276. Veliký latinský kancionál Arnošta z Pardubic. Díl I. Iniciálka A.

120. (sign. *P* 8).

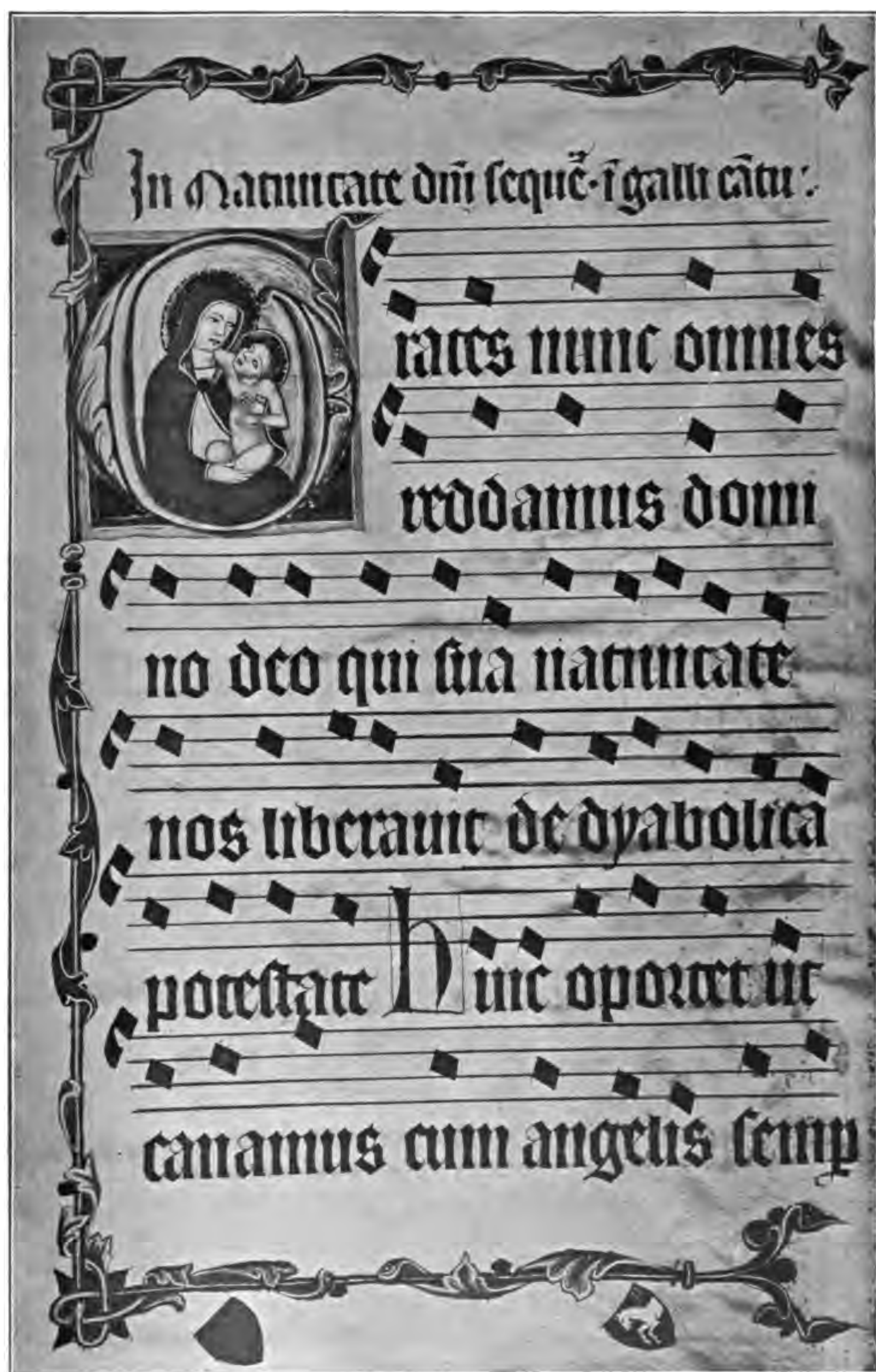
LATINSKÝ KANCIONÁL ARNOŠTA Z PARDUBIC: »SEQUENTIAE PER CIRCULUM ANNI.«

Obr. 277. Veliký latinský kancionál Arnošta z Pardubic. Díl I. Iniciálka P.

Desky bílou koží potažené, hrubým mosazným kováním opatřené. Na přední desce nahoře pod průhlednou destičkou v plechovém orámování nápis: »Sequencie per | circulum anni.«

Na pergamenovém listu, jenž na vnitřní stranu první desky jest přilepen, nápis: „Anno dni Millesimo Trecentesimo Sexagesio | tcio Domin⁹ Arnestus Pgensis Eccie Primus | Archiepus fecit scribi hunc librꝫ ut dni Canonici | eo utantur in Eccia pdca. Obijit aute pdcus dominu⁹ An | no

Obr. 278. Veliký latinský kancionál Arnošta z Pardubic. Díl II. List 1 *a*.

dni Millesimo Trecentesimo Sexagesimo quarto | ultima die Mensis Junij. Cuius anima requiescat in sancta pace Amen."

Formát: 35·5 *cm* šir., 52·6 *cm* vys. Listů 324 perg.

List 1*a* iniciálka G růžová, listeny vyplněná. Uvnitř sedící Madonna (postava po kolena) s dítkem. Svrchní roucho Madonny červené, zeleně podšité, zpodní modré. Pozadí vnitřní tmavomodré, vnější zlaté, orámování zelené. V pravo, nahoře i dole táhnou se rovné, listeny převinuté pruty. Na dolejším okraji znak arcibiskupský a znak Arnoštův. (Obr. 278.)

List 26*b* iniciálka L červená. Hlavní součásti její mají tvar pootevřených třtinových stonků trychtýřových, bíle stínovaných a bílými nitkami převázaných. Vnitřní plocha ozdobena *s*-vitě skrouceným pestrým stonkem listeny obrostlým.

Menší iniciálky střídavě modré a červené s červeným resp. modrým nitkovým dekorem. V textu počáteční písmeny plné, tvarů okrouhlých, střídavě červené a modré.

121. (sign. *P* 9.).

LATINSKÝ KANCIONÁL ARNOŠTA Z PARDUBIC OBSAHUJÍCÍ »KYRIE«, »GLORIA«, »SANCTUS« A »AGNUS«.

Desky potaženy žlutohnědou koží. V rozích a uprostřed mosazné hrubé kování, jež skupinami okrouhlých direk a na okraji hrubými listeny jest ozdobeno.

Na přední desce nahoře v plechovém rámečku průhledná destička, pod níž nápis: „Kyel. at. Gloria ī ex | celsis. Scus et Agnus."

Listů 172 perg. Formát: 53·2 *cm* vys., 36·4 *cm* šir.

Na pergamenovém listu, přilepeném na zadní straně přední desky nápis: „Anno domini Millesimo Trecentesimo sexa | gesimo trio dominus Arnestus Pragensis | Eccie prim⁹ Archiepus fecit scribere hunc li- | brz ut domi Canonici eo utant' in eccia pdca. Obijt | aute pdcus dns Anno dni Millesimo Trecente | simo Sexagesimo quarto ultima die Mensis Junij | cui⁹ anima requiescat in sancta pace. Amen."

List 1 prázdný.

List 2 iniciálka K zelená v pestré listeny se vyvinující; pozadí modré; po pravé straně dolů jde od iniciály kolmý stonek listeny obvinutý a dole v kruhovou zátočinu vybíhající, v níž hrubě kreslený znak Arnoštův (polovice koně na červeném štítě).

Podružné iniciály střídavě modré a červené s červenou resp. modrou nitkovou ornamentací. Větší písmeny uprostřed textu hranaté černé, stilisovanými lupenovitými a rosettovými ornamenty, leckde i postavou mnicha (list 36), nestvůrnou tváří (list 51 *b*), vesměs v pérových obrysech kreslenými vyplněné, anebo okrouhlé plné, střídavě červené a modré.

122. (sign. *P* 10.).

LATINSKÝ GRADUÁL METROP. CHRÁMU Z R. 1552 JANA TÁBORSKÉHO A FABIÁNA PULÉRA.

J. Er. Wocel, »Miniatury české XVI. stol.« v Pam. arch. III. (1859), 247—249 a »Podobizny Fabiána Puléra a Jana Táborského z Klokotské Hory v latinském kancionále hl. chrámu sv. Víta v Praze« tamže na str. 391 s obr. tab. — Karel Konrád, »Dějiny posvátného zpěvu staročeského od XV. věku« str. 184—185 (s obrazovou přílohou čís. 2.).

Obr. 279. Latinský graduál z r. 1552. Táborský a Fabian.

Desky byly původně potaženy žlutou koží, do níž vtlačeny soustředné ornamentální rámce obdélníkové. Později polepeny hnědým papírem. V rozích hrubá trojúhelníková kování mosazná.

Formát: 41 *cm* šir., 62·7 *cm* vys.

Rukopis na pergamenu.

Listy opatřeny původní červenou paginací.

Listy 1—17 chybí.

List 18 iniciálka S; v ní trůnící Spasitel; kolkolem klanějící se světci. Po kraji a dole v bohatých rozvilinách hudoucí andělé (na loutnu, harfu, troubu a na varhany).

Listy 19—24 chybí.

Listy 27 a 28 chybí.

List 29*b* dole na okraji klečící Jan Táborský a Fabián. (Obr. 279.)

List 30. Nahoře v rohu iniciálka G zelená lupenová; v ní postava biskupa, pozadí zlacené, orámování fialové. Při dolejším okraji iniciála A fialová z bohatého lupení složená; v levo vkomponována postava nahého muže. V hořejší části v oblacích Bůh Otec s tiarou na hlavě z oblaků

Obr. 280. Latinský graduál z r. 1552. List 30.

Officium.

rem e ius et vade in terram in da

defuncti sunt e nim qui quere bant

animam pue ri

Circumcisionis domini Puer natus. Gr: Viderunt omnes .1. All' post partum 190 Prosa Letabundus.

Off: Tui sunt 45. Co: Viderunt 42. In vigilia Epiphanie Lux fulget: 45. gr. Benedicta. all' Dominus regnavit. Prosa Grates nunc. Offer: deus enim 46. comm: Tolle puerum 53.

In Epiphania.

Ecce ad domi

ve nit domi nator

do mi nus et re

gnum in ma nu e ius et po te

stas et impe ri um

Deus iudi

cium tuum regi da et iustitiam tuam fili o

Obr. 281. Latinský graduál z r. 1552. List 53 *b*.

Obr. 282. Latinský graduál z r. 1552. List 134.

Obr. 283. Latinský graduál z r. 1552. List 151.

vyhlížející; dole klečící David; v pozadí krajinka. Nahoře drobná signatura 15 PF 52. Na levém okraji a dole pestrý rozvilinový ornament; v něm dole znak arcibiskupský. (Obr. 280.)

Listy 31—36 chybí.

Listy 39—44 chybí.

List 46 chybí.

List 53*b* iniciálka H růžová rozvilinová, v ní křest Páně; na pravém okraji rozviliny. (Viz obr. 281.)

List 129 a 130 chybí.

List 134. Nahoře iniciálka R z bohatého lupení bodlákového komponovaná a nahoře i dole v bodlákový květ vybíhající. V ní Zmrtvých vstání Páně. Dole obdélníkový obrázek »Přechod rudým mořem«. Na levém okraji rozviliny bodlákové; v nich v hořejší polovici anděl držící znak arcibiskupa Pražského; dole klečící kanovník. (Viz obr. 282.)

List 151: při dolejším okraji iniciálka V fialová, rozvilinová; v ní »Nanebevstoupení Páně«. Pod tím na dolejším okraji obdélníkový obraz »Eliáš na ohnivém voze vzat do nebe«. Na levém okraji bohatý lupenový ornament; v něm uprostřed znak arcibiskupství Pražského. (Viz obr. 283.)

List 154: iniciálka S; v ní seslání Ducha sv. Dole obdélníkový obraz: Filip křtí komorníka krále Ethiop. Na levém okraji ornament motivu stolisté růže; v něm uprostřed dva andílci. (Viz obr. 284.)

List 158 chybí.

List 160*b*: iniciálka C lupenová, žlutá; v ní Poslední večeře. Na dolejším okraji obdélníkový obrázek Padání many. Na pravém okraji ornament vinné révy s hrozny; uprostřed anděl držící arcibiskupský znak; dole klečící kanovník. (Viz obr. 285.)

List 171—176 chybí.

List 187 chybí.

List 189: iniciálka S zelená, rozvilinová; v ní v oblacích Madonna stojící na půlměsíci. Dole obdélníkový obrázek; uprostřed Madonna s křídly na půlměsíci stojící; v pravo mnohohlavý drak, v levo klečící kanovník. Pozadí krajinné.

List 197*b*: iniciálka M růžová rozvilinová; v ní sv. Petr a Pavel. Orámování zelené. Na pravém okraji lupenové rozviliny, se znakem Pražského arcibiskupství uprostřed.

List 231: iniciálka G zelená, lupenová se žlutými světly; pozadí zlaté s vrytým kosočtvercovým vzorem; orámování modré. Na levém okraji rozvilinový ornament, na jehož úponce nejníže zavěšen znak arcibiskupství Pražského. Na dolejším kraji uprostřed znak: v modrém štítu šikmo žlutý kapr, a táž ryba nahoře kolmo na helmě.

List 244*b*: iniciálka S rozvilinová, zelená, se žlutými světly; v ní »Obětování P. Marie«. Na dolejším okraji znak: v modrém štítku křepelka; nad ní monogram HB. Po pravé straně rozviliny lupenové, na nich nejvýše na troubu hudoucí opice.

Obr. 284. Latinský graduál z r. 1552. List 154.

Obr. 285. Latinský graduál z r. 1552. List 160.

Obr. 286. Latinský graduál z r. 1552. List 265.

Obr. 287. Latinský graduál z r. 1552. List 268.

Obr. 288. Breviarius. Iniciálka H na listu 367 *b*.

List 254: iniciálka G modrá lupenová; uvnitř sv. Vít. Na dolejším okraji uprostřed anděl držící znak arcibiskupský; po stranách pestré rozviliny; v pravo andílek držící sedícího jelena za rohy, v levém rohu sedící satyr. Na levém okraji rozviliny s vkomponovanými poprsími a maskami.

List 255*b*: iniciálka D rozvilinová, růžová. Uvnitř sv Jan Křtitel; na pravém okraji bohaté lupenovité rozviliny. Dole znak modro-červený; ve štítu červeném modré trojúhelníkové pole, v němž na zadních nohou vztýčený pardál.

List 265*b*: iniciálka G rozvilinová, žluto-červená; v ní na zlatém poli Madonna obklopená anděly. Na pravém okraji luskový ornament; v něm uprostřed anděl držící znak arcibiskupství Pražského, dole klečící kanovník; za ním stojící paní. Na dolejším okraji obdélníkový obraz: apoštolé klečící kolem prázdného hrobu Mariina. (Viz obr. 286.)

List 268: iniciálka A rozvilinová, žlutá; v ní Zavraždění sv. Václava. Na levém okraji pestré rozviliny lupenové; uprostřed nich arcibiskupský znak. (Obr. 287.)

U sedmi posledních listů ořezány okraje.

123. (sign. *P.* 11.).

BREVIARIUS HORARUM SECUNDUM VERAM RUBRICAM ECCLESIAE ARCHIEPISCOPATUS PRAGENSIS.

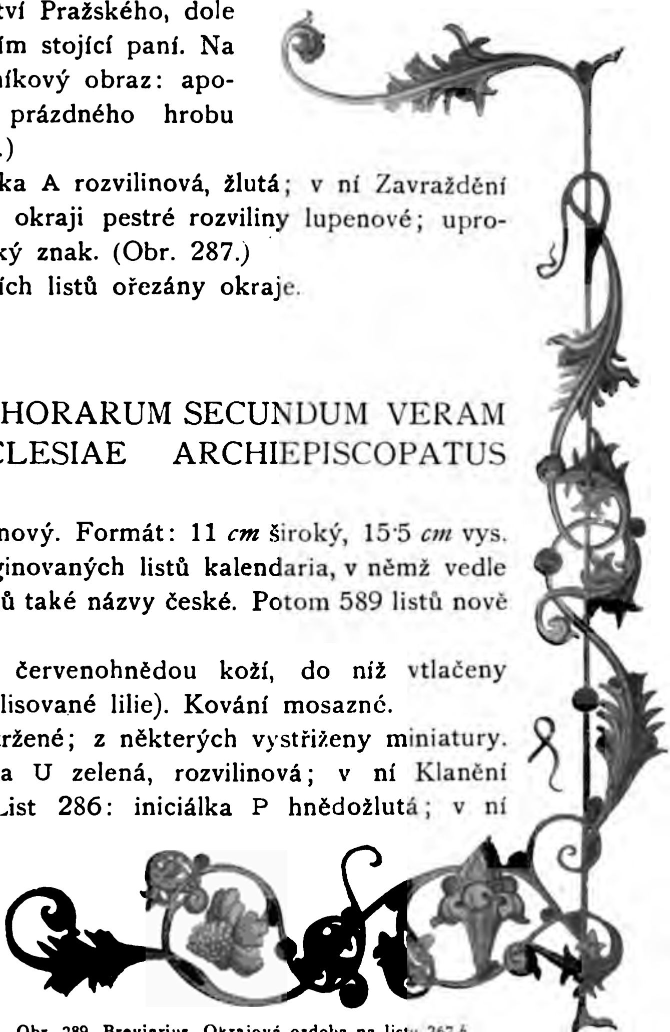
Rukopis pergamenový. Formát: 11 *cm* široký, 15·5 *cm* vys.

Napřed 10 nepaginovaných listů kalendaria, v němž vedle latinských názvů měsíců také názvy české. Potom 589 listů nově tužkou paginovaných.

Desky potaženy červenohnědou koží, do níž vtlačeny zlacené ornamenty (stilisované lilie). Kování mosazné.

Některé listy vytržené; z některých vystřiženy miniatury.

List 92: iniciálka U zelená, rozvilinová; v ní Klanění svatých tří králův. List 286: iniciálka P hnědožlutá; v ní »Nanebevstoupení Páně«; dole skupina klečících apoštolů s Pannou Marií uprostřed; nahoře viděti dolejší

Obr. 289. Breviarius Okrajová ozdoba na listu 367 *b*.

část postavy Kristovy. Na listě 293*b* iniciála barbarským způsobem vystřižena. List 299*b*: iniciálka G zelená, lupenová; v ní nejsvětější Trojice: Bůh Otec drží v klíně před sebou kříž s Ukřižovaným, nad nimi malá holubice se vznáší. List 304: iniciálka S fialová, lupenová; v ní Kristus ve vinném lisu. List 367*b*: iniciálka H lupenová, růžová; v ní klečící muž v šedém rouše s červenou kuklou na hlavě; na okraji listu anděl k němu obrácený s nápisovou blánkou v ruce. (Obr. 288. a 289.) List 388: inici-

Obr. 290. Praecentura Lohelii. Maloval r. 1613 J. Šícha.

álka S fialová; v ní »Obřezání Páně«. List 415: iniciálka I růžová, postavou P. Marie u pultu klečící téměř zcela zakrytá; na protilehlém okraji listu anděl zvěstující. List 461: inic. E hnědožlutá, lupenová; v ní »Navštívení P. Marie«. List 487: iniciálka O šedá lupenová; v ní klečící P. Marie. List 493: Smrt P. Marie: Maria klečí na lůžku, podpírána jsouc sv. Janem; v pozadí vedle sv Jana skupina apoštolů. List 508: iniciálka A modrá lupenová; v ní Narození P. Marie: sv. Anna leží na lůžku, před ní nemluvňátko Maria v peřinky zavinuté. List 523: iniciálka A zelená lupenová: v ní sv. Václav v brnění, v širokém růžovém, žlutohnědě podšitém plášti, s červenou a zlatou korunou na hlavě, v pravici kopí s praporcem držící,

levicí o štít s orlicí se opírající. List 572: iniciálka E zelená, lupenová; v ní Kristus sv. Petru klíče odevzdávající. Na posledním listu (589) zlatem psané explicit: »Explicit breviarius horarum secundum veram rubricam ecclesiae archiepiscopatus pragensis. Scriptus ad mandatum Generosi domini Hanussii de Colowrat et Zbiroh praepositi et administratoris archiepiscopatus eiusdem ecclesiae pragensis; finitus sabbato ante mariae nivis

Obr. 291. Z kancionálu Šichova z r. 1614.

Anno domini M°cccc°lxx°.« K tomu červeným písmem připsáno. »Qui obiit anno d. Mcccclxxxiii sequenti die post Mauricii et hunc Viaticum legavit praeposito pragensi futuro cuilibet, ut eodem utatur et deum pro illo exoret. Requiescat in pace. Amen.«

124. (sign. *P* 12.).

PRAECENTURA REVERENDISSIMI, CELSISSIMI PRINCIPIS DOMINI DOMINI IOANNIS LOHELII.

Rkp. pap. 4° (21 × 28·7 *cm*). Desky potaženy černou koží, do níž vtlačeny zlacené ornamenty: při okrajích stonkové rozviliny, uprostřed

pak obou desek v oválovém rámci Madonna s dítkem na půlměsíci stojící a plamennou září obklopená; rámec onen obklopen dekorem rostlinným v kosočtverec komponovaným, v němž malé elliptické medaillonky čtyř evangelistův. Na pátém ze šesti prvních, nepaginovaných listů na celé stránce znak Loheliův. (Obr. 290.)

Na posledním ze šesti prvních nepaginovaných listů nápis: »Ad honorem Omnipotentis Dei eiusque Virginis Matris Marie et sanctorum patronorum Viti, Wencesl., Adalber., Sigismund., Procopii et Ludmille Reverendissi et Illustrissimus D. D. Joannes*) Archiepisco: Pragensis Legatus natus et Ord. Crucigerorum cum rubea stella per Bohemi: Moravi: Silesi: Poloniam ac supremus magister ac generalis pro se successoribusque suis propriis sumptibus me scribere curavit. Anno 1613. 27. Julii.«

Str. 1 iniciálka I modrá, černě konturovanými a zlacenými stonky s velikými květy po obou stranách oživená. Po straně labuť hrozen pojídající. Podružné iniciály obhrouble provedeny dle starších vzorův.

Obr. 292. Z kancionálu Šichova z r. 1614.

Str. 3 po straně na okraji čáp, dole moucha.

Str. 11 na okrajích drolerie: po straně zajíc vzpřímeně sedící, nad ním nahý muž o kopí se opírající; dole profil tváře s brýlemi. (Obr. 291.)

Str. 30 na okraji orel na kouli stojící.

Str. 42 v dolejší části stránky zápas jezdce s mužem ozbrojeným kyjem. (Obr. 292.)

Str. 13 dole na okraji želva.

Na jiných listech podobné, celkem hrubě provedené ozdoby (na příklad sova str. 106, jelen str. 111, medvěd str. 141, kozel str. 173).

Na str. 209 muž plovoucí pomocí měchů. (Obr. 293.)

Na str. 241 nápis: »Frater Joannes Schicha Tinensis, Canonicus regularis Ord. Praemonstratensis profess. monast. montis Syon wulgo Strahow me descripsit Anno dni 1613. 27. Julii.«

125. (sign. *P* 13.).

LIBER INTONATIONUM S. M. E.

Rukopis papírový. Formát: 21 × 13·6 *cm.*

Vazba z černé kůže, do níž vtlačeny rokokové ornamenty.

Na titulním listu vymalován červený baldachýn, pod ním znak Chlumčanských; v pravo andílek s mitrou.

---

*) Pozdější rukou na okraji připsáno »Lohelius«.

Na druhé stránce titulního listu a na následující stránce tento nápis: »... quem reverendissimo, illustrissimo, Eximio ac Amplissimo Domino Wenceslao Leopoldo Chlumczanski L. Baroī de Przestawlk et Chlumczan Sacrae Metropolitanae Ecclesiae ad D. Vitum Martyrem in castro Pragensi Canonico Ioanneo Dignissimo, Act LL Phliae Magistro SS Theologiae Baccalaureo formato, Domino ac Patrono suo Venerandissimo Demississime obtulit Anno 1782 clientium infimus Nepomucenus Iosęphus Rullik S. M. E. Choralista.«

Na další stránce vymalován znak Chlumčanských, pod ním pak v nápisové pásce: »WLCH d. P. e. Ch. S. M. E. Can. 1782.«

Obr. 293. Z kancionálu Šíchova z r. 1614.

II. Oddělení tiskův.

126. (Inc. *A* 1).

»VETERIS NOVIQUE TESTAMENTI OPUS CUM CANONIBUS EVANGELISTARUMQUE CONCORDANTIIS. Norimberg, Ant. Coberger 1478«. Fol.

K explicit připsáno: »Johannis de Colowrath ppti et administratoris archieptus ecce. pragen liber sum«.

Na fol. 1. iniciálka F modrá, rozvilinová, s bílými světly; uvnitř sv. Jeroným v rouše kardinálském u žlutého pultu sedící; u něho lev. Pozadí tmavomodré se stříbrnými rozvilinami. (Obr. 294.)

Středem listu kolmý prut dole v pestré rozviliny vybíhající, uprostřed nichž znak Kolovratský.

127. (Inc. *A* 2.)

»BIBLIA IMPRESSA VENETIIS PER FRANCISCUM DE HAILBRUN ET NICOLAUM DE FRAKFORDIA SOCIOS. MCCCCLXXV.« 4°.

Na listu 1. iniciálka F modrá rozvilinová; uvnitř sv. Jeroným se lvem; pozadí olivově zelené se zlatými rozvilinami, orámování zelené. Na okraji pestré rozviliny.

Na listu 3*b* na okraji sedm dní stvoření v kruhových rámcích (obr. 295.).

Na listu 4. v kruhovém rámci Adam a Eva pečlivě provedené.

Zběžně v barvách provedené obrázky: na listě 4*b* Kain a Abel, na listu 5*a* potopa světa, 5*b* obětující Noe, 6*a* stavba věže Babylonské.

Jen v obrysech naznačeny obrázky na listu 6*b* a 7*a*.

Na počátku evangelií vždy v kruhovém orámování symbol evangelisty; na okrajích rozviliny (obr. 296.).

Incipit epistola sancti Hieronimi ad Paulinum presbiterum de omnibus diuine historie libris.

Frater Ambrosius tua mihi munuscula perferens detulit simul et suauissimas litteras: que a principio amicitiarum fidem: probate iam fidei: et veteris amicitie noua preferebant. Uera enim illa necessitudo est. et xpi glutino copulata. quam non utilitas rei familiaris. non presentia tantum corporum. non subdola et palpans adulatio: sed dei timor. et diuinarum scripturarum studia conciliant. Legimus in veteribus historijs. quosdam lustrasse prouintias. nouos adijsse populos. maria transisse: vt eos quos ex libris nouerant: coram quoque viderent. Sic pitagoras memphiticos vates. sic Plato egiptum. et Architam tarentinum. eamque oram ytalie. que quondam magna grecia dicebatur laboriosissime peragrauit: ut qui Athenis magister erat. et potens cuiusque doctrinas achademie gignasia personabant. fieret peregrinus atque discipulus. malens aliena verecunde discere. quam sua impudenter ingerere. Denique cum litteras quasi toto orbe fugientes persequitur. captus a piratis et venundatus. tyranno crudelissimo paruit. ductus captiuus. vinctus et seruus. tamen quia philosophus maior: emente se fuit. Ad Titum liuium lacteo eloquentie fonte manantem. de ultimis hispanie galliarumque finibus. quosdam venisse nobiles legimus: et quos ad contemplationem sui roma non traxerat: unius hominis fama perduxit. Habuit illa etas inauditum omnibus seculis. celebrandumque miraculum: vt vrbem tantam ingressi. aliud extra vrbem quererent. Apollonius siue ille magus (vt vulgus loquitur) siue philosophus (vt pitagorici tradunt) intrauit persas. pertransiuit caucasum. albanos. scithas. massagetas. opulentissima Indie regna penetrauit. et ad extremum latissimo phison amne transmisso peruenit ad bragmanas. vt hyarcam in throno sedentem aureo et de tantali fonte potantem: inter paucos discipulos. de natura. de moribus. ac de cursu dierum et siderum audiret docentem. Inde per elamitas babilonios. chaldeos. medos. assirios. parthos. siros. phenices. arabes. palestinos. reuersus ad alexandriam: perrexit ad ethiopiam. vt gignosophistas et famosissimam solis mensam videret in sabulo. Inuenit ille vir ubique quod disceret et semper proficiens. semper se melior fieret. Scripsit super hoc plenissime octo voluminibus philostratus. C.§.I.

Quid loquar de seculi hominibus cum apostolus Paulus vas electionis. et magister gentium. qui de conscientia tanti in se hospitis loquebatur dicens. an experimentum queritis eius qui in me loquitur xpus: post damascum arabiamque lustratam: ascendit hierosolimam vt videret Petrum et mansit apud eum diebus quindecim. Hoc enim misterio ebdomadis et ogdoadis: futurus gentium predicator instruendus erat. Rursumque post annos quatuordecim assumpto Barnaba et Tyto: exposuit cum apostolis euangelium. ne forte in vacuum curreret aut cucurrisset. Habet nescio quid latentis energie: viue vocis actus. et in aures discipuli de auctoris ore transfusa: fortius sonat. Unde et Eschines cum rodi exularet. et legeretur illa Demostenis oratio quam aduersus eum habuerat. mirantibus cunctis atque laudantibus: suspirans ait. Quid si ipsam audissetis bestiam. sua verba resonantem? C.§.II.

Nec hoc dico. quia sit aliquid in me tale. quod vel possis a me audire vel velis discere: sed quia ardor tuus et discendi studium etiam absque nobis per se probari debeat. Ingenium docile. et sine doctore laudabile est. Non quid inuenias: sed quid queras: consideramus. Mollis cera et ad formandum facilis: etiam si artificis et plaste cessent manus: tamen virtute totum est quicquid esse potest. Paulus apostolus ad pedes gamalielis legem moysi et prophetas didicisse se gloriatur: vt armatus spiritualibus telis. postea doceret confidenter. Arma enim nostre militie non carnalia

Obr. 294. Incunabule miniaturami ozdobená. Vetus testamentum.

Obr. 295. Incunabule *A* 2. Sedm dní stvoření.

128. (Inc. *F* 21.)

TRANSMARINA PEREGRINATIO AD VENERANDUM ET GLORIOSUM SEPULCHRUM DOMINICUM. Impr. Petrus Drach Spirensis 1490. 4°.

Desky potaženy hnědočervenou koží, do níž vkladeny kosočtverečně se proplétající pásy, z nichž jeden ozdoben pletencem, druhý rosetkami; ve středních polích rosetty, v polích okrajových stilisované kytice (obr. 297.).

129. (Inc. *D* 31.)

FR. LEONARDUS DE UTINO SERMONES AUREI DE SANCTIS. S. l. a. et typ. n. 4°.

Vazba: Desky hnědou koží potaženy; do ní na přední desce vtlačeny tyto ornamenty: nahoře i dole čtyři kosočtverečná pole, v nichž střídavě jednorožec a lev; kolem středu dvojí čtvercový rámec rostlinný: vnitřní z roset a listů, vnější z rozvilin ozdobených lupeny a žaludy. Uprostřed a v rozích kování (obr. 298).

Obr. 296. Incunabule *A* 2. Adam a Eva.

130. (Inc. *E* 10.)

DECRETALES. S. l. et a. Fol.

List 1. Obdélníkový obrázek: Papež Řehoř sedě podává knihu třem kardinálům před ním stojícím. Pozadí zelené stříbrným filigránovým vzorem oživené. Pod tím iniciálka G fialová lupenová, s kosočtverečným mřížováním uvnitř. Středem stránky kolmý prut nahoře i dole v pestré rozviliny vybíhající.

131. (Inc. *B* 11.)

AURELII AUGUSTINI LIBER DE TRINITATE. LIBER EPISTOLARUM BEATI GREGORII PAPAE. S. l. a. et typ. n. Fol.

Folio 1*b* na dolejším okraji iniciálka L lupenová, růžová. V ní sv. Augustin, před ním nahé dítko vodu do důlku přelévající. Z iniciálky vybíhají pestré okrajové rozviliny, v nichž ptačí podoby (páv, sova, koroptev).

Folio 10*b* iniciálka C modrá, lupenová; v ní obraz nejsv. Trojice: na nízkém stolci Bůh Otec před sebou v klíně kříž s Ukřižovaným držící; s levé strany přilétá holubice. Po straně na okraji kolmý zelený pruh na dolejším kraji v pestré rozviliny vybíhající; u nich po straně malá postava jelena.

Obr. 297. Vazba incunabule *F* 21.

Obr. 298. Vazba incunabule *D* 31.

132. (Inc. *B* 19.)

SCTI THOMAE SUPER QUARTUM SENTENTIARUM. Mogunt. Petrus Schoiffer de Gernſzheim. 1469.

Obr. 299. Vazba incunabule *B* 19.

Vazba: Desky potaženy hnědou koží, do ní na okraji vtlačeny po stranách v čtvercových polích orlice, nahoře a dole rosetty; střední plocha rozdělena v kosočtverce, v nichž vytlačeny čtyřlisté květy v kosočtverečných polích. Ve středu a v rozích ploché mosazné puklice (Obr. 299.)

Na všech třech stranách ořízky žlutou barvou natřené vymalována uprostřed bílá pětilistá růžice červenou a modrou barvou konturovaná a obklopená.

133. (Inc. *G* 3.)

PHILOSOPHIA ARISTOTELIS CUM COMMENT. AUERROIS VENETIIS CURA ATQ. IMPENSA BERNARDINI DE TRIDINO. Anno salutis Domini 1489. Fol.

Vazba: desky z nepotažených prken; hřbet z hnědé kůže. Pruhy této kůže, pokud kraj desk pokrývají, ozdobeny vtlačenými ornamenty znak Staroměstský, štítek s písmeny $\frac{C}{W}$, rosetta, mořská panna. (Obr. 300.)

Obr. 300. Vazba incunabule *G* 3.

134. (Inc. *G* 9.)

M. TULLII CICERONIS EPISTOLARUM FAMILIARIUM LIBER. Na konci: MCCCCLXXI Opus praeclarissimum M. T. Ciceronis Epistolarum familiarium a Nicolao Ienson Gallico viventibus necnon et posteris impressum feliciter finit.

Form. 20·5 × 28·5 *cm.*

Vazba: potažena hnědou koží, plocha desky rozdělena v orámování, v němž řada šípem proklaných srdcí, a v několik obdélníkových polí středních, v nichž veliké kruhové několikanásobné růžice, dále stylisované lilie, jelen atd, kování mosazné. (Viz obr. 301.)

135. (Sign. Inc. *E* 6.)

LIBER DECRETALIUM CUM GLOSSA ORDINARIA BERNHARDI. 1478. Michael Wenfzler. Fol.

Fol. 1. Před počátkem obraz papeže Řehoře IX., sedícího u pultu, na němž rozevřená kniha. Pozadí modré, zlatým rozvilinovým ornamentem oživené. Středem stránky kolmý prut nahoře i dole v pestré rozviliny se vyvíjející. Uprostřed dolejších rozvilin znak Kolovratský. (Viz obr. 302.)

Desky potaženy hnědou koží, do níž vtlačena nahoře uprostřed páska se jménem »Bartholomeus«, na okrajích pak rosetty, mořské panny, heraldické orlice a lvi; střed kosočtvercovaný; jednotlivá pole jeho ozdobena stilisovanými ornamenty rostlinnými, draky, lvy a p.

136. (Sign. *E* 26 inc.)

NICOL. ABB. SICULI LECTURA IN 4 LIBROS DECRETAL. S. l. et a. Fol.

Obr. 301. Vazba incunabule *G* 9.

Vazba: Desky: holá prkna, toliko do jedné třetiny koží hřbetu pokrytá; do této kůže vtlačeny nejdříve dvě řady rosettek, a pak v širším pruhu veliké rosetty obklopené menšími, dále v kosočtverečných polích: draci, jeleni, šípem probodená srdce; mezi tím pásky s nápisem: Wolfgangus brzolt (hrzolt?). (Obr. 303.)

137. (Sign. *E* 118 inc.)

OPUS DECRETALIUM GREGORII VIIII. Venetiis. Petrus Cremonensis 1482. 4⁰.

Vazba hnědá: okraj ozdoben střídavě kruhovou rosettou a stilisovanou kyticí se žaludem uprostřed; střední plocha vlnitými ozdobnými

Obr. 302. Liber decretalium fol. 1.

čarami rozdělena v kosočtverečná pole, v nichž stilisované kytice se žaludem uprostřed. V rozích a uprostřed lupenové kování. (Obr. 304.)

List 1. iniciálka G zelená lupenová; pozadí modré, bílými stonky a dvěma červenými kvítky oživené. Prázdné obdélníkové místo v čele textu ozdobeno pestrými rozvilinami.

138. (Sign. *E* 12 inc.)

BONIFACII VIII LIBER SEXTUS DECRETALIUM. Mich. Wenfzler Basil. 1477. Fol.

Vazba hnědočervená; do ní vtlačeno čtvero soustředných rámců, při okraji vtlačena řada draků v kosočtverečných polích, v druhém rámci řada kruhových rosett, v třetím po stranách řada jednorožců, nahoře a dole řada orlic, ve čtvrtém opět řada týchž rosett a v úzkém středu konečně řada draků. V rozích a uprostřed kování ozdobené vsekávanými čárkami.

Fol. 1. iniciálka B zelená lupenová; v ní sedící papež muži před ním stojícímu knihu podávající. Dole na okraji znak Kolovratský. (Obr. 305.)

Obr. 303. Vazba incunabule *E* 26.

Obr. 304. Vazba incunabule *E* 118.

139. (Sign. *I* 2. inc.)

OPERA ET LIBRI VITAE FRATRIS THOMAE DE KEMPIS Nurimb. 1494 per Kaspar Hochfeder. SANCTARUM PEREGRINATIONUM IN MONTEM SYON AD VENERANDUM CHRISTI SEPULCHRUM ꝛc. per Petrum Drach civem Spirensem impressum Anno 1502 a j. prvotisky. Na konci přivázán zběžně psaný latinský životopis fratera laika Fridricha v Řezně († 1329). Jednotlivé výjevy z jeho života nakresleny pérem. (Obr. 306.) K tomu připojen rkp. německý »Das leben des selign laübrud' Friderich Augustine ordn«, dále »S. Augustins Regel zu Teutsch« a j. Vše to z poč. XVI. stol.

Obr. 305. Iniciálka B v incunabuli *E* 12.

140. (Sign. *C* 21 inc.)

LIBER QUI DICITUR SUPPLEMENTUM. Venetiis per Franciscum de Hailbrun et Nicolaum de Frankfordia socios 1474. AURELII AUGUSTINI LIBER DE XII ABUSIBUS SAECULI. 4°.

List 1. iniciálka L zelenožlutá, na způsob bohatého květu. (Obr. 307.)

141. (Sign. *A* 4 incun.)

VETERIS NOVIQUE TESTAMENTI OPUS. Nurnberg. Ant. Coburger 1478. Fol.

Fol. 1. iniciálka F lupenová, zelená, se žlutými světly; pozadí hnědočervené se zlatými filigránovými ozdobami; středem kolmý prut na dolejším okraji v pestré rozviliny vybíhající.

Fol 4. Na okraji v sedmi kruhových polích znázorněno šestero dní stvoření a sedmý den odpočinku. (Obr. 308.)

Vazba hnědočervená; na okraji střídavě rosetta v kruhovém poli a stilisovaný lupen v poli kosočtverečném vždy mezi čtyřmi malými rosettami; střední pole širokými, ve styčných bodech rosettami ozdobenými pásy v kosočtverce rozdělené; v kosočtverečných polích střídavě rosetta a lupen jako na okraji. V rozích a uprostřed ploché lisované kování lupenové s polokulovitými puklicemi uprostřed.

Obr. 306. Z rukopisného životopisu fratera Fridricha z počátku XVI. století.

142. (Sign. *E* 33 inc.)

SUMMA, QUAE MAGISTRATIA SEU PISANELLA VULGARITER NUNCUPATUR. 1478. In Nurnberga per Antonium Koburger. Fol.

Fol. 1. iniciálka Q zelená lupenová, uvnitř zlatým filigránovým vzorem na červené půdě ozdobená. Na okraji na kolmém prutu drak. Dole pestré rozviliny.

143. (Sign. *E* 14 inc.)

CONSTITUTIONES CLEMENTIS QUINTI A. 1478 ingenio et industria Michahelis Wenſzler in inclita urbe Basiliensi. Fol.

In noie dni nostri Jhesu christi. Amen.
Incipit liber qui dicit Supplementum.

Obr. 307. Iuiciálka Q v incunabuli *C* 21.

Obr. 308. Sedmero dní stvoření v incunabuli *A* 4.

Vazba hnědočervená. Vnější rámec obsahuje řadu kosočtverců draky, druhý řadu rosett, třetí řadu orlic; vnitřní pole obsahuje čtyři řady vtlačených ornamentů, a to střídavě řadu jednorožců a řadu orlic. V rozích a ve středu ryté a ražené kování.

List 1. iniciálka I, téměř zcela zakrytá znakem kolovratským.

Na dolejším okraji na trůně sedící papež s rozevřenou knihou v ruce; před ním zástup doktorů a učitelů (obr. 309.).

Obr. 309. Miniatura v incunabuli *E* 14.

144. (Sign. *B* 13 inc.)

MORALIA GREGORII PAPAE. Fol. s. l. et a. Na konci rukopisný letopočet 1481 rukou miniátorovou.

List 1. iniciálka R červená lupenová; v ní sedící papež Řehoř s velikým žerďovým křížem v ruce. Středem strany kolmý prut na dolejším okraji v pestré chudé rozviliny se vyvíjející.

Obr. 310. Miniatura v incunabuli *F* 6.

145. (Sign. *F* 6 inc.)

FLAUII IOSEPHI. Antiquitates iudaicae. De bello iudaico. Lubecae. Typ. Lucas Brandiss c. 1476. Fol.

Fol. 1. Tištěné z části ornamenty doplněny drobnomalbou. Iniciálka H růžová, lupenová, v ní nahoře dva Kolovratské znaky vedle sebe. Dole mezi dvěma lvy týž znak. (Obr. 310.)

Na počátku Historie židovské iniciálka Q (z části tisk, z části malba); na dolejším okraji mezi tištěnými, kolorovanými a rozhojněnými ornamenty znak Kolovratský.

146. (Sign. *E* 43 inc.)

CODEX IUSTINIANI. Imp. Mogunt. Petrus Schoyffer de Hernſzheym 1475. K tištěnému explicit připsáno: »illuminatum anno Domini 18Λ8 (= 1478) Fol.

Vazba hnědá; do ní vtlačeny na okraji střídavě kruhová rosetta a kosočtverečný stilisovaný lupen vždy mezi čtyřmi malými rosettkami; střední plocha širokými, na průsečných bodech rosettkami ozdobenými pásy rozdělena v kosočtverce, vyplněné střídavě kruhovou rosettkou a do kosočtverce komponovaným lupenem. Uprostřed a v rozích ploché lisované kování.

List 1. na poč. malý obrázek, představující Iustiniana na nízkém stolci sedícího; před ním tři stojící postavy. Pod tím lupenová iniciála.

Podobné obrázky a iniciály na počátku každé knihy.

147. (Sign. Inc. *F* 7.)

LEGENDA SANCTORUM ALIAS LOMBARDICA HYSTORIA QUAM COMPILAVIT FRATER [IACOBUS NACIONE IANUENSIS ORDINIS FRATRUM PREDICATORUM. Fol. Basileae, Typ. Mich Wenssler et Biel c. 1472—74.

Fol. 1. iniciála V zelená lupenová se žlutými světly; v ní Zvěstování P. Marie. V pestrých okrajových rozvilinách převládá motiv karafiátový; na levém okraji v zeleném věnci znak Kolovratský. (Obr. 311.)

148. (Sign. Inc. *B* 73.)

ECCLESIASTICA HISTORIA DIVI EUSEBII et ECCLESIASTICA HISTORIA GENTIS ANGLORUM VENERABILIS BEDAE. Impr. in civitate Argentinen. 1514. SCHOLASTICA HISTORIA MAGISTRI PETRI COMESTORIS. Imp. Argentinae 1503. 4°.

Desky potaženy hnědou koží. Kolkolem vytlačeno trojí orámování: dva drobné pásy a pak širší pás ozdobený větvicí, kolem níž zkadeřené upeny se převinují. Střední plocha rozdělena trojími čarami v kosočtverečná pole vyplněná stilisovanými ornamenty rostlinnými (střed mandorovitý, šupinatý, z něhož ke čtyrem stranám vybíhají lupeny). (Ob. 312.)

Obr. 311. Miniatura v incunabuli *F* 7.

149. (Sing. Inc. *B* 27.)

ATHANASII OPUS CONTRA GENTILES. Impressum Vicentiae a Leonardo Basilensi 1482. FRANCISCI PETRARCAE DE REMEDIIS UTRIUSQUE FORTUNAE. Imp. Bernardus de Misintis ac Caesar Parmensis Cremonae 1492. 4°.

Desky z holých prkének, jež však hnědá kůže hřbetu téměř do polovice pokrývá. Tyto části hřbetu orámovány pěknými rosettovými ornamenty, středem jejich pak táhnou se dvě vlnovité čáry proti sobě obemykající šiškovité květy uprostřed a malé rosettky při krajích. (Obr. 313.)

Obr. 312. Vazba incunabule *B* 73.

150. (Sign. Inc. *G* 42.)

LOGICALIA PETRI HISPANI. Impressum per Gerardum Leeu in oppido Antwerpiensi 1486. 8°.

Desky potaženy tmavohnědou koží, do níž nahoře vtlačen nápis »Logicalia«, kolem okrajů dvojí pás stilisovaných lupenů a ve střední ploše vlnovitě k sobě se blížící a oddalující větévky, a v plochách tak vzniklých stilisované lilie. V rozích desky růžicovité kování.

Na rubu přední desky na papíru obraz sv. Kateřiny, pérem kreslený a kolorovaný. (Obr. 314.)

151. (Sign. Inc. *C* 3.)

PRIMA PARS SUMMAE FRATRIS ANTHONINI DE FLORENTIA. Opera ac impensis Anthonii Coburger Nürnberg. 1478. Folio.

Obr 313. Vazba incunabule *B* 27.

Desky potaženy drsnou nehlazenou koží žlutavou; uprostřed i v rozích lupenové kování světlou koží podložené.

Fol. 1. Iniciála Q lupenová, růžová; vnitřní plocha zelená, zlatým filigránovým vzorem oživená; orámování modré. Levý okraj listu ozdoben pestrými rozvilinami jakoby zpod textu vybíhajícími.

List 3. Iniciála V modrá, lupenová s bílými světly; vnitřní plocha zlatočerveným čtvercovým vzorem vyplněná, vnější orámování zelené.

Na okraji listu pestré rozviliny, v nichž pták lapající mouchu, hudoucí opice, laň a v červeném štítu orel jakožto symbol ev. sv. Jana. (Obr. 315.)

152. (Sign. *Ab* 4 inc.)

NIC. DE LYRA POSTILLAE MORALES SEU MYSTICAE SUPER OMNES LIBROS SACRAE SCRIPTURAE.

Na počátku postill k evangeliím zajímavé ornamenty okrajové; v nich hudoucí dudák, dole pak zápas lesního muže s drakem. (Obr. 316.)

Obr. 314. Obraz sv. Kateřiny.

153. (Sig. *Ab* 37. inc.)

EXPOSITIO PSALMORUM. 1504 a j. 4°.

Vazba tmavohnědá; po stranách sukovitá větévka lupeny převinovaná, nahoře a dole rozviliny s květy, uprostřed síť z vlnitých čar, mezi nimiž stilisované ornamenty. (Obr. 317.)

Obr. 315. Miniatura v incunabuli *C* 3.

Incipit moralis postilla super quatuor evangelistas · et primo super matheum magistri nicolai de lyra ordinis fratrum minorum

Obr. 316. Miniatura v incunabuli *A b* 4.

Na zadní straně: kosočtverečné dělení; v jednotlivých polích nezřetelná postava světce, jednorožci, květy a p.

Obr. 317. Vazba incunabule *A b* 37.

154. (Sig. *B* 7 inc.)

PRIMA PARS GLOSSAE. Fol.

Vazba: Desky dřevěné, hnědou koží potažené. Při okraji dvojí orámování; vnější širší z palmettových listů složené, vnitřní nižší z větévky zkadeřenými lupeny převinované. Vnitřní plocha vyplněna pletivem vlnitých čar, mezi nimiž stilisované kytice. (Obr. 318.)

155. (Sign. *Ab* 12 inc.)

HUGONIS DE S. CARO CARDINALIS POSTILLA SUPER PSALTERIUM. Norimbergae, Koberger 1498. Fol.

Obr. 318. Vazba incunabule *B* 7

Vazba: Dřevěné desky potaženy světlehnědou koží, do níž při okraji vtlačen úzký pás, v němž větévka lupeny převinovaná; ve střední ploše pak husté pletivo vlnitých čar, uprostřed nichž stilisované kytice. Bez kování. (Obr. 319.)

156. (Sign. *B* 21. inc.)

MORALIA SANCTI GREGORII Nicolai Keslers Basil. 1496.

Obr. 319. Vazba incunabule *A b* 12.

Vazba: Desky dřevěné, nepotažené; toliko kůže hřbetu tvoří na obou stranách úzké pruhy, do nichž vtlačen pěkný úzký pás rozvilinový s ptačími postavami a pás širší, jehož ornamentace skládá se ze dvou vlnitě proti sobě se vinoucích větvic stilisované kytice obepínajících.

Na kovových sponkách vtlačeny nápisové pásky se jménem »maria«.

157. (Sign. *D* 11 inc.)

POSTILLA SUPER EVANGELIA DOMINICALIA. 1490. Folio.

Obr. 320. Vazba incunabule *D* 11.

Vazba: Dřevěné desky potaženy hnědou koží, do níž vtlačeny kruhové medaillonky, v nichž viděti: lva, korunovanou lidskou hlavu, kachnu, draka; nápisová blanka s nápisem pax a j. (Obr. 320.)

158. (Sign. *Lb* 18).

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ. Frankofurti ex officina Petri Brubachii 1544. 4°.

Obr. 321. Vazba z r. 1555.

Desky lepenkové, světložlutou koží potažené. Uprostřed pruh stilisovaných lilií a rosettek; po stranách allegorické polopostavy ženské: IVSTICIA, CHARITAS SPES, FIDES. Nahoře písmena PCT, dole letopočet 1555. Na okraji střídají se výjevy: Abraham obětující Isáka, Kristus potírající smrť, Kristus na kříži. (Obr. 321.)

159. (Knih.)

DUCHOSLAI TUGURINI CZASLAWIENSIS BOHEMI. Libri Quartuor Posthumi. Sumptu et opera Michaelis Pieczek Smržiczky a Radosticz. Anno MDCXII. Malá 8°.

Obr. 322. Vazba z r. 1612.

Vazba hnědá; uprostřed znak s opisem: MICHAL PIECŽEK SMRŽICZKY Z RADOSTICZ; při dolejším okraji letopočet 1612; v rozích prosté kvítky. (Obr. 322)

160. (Sign. *C* 1 inc.)

ANTONINI ARCHIEP. FLORENTINI PARS SUMMAE TERTIA. Nurnberg. Ant. Coburger 1478. Fol.

List 1*a* iniciála A růžová, rozvilinová, pozadí vnitřní zelené se zlatým filigránovým vzorem; středem strany prut rozvíjející se nahoře i dole v pestré lupeny.

Obr. 323. Vazba incunabule *C* 1.

List 4*a* iniciála B šedomodrá lupenová; uvnitř červený orel držící pásku s nápisem S. Johannes ewag.

Vazba hnědá, kosočtvercovaná; do jednotlivých polí vtlačeny rosetty, křížové stilisované kytice, heraldičtí lvové, pelikáni a p. V rozích i uprostřed pěkné kování (obr. 323.).

161. (Sign. *Ab* 39.)

CONCORDANTIA BIBLIORUM ET CANONUM DECRETALIUM TOTIUSQUE JURIS CIVILIS. Basileae Nic. Kesler 1487. Fr. Ludolphi Carthusiensi: Vita Jhesu. Fol.

Obr. 324. Vazba incunabule *A b* 39.

Vazba: Dřevěné desky potaženy hnědou koží, do níž kosočtverečně vtlačeny dvojnásobné rýhy, jež ozdobeny vtlačenými rosettkami, rovněž tak i jednotlivá pole mezi nimi. Na okraji lupenovitá pole se jménem »mariach«. V rozích, uprostřed a při sponách vkusné kování. (Obr. 324.)

162. (Sign. *Ra* 28.)

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ του Φιλοπόνου ψυχῆς Αριστοτέλους σχολικά. Venetiis in aedibus Bartholomaei Zanetti 1535. *ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΊΑ ΠΕΝΤΕ ΚΑΊ ΔΕΚΑ.* Athenaei Dipnosophistarum lib. XV.

Vazba: Desky lepenkové potažené hnědou koží. Na přední desce vytlačeno uprostřed: David a Goliáš (s letopočtem 1540) a Z mrtvých vstání Páně; kolkolem ženská poprsí: Venus, Lucrecia (s letopočtem 1540), Occasio, Prudencia. Na okraji opakují se tytéž scény (David a Goliáš, Z mrtvých vstání), jako uprostřed. Na zadní desce uprostřed pod sebou medaillony: Carolus Imp., Mart. Luther, Phillip Melanchton (s letopočtem 1539), kolkolem táž ženská poprsí, jako na desce přední, a na okraji střídají se výjevy: Adam a Eva s podpisem »Peccatum«, z mrtvých vstavší Vykupitel s podpisem »Iustificatio« a Kristus na kříži s podpisem »Satisfactio«.

Obr. 325. Vazba incunabule *G* 26.

163. (Sign. *G* 26 inc.)

ARS DICENDI SIVE PERORANDI.
Joh. Koelhoff de Lubeck Coloniae. 1484, 4°.

Vazba hnědá s velmi pěkně a ostře vtlačenými ornamenty: Na okraji větévka převinovaná lupeny; ve středním poli ozdobné vlnité linie tvoří síť, v jejížto jednotlivých částích stilisované lupeny. (Obr. 325)

164. (Sign. *Sc* 1.)

ILLUSTRIUM POETARUM FLORES ANTVERP. 1539 8°.
Desky z hnědé kůže; do nich vtlačeny dva vkusné medaillony kruhové s poprsími v profilu.(Viz obr. 326.)

165. (Sign. *Lc* 161_2)

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ. Argentorati Theodosius Rihelius 8°.

Vazba z bílé kůže; na okraji vtlačeny ve vlysu ženské polopostavy »SVAVITAS«, »PRVDENCIA«, »IVSTITIA«; střední pole v rozích a uprostřed ozdobeno vkusnými volutovými ornamenty páskovými; v ploše vytlačena písmena FMR.

166. (Sign. *Qb* 23.)

DEMOSTHENIS RECOGNITI GRAECOLATINI. Basileae ex officina Heruagiana per Eusebium Episcopicum. Anno MDLXIX. 8°.

Obr. 326. Vazba knihy sign. *Sc* 1.

Vazba: Bílá kůže; uprostřed poprsí Fillippa Melanchtova s lat. trojverším; v ornamentálních rámcích okrajových nahoře litery I. S. H. Dole letopočet 1587.

167. (Bez sign.)

Newwe Chronica Türckischer nation. Franckfurt bey Andres Wechels seligen Erben, nemlich Claudi de Marne und Johann Aubri 1595.

Vazba potažena bílou koží; do ní vryt trojnásobný ornamentální renaissanční rámec; v prostředním poli znak; nad středním rámcem písmena I W E A P; pod ním 1637. Na vnitřní straně přední desky přilepeno mědirytinové exlibris s nápisem: »Maria Anna Carolina Pfaltz Graf bey Rhein.«

168. (*Cdγ* 64.)

DE SUSCIPIENDA CHRISTIANAE REIP. PROPUGNATIONE. Autore Iacobo Omphalio. Coloniae ex officina Eucharii Cernicorni MDXXXVIII. Malá 8⁰.

Obr. 327. Vazba knihy sign. *Cdγ* 64.

Desky dřevěné, nepotažené, dvojnásobnými, kosočtverečně se protínajícími rýhami ozdobené. Jen polovic desek pokryta běložlutou koží od hřbetu jdoucí, do níž vtlačeny dva ornamentální pruhy rostlinné, do nichž vkomponován znak uherský a český. (Viz obr. 327.)

169. (*Cdγ* 58.)

FRANCISCI RIBERIAE VILLACASTINENSIS DE TEMPLO, ET DE IIS, QUAE AD TEMPLUM PERTINENT, LIBRI QUINQUE. Antverpiae. Apud Petrum Poellerum MDXCIII. Malá 8⁰.

Desky potaženy běložlutou koží, do níž uprostřed vtlačen na obou deskách rakouský orel s českým lvem na prsou. Na přední desce nad ním vytlačena písmena D P P A L a pod ním letopočet 1598. (Obr. 328.)

Obr. 328. Vazba knihy sign. *Cdy* 58.

170. (*Sc* 132.)

RODOLPHI AGRICOLAE PHRISII DE INVENTIONE DIALECTICA. Coloniae Agrippinae. Apud Gualtherum Fabricium et Ioannem Gymnicum MDLXX.

Desky běložlutou koží potažené; na přední desce poprsí Karla V., na zadní kurfirsta saského. Na přední desce mimo to písmena I K P a letopočet 1570.

171 (*Sc* 200.)

REI RUSTICAE LIBRI QUATUOR. Auctore Conrado Heresbachio. Coloniae apud Ioannem Birchmannum Anno 1571. Malá 8°.

Obr. 329. Vazba knihy *S ε* 200.

Desky lepenkové potažené červenohnědou koží; do přední desky vtlačen oválový postříbřený znak s opisem: HOMO PROPONIT DEVS DISPONIT 1570. Na zadní desce uprostřed vtlačený stilisovaný ornament. (Viz obr. 329.)

172. (*B α* 30.)

PETRUS BERTHORIUS SUPER BIBLIAM MORALE. Basil. 1515. Fol. Vazba z hnědé kůže, tlačená. V ozdobách přichází

Obr. 330. Vazba knihy *Q* CVI.

postava Panny Marie, v lištách nápisy: Maria, Ihesus. Německá, nepochybně Řezenská práce. (Viz Katalog retrosp. výst. str. 171 č. 141.; Výběr umělecko-prům. předm. z retrosp. výstavy tab. 29.)

173.

LIBRI COMMENTARIORUM JULII CAESARIS DE BELLO GALLICO. Fol. 1473. Vlašský tisk s malovanými iniciálami. Vazba kožená, červená; v tlačených ozdobách přichází český lev, orlice, pelikán a jiné. Kování mosazné, ozdobné. Z konce XV. stol.

174. (*Q* CVI.)

VAZBA KNIHOVÁ z bílé kůže s vkusnými vtlačenými ornamenty oválovými uprostřed; na přední desce R. P. W. S. 1596 (Obr. 330.)

175.

VAZBA KNIHOVÁ Olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského: na přední desce uprostřed oválový medaillon Kristův s opisem: »IESVS · CHRISTVS · FILIVS · DEI · VIVI · SALVATOR · MVNDI«; na druhé straně znak arcibiskupství Olomouckého s opisem: »STANISLAVS . PAWLOWSKY · DEI · GACIA · EPISCOPVS · OLOMVCENSIS« (Obr. 331.)

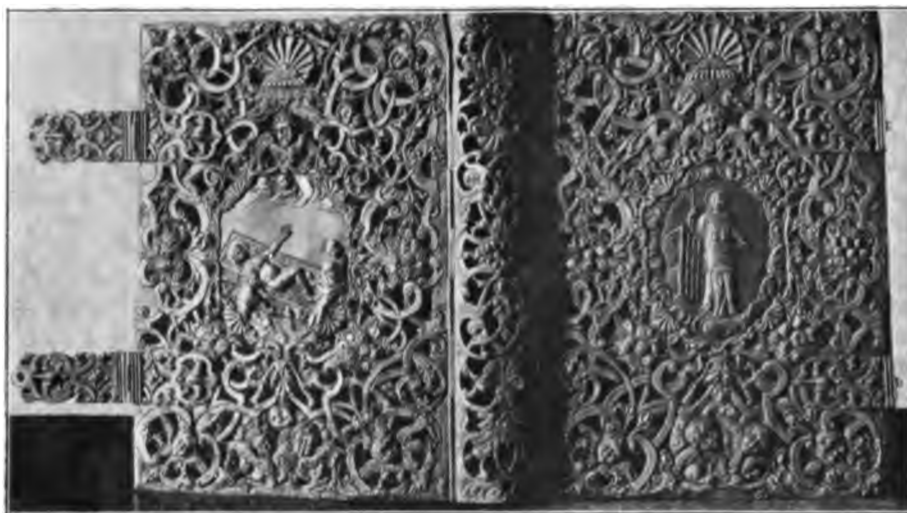

Obr. 331. Knihová vazba Olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského.

III. Oddělení archivní.

176. (Sign.: Archiv Cod. LXXI.)

»DAS BUCH DER BRUDERSCHAFFT, das ist der Catalogus und Beschreibung deren Köchen, so von Ihro Mayestätt Wayl. Kayser Ferdinandi des Andern Höchst Seel. Andenckens Bey den Kayserlichen

Obr. 332. Kniha bratrstva kuchařského. Vazba.

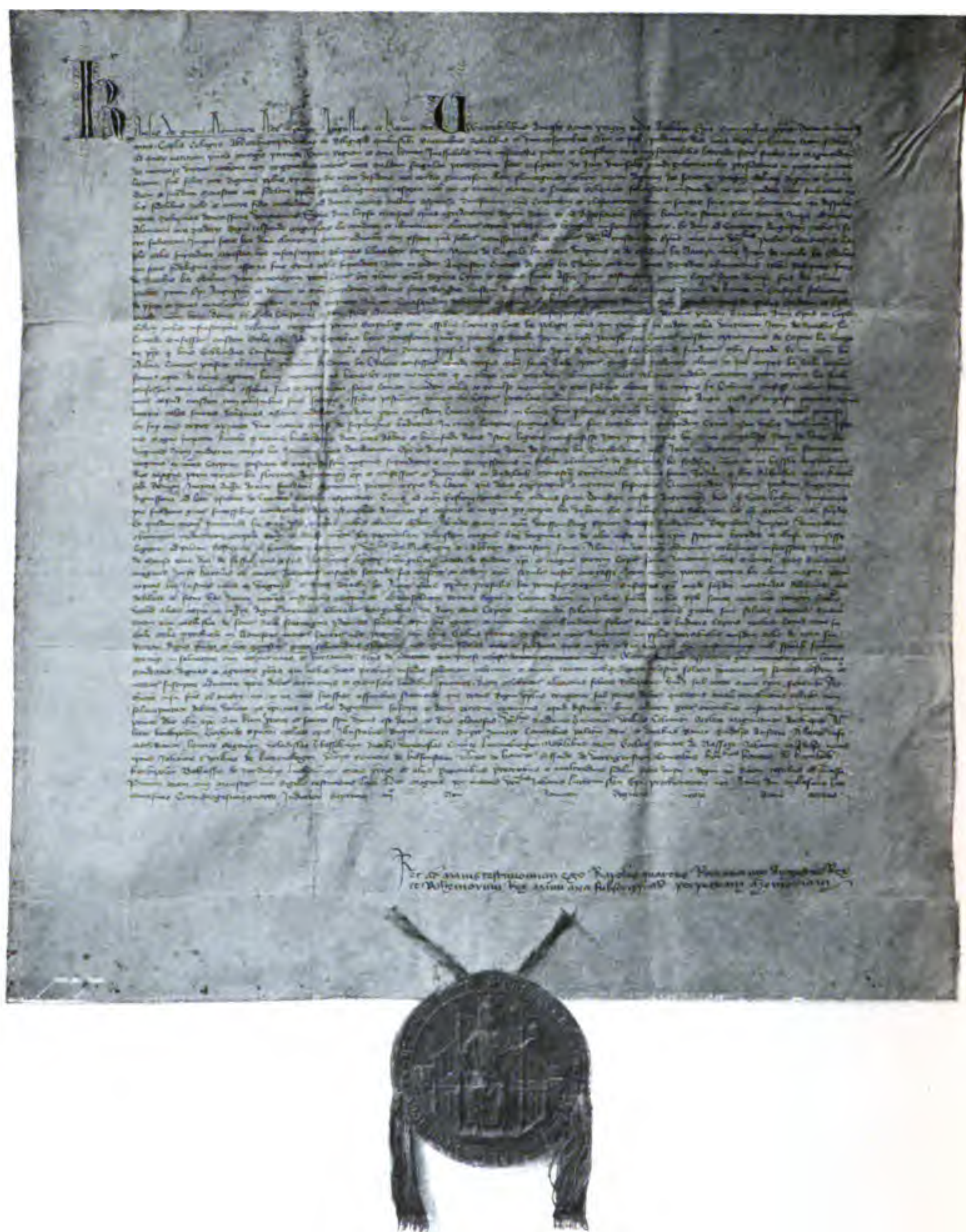
Convent zu Regenspurg im 1623 Jahr.... privilegiret... ein Folglichen auch von Kayser Ferdinando den Dritten Anno 1651 den 21ten Tag des Monats Januarii zu Wienn confirmiret und bestättiget worden.«

Rkp. kniha bratrstva Pražských kuchařů pod titulem sv. Vavřince z r. 1654.

List titulní perg. Druhý list rovněž perg.; na něm nahoře sv. Vavřinec mezi sv. Václavem a sv. Ludmilou, dole znak kuchařů.

Ostatní listy papírové.

Desky červeným sametem potažené, téměř zcela stříbrným prolamovaným kováním pokryté. Na desce přední uprostřed zlacená destička s reliefem sv. Vavřince, na desce zadní mučednická jeho smrť. (Obr. 332.)

Obr. 333. Faksimile listu Karlova ze dne 2. ledna 1354.

177. LIST KARLA IV. ze dne 2. ledna 1354 s autografem a pečetí jeho (Sign. XI, 2), 49 *cm* šir. a 52·7 *cm* vys. Iniciálky K a V, nitkovou ornamentací ozdobené, provedeny jsou inkoustem. Listina pergamenová, pečeť vosková. (Viz obr. 333.)

178. LIST KARLA IV. ze dne 23. března 1354 (Sign. X, 5), perg., se zavěšenou voskovou pečetí. (Viz obr. 334.)

179. OZDOBNÉ DESKY ŠLECHTICKÉHO DIPLOMU uděleného Rudolfem II. r. 1593 kapitolnímu děkanu Bartholdovi Pontánu z Breittenberga (Sign. lit. *B.* Fasc I. N. A. Scrin. 1.), 30 *cm* šir., 35 *cm* vys., z hnědé kůže s vtlačenými zlacenými ornamenty. (Viz obr. 335.)

Obr. 334. Faksimile listu Karlova ze dne 23. března 1354.

180. POUZDRO NA MITRU dřevěné, červenohnědou koží potažené a vtlačenými ozdobami zlacenými pokryté.

Z prvé polovice XVIII. století. (Viz obr 336.)

181. PEČEŤ ARNOŠTA Z PARDUBIC, mandorlovitá (chová se zvlášť v malé skřínce spolu s jinými pečetěmi), 60 *mm* šir., 90 *mm* vys. (viz obr. 338.). Uvnitř v bohaté gotické architektuře sedící arcibiskup

Obr. 335. Ozdobné desky šlechtického diplomu.

Obr. 336. Pouzdro na mitru.

Obr. 337. Pečeť kostela Pražského.

Obr. 338. Pečeť Arnošta z Pardubic.

Obr. 339. Gotické pečetidlo kapituly Svatovítské.

v plném ornátě v levici žerďovitý kříž držící, pravici maje pozdviženu k žehnání, po jeho pravici znak arcibiskupství Pražského, po levici rodinný jeho znak.

182. PEČEŤ KOSTELA PRAŽSKÉHO přivěšená k listině ze dne XI Kal. Maji 1328 (sign. V. 20), kruhová, 76 *mm* v průměru. Uprostřed pod polokruhovými oblouky sv. Vojtěch a sv. Václav. Opis: SANCTA PRAGENSIS ECCLESIA. (Viz obr. 337.)

183. MOSAZNÉ PEČETIDLO PRAŽSKÉ KAPITULY, 77 *mm* v průměru; uvnitř pod oblouky sv. Vojtěch a sv. Václav; opis: sigillum ‡ maius ❀ capituli ❀ pragensis ‡ ecclesie ❀ Dole uprostřed opisu znak arcibiskupství Pražského (viz obr 339) Z konce XIV. stol.

184. PEČETIDLO KAPITULY APOLLINÁŘSKÉ, železné, s dlouhou hranolovou rukojetí. Dolejší kruhová část měří 66 *mm* v průměru. Uprostřed stojící žehnající biskup, po pravici klečící Karel IV. s nápisovou páskou KAROLVS; v levo klečící postava s kostelíkem v ruce a s nápisovou páskou DVX BORZIWOG. Kolem věncový pletcnec a opis: SIGIL . CAPITVLI . ECCL . MONTISS . APOLLINARIS . PRAGÆ. (Obr. 340.)

Obr. 340. Pečetidlo kapituly Apollinářské.

INDEX OF MANUSCRIPTS

REJSTŘÍK.

OPRAVY.

Str. 61 ř. 12. z dola místo 9a čti 9/1.
Str. 70 ř. 7. z dola místo 1897 čti 1897.
Str. 84 ř. 5 z dola místo A 21b čti A 21/2.
Str. 89 ř. 8. s hora místo »a Nicolao« čti »et Nicolao«.
Str. 102 ř. 17. z dola místo *A* XLVIII čti *A* XLVIII/$_1$.
Str. 167 obr. 187 jest nedopatřením převrácen.
Str. 181 ř. 1—3. s hora čti: »Liber de infantia salvatoris Germanice. Jest to spis »Bruder Philipps des Karthäusers Marienleben« vydaný H. Rückertem 1853.
Str. 208 ř. 3. s hora místo č. 35 čti 34.

PŘÍLOHY.

Příspěvky

věnované na vydávání „Soupisu památek historických a uměleckých v království Českém".

Na vydání jednotlivých svazků Soupisu dostalo se Archaeologické kommissi a dostává příspěvků jednak věnováním subvence na vydání, kterážto podpora obrací se na pořízení illustrací, tak že tímto způsobem jednotlivé svazky podle hojnosti subvence mohou býti prodávány poměrně lacino a dojíti tak nejširšího rozšíření ve veřejnosti. Na druhé straně podporuje se dílo hromadným zakupováním jednotlivých svazků od autonomních a jiných korporací.

Posud Archaeologické kommissi poskytli příspěvky*) obojího druhu tito jednotlivci a korporace:

Důstojný provincial augustinianů P. A. Tonder na Soupis okresu Lounského	K 140·—
Konvent augustinianů v Ročově	» 60·—
Město Kolín na Soupis okresu Kolínského	» 400·—
Okresní výbor v Kolíně na Soupis okresu Kolínského	» 400·—
Město Louny na Soupis okresu Lounského	» 400·—
Okresní výbor v Kouřimi na Soupis okresu Kolínského	» 400·—
J. J. Jiří kn. z Lobkowicz na Soupis okresů Mělnického, Píseckého a Jičínského	» 1000·—
Pan ředitel Jan Vaněk zakoupil 80 výt. Soupisu okr. Kolínského	
Okresní výbor v Kouřimi . . . 12 » » » »	
J. M. opat Sigmund Starý na Soupis okresu Milevského	» 100·—
Město Roudnice na Soupis okresu Roudnického	» 400·—
Okr. výbor v Bechyni na Soupis okresu Milevského	» 100·—
Okr. hospodářská záložna v Sedlčanech na Soupis okresu Sedlčanského	» 40·—
Hrabě Jan Josef z Herbersteina na Soupis okresu Roudnického	» 50·—
Pan August Fodermayer na Soupis okresu Plzeňského	» 100·—
Rolnická záložna Podřipská na Soupis okr. Roudnického	» 200·—

Okresní školní rada v Sedlčanech zakoupila 45 výtisků Soupisu okresu Sedlčanského.

Hospodářská okresní záložna v Sedlčanech koupila 30 výtisků téhož Soupisu.

Okresní výbor v Sedlci koupil 15 výtisků téhož Soupisu.

Okresní výbor ve Voticích koupil 100 výtisků téhož Soupisu.

Městská rada v Roudnici zakoupila 25 výtisků Soupisu okresu Roudnického.

Okresní výbor v Bechyni zakoupil 10 výtisků Soupisu okresu Milevského.

* Příspěvky uvádějí se, jak podle času byly poskytnuty.

J. J. Adolf Josef kníže ze Schwarzenberga věnoval na vydání Soupisů, které se týkají jeho panství . . . . K 2000·—
Město Klatovy na Soupis okresu Klatovského . . . . » 200·—
Město Praha na vydání Soupisu památek města Prahy*) (I. lhůta) » 5000·—
Okresní výbor v Pardubicích na Soupis okresu Pardubického . » 200·—
Město Mělník na Soupis okresu Mělnického . . . . » 100·—
Okresní zastupitelstvo v Lomnici n. L. na Soupis okresu Třeboňského . . . . » 50·—
Okresní výbor v Karlíně na Soupis okresu Karlínského . . . . » 1000·—
Záložna ve Vysočanech » » » » . . . . » 50·—
Okresní zastupitelstvo ve Veselí n. L. na Soupis okresu Třeboňského . . . . » 50·—
Město Karlín na Soupis okresu Karlínského . . . . » 400·—
Okresní výbor v Třeboni na Soupis okresu Třeboňského . . . » 100·—
Městská rada v Rokycanech na Soupis okresu Rokycanského . » 200·—
Město Praha na Soupis památek města Prahy (II. lhůta) . . . » 5000·—
J. J. Ferdinand kn. Kinský na Soupis okresu Chrudimského . » 600·—
Občanská záložna v Hlinsku zakoupila 10 výtisků díla »Lid na Hlinecku«.
J. J. Moric kníže z Lobkovic na Soupis památek zámku Roudnického . . . . » 6000·—
Okresní výbor v Hlinsku zakoupil 25 výtisků díla »Lid na Hlinecku«.
Okresní výbor v Chrudimi na Soupis okresu Chrudimského . . » 400·—
Městská rada v Jindřichově Hradci na Soupis okresu Jindřichohradeckého . . . . » 100·—
Občanská záložna v Karlíně na Soupis okresu Karlínského . . » 400·—
Spořitelna v Příbrami na Soupis okresu Příbramského . . . . » 50·—
Město Kostelec n. L. na Soupis okresu Karlínského . . . . . » 100·—
Město Praha na Soupis památek města Prahy (III. lhůta) . . . » 5000·—
Okresní výbor v Slaném na Soupis okresu Slanského . . . . » 300·—
Občanská záložna v Slaném na Soupis okresu Slanského . . . » 300·—
Okresní výbor ve Velvarech » » » » . . . » 100·—
Město Vysoké Mýto na Soupis okresu Vysokomýtského . . . » 100·—
Okresní výbor v Novém Strašecí na Soupis okresu Slanského . » 100·—
Okresní výbor ve Vys. Mýtě na Soupis okresu Vysokomýtského » 200·—
Okresní výbor v Nechanicích na Soupis okr. Králové-Hradeckého » 50·—
Město Chrudim na Soupis okresu Chrudimského . . . . » 400·—
Spořitelna Chrudimská na Soupis okresu Chrudimského . . . . » 100·—
Spořitelna v Domažlicích na Soupis okresu Domažlického . . . » 300·—
Město Domažlice » » » » . . . » 400·—
Město Hradec Králové na Soupis okresu Královéhradeckého . » 400·—
Okresní výbor v Hradci Králové na Soupis okresu Královéhradeckého . . . . » 450·—

*) Prozatím povolena subvence 20.000 K.

zachovaly, určiti — pokud možno — jich vznik a původ, odhadnouti uměleckou a historickou jich cenu a konečně označiti ony památky, na jejichž zachování obzvláště záleží. Vytčen tu programm úmorné drobné práce pro celá takřka pokolení pracovníků, práce však nevyhnutelné, aby se mohlo na jisto postaviti, jak umění výtvarné v království Českém se vyvíjelo, odkud první motivy přicházely, jak se vytvářily, jakou měrou umělci cizí zde spolupůsobili, a co přímo z ciziny k nám bylo přivezeno; neboť jen podrobnou znalostí všech památek umění může se dojíti k ocenění vývoje tohoto umění neboli ku správným jeho dějinám. Mimo tento theoretický, velice žádoucí výsledek možno však i očekávati, že podrobné poznání, jak se umění u nás vyvíjelo, nezůstane bez účinku na umělce výtvarné, jakož i na správu zemskou a veřejnost naši, aby zachovány byly ony památky, jež pro vývoj umění domácího jsou zvláště charakteristické a naprosto zasluhují, aby byly ušetřeny a zachovány.

Archaeologická kommisse sestoupila se poprvé 8. května 1893, podala velesl. výboru zemskému dobré zdání o zachování památek domácího umění výtvarného a starožitností domácích vůbec, sjednala svá organisační pravidla, rozdělila se v odbory: praehistorický, historický a lidový. Jakožto přední úlohu vytkla si zdělati *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém*, snesla se na příslušných pravidlech a vyslala své delegaty do jednotlivých okresů. Dosud vyšlo sedmnáct dílů soupisu. Zvláštní pořadí tvoří *soupis král. hlavn města Prahy*, jehož část, obsahující Soupis pokladu Svatovítského a Soupis knihovny kapitulní, podává se tuto veřejnosti.

Přední zásluhu o rychlé uskutečnění podniku tak vážného má zemské zastupitelstvo království Českého, které nejen poskytlo nezbytné podpory hmotné, ale i zvláštními oběžníky praesidialnými doporučilo podnik ten úřadům samosprávným v příslušných okresech; také veledůstojné konsistoře vřelým doporučením podporovaly práce, jež ostatně i širší obecenstvo provázelo zájmem, porozuměním i všestrannou podporou.

S obzvláštním uznáním sluší podotknouti, že i peněžitá pomoc z okresů zkoumaných na důstojné vydání soupisu se dostavila Soupis památek Pražských umožňuje značná subvence, kterou k tomu účelu poskytuje král. město Praha.

Do soupisu jsou pojaty:

1. památky praehistorické krátkým označením;

2. památky umění stavitelského, sochařského, malířského od romanské doby do počátku XIX. století; předměty uměleckého průmyslu, pokud nejsou v majetku soukromém; stavby historicky důležité, jako hrady, opevnění, mosty a j.

Soupis bude se vydávati jazykem českým i v překladě německém pro každý politický okres zvlášť; ročně zamýšlí se vydati 4 až 5 okresů. Ke skupinám okresů podle starodávných krajů přidána bude úvodní stať o památkách lidového umění, a zároveň uvede se příslušná literatura. Při popisování ustanoveno šetřiti největší stručnosti.

PUBLIKACE

ARCHAEOLOGICKÉ KOMMISSE PŘI ČESKÉ AKADEMII.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU KOLÍNSKÉM. Napsal Karel B. Mádl. (Soupisu památek historických a uměleckých v království Českém svazek I.) Cena na papíře obyčejném 3 K, na papíře velínovém 4 K 50 h.

TOPOGRAPHIE DER HISTORISCHEN UND KUNST-DENKMALE IM POLITISCHEN BEZIRKE KOLIN. Verfasst von K. B. Mádl. (Topographie der historischen und Kunst-Denkmale im Königreiche Böhmen. I. Band.) Preis 4 K 50 h.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU LOUNSKÉM. Napsal Dr Bohumil Matějka. (Soupisu památek v království Českém svazek II.) Cena na papíře obyčejném 2 K 40 h, na papíře velínovém 3 K 60 h.

TOPOGRAPHIE DER HISTORISCHEN UND KUNST-DENKMALE IM POLITISCHEN BEZIRKE LAUN. Verfasst von Dr. Bohumil Matějka. (Topographie der historischen und Kunst-Denkmale im Königreiche Böhmen. II. Band.) Preis 3 K 60 h.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU SEDLČANSKÉM. Napsali Dr. A. Podlaha a Ed. Šittler. (Soupisu památek v království Českém svazek III.) Cena 4 K 80 h.

TOPOGRAPHIE DER HISTORISCHEN UND KUNST-DENKMALE IM POLITISCHEN BEZIRKE SELČAN. Verfasst von Dr. A. Podlaha und Ed. Šittler. (Topographie der historischen und Kunst-Denkmale im Königreiche Böhmen. III. Band.) Preis 4 K 80 h.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU ROUDNICKÉM. Napsal Dr. Bohumil Matějka. (Soupisu památek v království Českém svazek IV.) Cena 7 K 40 h.

TOPOGRAPHIE DER HISTORISCHEN UND KUNSTDENKMALE IM POLITISCHEN BEZIRKE RAUDNITZ. Verfasst von Dr. Bob. Matějka. (Band IV.) Preis 7 K 40 h.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU MILEVSKÉM. Napsali Dr. A. Podlaha a Ed. Šittler. (Soupisu památek v království Českém svazek V.) Cena 6 K 80 h.

TOPOGRAPHIE DER HISTORISCHEN UND KUNSTDENKMALE IM POLITISCHEN BEZIRKE MÜHLHAUSEN. Verfasst von Dr. Anton Podlaha und Ed. Šittler. (Band V.) Preis K 6·80.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU MĚLNICKÉM. Napsal Dr. A. Podlaha. (Soupisu památek v království Českém svazek VI.) Cena 9 K.

TOPOGRAPHIE DER HISTORISCHEN UND KUNSTDENKMALE IM POLITISCHEN BEZIRKE MELNIK. Verfasst von Dr. Anton Podlaha. (Band VI.) Preis 9 K.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU KLATOVSKÉM. Napsali Ferdinand Vaněk a Dr. Karel Hostaš: Soudní okresy Klatovský a Nýrský. F. A. Borovský: Soudní okres Plánický. (Soupis památek v království Českém, svazek VII.) Cena 6 K.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU ČESKO-BUDĚJOVICKÉM. Sestavil Josef Braniš. (Soupisu památek v království Českém svazek VIII.) Cena 3 K 60 h.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU ROKYCANSKÉM. Napsal Dr. Antonín Podlaha. (Svazek IX.) Cena 6 K.

TOPOGRAPHIE DER HISTORISCHEN UND KUNST-DENKMALE IM POLITISCHEN BEZIRKE ROKYTZAN. Verfasst von Dr. A. Podlaha. (Band IX.) Preis 6 K.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU TŘEBOŇSKÉM. Provedli Frant. Mareš a Jan Sedláček. (Svazek X.) Cena 3 K 60 h.

LID NA HLINECKU. Podává Dr. Karel V. Adámek. (Soupis lidových památek v království českém. I.) Cena 6 K.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU CHRUDIMSKÉM. Napsal Dr. Karel Chytil. (Svazek XI.) Cena 6 K 50 h.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU SUŠICKÉM. Napsali Dr. Karel Hostaš a Ferdinand Vaněk. (Svazek XII.) Cena 6 K 50 h.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU PŘÍBRAMSKÉM. Napsal Dr. Antonín Podlaha. (Svazek XIII.) Cena 7 K 20 h.

TOPOGRAPHIE DER HISTORISCHEN UND KUNST-DENKMALE IM POLITISCHEN BEZIRKE PŘIBRAM. Verfasst Dr. A. Podlaha. (Band XIII.) Preis 7 K 20 h.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU JINDŘICHOHRADECKÉM. Napsal Dr. Josef Novák. (Svazek XIV.) Cena 11 K 50 h.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU KARLÍNSKÉM. Napsali Dr. A. Podlaha a Ed. Šittler. (Svazek XV.) Cena 10 K.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU VYSOKOMÝTSKÉM. Napsal Zdeněk Wirth. (Svazek XVI.) Cena 8 K.

SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU DOMAŽLICKÉM. Napsal Ferdinand Vaněk a Dr. Karel Hostaš. Cena K 2 K 50 h.

Tiskem Aloisa Wiesnera v Praze, knihtiskaře České akademie císaře Františka Josefa

DATE	ISSUED TO
FEB 2 '69	[signature]